

ZÁKLADNÁ ŠKOLA ROZMARÍNOVÁ UL. 1, KOMÁRNO

UČEBNÉ OSNOVY PRE 9. ROČNÍK

Vzdelávacia oblasť: **Jazyk a komunikácia**

Predmet : Slovenský jazyk a literatúra

Ročník: deviaty

Časová dotácia: 5 vyuč. hodín týždenne

CHARAKTERISTIKA

Predmet SJL má v systéme školského vzdelávania ústredné postavenie, pretože vytvára predpoklady pre zvládnutie ostatných vyuč. predmetov. Kvalitné poznanie a ovládanie zákonitostí SJ podmieňuje pohotovú, kultivovanú a funkčnú komunikáciu jedincov.

Pomocou jazyka sa prehlbuje vnímanie svojej národnej identity a štátnej príslušnosti. Kvalitné ovládanie SJ zabezpečuje občanom SR nielen úspešné zvládnutie šk. vzdelávania, ale aj plnohodnotné uplatnenie na pracovnom trhu.

Vzdelávacie obsahy SJL tvoria tri oblasti: Jazyková komunikácia, Komunikácia a sloh, Čítanie a literatúra. V oblasti Jazyková komunikácia nadobúdajú žiaci schopnosti, vedomosti, zručnosti a kompetencie potrebné k osvojovaniu si spisovnej podoby SJ. Vedie ich k presnému a logickému mysleniu, získavaniu, triedeniu a porovnávaníu informácií. V oblasti Komunikácia a sloh sa žiaci učia čítať s porozumením, správne písať, samostatne sa rozhodovať, nadobúdajú kompetencie analyzovať a kriticky hodnotiť text. V oblasti Čítanie a literatúra sa žiaci učia orientovať sa v umeleckej literatúre, poznávať rôzne lit. smery, chápať autorove zámery, získavajú kompetencie rozlišovať fikciu od skutočnosti. Nadobúdajú čitateľské zručnosti, schopnosti reprodukovat' prečítaný text a samostatne tvoriť nový text.

CIEĽ PREDMETU

- Zvládať hovorovú i odbornú komunikatívnu situáciu primerane z hľadiska jazykového štýlu, gramatickej a pravopisnej normy.
- Rozvíjať komunikačné schopnosti a návyky žiakov, aby dokázali primerane reagovať v rozličných jazykových situáciách.
- Viest' žiakov k zvyšovaniu jazykovej kultúry ich verbálnych prejavov.
- Viest' žiakov k spoznávaníu histórie slovenského národa.
- Prehlbovať estetické cítenie žiakov prostredníctvom umeleckého slova.
- Rozvíjať etické cítenie žiakov založené na empatii a asertivite, viest' ich k prosociálnemu správaniu.
- Viest' žiakov k získaniu čitateľských návykov, vzbudiť záujem o čítanie, pozitívne prijímať literatúru i kultúru.
- Naučiť žiakov orientovať sa v základných jazykových príručkách.
- Učiť žiakov analyzovať text, vyhľadávať jazykové javy, vedieť ich triediť.
- Rozvíjať pozitívny vzťah k jazyku ako prostriedku medziľudskej, príp. interkultúrnej komunikácie.
- Viest' žiakov k samostatnému získavaniu vedomostí z rozličných zdrojov.
- Viest' žiakov k sebavedomému a kultivovanému vystupovaniu na verejnosť

OBSAH PREDMETU V 9. ROČNÍKU

JAZYKOVÁ ROVINA

I. Zvuková rovina jazyka a pravopis

1. Opakovanie a utvrdenie učiva z nižších ročníkov
2. Prozodické vlastnosti reči (prízvuk, dôraz, prestávka, melódia, tempo, sila hlasu)
3. Spodobovanie, rytmické krátenie
4. Výslovnosť a pravopis slov cudzieho pôvodu
5. Pravopis a jeho zdôvodnenie
6. Prozodické vlastnosti reči
7. Interpunkčné znamienka

II. Významová/lexikálna rovina

1. Opakovanie a utvrdenie učiva z nižších ročníkov
2. Slová podľa vecného významu
3. Slová podľa dobového výskytu
4. Slová podľa citového zafarbenia
5. Slová podľa pôvodu
6. Slová podľa spisovnosti
7. Obohacovanie slovnej zásoby

III. Tvarová/morfologická rovina

1. Aktivizácia vedomostí z tvaroslovía
2. Podstatné mená
3. Neživotné podst.m. muž.r. zakončené na -ál
4. Neživotné podst.m. muž.r. zakončené na -r, -l
5. Prídavné mená
6. Zámená
7. Číslovky
8. Slovesá
9. Príslovky
10. Predložky a spojky
11. Častice a citoslovčia

IV. Skladobná/syntaktická rovina

1. Veta a vetný člen
2. Základné vetné členy
3. Predmet
4. Prívlastok
5. Príslovkové určenie
6. Prístavok
7. Jednoduchá veta a jednoduché súvetie
8. Súdržnosť textu
9. Interpunkcia v texte
10. Zápor v slovenčine

V. Náuka o jazyku

1. Jazykoveda a členenie jazykovedy
2. Jazykovedné slovníky
3. Národný jazyk
4. Spisovný jazyk
5. Kodifikácia spisovného jazyka
6. Slovenské nárečia

KOMUNIKÁCIA A SLOH

1. Členenie jazykových štýlov
2. Rečnícky štýl
3. Výkladový slohový postup
4. Výklad
5. Úvaha
6. Umelecký štýl
7. Náučný štýl
8. Opisný slohový postup
9. Administratívny štýl (tlačivá, formuláre)
10. Úradný list
11. Podací lístok
12. Úradný a štruktúrovaný životopis
13. Publicistický štýl
14. Správa
15. Hovorový štýl
16. Súkromný list

LITERATÚRA

I. Poézia

1. Lyrická a epická poézia
2. Spoločenská lyrika
3. Lyrická a lyrickoepická báseň
4. Aforizmus
5. Epitaf

II. Próza

1. Román vo veršoch
2. Historický román
3. Vedecko-fantastický román
4. Dobrodružný román
5. Detektívna literatúra
6. Dievčenský román
6. Román zo života mladých ľudí
7. Román vo forme denníka

III. Dráma

1. Tragédia
2. Komédia
3. Muzikál

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE, KTORÉ PREDMET ROZVÍJA

- Vedieť vyjadrovať svoje myšlienky, pocity, názory ústnou a písomnou formou
- Vedieť klásť otázky a správne odpovedať
- Vedieť používať gramatické javy a jazykové funkcie
- Rozvíjať svoju slovnú zásobu, vedieť rozlíšiť spisovné a nespisovné výrazy
- Vedieť vyhľadávať, zhromažďovať a spracovávať informácie a vedieť presvedčivo

argumentovať

- Dokázať viesť konštruktívny dialóg, hodnotiť literárne i bežné texty
- Vedieť sa správať empaticky a používať jazyk pozitívnym spôsobom

POŽIADAVKY NA VÝSTUP PODĽA CIEĽOV A OBSAHU

JAZYKOVÁ ROVINA

1. Zvuková rovina jazyka a pravopis

- 1.1 Vedieť správne využívať prozodické vlastnosti reči, vysvetliť a v komunikačnom prejave odhaliť : prízvuk, dôraz, prestávku, melódiu, vysvetliť dôležitosť tempa reči a sily hlasu
- 1.2 Vedieť pravopisne správne napísať text, poznať pravidlo o rytmickej krátení, vysvetliť, ako vplýva na krátenie slabík, vysvetliť podstatu spodobovania, správne napísať slová, v ktorých ku spodobovaniu dochádza
- 1.3 Vedieť vymenovať tvrdé, mäkké a obojaké spoluhlásky, poznať vybrané slová, pravopis po tvrdých, mäkkých a obojakých spoluhláskach
- 1.4 Poznať výslovnosť a pravopis slov cudzieho pôvodu
- 1.5 Poznať interpunkčné znamienka, vedieť ich v texte nájsť a identifikovať, správne ich použiť

2. Významová/lexikálna rovina

- 2.1 Vedieť vymenovať plnovýznamové/neplnovýznamové slovné druhy, vysvetliť jedno- a viacvýznamové slová, rozumieť pojmu slovná zásoba, pracovať s rôznymi slovníkmi, ktoré zachytávajú slovnú zásobu
- 2.2 Rozlíšiť synonymá, homonymá, antonymá
- 2.3 Rozumieť neologizmom a starším slovám
- 2.4 Vedieť správne používať citovo zafarbené slová
- 2.5 Vedieť rozlíšiť slová domáceho a cudzieho pôvodu
- 2.6 Vedieť rozlíšiť spisovné slová od nespisovných

3. Tvarová/morfologická rovina

- 3.1 Vedieť definovať podstatné mená, určiť ich gramatické kategórie
- 3.2 Vedieť správne ohýbať neživotné podstatné mená mužského rodu zakončené na –ál
- 3.3 Vedieť správne ohýbať neživotné podstatné mená mužského rodu zakončené na –r, -l
- 3.4 Poznať rozdelenie prídavných mien, gramatické kategórie, vzory, stupňovanie
- 3.5 Vedieť rozlíšiť druhy zámen, ovládať ich pravopis a gramatické kategórie
- 3.6 Vedieť správne písať číslovky, ovládať ich ohýbanie, delenie
- 3.7 Ovládať ohýbanie a pravopis slovies, gramatické kategórie
- 3.8 Vedieť správny pravopis prísloviek a stupňovanie
- 3.9 Vedieť nájsť v texte predložky, správne ich určiť. Žiak vie použiť správnu interpunkciu pri písaní spojok
- 3.10 Vedieť nájsť vo vete častice a citoslovčia a použiť správnu interpunkciu

4. Skladobná/syntaktická rovina

- 4.1 Vedieť definovať vetu, poznať členenie viet, vedieť správne charakterizovať vetné členy (základné a vedľajšie)

- 4.2 Poznať správny pravopis pri písaní viacnásobných vetných členov, pri písaní prístavku
- 4.3 Vedieť rozlíšiť jednočlennú vetu od dvojčlennej
- 4.4 Vedieť rozlíšiť jednoduchú vetu od jednoduchého súvetia
- 4.5 Vedieť vysvetliť pojem text, chápať, že text nie je len sledom náhodných viet, vedieť identifikovať prostriedky súdržnosti
- 4.6 Poznať zásady správnej interpunkcie pri písaní súvetia, vety, viacnásobných vetných členov a pod.
- 4.7 Vedieť identifikovať zápor vo vete, vysvetliť princíp tvorby záporu v slovenčine, chápať zmysel viet v prípade dvojitého záporu

5. Náuka o jazyku

- 5.1 Vedieť vysvetliť pojmy reč a jazyk, jazykoveda
- 5.2 Poznať členenie jazykovedy na jednotlivé disciplíny
- 5.3 Vedieť samostatne pracovať s jednotlivými druhmi jazykových slovníkov
- 5.4 Vedieť vysvetliť dôležitosť vlastného spisovného jazyka, vznik nárečí a vývin spisovného jazyka, povedať príklady vhodného používania nárečia, poznať kodifikátorov spisovnej slovenčiny, vymenovať súčasné kodifikačné príručky
- 5.5 Vedieť rozlíšiť 3 základné skupiny územných nárečí na Slovensku, poznať ich stručnú charakteristiku

KOMUNIKÁCIA A SLOH

- 1.1 Vedieť rozlíšiť jednotlivé jazykové štýly
- 1.2 Vedieť vysvetliť výber vhodného slohového postupu pre vyjadrenie cieľa komunikácie, správne použiť prívet
- 1.3 Vedieť vysvetliť podstatu výkladového slohového postupu, vytvoriť výklad na danú tému
- 1.4 Vedieť vytvoriť krátku úvahu na zadanú tému
- 1.5 Poznať žánre umeleckého štýlu, vedieť vytvoriť krátku báseň, vytvoriť krátky príbeh
- 1.6 Vedieť charakterizovať náučný štýl, poznať jazykové prostriedky, ktoré využíva. Vedieť rozlíšiť rôzne žánre náučného štýlu
- 1.7 Vedieť charakterizovať opisný slohový postup, rozlíšiť statický a dynamický opis, odborný a umelecký opis
- 1.8 Vedieť charakterizovať administratívny jazykový štýl
- 1.9 Poznať základné útvary administratívneho štýlu
- 1.10 Vedieť vytvoriť krátky úradný list
- 1.11 Vedieť správne vyplniť podací lístok
- 1.12 Vedieť vytvoriť úradný i štruktúrovaný vlastný životopis
- 1.13 Vedieť charakterizovať publicistický jazykový štýl, poznať jazykové prostriedky, ktoré využíva, rozlíšiť rôzne žánre publicistického štýlu
- 1.14 Vedieť charakterizovať hovorový štýl, poznať jazykové prostriedky, ktoré využíva
- 1.15 Vedieť vytvoriť súkromný list (email)

LITERATÚRA

1. Poézia

- 1.1 Vedieť vysvetliť pojem umeleckej viazanej reči – poézie, definovať žánre patriace k poézii, definovať pojmy – lyrická a epická poézia

- 1.2 Vedieť vyjadriť svoje pocity z literárneho textu, nájsť a pomenovať v texte umelecké jazykové prostriedky
- 1.3 Poznať znaky ľudovej slovesnosti, romantizmu
- 1.4 Poznať znaky lyrickej poézie, vysvetliť podobnosť s ľudovou slovenskosťou
- 1.5 Vedieť správnym literárnym pojmom označiť jednotlivé umelecké jazykové prostriedky
- 1.6 Vedieť nájsť v texte básnickú otázku, vedieť vyjadriť svoj názor na prečítaný text, vysvetliť pojem – spoločenská lyrika
- 1.7 Vedieť vysvetliť pojem reflexívna lyrika
- 1.8 Vedieť vysvetliť pojem - óda
- 1.9 Vedieť vysvetliť rozdiely medzi lyrickou a lyrickoepickou básňou
- 1.10 Vedieť vysvetliť formu sonetu, presah a obkročný rým
- 1.11 Vedieť vysvetliť základné symboly, ktoré sa používajú v básňach i živote
- 1.12 Poznať silu aforizmu, vedieť ich aplikovať na školu
- 1.13 Vedieť vysvetliť satiru, epigram, pokúsiť sa vytvoriť vlastný epigram
- 1.14 Vedieť vysvetliť pojem epitaľ

2. Próza

- 2.1 Vedieť ukázať v texte znaky románu vo veršoch, vysvetliť pojem epos
- 2.2 Vedieť odlíšiť skutočnosť od fantázie u autorov, ktorí tvoria historický román, vysvetliť pojem historický román
- 2.3 Vedieť identifikovať znaky vedecko-fantastickej literatúry
- 2.4 Vedieť rozlíšiť dobrodružnú, vedecko-fantastickú literatúru a literatúru fantasy
- 2.5 Poznať rozdiely medzi románom, poviedkou a novelou
- 2.6 Vedieť vysvetliť pojem detektívka, poznať kompozíciu detektívnej literatúry
- 2.7 Vedieť vysvetliť pojem generačný román
- 2.8 Vedieť vysvetliť pojem – dievčenský román
- 2.9 Vedieť zreprodukovať literárnu ukážku, analyzovať literárny text, nájsť hlavnú myšlienku, hlavnú postavu, kladné a záporné postavy
- 2.10 Vedieť identifikovať rozprávača a jeho formu (ja-, on-), poznať rozdiel medzi monológom a dialógom

3. Dráma

- 3.1 Vedieť charakterizovať vonkajšiu a vnútornú kompozíciu divadelnej hry
- 3.2 Vedieť prezentovať divadelnú hru dialogickou formou
- 3.3 Poznať rozdiely medzi komédiou a tragédiou, vedieť zaradiť divadelnú hru
- 3.4 Vedieť charakterizovať muzikál a povedať, v čom spočívajú hlavné rozdiely medzi muzikálom, divadelnou hrou, filmovou rozprávkou

PRIEREZOVÉ TÉMY

- Osobnostný a sociálny rozvoj
- Environmentálna výchova
- Mediálna výchova
- Multikultúrna výchova
- Regionálna výchova
- Ochrana života a zdravia
- Dopravná výchova
- Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

METÓDY A FORMY PRÁCE

Riadený rozhovor

Práca s textom, jeho analýza po jazykovej stránke, hľadanie trópop

Reprodukcia textu s dôrazom na kultivovaný a plynulý prejav

Diskusia – vyjadrenie vlastných názorov a postojov žiakov

Práca v skupinách s rovnakými súťažnými alebo s rozličnými úlohami podľa schopností žiakov

Problémové vyučovanie s hľadaním optimálneho riešenia

Tvorenie projektov

Dramatizácia – výrazné čítanie alebo spojená s pohybom, príp. s pomôckami (bábkami či náhradami za ne)

Hra – tvorenie krížoviek, hlavolamov, jazykolamov, prešmyčiek a pod.

UČEBNÉ ZDROJE

Na podporu a aktiváciu vyučovania sa využívajú nasledovné zdroje:

- Krajčovičová J. – Kesselová, J.: Slovenský jazyk pre 9. ročník základnej školy a 4. ročník gymnázia s osemročným štúdiom, SPN – Mladé letá, Bratislava 2011

- Petriková, D.: Literárna výchova pre 9. ročník základných škôl a 4. ročník gymnázií s osemročným štúdiom, VKÚ a. s., Harmanec 2011

- Slovníky – KSSJ, PSP, SSS, MFS, SCS a dostupné jazykové príručky, odborná literatúra, prehľady slovenskej gramatiky, zbierky úloh a cvičení, tlač – noviny a časopisy, internet, didaktické prostriedky a technika – interaktívna tabuľa, PC, video a dvd prehrávač

HODNOTENIE

Hodnotenie a klasifikácia prebieha v súlade s Metodickými pokynmi č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy s účinnosťou od 1. mája 2011.

V procese hodnotenia učiteľ uplatňuje primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektuje jeho práva a humánný prístup. Predmetom hodnotenia sú najmä učebné výsledky, vedomosti, zručnosti, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť a individuálne osobitosti žiaka. Uskutočňuje sa priebežné a celkové hodnotenie žiaka.

Predmetom klasifikácie sú výsledky, ktoré žiak dosiahol v rámci jednotlivých zložiek predmetu – jazyková, slohová a literárna zložka, ktoré sú v súlade s požiadavkami učebných osnov a vzdelávacích štandardov. Hodnotí sa predovšetkým obsahová kvalita a jazyková správnosť, t.j. rozsah slovnej zásoby, gramatická správnosť, štylistická spôsobilosť, stupeň rečovej pohotovosti. Žiak má preukázať komplexnosť ovládania spisovného jazyka, mieru tvorivosti a celkovú kultúrnosť prejavu.

V rámci predmetu sú učebnými osnovami presne stanovené zamerania a počty povinne klasifikovaných kontrolných diktátov a písomných prác, ktoré má žiak absolvovať v príslušnom ročníku (viď TVVP pre jednotlivé ročníky). Kontrolné diktáty a písomné práce sa archivujú do konca príslušného školského roka.

Okrem predpísaných diktátov a písomných prác má každý vyučujúci vo svojej kompetencii zadávať ďalšie tematické previerky, diktáty, pravopisné cvičenia a pod. a podľa vlastného uváženia ich hodnotiť. Úroveň osvojených vedomostí je možné overiť aj ústnou formou.

Kontrolné diktáty

- počet a zameranie v jednotlivých ročníkoch určujú učebné osnovy
- v danom ročníku píše všetky triedy rovnaký diktát
- kontrolný diktát sa píše po prebraní a zopakovaní sledovaného javu

- stupnica hodnotenia:

0 – 2 chyby	1
3 – 4 chyby	2
5 – 8 chýb	3
9 – 11 chýb	4
12 a viac chýb	5

Harmonogram kontrolných diktátov:

október - cudzie nesklonné podstatné mená
december - neživotné podstatné mená
marec – interpunkcia
jún - učivo 9. ročníka

Písomné práce (slohy)

- počet a zameranie v jednotlivých ročníkoch určujú učebné osnovy
- tému písomnej práce si každý vyučujúci vyberá z niekoľkých ponúknutých alternatív
- písomné práce sa hodnotia dvomi známkami – jedna za kompozíciu a štylizáciu, druhá za gramatickú správnosť a úpravu

Vstupné, výstupné a tematické previerky

- vstupné a výstupné previerky sa píše na začiatku, resp. na konci školského roka na pokyn riaditeľa školy
- tematické previerky zadávajú vyučujúci podľa vlastného uváženia

- stupnica hodnotenia:

100 – 90%	1
89 – 75%	2
74 – 50%	3
49 – 30%	4
29 – 0%	5

Harmonogram písomných prác:

- vstupná previerka: september, 4. týždeň
- 1. písomná práca: november – Výklad, 2. písomná práca: apríl - Životopis
- výstupná previerka: jún, 1. týždeň

VÝKONOVÝ ŠTANDARD

(5 hodín týždenne, 165 hodín ročne)

JAZYKOVÁ ROVINA

(3 hodiny týždenne, 99 hodín ročne)

- 1. Zvuková rovina jazyka a pravopis**
- 2. Významová (lexikálna) rovina**
- 3. Tvarová (morfologická) rovina**
- 4. Skladobná (syntaktická) rovina**
- 5. Náuka o jazyku**

1. Zvuková rovina jazyka a pravopis

- 1.1 Vedieť správne využívať prozodické vlastnosti reči, vysvetliť a v komunikačnom prejave odhaliť : prízvuk, dôraz, prestávku, melódiu, vysvetliť dôležitosť tempa reči a sily hlasu
- 1.2 Vedieť pravopisne správne napísať text, poznať pravidlo o rytmickej krátení, vysvetliť, ako vplýva na krátenie slabík, vysvetliť podstatu spodobovania, správne napísať slová, v ktorých ku spodobovaniu dochádza
- 1.3 Vedieť vymenovať tvrdé, mäkké a obojaké spoluhlásky, poznať vybrané slová, pravopis po tvrdých, mäkkých a obojakých spoluhláskach
- 1.4 Poznať výslovnosť a pravopis slov cudzieho pôvodu
- 1.5 Poznať interpunkčné znamienka, vedieť ich v texte nájsť a identifikovať, správne ich použiť

2. Významová/lexikálna rovina

- 2.1 Vedieť vymenovať plnovýznamové/neplnovýznamové slovné druhy, vysvetliť jedno- a viacvýznamové slová, rozumieť pojmu slovná zásoba, pracovať s rôznymi slovníkmi, ktoré zachytávajú slovnú zásobu
- 2.2 Rozlíšiť synonymá, homonymá, antonymá
- 2.3 Rozumieť neologizmom a starším slovám
- 2.4 Vedieť správne používať citovo zafarbené slová
- 2.5 Vedieť rozlíšiť slová domáceho a cudzieho pôvodu
- 2.6 Vedieť rozlíšiť spisovné slová od nespisovných

3. Tvarová/morfologická rovina

- 3.1 Vedieť definovať podstatné mená, určiť ich gramatické kategórie
- 3.2 Vedieť správne ohýbať neživotné podstatné mená mužského rodu zakončené na –ál
- 3.3 Vedieť správne ohýbať neživotné podstatné mená mužského rodu zakončené na –r, -l
- 3.4 Poznať rozdelenie prídavných mien, gramatické kategórie, vzory, stupňovanie
- 3.5 Vedieť rozlíšiť druhy zámen, ovládať ich pravopis a gramatické kategórie
- 3.6 Vedieť správne písať číslovky, ovládať ich ohýbanie, delenie
- 3.7 Ovládať ohýbanie a pravopis slovies, gramatické kategórie
- 3.8 Vedieť správny pravopis prísloviak a stupňovanie
- 3.9 Vedieť nájsť v texte predložky, správne ich určiť. Žiak vie použiť správnu interpunkciu pri písaní spojok
- 3.10 Vedieť nájsť vo vete častice a citoslovčia a použiť správnu interpunkciu

4. Skladobná/syntaktická rovina

- 4.1 Vedieť definovať vetu, poznať členenie viet, vedieť správne charakterizovať vetné členy (základné a vedľajšie)
- 4.2 Poznať správny pravopis pri písaní viacnásobných vetných členov, pri písaní prístavku
- 4.3 Vedieť rozlíšiť jednočlennú vetu od dvojčlennej
- 4.4 Vedieť rozlíšiť jednoduchú vetu od jednoduchého súvetia
- 4.5 Vedieť vysvetliť pojem text, chápať, že text nie je len sledom náhodných viet, vedieť identifikovať prostriedky súdržnosti
- 4.6 Poznať zásady správnej interpunkcie pri písaní súvetia, vety, viacnásobných vetných členov a pod.
- 4.7 Vedieť identifikovať zápor vo vete, vysvetliť princíp tvorby záporu v slovenčine, chápať zmysel viet v prípade dvojitého záporu

5. Náuka o jazyku

- 5.1 Vedieť vysvetliť pojmy reč a jazyk, jazykoveda
- 5.2 Poznať členenie jazykovedy na jednotlivé disciplíny
- 5.3 Vedieť samostatne pracovať s jednotlivými druhmi jazykových slovníkov
- 5.4 Vedieť vysvetliť dôležitosť vlastného spisovného jazyka, vznik nárečí a vývin spisovného jazyka, povedať príklady vhodného používania nárečia, poznať kodifikátorov spisovnej slovenčiny, vymenovať súčasné kodifikačné príručky
- 5.5 Vedieť rozlíšiť 3 základné skupiny územných nárečí na Slovensku, poznať ich stručnú charakteristiku

KOMUNIKÁCIA A SLOH

- 1.1 Vedieť rozlíšiť jednotlivé jazykové štýly
- 1.2 Vedieť vysvetliť výber vhodného slohového postupu pre vyjadrenie cieľa komunikácie, správne použiť prívet
- 1.3 Vedieť vysvetliť podstatu výkladového slohového postupu, vytvoriť výklad na danú tému
- 1.4 Vedieť vytvoriť krátku úvahu na zadanú tému
- 1.5 Poznať žánre umeleckého štýlu, vedieť vytvoriť krátku báseň, vytvoriť krátky príbeh
- 1.6 Vedieť charakterizovať náučný štýl, poznať jazykové prostriedky, ktoré využíva. Vedieť rozlíšiť rôzne žánre náučného štýlu
- 1.7 Vedieť charakterizovať opisný slohový postup, rozlíšiť statický a dynamický opis, odborný a umelecký opis
- 1.8 Vedieť charakterizovať administratívny jazykový štýl
- 1.9 Poznať základné útvary administratívneho štýlu
- 1.10 Vedieť vytvoriť krátky úradný list
- 1.11 Vedieť správne vyplniť podací lístok
- 1.12 Vedieť vytvoriť úradný i štruktúrovaný vlastný životopis
- 1.13 Vedieť charakterizovať publicistický jazykový štýl, poznať jazykové prostriedky, ktoré využíva, rozlíšiť rôzne žánre publicistického štýlu
- 1.14 Vedieť charakterizovať hovorový štýl, poznať jazykové prostriedky, ktoré využíva
- 1.15 Vedieť vytvoriť súkromný list (email)

LITERATÚRA

(2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne)

- 1. Poézia
- 2. Próza
- 3. Dráma

1. Poézia

- 1.1 Vedieť vysvetliť pojem umeleckej viazanej reči – poézie, definovať žánre patriace k poézii, definovať pojmy – lyrická a epická poézia
- 1.2 Vedieť vyjadriť svoje pocity z literárneho textu, nájsť a pomenovať v texte umelecké jazykové prostriedky
- 1.3 Poznať znaky ľudovej slovesnosti, romantizmu
- 1.4 Poznať znaky lyrickej poézie, vysvetliť podobnosť s ľudovou slovenskosťou
- 1.5 Vedieť správnym literárnym pojmom označiť jednotlivé umelecké jazykové prostriedky
- 1.6 Vedieť nájsť v texte básnickú otázku, vedieť vyjadriť svoj názor na prečítaný text, vysvetliť pojem – spoločenská lyrika
- 1.7 Vedieť vysvetliť pojem reflexívna lyrika
- 1.8 Vedieť vysvetliť pojem - óda
- 1.9 Vedieť vysvetliť rozdiely medzi lyrickou a lyrickoepickou básňou

- 1.10 Vedieť vysvetliť formu sonetu, presah a obkročný rým
- 1.11 Vedieť vysvetliť základné symboly, ktoré sa používajú v básňach i živote
- 1.12 Poznať silu aforizmu, vedieť ich aplikovať na školu
- 1.13 Vedieť vysvetliť satiru, epigram, pokúsiť sa vytvoriť vlastný epigram
- 1.14 Vedieť vysvetliť pojem epitaf

2. Próza

- 2.1 Vedieť ukázať v texte znaky románu vo veršoch, vysvetliť pojem epos
- 2.2 Vedieť odlíšiť skutočnosť od fantázie u autorov, ktorí tvoria historický román, vysvetliť pojem historický román
- 2.3 Vedieť identifikovať znaky vedecko-fantastickej literatúry
- 2.4 Vedieť rozlíšiť dobrodružnú, vedecko-fantastickú literatúru a literatúru fantasy
- 2.5 Poznať rozdiely medzi románom, poviedkou a novelou
- 2.6 Vedieť vysvetliť pojem detektívka, poznať kompozíciu detektívnej literatúry
- 2.7 Vedieť vysvetliť pojem generačný román
- 2.8 Vedieť vysvetliť pojem – dievčenský román
- 2.9 Vedieť zreprodukovať literárnu ukážku, analyzovať literárny text, nájsť hlavnú myšlienku, hlavnú postavu, kladné a záporné postavy
- 2.10 Vedieť identifikovať rozprávača a jeho formu (ja-, on-), poznať rozdiel medzi monológom a dialógom

3. Dráma

- 3.1 Vedieť charakterizovať vonkajšiu a vnútornú kompozíciu divadelnej hry
- 3.2 Vedieť prezentovať divadelnú hru dialogickou formou
- 3.3 Poznať rozdiely medzi komédiou a tragédiou, vedieť zaradiť divadelnú hru
- 3.4 Vedieť charakterizovať muzikál a povedať, v čom spočívajú hlavné rozdiely medzi muzikálom, divadelnou hrou, filmovou rozprávkou

Prvý cudzí jazyk – Anglický jazyk

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Obsah predmetu anglický jazyk vychádza zo vzdelávacej oblasti *Jazyk a komunikácia*. Požiadavky pre vzdelávanie v cudzom jazyku vychádzajú zo *Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky* (ďalej SERR), ktorý popisuje rôzne úrovne ovládania cudzích jazykov. Vzdelávanie v prvom cudzom jazyku smeruje k dosiahnutiu úrovne B2, ktorá je označovaná ako *Samostatný používateľ*.

Cieľom vyučovania anglického jazyka je umožniť učiacim sa zvládnuť jazykové aj všeobecné kompetencie tak, aby ich jazyková príprava zodpovedala požiadavkám moderného európskeho demokratického občana pripraveného na život v spojenej Európe.

Učenie sa cudzích jazykov podporuje otvorenejší prístup k ľuďom. Komunikácia a rozvoj kompetencií v cudzom jazyku sú dôležité pre podporu mobility v rámci Európskej únie, umožňujú občanom plne využívať slobodu pracovať a študovať v niektorom z jej členských štátov.

Orientácia jazykového vzdelávania na kompetencie v nemalej miere vytvára podmienky pre nadpredmetové a medzipredmetové vzťahy, ktoré pomáhajú učiacemu sa chápať vzťahy medzi jednotlivými zložkami okolia a sveta, v ktorom existujú. Chápanie jazykového vzdelávania ako „vzdelávania pre život“ umožňuje každému jedincovi žiť podľa vlastných predstáv a uspokojenia.

CIELE PREDMETU ANGLICKÝ JAZYK

Cieľom vyučovania anglického jazyka na základnej škole je naučiť žiakov všetky formy dorozumievania sa v danom jazyku na pokročilej úrovni. V súčasnosti majú žiaci stále viac možností uplatňovať svoje rečové

zručností pri hovorení, počúvaní či už priamo cez živú osobu, alebo prostredníctvom rozhlasu a televízie. V čase rozvoja počítačovej techniky je písomná komunikácia medzi ľuďmi na celom svete veľmi rozšírená. Preto úlohou vyučovania anglického jazyka na základnej škole je, aby žiaci:

- dostali pevné základy, a na nich budovali svoje rečové zručnosti tak, aby ich mohli použiť v praxi
- rozvíjali komunikačné schopnosti a návyky, aby dokázali primerane reagovať v rozličných jazykových situáciách
- boli vedení k samostatnosti v štúdiu jazyka tým, že majú dostatok priestoru pre intenzívnu a tvorivú prácu
- sa naučili používať rôzne doplňujúce materiály na štúdium a vedeli pracovať so slovníkmi
- mali schopnosť uplatniť svoje vedomosti z funkcie jazyka, t. j. vedeli sa dorozumieť v rôznych komunikačných situáciách v rovnováhe so štruktúrou jazyka, t. j. mali primerané znalosti gramatiky
- rozvíjali pozitívny vzťah k cudziemu jazyku ako prostriedku medziľudskej, interkultúrnej komunikácie
- dokázali riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a dokázali pomôcť cudzincom, ktorí sú na návšteve v jeho krajine
- dokázali si vymieňať informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria iným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity v jazyku, ktorý si učiaci sa osvojujú
- viac a lepšie chápali spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE PREDMETU ANGLICKÝ JAZYK

I. Všeobecné kompetencie

Učiaci sa na úrovni A2 má osvojené všeobecné kompetencie na úrovni A1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal:

- vedome získať nové vedomosti a zručnosti,
- uvedomovať si stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- pochopiť potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať zručnosti, prepájať ich s už osvojeným učivom, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- aktívne a často využívať doteraz osvojené poznatky z cudzieho jazyka a v cudzom jazyku,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

II. Jazykové kompetencie

Učiaci sa na úrovni A2 má osvojené komunikačné jazykové kompetencie na úrovni A1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal používať:

- základné vetné modely a vedel komunikovať o osvojených témach prostredníctvom naučených slovných spojení a výrazov,
- osvojenú slovnú zásobu tak, aby si vedel poradiť v každodennom konaní, ktoré sa týka známych situácií a tém,
- niektoré jednoduché gramatické štruktúry cudzieho jazyka, aj keď sa niekedy dopúšťa základných chýb, ale je mu rozumieť,
- komunikovať v bežných spoločenských situáciách,
- jednoducho sa vyjadrovať pomocou základných funkcií jazyka, akými sú napr. výmena informácií, žiadosť, jednoduché vyjadrenie vlastných názorov a postojov, pozvanie, ospravedlnenie atď.,
- funkčne využívať základné jazykové prostriedky na získavanie informácií, na jednoduché vyjadrenie odmietnutia, túžby, zámeru, uspokojenia, záujmu, prekvapenia, rozčarovania, strachu,
- vytvoriť jednoduchý interaktívny text za účelom výmeny informácií,
- použiť jednoduché výrazové prostriedky na začatie, udržanie a ukončenie krátko rozhovoru,
- vedel vyhľadať špecifické informácie v texte a vybrať z neho potrebné informácie,
- rozumel bežným orientačným tabuliam, označeniam a nápisom na verejných miestach, akými sú ulice, reštaurácie, železničné stanice, atď.,
- z kontextu krátko prečítaného textu pochopil význam niektorých neznámych slov,
- stručne a krátkymi vetami predstaviť a charakterizovať osoby a veci,

- napísať jednoduché vety a spojiť ich základnými konektormi,
- jednoducho opísať aspekty všedného dňa (ľudia, miesta, škola, rodina, záujmy).

FORMY A METÓDY PRÁCE

Budeme využívať inovatívne vyučovacie metódy, zohľadňujúce úroveň vedomostí a zručností žiaka, ním nadobudnuté kompetencie a vekové individuálne zvláštnosti.

Vo vyučovacom predmete sa využívajú rôzne vyučovacie metódy a postupy, ktoré:

- vedú žiaka k osvojeniu si cudzieho jazyka
- rozširujú žiakove komunikačné zručnosti
- umocňujú u žiaka jeho vnímanie, pozornosť a myslenie
- dosahujú cieľ aj prostredníctvom vlastného objavovania
- pomáhajú dotvárať a korigovať názory študentov
- stimulujú žiaka k učeniu
- vedú ho k dosiahnutiu cieľov

Uplatňované budú nasledujúce metódy:

- **dialóg a diskusia** prebiehajúce vo väčšej alebo menšej skupine
- **inscenačné metódy (metódy hrania rolí)** - spočívajúce v simulácií stanovených situácií, keď sa riešenie realizuje prostredníctvom hrania rolí
- **brainstorming** - kladie dôraz na čo najrýchlejšie zhromaždenie a zapísanie nápadov, námetov, informácií. Cieľom je vyprodukovať čo najviac myšlienok v minimálnom čase.
- **zážitkové metódy** – vytváranie zážitku, emocionálne prežívanie skutočnej situácie na vlastnej koži
- **skúsenostné metódy** – spájanie emocionálnej investície a vedomé kognitívne spracovávanie diania. Tieto metódy sa veľmi približujú realite – zámerné učenie sa.
- **komunikatívne metódy** - situačné rozhovory, minidialogy, rolové hry, reprodukcia rozhovorov, dopĺňanie rozhovorov, posluch vzorových rozhovorov z CD
- **Naratívne a audiolingválne metódy** - počúvanie s porozumením a rozprávanie ako rozvíjanie najdôležitejších kompetencií
- **Motivačné metódy:** motivačný rozhovor, didaktické hry
- **Expozičné metódy:** výklad, vysvetľovanie, prednášky, prezentácia, práca s ukážkami
- **Fixačné metódy:** skupinová diskusia, diskusia, rozprávanie, polemika
- **Metódy rozvíjajúce spôsobilosti pri práci s IKT:** využitie internetu na získavanie informácií, práca s internetovými jazykovými príručkami
- **Metódy rozvíjajúce spôsobilosti vedúce k iniciatívnosti a podnikavosti:** medzi predmetové projekty, kooperatívne učenie

Z používaných metód vyplývajú aj formy vyučovania: *frontálna výučba, skupinová práca žiakov* (prezentácia, dialógy na danú tému, ...), *individuálna práca žiakov* (rôzne formy výstupu podľa témy – ústny prejav, písomná práca), *práca s knihou, práca s doplnkovým textom, analýzy ukážok* (písomných, akustických, DVD), *práca v jazykovej učebni, práca s IKT.*

UČEBNÉ OSNOVY PRE 9. ROČNÍK

Vzdelávacia oblasť: **Jazyk a komunikácia**

Predmet : Anglický jazyk

Ročník: deviaty

Časová dotácia: 3 vyuč. hodiny týždenne

CHARAKTERISTIKA

Obsah predmetu anglický jazyk vychádza zo vzdelávacej oblasti *Jazyk a komunikácia*. Požiadavky pre vzdelávanie v cudzom jazyku vychádzajú zo *Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky* (ďalej SERR), ktorý popisuje rôzne úrovne ovládania cudzích jazykov. Vzdelávanie v prvom cudzom jazyku smeruje k dosiahnutiu úrovne B2, ktorá je označovaná ako *Samostatný používateľ*. Cieľom vyučovania anglického jazyka je umožniť učiacim sa zvládnuť jazykové aj všeobecné kompetencie tak, aby ich jazyková príprava zodpovedala požiadavkám moderného európskeho demokratického občana pripraveného na život v spojenej Európe.

Učenie sa cudzích jazykov podporuje otvorenejší prístup k ľuďom. Komunikácia a rozvoj kompetencií v cudzom jazyku sú dôležité pre podporu mobility v rámci Európskej únie, umožňujú občanom plne využívať slobodu pracovať a študovať v niektorom z jej členských štátov.

Orientácia jazykového vzdelávania na kompetencie v nemalej miere vytvára podmienky pre nadpredmetové a medzipredmetové vzťahy, ktoré pomáhajú učiacemu sa chápať vzťahy medzi jednotlivými zložkami okolia a sveta, v ktorom existujú. Chápanie jazykového vzdelávania ako „vzdelávania pre život“ umožňuje každému jedincovi žiť podľa vlastných predstáv a uspokojenia.

CIEĽ PREDMETU

Cieľom vyučovania anglického jazyka na základnej škole je naučiť žiakov všetky formy dorozumievania sa v danom jazyku na pokročilej úrovni. V súčasnosti majú žiaci stále viac možností uplatňovať svoje rečové zručnosti pri hovorení, počúvaní či už priamo cez živú osobu, alebo prostredníctvom rozhlasu a televízie. V čase rozvoja počítačovej techniky je písomná komunikácia medzi ľuďmi na celom svete veľmi rozšírená. Preto úlohou vyučovania anglického jazyka na základnej škole je, aby žiaci:

- dostali pevné základy, a na nich budovali svoje rečové zručnosti tak, aby ich mohli použiť v praxi
- rozvíjali komunikačné schopnosti a návyky, aby dokázali primerane reagovať v rozličných jazykových situáciách
- boli vedení k samostatnosti v štúdiu jazyka tým, že majú dostatok priestoru pre intenzívnu a tvorivú prácu
- sa naučili používať rôzne doplnujúce materiály na štúdium a vedeli pracovať so slovníkmi
- mali schopnosť uplatniť svoje vedomosti z funkcie jazyka, t. j. vedeli sa dorozumieť v rôznych komunikačných situáciách v rovnováhe so štruktúrou jazyka, t. j. mali primerané znalosti gramatiky
- rozvíjali pozitívny vzťah k cudziemu jazyku ako prostriedku medziludskej, interkultúrnej komunikácie
- dokázali riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a dokázali pomôcť cudzincom, ktorí sú na návšteve v jeho krajine
- dokázali si vymieňať informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria iným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity v jazyku, ktorý si učiaci sa osvojujú
- viac a lepšie chápali spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo

OBSAH PREDMETU V 9. ROČNÍKU

Vzdelávací obsah anglického jazyka v 9. ročníku pozostáva z nasledovných tematických okruhov:

1. Problémy:

Lexika: prídavné mená opisujúce charakter a vzhľad, opis vecí, ktoré nefungujú

Gramatika: predprítomný čas, minulý jednoduchý a priebežový čas, použitie členov

Zvuková a grafická podoba jazyka: fonetický symbol /ə/, písmená, ktoré sa v slovách nevyslovujú

Rečové zručnosti: vedieť rozprávať o minulosti, opísať ľudí, rozprávať o problémoch, šikanovaní, vyjadriť sťažnosti

2. Miesto a čas:

Lexika: časti mesta, časové údaje

Gramatika: plánovaný a neplánovaný budúci čas, použitie prítomného priebehového času na vyjadrenie budúcich plánov, prvá podmienková veta

Zvuková a grafická podoba jazyka: výslovnosť krátkych a dlhých samohlások, znelé a neznelé spoluhlásky

Rečové zručnosti: vedieť rozprávať o budúcich plánoch, vyjadriť zovšeobecnenie, dohodnúť si schôdzku

3. Riziká:

Lexika: nebezpečenstvá a varovania, slovotvorba: slovesá a podstatné mená, varovné značky, slovotvorba: podstatné a prídavné mená

Gramatika: vyjadrenie podmieňovacieho spôsobu, druhá podmienková veta, zvrtné zámená

Zvuková a grafická podoba jazyka: prízvuk v slovách

Rečové zručnosti: vedieť vyjadriť varovania a rady, vyjadriť podmieňovací spôsob vo vetách

4. Môžem sa spýtať...?:

Lexika: médiá, zamestnania, zločin, frázové slovesá

Gramatika: tvorenie otázok, gerundium, oddeliteľné a neoddeliteľné frázové slovesá

Zvuková a grafická podoba jazyka: silné a slabé formy vo výslovnosti predložiek, prízvuk pri vyjadrovaní náprav

Rečové zručnosti: vedieť tvoriť žiadosti, rozprávať o zamestnaniach, napísať formálny list

5. Nákup a predaj:

Lexika: peniaze, cestovanie

Gramatika: trpný rod, modálne slovesá v trpnom rode, predložky, vzťažné vety

Zvuková a grafická podoba jazyka: výslovnosť koncoviek prídastia minulého, prízvuk vo vetách v trpnom rode, prízvuk v slovách

Rečové zručnosti: vedieť si kúpiť lístok, viesť dialógy na stanici, opísať hotel, rozprávať o miňaní peňazí

6. Protest:

Lexika: frázové slovesá, ľudské práva

Gramatika: nepriama reč, nepriame otázky, správne použitie slovesa "povedať" - "say, tell" v uvádzacích vetách

Zvuková a grafická podoba jazyka: spájanie slov vo výslovnosti

Rečové zručnosti: vedieť položiť slušné otázky, pýtať sa na informácie, rozprávať o ľudských právach

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE, KTORÉ PREDMET ROZVÍJA

III. Všeobecné kompetencie

Učiaci sa na úrovni A2 má osvojené všeobecné kompetencie na úrovni A1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal:

- vedome získať nové vedomosti a zručnosti,
- uvedomovať si stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- pochopiť potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať zručnosti, prepájať ich s už osvojeným učivom, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- aktívne a často využívať doteraz osvojené poznatky z cudzieho jazyka a v cudzom jazyku,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

IV. Jazykové kompetencie

Učiaci sa na úrovni A2 má osvojené komunikačné jazykové kompetencie na úrovni A1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal používať:

- základné vetné modely a vedel komunikovať o osvojených témach prostredníctvom naučených slovných spojení a výrazov,
- osvojenú slovnú zásobu tak, aby si vedel poradiť v každodennom konaní, ktoré sa týka známych situácií a tém,
- niektoré jednoduché gramatické štruktúry cudzieho jazyka, aj keď sa niekedy dopúšťa základných chýb, ale je mu rozumieť,
- komunikovať v bežných spoločenských situáciách,
- jednoducho sa vyjadrovať pomocou základných funkcií jazyka, akými sú napr. výmena informácií, žiadosť, jednoduché vyjadrenie vlastných názorov a postojov, pozvanie, ospravedlnenie atď.,
- funkčne využívať základné jazykové prostriedky na získavanie informácií, na jednoduché vyjadrenie odmietnutia, túžby, zámeru, uspokojenia, záujmu, prekvapenia, rozčarovania, strachu,
- vytvoriť jednoduchý interaktívny text za účelom výmeny informácií,
- použiť jednoduché výrazové prostriedky na začatie, udržanie a ukončenie krátko rozhovoru,
- vedel vyhľadať špecifické informácie v texte a vybrať z neho potrebné informácie,
- rozumel bežným orientačným tabuliam, označeniam a nápisom na verejných miestach, akými sú ulice, reštaurácie, železničné stanice, atď.,
- z kontextu krátko prečítaného textu pochopil význam niektorých neznámych slov,
- stručne a krátkymi vetami predstaviť a charakterizovať osoby a veci,
- napísať jednoduché vety a spojiť ich základnými konektormi,
- jednoducho opísať aspekty všedného dňa (ľudia, miesta, škola, rodina, záujmy).

POŽIADAVKY NA VÝSTUP PODĽA CIEĽOV A OBSAHU

Lexika

1. žiak si osvojí 350 - 400 nových slov a slovných spojení, ich výslovnosť a pravopis, synonymá, antonymá, tvorenie slov pomocou prípon a predpôň, idiómy; učí sa chápať viacvýznamovosť slova (chair, head); výber lexiky je daný odporúčanými konverzačnými témami a doplnkovým materiálom
2. žiak pohotovo používa dvojazyčný a elementárny výkladový slovník
3. žiak si osvojí výrazy: reported speech, past perfect tense, conditional, gerund

Morfológia

1. podstatné meno: opakovanie z predošlých ročníkov
2. prídavné meno: stupňovanie dvojslabičných prídavných mien pomocou more, the most (more tired, the most tired)
3. zámená: vzťažné (who, which, that), samostatné prívlastňovacie (mine, yours...), zvrtné a zdôrazňovacie (myself, yourself....)
4. číslovky: matematické úkony, desatiny, zlomky
5. príslovky: nepravidelné stupňovanie (well, badly, little, much, far)
6. predložky: opakovanie z predošlých ročníkov
7. slovesá: to be allowed to, used to
8. slovesné časy: gerundium po slovesách - like, enjoy, prefer, stop, start, need

Syntax

1. podmienkové vety: prvá, druhá podmienka (If it rains I will not come. If they came I would ask them.)
2. trpný rod - (It was prepared.)
3. nepriama reč: prítomný čas sa mení na minulý
4. vzťažné vety

Komunikačné situácie

1. príkazy, zákazy
2. zdôvodnenie tvrdenia

Rečové zručnosti

1. Počúvanie:

- a) priame - konverzácia v triede je v angličtine
- b) nepriame - počúvanie rôznych nahrávok, ktoré musia byť kvalitne nahraté, žiak sa vyjadruje k obsahu, zaujme vlastné stanovisko

2. Hovorenie:

- a) rozprávanie - zážitky, príbehy
- b) diskusia v triede
- c) úloha rolí („role play“) - voľná

3. Písanie:

- a) žiak vie zostaviť osnovu a k nej napísať text
- b) žiak vie zostaviť jednoduchú žiadosť, pozvanie

4. Čítanie:

- a) žiak číta texty z dostupných materiálov, naďalej si osvojuje rôzne formy čítania
- b) na základe prečítaného materiálu žiak komunikuje, diskutuje v triede

PRIEREZOVÉ TÉMY

- Osobnostný a sociálny rozvoj
- Environmentálna výchova
- Mediálna výchova
- Multikultúrna výchova
- Regionálna výchova
- Vlastenecká výchova
- Výchova k tolerancii
- Ľudské práva
- Výchova k manželstvu a rodičovstvu
- Ochrana života a zdravia

METÓDY A FORMY PRÁCE

Budeme využívať inovatívne vyučovacie metódy, zohľadňujúce úroveň vedomostí a zručností žiaka, ním nadobudnuté kompetencie a vekové individuálne zvláštnosti.

Vo vyučovacom predmete sa využívajú rôzne vyučovacie metódy a postupy, ktoré:

- vedú žiaka k osvojeniu si cudzieho jazyka
- rozširujú žiakove komunikačné zručnosti
- umocňujú u žiaka jeho vnímanie, pozornosť a myslenie
- dosahujú cieľ aj prostredníctvom vlastného objavovania
- pomáhajú dotvárať a korigovať názory študentov
- stimulujú žiaka k učeniu
- vedú ho k dosiahnutiu cieľov

Uplatňované budú nasledujúce metódy:

- **dialóg a diskusia** prebiehajúce vo väčšej alebo menšej skupine
- **inscenačné metódy (metódy hrania rolí)** - spočívajúce v simulácií stanovených situácií, keď sa riešenie realizuje prostredníctvom hrania rolí

- **brainstorming** - kladie dôraz na čo najrýchlejšie zhromaždenie a zapísanie nápadov, námetov, informácií. Cieľom je vyprodukovať čo najviac myšlienok v minimálnom čase.
- **zážitkové metódy** – vytváranie zážitku, emocionálne prežívanie skutočnej situácie na vlastnej koži
- **skúsenostné metódy** – spájanie emocionálnej investície a vedomé kognitívne spracovávanie diania. Tieto metódy sa veľmi približujú realite – zámerné učenie sa.
- **komunikatívne metódy** - situačné rozhovory, minidialógy, rolové hry, reprodukcia rozhovorov, dopĺňanie rozhovorov, posluch vzorových rozhovorov z CD
- **Naratívne a audiolingválne metódy** - počúvanie s porozumením a rozprávanie ako rozvíjanie najdôležitejších kompetencií
- **Motivačné metódy**: motivačný rozhovor, didaktické hry
- **Expozičné metódy**: výklad, vysvetľovanie, prednášky, prezentácia, práca s ukážkami
- **Fixačné metódy**: skupinová diskusia, diskusia, rozprávanie, polemika
- **Metódy rozvíjajúce spôsobilosti pri práci s IKT**: využitie internetu na získavanie informácií, práca s internetovými jazykovými príručkami
- **Metódy rozvíjajúce spôsobilosti vedúce k iniciatívnosti a podnikavosti**: medzi predmetové projekty, kooperatívne učenie

Z používaných metód vyplývajú aj formy vyučovania: *frontálna výučba, skupinová práca žiakov* (prezentácia, dialógy na danú tému, ...), *individuálna práca žiakov* (rôzne formy výstupu podľa témy – ústny prejav, písomná práca), *práca s knihou, práca s doplnkovým textom, analýzy ukážok* (písomných, akustických, DVD), *práca v jazykovej učebni, práca s IKT*.

UČEBNÉ ZDROJE

- Hutchinson T., Project 5 Plus (3.vydanie), OUP, Oxford, 2008
- Hutchinson T., Pelteret Ch., Pracovný zošit k Project 5 Plus (3.vydanie), OUP, Oxford, 2008
- Slovníky – prekladové (bilingválne), výkladové (monolingválne), prehľady anglickej gramatiky, anglická tlač – noviny a časopisy, anglické čítanky – zjednodušené literárne diela rôznych úrovní, informačno – komunikačné technológie, softvéry, internet

HODNOTENIE

Hodnotenie a klasifikácia prebieha v súlade s Metodickým pokynom č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Kritériá hodnotenia žiaka v predmete anglický jazyk

Hodnotenie a klasifikácia v anglickom jazyku sleduje základné všeobecné, sociolingvistické a komunikačné kompetencie, ktoré sa prejavujú vo využívaní základných komunikačných zručností: čítanie, písanie, počúvanie, samostatný ústny prejav a rozhovory. Pri hodnotení v predmete anglický jazyk sa berú do úvahy tieto aspekty: obsahová primeranosť, plynulosť vyjadrovania, jazyková správnosť a štruktúra odpovede.

Hodnotenie žiaka zahŕňa nasledovné formy a metódy overovania požiadaviek na jeho vedomosti a zručnosti:

- písomné – didaktický test, previerka zo slovnej zásoby, projektová práca, písomná práca, bleskovky, od 6. ročníka v každom polroku kontrolné písomné slohové práce
- ústne – rozhovor, situačný rozhovor, opis obrázka, reprodukcia textu
- účasť v súťažiach v rámci predmetu
- schopnosť komunikácie a spolupráce pri riešení úloh v skupine
- pripravenosť a záujem o predmet

Hodnotenie ústneho skúšania žiaka:

Žiak dosiahne:

Stupeň v ý b o r n ý (1), ak:

- ovláda obsahový a výkonový štandard aspoň na 90%
- primerane reaguje na podnet, nachádza súvislosti so zadanou témou
- k splneniu úlohy pristupuje aktívne a tvorivo
- používa správne jazykové prostriedky a téme primeranú bohatú slovnú zásobu
- vyjadruje sa plynulo, súvislo, jeho prejav je zrozumiteľný, výslovnosť a intonácia sú jasné, prirodzené a zrozumiteľné
- výpoveď je takmer gramaticky správna

Stupeň chválitebný (2), ak:

- ovláda obsahový a výkonový štandard aspoň na 75%
- primerane reaguje na podnet a správne interpretuje zadanú úlohu
- používa takmer vždy primeranú slovnú zásobu a správne jazykové prostriedky
- prejav prerušuje len zriedkavo kratšími prestávkami, ktoré sú spôsobené menšími jazykovými nedostatkami
- ojedinelé gramatické chyby žiaka neovplyvňujú zrozumiteľnosť prejavu

Stupeň dobrý (3), ak:

- ovláda obsahový a výkonový štandard aspoň na 50%
- žiak reaguje na podnet, jeho prejav je zväčša súvislý a jasný
- používa zväčša téme primeranú slovnú zásobu, nedostatky v používaní jazykových prostriedkov nebránia porozumeniu
- plynulosť a zrozumiteľnosť prejavu sťažujú častejšie krátke prestávky, žiak je schopný reagovať na otázky a impulzy učiteľa
- slovná zásoba je primeraná, žiak používa aj nesprávne výrazy a chýbajúce výrazy dokáže len sporadicky opísať
- gramatické chyby nesťažujú zrozumiteľnosť prejavu

Stupeň dostatočný (4), ak:

- ovláda obsahový a výkonový štandard aspoň na 25%
- žiak interpretuje zadanú úlohu len s pomocou učiteľa, prejav je nesúvislý a výpovede nie sú celkom jasné
- má obmedzenú slovnú zásobu, používa často nesprávne jazykové prostriedky
- reaguje len krátkymi odpoveďami na otázky učiteľa
- slovná zásoba je jednoduchá, ale stále primeraná zadanej téme
- časté gramatické chyby čiastočne ovplyvňujú zrozumiteľnosť prejavu

Stupeň nedostatočný (5), ak:

- ovláda obsahový a výkonový štandard na menej ako 25%
- žiak nie je schopný reagovať na podnet, svoje myšlienky nedokáže vyjadriť ani pomocou učiteľa
- používa nevhodnú slovnú zásobu, nie je schopný vyjadriť sa samostatne a súvislo
- prejav je veľmi krátky, výpovede sú väčšinou nezrozumiteľné, žiak nevie odpovedať na otázky
- neadekvátne a chýbajúca slovná zásoba bráni porozumeniu
- množstvo gramatických chýb znemožňuje porozumenie

Hodnotenie písomného skúšania žiaka

Jednotlivé formy písomného skúšania slúžia na overenie osvojených vedomostí a zručností žiaka, pričom sa vychádza zo stanovených vzdelávacích výstupov v témach jednotlivých tematických celkov.

Jednotlivé úlohy v testoch, previerkach zo slovnej zásoby a písomných prácach sa bodujú a následne percentuálne vyhodnocujú. Žiak je hodnotený podľa nasledovnej škály:

Hodnotenie

Výborný (1)	100% - 90%
Chválitebný (2)	89% - 75%

Dobrý (3)	74% - 50%
Dostatočný (4)	49% - 25%
Nedostatočný (5)	24% - 0%

Na hodnotenie sa využíva klasifikačná stupnica na základe brožúry „Vyučovanie angličtiny na Slovensku“ z 5. – 7.10. 2000 z vydavateľstva Oxford university press Slovakia.

Projektová práca

V projektovej práci sa hodnotia nasledujúce oblasti:

- slovná zásoba
- úprava (písomná, grafická)
- kreativita
- vynaložené úsilie
- zreteľnosť
- lingvistická správnosť (morfológia, syntax, lexikológia, pravopis)

Žiakov so zdravotným znevýhodnením začleneného v základnej škole a žiakov so ŠVVP hodnotíme s prihliadnutím na ich špecifické poruchy učenia.

Pri určení metód a foriem hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením sa riadime odporúčaniami poradenského zariadenia rezortu školstva.

Pri hodnotení učebných výsledkov rešpektujeme psychický a fyzický zdravotný stav žiaka, druh a stupeň zdravotného znevýhodnenia, ak má vplyv na úroveň a výsledky práce žiaka v príslušnom predmete. Učebné výsledky žiaka posudzujeme objektívne a primerane náročne, pričom prihliadame aj na jeho vynaložené úsilie, svedomitosť, individuálne schopnosti, záujmy a na predpoklady jeho ďalšieho vzdelávania po ukončení povinnej školskej dochádzky. Pri hodnotení učebných výsledkov žiaka kladieme dôraz na jeho individuálne schopnosti, ktoré sú základom jeho pracovnej a sociálnej integrácie. Hodnotenie musí mať motivačnú funkciu.

9. ROČNÍK

Lexika

1. žiak si osvojí 350 - 400 nových slov a slovných spojení, ich výslovnosť a pravopis, synonymá, antonymá, tvorenie slov pomocou prípon a predpôn, idiómy; učí sa chápať viacvýznamovosť slova (chair, head); výber lexiky je daný odporúčanými konverzačnými témami a doplnkovým materiálom
2. žiak pohotovo používa dvojjazyčný a elementárny výkladový slovník
3. žiak si osvojí výrazy: reported speech, past perfect tense, conditional, gerund

Morfológia

1. podstatné meno: opakovanie z predošlých ročníkov
2. prídavné meno: stupňovanie dvojslabičných prídavných mien pomocou more, the most (more tired, the most tired)
3. zámená: vzťažné (who, which, that), samostatné prívlastňovacie (mine, yours...), zvrätané a zdôrazňovacie (myself, yourself....)
4. číslovky: matematické úkony, desatiny, zlomky
5. príslovky: nepravidelné stupňovanie (well, badly, little, much, far)
6. predložky: opakovanie z predošlých ročníkov
7. slovesá: to be allowed to, used to
8. slovesné časy: gerundium po slovesách - like, enjoy, prefer, stop, start, need

Syntax

1. podmienkové vety: prvá, druhá podmienka (If it rains I will not come. If they came I would ask them.)
2. trpný rod - (It was prepared.)
3. nepriama reč: prítomný čas sa mení na minulý
4. vzťažné vety

Komunikačné situácie

1. príkazy, zákazy
2. zdôvodnenie tvrdenia

Rečové zručnosti

1. Počúvanie:
  - a) priame - konverzácia v triede je v angličtine
  - b) nepriame - počúvanie rôznych nahrávok, ktoré musia byť kvalitne nahraté, žiak sa vyjadruje k obsahu, zaujme vlastné stanovisko
2. Hovorenie:
  - a) rozprávanie - zážitky, príbehy
  - b) diskusia v triede
  - c) úloha rolí („role play“) - voľná
3. Písanie:
  - a) žiak vie zostaviť osnovu a k nej napísať text
  - b) žiak vie zostaviť jednoduchú žiadosť, pozvanie
4. Čítanie:
  - a) žiak číta texty z dostupných materiálov, naďalej si osvojuje rôzne formy čítania
  - b) na základe prečítaného materiálu žiak komunikuje, diskutuje v triede

Hodnotenie predmetu Anglický jazyk

Hodnotenie a klasifikácia prebieha v súlade s Metodickým pokynom č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Kritériá hodnotenia žiaka v predmete anglický jazyk

Hodnotenie a klasifikácia v anglickom jazyku sleduje základné všeobecné, sociolingvistické a komunikačné kompetencie, ktoré sa prejavujú vo využívaní základných komunikačných zručností: čítanie, písanie, počúvanie, samostatný ústny prejav a rozhovory. Pri hodnotení v predmete anglický jazyk sa berú do úvahy tieto aspekty: obsahová primeranosť, plynulosť vyjadrovania, jazyková správnosť a štruktúra odpovede.

Hodnotenie žiaka zahŕňa nasledovné formy a metódy overovania požiadaviek na jeho vedomosti a zručnosti:

- písomné – didaktický test, previerka zo slovnej zásoby, projektová práca, písomná práca, bleskovky, od 6. ročníka v každom polroku kontrolné písomné slohové práce
- ústne – rozhovor, situačný rozhovor, opis obrázka, reprodukcia textu
- účasť v súťažiach v rámci predmetu
- schopnosť komunikácie a spolupráce pri riešení úloh v skupine
- pripravenosť a záujem o predmet

Druhý cudzí jazyk – Ruský jazyk

Učebné osnovy

Ruský jazyk (druhý cudzí jazyk)

pre 6. ,7. ,8. ,9. roč.

Počet hodín týždenne: 6. a 7. ročník 1 hodina týždenne, 8, 9, ročník 2 hodiny týždenne

ŠVP: Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň ZŠ v Slovenskej republike

ŠkVP: ZŠ Rozmarínová 1 Komárno – 2.stupeň

Ročník 6., 7., 8. a 9.

Stupeň vzdelania: ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelávanie

Forma štúdia: denná

Vyučovacia jazyk: slovenský

Vypracované v rokoch: 2009, 2010, 2011, 2012

Obsah:

1. Charakteristika predmetu
2. Predpokladaný prínos Ruského jazyka
3. Časová koncepcia výchovy
4. Ciele predmetu
5. Obsah vzdelávania
6. Prehľad tematických celkov a odporúčaný počet hodín
7. Metódy a formy práce – stratégie vyučovania
8. Prierezové témy
9. Prepojenie s inými predmetmi
10. Učebné zdroje
11. Hodnotenie predmetu
12. Požiadavky na výstup

1. Charakteristika predmetu

Predmet ruský jazyk obsahovo je zameraný na poskytnutie základných predpokladov pre komunikáciu žiakov v rámci EÚ, prispieva k väčšej mobilite v osobnom živote, v ďalšom štúdiu a napokon uplatnením sa na trhu práce. Jednou z najdôležitejších tém je multikultúrna výchova žiakov. V praxi to znamená najmä sprostredkovanie takých hodnôt a utváranie takých názorov a postojov žiakov, ktoré sú potrebné na začlenenie sa do života nielen v Slovenskej republike, ale aj mimonášho štátu. Tolerancia, demokracia, asertívne správanie, identita a podobne by mali byť vlastnosti, ku ktorým by multikultúrna výchova mala smerovať. Počas štúdia podľa tohto programu sa žiak dostane z referenčného stupňa A1 a A2 (používateľ základného jazyka) na stupeň B1 až B2 (samostatný používateľ jazyka). V rámci vyučovacieho predmetu sa uplatňujú i medzi predmetové vzťahy. Využíva sa najmä kooperácia s dejepisom a geografiou, pretože poznanie cudzieho jazyka v sebe spája jazykové schopnosti a kompetencie s poznaním histórie krajiny a samozrejme jej geografiu.

Kľúčovými kompetenciami v oblasti jazykovej prípravy sú:

porozumieť (počúvať, čítať), **hovoriť** (ústna interakcia, samostatný ústny prejav) a **písať**. Kľúčové kompetencie sú priamo ovplyvňované kvalitatívnymi aspektmi ako rozsah, presnosť, plynulosť, interakcia a spojitosť. V rámci predmetu ruský jazyk sa rozvíjajú všeobecné kompetencie, komunikačné jazykové kompetencie – jazykovú, sociolingvistickú a pragmatickú a komunikačné zručnosti – počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný a ústny prejav s dôrazom na rozvoj schopnosti čítať a písať v azbuke ako prvotnej kompetencie.

2. Predpokladaný prínos Ruského jazyka

Učenie sa cudzieho jazyka podporuje otvorejší vzťah k ľuďom. Komunikácia a rozvoj kompetencií v jazyku podporujú mobilitu aj v rámci Európskej únie. Poznanie cudzieho jazyka otvára žiakom široké možnosti uplatnenia.

Počas vyučovacích hodín sa budú využívať rôzne formy, pri ktorých bude kladený dôraz na rozvoj komunikatívnych schopností. Táto komunikácia je založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať a tlmočiť myšlienky, pocity, skutočnosti a názory ústnou i písomnou formou. Spôsobilosť ovládať cudzí jazyk si vyžaduje znalosť slovnéj zásoby, poznanie funkčnej

gramatiky a uvedenie si hlavných typov verbálnej interakcie.

Naučiť žiakov vážiť si iné kultúry pri zachovaní vlastnej identity, naučiť ich žiť s druhými ľuďmi.

Rozvíjať poznanie o všeobecnú rozhladenosť v súčasnom svete.

- Rozvíjať v žiakovi tvorivý štýl života.
- Rozvíjať projektové myslenie k riešeniu komplexných problémov.
- Formovať osobnosť žiaka pri tvorbe hodnôt a vkusu.

3. Časová koncepcia výchovy

6.r. 1 hodina týždenne

7. r. 1 hodiny týždenne

8. r. 2 hodiny týždenne

9. r. 2 hodiny týždenne

4. Ciele predmetu

1.Všeobecný cieľ:

Vzdelávanie v predmete podporuje sebadôveru žiaka. Vedie ho k osvojeniu si vedomostí a nadobudnutých kompetencií, čo mu umožňuje zaujať aktívne miesto v ekonomickom, sociálnom a kultúrnom živote. Pripravuje žiaka na to, aby sa stal schopným a zodpovedným občanom, aby sa aktívne podieľal na rozvoji spoločnosti. Vedie ho k vnímaniu cudzieho jazyka ako prostriedku na získavanie a odovzdávanie informácií, názorov a postojov. Pestuje v žiakovi vedomie jazykovej príslušnosti k danému etniku, pocit jazykovej príbuznosti a spolupatričnosti s inými etnikami. Vedie žiaka k zvyšovaniu jazykovej kultúry. Zároveň ho vedie k zvládnutiu základných pravidiel medziľudskej komunikácie. V neposlednej rade vyučovací predmet buduje v žiakovi pozitívny vzťah k slovesným umeleckým dielam a rozvíja jeho emocionálne a estetické cítenie a vnímanie.

2.Špecifické ciele:

Jazykové vzdelávanie v cudzom jazyku na báze jednotlivých kompetencií vedie žiaka k tomu, aby vedel:

- Žiak pochopí potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku ako nikdy sa nekončiaci celoživotný proces
- v súlade s osvojovaním si lexikálnych jednotiek určených na produktívne a receptívne osvojenie základných gramatických javov nevyhnutných na komunikáciu, osvojovaných formou poučiek a vetných modelov, získať schopnosť porozumieť a tvoriť z gramatickej, pravopisnej a štylistickej stránky správne vety, dialógy a súvislé ústne prejavy
- naučiť sa abeciu a písať text v abeciu
- rozumieť textom čítaným a pri počúvaní zvukovej nahrávky
- rozumieť textom vzťahujúcim sa na žiakovu prácu
- zvládnuť väčšinu situácií, ktoré sa môžu vyskytnúť pri cestovaní
- komunikovať na témy týkajúce sa osobného života a záujmov
- začať, udržiavať a ukončiť rozhovor
- reagovať na repliky v situačnom dialógu
- prerozprávať príbeh alebo zápletku
- získanie zručností samostatne pracovať s učebnicou, riešiť úlohy v pracovnom zošite
- napísať súvislý text na témy, ktoré žiaka zaujímajú alebo ktoré sú mu známe
- napísať osobné listy opisujúce skúsenosti a dojmy
- vedome získať nové vedomosti a zručnosti.
- aktívne a často využívať doteraz osvojený cudzí jazyk
- vedieť odpovedať na otázky týkajúce sa tém jednotlivých lekcí
- rozvíjať u žiaka schopnosť spolupráce v triede, schopnosť pracovať vo dvojiciach a v skupinách
- prehlbovať a rozvíjať sebahodnotenie žiakov, fantáziu pri tvorbe situácií, replík, dotváraní textov a zapájani sa do jazykových hier

5. Obsah vzdelávania

Vyučovací proces pozostáva z opakovania a z preberania nového učiva vo vyváženom pomere, ktorý zodpovedá potrebám žiakov, ich stratégiám učenia sa.

Dve etapy:

- **začiatočná** predstavuje základy sluchového vnímania ruskej reči, prostredníctvom aktívneho osvojenia si základných fonetických javov, slovnej zásoby a frekventovaných rečových konštrukcií rozvíjať ústnu reč a posluš s porozumením. Okrem toho si žiaci osvoja základy techniky čítania, porozumenia čítaného textu a techniky písania. Prakticky si osvoja základné tvary slovies a funkciu pádov podstatných mien.
- **druhá etapa** predstavuje komplexný rozvoj rečových zručností v posluchu a čítaní, ústnom písomnom vyjadrovaní na základe jazykových javov (lexikálnych, gramatických, fonetických a pravopisných).

Prehľad tematických celkov a odporúčaný počet hodín

9. ročník (učebnica 6. ročník, lekcie 11. – 20.), 66 hod. ročne

Lekcia 11. Opakovacia hodina.	7.hod
Lekcia 12: V obchode.	7.hod.
Lekcia 13: Doprava.	8.hod.
Lekcia 14: Dobrú chuť!.	6.hod.
Lekcia 15: Na jar.	4.hod.
Lekcia 16: Stretnutie s oblečením.	6.hod.
Lekcia 17: Máme záľubu v športe.	6.hod.
Lekcia 18: Na návšteve na dedine.	7.hod.
Lekcia 19: Zvláštna hodina geografie.	7.hod.
Lekcia 20: Opakovacia hodina.	4.hod
Písomné práce	2.hod.
Vyhodnotenie písomných prác	2.hod.

7. Metódy a formy práce – stratégia vyučovania Výchovné a vzdelávacie stratégie

Rozšírenie komunikačných a sociálno-interakčných kompetencií

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- získať nové vedomosti a zručnosti
- dopĺňať si osvojené vedomosti
- rozvíjať zručnosti
- využívať vedomosti a zručnosti pre svoj ďalší rozvoj a reálny život
- pochopiť potrebu vzdelávania v cudzom jazyku
- pracovať v skupine, vo dvojiciach
- byť otvorení kultúrnej a etnickej rôznorodosti

Jazykové kompetencie

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- použiť slovnú zásobu nevyhnutnú na uspokojenie komunikačných potrieb
- použiť zvukové prostriedky jazyka
- poradiť si s osvojenou slovnou zásobou v každodennom konaní
- použiť osvojené slovné spojenia a výrazy
- použiť grafické štruktúry jazyka
- nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou

Sociolingvistické kompetencie

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- komunikovať v bežných spoločenských situáciách
- vyjadriť sa vo formálnom i neformálnom štýle
- rozvíjať spoločenskú konverzáciu
- uvedomiť si rozdiely v rôznych formách prejavu
- dodržiavať konvenciu slušnosti

Interkultúrne kompetencie

Výučba smeruje k tomu, aby si žiaci mohli:

- osvojiť interkultúrne vedomosti
- oboznámiť s cudzo-kultúrnymi hodnotami
- prijať cudzo-kultúrne elementy
- používať cudzo-kultúrne vedomosti

Pragmatické kompetencie

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- sformulovať svoje myšlienky v súlade s vyžadovanou stratégiou
- využívať jazykové prostriedky na získavanie informácií
- vyjadriť odmietnutie, túžbu, zámer, uspokojenie, záujem, prekvapenie, rozčarovanie, strach, súhlas, nesúhlas, pozdravenie, žiadosť, radosť
- vymieňať si a sprostredkovať informácie
- použiť výrazové prostriedky na začatie, udržanie a ukončenie rozhovoru

Komunikačné zručnosti

počúvanie:

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- porozumieť prejav ako celok (tému, hlavné myšlienky)
- porozumieť pokynom informačného charakteru
- pochopiť vety, výrazy a slová
- rozoznať konkrétne komunikačné situácie
- pochopiť podstatné informácie z autentických rozhlasových a televíznych správ, informácie z autentických dialógov
- pochopiť zmysle jazykového prejavu cudzinca
- porozumieť prejavom naratívneho charakteru
- porozumieť prejavu informatívneho charakteru

čítanie:

- výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:
- vyhľadať konkrétne informácie
- rozumieť bežným tabuliam, nápisom, označeniam
- vyhľadať základné a rozširujúce informácie
- porozumieť korešpondenčné listy
- meniť stratégiu čítania podľa typu textu a účelu čítania
- čítať texty informatívneho charakteru (a následne im porozumieť)
- rozumieť textom a článkom z tlače, ukážkam z literárnych textov
- spracovať text (osnova, ...)
- analyzovať text

písanie:

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- tvoriť písomný prejav (určenie témy, získanie informácií, tvorba osnovy, konceptu a čistopisu)
- písať jednoduchú korešpondenciu
- ovládať jazykové formy
- využívať jazykové prostriedky
- analyzovať text z obsahového a formálneho hľadiska
- vytvoriť praktické písomnosti: životopis, oznámenie, pozvánku, ...
- opísať osoby, zvieratá alebo veci
- jednoduchým spôsobom opísať udalosti, činnosti a skúsenosti
- napísať jednoduchý text na základe vizuálneho podnetu

hovorenie:

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- vyjadriť svoje myšlienky, názory a postoje
- začať, viesť a ukončiť komunikáciu
- plynule a zrozumiteľne komunikovať
- použiť vhodné jazykové a mimojazykové prostriedky
- reagovať na počutý text odpoveďou i otázkou
- orientovať sa v danej komunikačnej situácii
- jednoduchými vetami opísať seba, svoju rodinu, iných ľudí, spôsob života a ich činnosť v škole
- uplatniť logickú nadväznosť
- tvoriť ústny prejav
- rozširovať si aktívnu slovnú zásobu a používať mimojazykové prostriedky

Stratégia vyučovania:

Prvou podmienkou komunikácie je komunikatívna situácia

Druhou je jednoznačná identifikácia reči

Tretou je sémantizácia reči(lexikálne jednotky, aj gramatické javy treba znázorňovať a nacvičovať v reálnych situáciách, nie izolovane)

Štvrtou je vhodná motivácia (je vhodné striedať činnosti, témy precvičovať v reálnych situáciách)

Piatou je vyučovanie kontrastným spôsobom

Vo vyučovacom predmete sa využívajú rôzne vyučovacie metódy a postupy, ktoré:

- vedú žiaka k osvojeniu si cudzieho jazyka
- rozširujú žiakove komunikačné zručnosti
- umocňujú u žiaka jeho vnímanie, pozornosť a myslenie
- dosahujú cieľ aj prostredníctvom vlastného objavovania
- pomáhajú dotvárať a korigovať názory študentov
- stimulujú žiaka k učeniu
- vedú ho k dosiahnutiu cieľov
- prispievajú k možnosti žiakovho uplatnenia v praxi, po ukončení stredoškolského štúdia

Metódy a postupy:

1. motivačné: motivačný rozhovor, didaktické hry
2. expozičné: výklad, vysvetľovanie, prednášky, prezentácia, práca s ukážkami
3. fixačné: skupinová diskusia, diskusia, rozprávanie, polemika
4. rozvíjajúce spôsobilosti pri práci s IKT: využitie internetu na získavanie informácií, práca s internetovými jazykovými príručkami
5. rozvíjajúce spôsobilosti vedúce k iniciatívnosti a podnikavosti: medzi predmetové projekty, kooperatívne učenie

Formy práce:

Frontálna výučba, skupinová práca žiakov (prezentácia, dialógy na danú tému, ...), individuálna práca žiakov (rôzne formy výstupu podľa témy – ústny prejav, písomná práca),

práca s knihou, práca s doplnkovým textom, analýzy ukážok (písomných, akustických, DVD), práca v jazykovej učebni, práca s IKT.

8. Prierezové témy

Multikultúrna výchova - multikultúrna spoločnosť, cestovanie, krajina, ktorej jazyk sa učím, vzťahy medzi ľuďmi, zamestnanie

Mediálna výchova - masmédiá, komunikácia a jej formy, práce s rôznymi zdrojmi informácií

Osobný a sociálny rozvoj - sebahodnotenie, silné a slabé stránky, hranie rolí, zážitkové učovanie

Environmentálna výchova - človek a príroda, veda a technika, vzdelanie a vzdelávanie

Ochrana zdravia - šport, ľudské telo, zdravie, stravovanie, voľný čas, záľuby, mládež a svet

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

9. Prepojenie s inými predmetmi

- geografia, dejepis, biológia, výtvarná výchova, etická výchova, informatika,...

10. Učebné zdroje

Učebné zdroje sa využívajú na vytváranie presnejších predstáv, pojmov. Sú zdrojom informácií, sú cestou k motivácii, k upevňovaniu osvojených vedomostí, zručností a názorov.

Plnia rôzne funkcie (motivačnú, spätnoväzbovú, informačnú, precvičovaciu, aplikačnú a kontrolnú)

1. auditívne: CD, počítačový program vizuálne: učebnica, knihy, časopisy, doplnkový text, literárne ukážky, fotografie, prezentácia
2. audiovizuálne: DVD
3. kombinované: multimédiá

Odborná literatúra:

učebnice ruského jazyka pre 5.r., 6. r.

1. slovníky

2. textový materiál z rôznych zdrojov: časopisy, internet, literárne ukážky

Didaktická technika a materiálne výučbové prostriedky:

Počítač, CD - prehrávač, dataprojektor.

Obrazový materiál, textový

11. Hodnotenie predmetu Ruský jazyk – druhý cudzí jazyk

Hodnotenie a klasifikácia prebieha v súlade s **Metodickým pokynom č. 22/2011** na hodnotenie žiakov základnej školy.

V procese hodnotenia učiteľ uplatňuje primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektuje práva dieťaťa a humánne sa správa voči žiakovi. Predmetom hodnotenia vo výchovno-vzdelávacom procese sú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol vo vyučovacom predmete v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku. Hodnotenie slúži ako prostriedok pozitívnej podpory zdravého rozvoja osobnosti žiaka.

Podkladom pre celkové hodnotenie vyučovacieho predmetu Ruský jazyk sú:

a) známky alebo slovné hodnotenie za ústne odpovede

b) známky alebo slovné hodnotenie za písomné práce, didaktické testy, praktické práce

c) posúdenie prejavov žiaka podľa čl. 1 ods. 8.

Kritériá hodnotenia žiaka v predmete ruský jazyk

Hodnotenie a klasifikácia v ruskom jazyku sleduje základné všeobecné a komunikačné kompetencie, ktoré sa prejavujú vo využívaní základných komunikačných zručností: čítanie, písanie, počúvanie, samostatný ústny prejav a rozhovory. Pri hodnotení v predmete ruský jazyk ako druhý výberový jazyk sa berú do úvahy tieto aspekty: obsahová primeranosť, plynulosť čítania, zvládnutie slovnej zásoby, jazyková správnosť a štruktúra odpovede.

Hodnotenie žiaka zahŕňa nasledovné formy a metódy overovania požiadaviek na jeho vedomosti a zručnosti:

- písomné – písomné ovládanie azbuky, bleskovky zo slovnej zásoby, kontrolné práce
- ústne – primeraný rozhovor, opis obrázka, reprodukcia textu
- schopnosť komunikácie a spolupráce pri riešení úloh v skupine
- pripravenosť a záujem o predmet

Hodnotenie ústneho skúšania žiaka

Žiak dosiahne:

Stupeň v ý b o r n ý (1), ak:

- ovláda obsahový a výkonový štandard aspoň na 90%
- primerane reaguje na podnet, nachádza súvislosti so zadanou témou
- k splneniu úlohy pristupuje aktívne a tvorivo
- používa správne jazykové prostriedky a téme primeranú slovnú zásobu
- jeho prejav je zrozumiteľný, výslovnosť a intonácia sú jasné, prirodzené a zrozumiteľné
- výpoveď je takmer gramaticky správna

Stupeň ch v á l i t e b n ý (2), ak:

- ovláda obsahový a výkonový štandard aspoň na 75%
- primerane reaguje na podnet a správne interpretuje zadanú úlohu
- používa takmer vždy primeranú slovnú zásobu a správne jazykové prostriedky
- prejav prerušuje len zriedkavo kratšími prestávkami, ktoré sú spôsobené menšími jazykovými nedostatkami
- ojedinelé gramatické chyby žiaka neovplyvňujú zrozumiteľnosť prejavu

Stupeň d o b r ý (3), ak:

- ovláda obsahový a výkonový štandard aspoň na 50%
- žiak reaguje na podnet, jeho prejav je zväčša súvislý a jasný
- používa zväčša téme primeranú slovnú zásobu, nedostatky v používaní jazykových prostriedkov nebránia porozumeniu
- plynulosť a zrozumiteľnosť prejavu sťažujú častejšie krátke prestávky, žiak je schopný reagovať na otázky a impulzy učiteľa
- slovná zásoba je primeraná, žiak používa aj nesprávne výrazy a chýbajúce výrazy dokáže len sporadicky opísať
- gramatické chyby nesťažujú zrozumiteľnosť prejavu

Stupeň d o s t a t o č n ý (4), ak:

- ovláda obsahový a výkonový štandard aspoň na 25%
- žiak interpretuje zadanú úlohu len s pomocou učiteľa, prejav je nesúvislý a výpovede nie sú celkom jasné
- má obmedzenú slovnú zásobu, používa často nesprávne jazykové prostriedky
- reaguje len krátkymi odpoveďami na otázky učiteľa
- slovná zásoba je jednoduchá, ale stále primeraná zadanej téme
- časté gramatické chyby čiastočne ovplyvňujú zrozumiteľnosť prejavu

Stupeň nedostatočný (5), ak:

- ovláda obsahový a výkonový štandard na menej ako 25%
- žiak nie je schopný reagovať na podnet, svoje myšlienky nedokáže vyjadriť ani pomocou učiteľa
- používa nevhodnú slovnú zásobu, nie je schopný vyjadriť sa samostatne a súvislo
- prejav je veľmi krátky, výpovede sú väčšinou nezrozumiteľné, žiak nevie odpovedať na otázky
- neadekvátne a chýbajúca slovná zásoba bráni porozumeniu
- množstvo gramatických chýb znemožňuje porozumenie

Hodnotenie písomného skúšania žiaka

Jednotlivé formy písomného skúšania slúžia na overenie osvojených vedomostí a zručností žiaka, pričom sa vychádza zo stanovených vzdelávacích výstupov v témach jednotlivých tematických celkov.

Jednotlivé úlohy v testoch, previerkach zo slovnej zásoby a písomných prácach sa bodujú a následne percentuálne vyhodnocujú.

Po prebratí polročného a celoročného učiva sú vedomosti žiaka overované a hodnotené písomným testom. Základný test by mal obsahovať:

- úlohy k slovnej zásobe
- gramatická produkcia - žiaci tvoria časť odpovede sami
- rozpoznávanie gramatických javov – voľba odpovede
- čítanie s porozumením

Žiak je hodnotený podľa nasledovnej škály:

Hodnotenie

Výborný (1) 100% - 90%

Chváľitebný (2) 89% - 75%

Dobrý (3)

74% - 50%

Dostatočný (4) 49% - 25%

Nedostatočný (5) 24% - 0%

Žiakov so zdravotným znevýhodnením začleneného v základnej škole a žiakov so ŠVVP sa hodnotia s prihliadnutím na ich špecifické poruchy učenia.

Pri určení metód a foriem hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením sa riadime odporúčaniami poradenského zariadenia rezortu školstva.

Pri hodnotení učebných výsledkov rešpektujeme psychický a fyzický zdravotný stav žiaka, druh a stupeň zdravotného znevýhodnenia, ak má vplyv na úroveň a výsledky práce žiaka v príslušnom predmete. Učebné výsledky žiaka posudzujeme objektívne a primerane náročne, pričom prihliadame aj na jeho vynaložené úsilie, svedomitosť, individuálne schopnosti, záujmy a na predpoklady jeho ďalšieho vzdelávania po ukončení povinnej školskej dochádzky. Pri hodnotení učebných výsledkov žiaka kladieme dôraz na jeho individuálne schopnosti, ktoré sú základom jeho pracovnej a sociálnej integrácie.

12. Požiadavky na výstup

Žiak:

- dokáže nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že použije najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: dokáže pozdraviť aj rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať, ospravedlniť sa, atď.
- dokáže komunikovať jednoduchým spôsobom za predpokladu, že jeho partner v komunikácii je pripravený zopakovať alebo preformulovať svoju výpoveď pri pomalšom tempe reči, a že mu pomôže sformulovať, čo sa pokúša povedať,
- dokáže klásť a odpovedať na jednoduché otázky z oblasti jeho základných potrieb
- vie známe témy, používať jednoduché zdvorilostné formulácie ako pozdrav, lúčenie, opýtať sa niekoho ako sa má
- vie predstaviť seba a iných a reaguje, keď ho predstavujú
- rozumie každodenným výrazom, ktoré sú zamerané na uspokojenie jednoduchých konkrétnych komunikačných potrieb a vie reagovať na jednoduché informácie, ktoré sa dozvie
- rozumie otázkam a pokynom, jednoduchému opisu cesty, vie niekoho o niečo požiadať
- dokáže napísať krátky osobný list alebo pohľadnicu
- dokáže napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a iných ľuďoch, o tom kde žijú a čo robia

- rozumie známym menám, názvom, slovám a veľmi jednoduchým vetám, napríklad na oznámeniach a plagátoch alebo v katalógoch, na pohľadniciach
- dokáže rozoznať známe slová a najzákladnejšie slovné spojenia týkajúce sa jeho samého, jeho rodiny a bezprostredného konkrétneho okolia, keď ľudia hovoria pomaly a jasne
- rozumie, ak sa hovorí veľmi pomaly a pozorne, a ak dlhšie pauzy poskytujú čas na pochopenie zmyslu
- rozumie jednoduchým pokynom, ktoré sú pomaly a zreteľne adresované a dokáže porozumieť krátkemu jednoduchému popisu cesty
- má základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie
- si uvedomuje viacvýznamovosť slov
- má osvojené ustálené spojenia
- vie používať dvojjazyčné a výkladové slovníky
- vie používať želacie a opytovacie vety
- vie použiť správny slovosled vo vetách
- vie používať neurčitkové a predložkové väzby
- vie nadviazať priateľstvo
- rozvíja si logické myslenie
- rozvíja si multikulturálne vzťahy
- naučí sa prvé a druhé časovanie
- osvojí si slovesá so zmenou kmeňovej spoluhlásky
- vie používať prítomný, minulý, budúci čas, jednoduchý budúci čas
- osvojí si skloňovanie podstatných mien
- osvojí si koncovky prídavných mien

Obsahový a výkonový štandard RUJ pre 6. -9. ročník

Obsah vyučovania tvoria potenciálne zložky, ktoré sa podstatne podieľajú na dosahovaní vytýčeného cieľa – adekvátnej úrovne cudzojazyčnej komunikatívnej kompetencie.

Vyučovanie ruského jazyka na základnej škole sa delí na dve etapy:

- prvé dva roky tvoria začiatočnú etapu, ďalšie nasledujúce mierne pokročilú etapu učenia sa jazyka. Úlohou začiatočnej etapy je dať žiakom základy sluchového vnímania ruskej reči. Prostredníctvom aktívneho osvojenia si základných fonetických javov, slovnej zásoby a frekventovaných rečových konštrukcií rozvíjať ústnu reč a posluš s porozumením. Okrem toho si žiaci osvoja základy techniky čítania, porozumenia čítaného textu a techniky písania. Prakticky si osvoja základné tvary slovíes a funkciu pádov podstatných mien.
- úlohou druhej etapy je komplexný rozvoj rečových zručností v posluchu a čítaní, ústnom písomnom vyjadrovaní na základe jazykových javov (lexikálnych, gramatických, fonetických a pravopisných).

Rozdelenie obsahu do ročníkov v základnej škole

6. ročník

1. Predazbukové obdobie

Ciele:

- žiaci si hravým spôsobom osvojujú základné fonetické a grafické javy ruského jazyka a rečové zručnosti: počúvať s porozumením jednoduché ruské texty, dorozumievať sa po rusky vo vymedzenom okruhu rečových situácií.

Slovná zásoba

Žiak si v predazbukovom období osvojí aktívne asi 60 slov a slovných spojení z tematických okruhov škola, rodina, hračky, receptívne asi 20 slov a výrazov zo školskej terminológie.

Obsah:

Predazbukové obdobie

- 1.1. V škole, v triede
- 1.2. Rodina

2. Azbukové obdobie

Ciele:

- žiaci sa učia čítať s porozumením jednoduché ruské texty a písať azbukou. Učia sa imitovať ruskú výslovnosť a intonáciu, osvojujú si tlačenu a písanu azbukou a základné pravidlá čítania a písania.

ŠPECIFIKÁCIA OBSAHU

Rečové zručnosti

Posluch

Žiaci sa učia:

- rozlišovať sluchom fonologické protiklady a odlišnosti ruskej výslovnosti

- rozumieť základným ruským pokynom a inštrukciám učiteľa a správne na ne reagovať vstan(-te), sadis – sadites, povtoraj(-te), slušaj(-te), otkrojte ucebnik a pod.
  - počúvať s porozumením rozprávanie učiteľa o jednoduchom deji, znázornenom obrázkami
  - počúvať s porozumením krátke ruské rozprávky a poviedky, jednoduché hádanky básnicky, riekanky v spomalenom tempe reči
- Vedieť:
- povedať stručný obsah počutého textu v materinskom jazyku

Ústny prejav

Žiaci si osvoja:

- pozdravy: Zdravstvuj(-te), Do svidania!
- zdvorilostné výrazy: spasibo, požalujsta

Žiaci by mali vedieť:

- reagovať na rečové modely typu: Kak tebjja zovut? Mena zovut..... –Što eto? – Eto kukla. – Kto eto? – Eto Ivan.
- reagovať a obmieňať dialógy typu: Gde tvoja ručka? – Na stole. – U tebjja jest sobaka? Da jest. (Net.)
- jednoduchými vetami opísať dej podľa obrázku
- vyjadriť jednoduchú prosbu a vďaku, pozdrav a oslovenie
- používať osvojené slová a slovné spojenia v dialogickej reči, v prirodzených i navodených rečových situáciách

Čítanie

Žiaci by mali vedieť:

- čítať malé i veľké písmená tlačenej a písanej azbuky
- čítať so správnou výslovnosťou, prízvukom a intonáciou slova, jednoduché vety a jednoduchý súvislý text so známou slovnou zásobou
- pravidlá čítania koncoviek – ogo, - ego .

Písomný prejav

Žiaci by mali vedieť:

- písať malé i veľké písmená azbuky, správne ich spájať
- správne odpisovať a prepisovať slová a jednoduché vety
- správne prepísať text písaný tlačenou azbukou

Jazykové prostriedky

Ciele:

Výslovnosť

Žiaci si osvoja:

- neprízvučné o, prízvučné ja
- samohláska i zmäkčuje výslovnosť predchádzajúcej spoluhlásky
- prízvučné a neprízvučné e
- výslovnosť nepárových spoluhlások č, šč - mäkko
- výslovnosť ž - tvrdo
- výslovnosť tvrdých a mäkkých párových spoluhlások l – l', d - d', n – ñ, m – m, v – v, f – f, s – š, z – ž , r – r
- výslovnosť samohlásky y
- j na začiatku slova
- pravidlá čítania písmen ja, je, jo, ju, mäkký znak, v slovách vo všetkých polohách
- čítanie koncovky - tsja, (nraivsja)
- čítanie spoluhlásky na konci slova
- čítanie slov što, zdravstvujite, sevodnja, požalujsta
- správnu intonáciu jednoduchej oznamovacej a opytovacej vety s opytovacím slovom a bez opytovacieho slova

Žiaci by mali vedieť:

- sluchom rozlišovať prízvučné a neprízvučné slabiky a rozdiely vo výslovnosti jednotlivých hlások v porovnaní s materinským jazykom
- aktívne osvojené slová vyslovovať so správnym prízvukom a redukciami neprízvučných slabík
- poradie azbuky

Slovná zásoba

Žiaci si osvoja:

- základné a radové číslovky od 1 do 12, názvy dní a mesiacov
- vyhľadávanie neznámych slov v lekciovom slovníku učebnice
- používanie jednoduchých tvarov rozkazovacieho spôsobu typu vozmi, skaži, daj v konštrukciách na vyjadrenie prosby

- používanie konštrukcií na pobádanie k spoločnej činnosti typu davaj , pojdom
- vyjadrenie záporu slovom net a časticou ne

Gramatika

Žiaci si osvoja tieto javy:

Podstatné mená

- genitív jednotného čísla podstatných mien s konštrukciou u mena net (cevo)
- akuzatív jednotného čísla podstatných mien na otázku kuda? s predložkami v, na (v školu, na stadijon)
- lokál jednotného čísla podstatných mien vo význame miesta (na stole)
- lexikálne ostatné pády podstatných mien v rámci syntaktických štruktúr v rečových modeloch

Prídavné mená

- nominatív a akuzatív jednotného čísla prídavných mien typu novyj, novaja
- lexikálne ostatné pády prídavných mien v rámci syntaktických štruktúr v rečových modeloch

Zámená

- ukazovacie zámená eto, eta, etot v nominatívne a lokále jednotného čísla (v etom dome)
- ostatné pády lexikálne v rámci syntaktických štruktúr v rečových modeloch

Číslovky

- používanie základných čísloviek 1 – 12 s podstatným menom a čísloviek 5 – 10 s podstatným menom

Slovesá

- tvary sloviess v prítomnom čase
- tvary minulého a budúceho času nedokonavých sloviess typu pisál, -a, - i, ja budu pisáť a slovesa byt
- tvary 1. a 2. osoby jednotného čísla prítomného času sloviess ljubiť, chotel

Grafika a pravopis

Žiaci si osvoja:

- pravopis písania slabík gi, ki, chi
- mäkký znak
- pravopis zápornej častice pri slovesách

Žiaci by mali vedieť:

- čítať tlačenú a písanú azbuku
- písať malé i veľké písmená písanej azbuky
- graficky vyjadriť mäkkosť spoluhlások (dada, ploščad, brjuki, sem, pismo)
- graficky vyjadriť j v rôznych polohách: ja, moja, tvoj

Obsah:

9. ročník:

5. Poazbukové obdobie

Ciele:

V tomto ročníku naďalej pokračuje rozvoj rečových zručností v posluchu a v čítaní, ústnom a písomnom vyjadrovaní na základe jazykových javov.

ŠPECIFIKÁCIA OBSAHU

Rečové zručnosti

Posluch

Žiaci si naďalej upevňujú rozlišovanie základných melodických celkov a fonologických protikladov – spájanie zvukovej stránky so stránkou významovou.

Žiaci na vyššej úrovni rozumejú súvislým prejavom učiteľa, v rámci známych tém i s malým počtom neznámych slov, ktorých význam možno odhadnúť z kontextu.

- žiaci vedia porozumieť pokynom informačného charakteru
- žiaci vedia rozoznať konkrétne komunikačné situácie
- žiaci vedia rozlíšiť v texte základné a rozširujúce informácie
- vedia odhadnúť z kontextu význam neznámych slov

Ústny prejav

Žiaci sa naučia:

- orientovať sa v danej komunikačnej situácii
- začať, viesť a ukončiť komunikáciu
- reagovať na počutý text odpoveďou i otázkou
- uplatniť logickú nadväznosť
- tvoriť ústny prejav

- klásť otázky k bežným situáciám v témach, ktoré sú uvedené v obsahu a odpovedať na ne
- odpovedať na otázky a tvoriť otázky k textu
- vedieť foneticky správne a výrazne recitovať niekoľko básní, spievať niekoľko piesní
- vedieť zostaviť krátke rozprávanie

Čítanie

Žiaci si osvoja:

- čítanie so správnou výslovnosťou, prízvukom a intonáciou
- vyhľadať konkrétne informácie
- rozumieť ukážkam z literárnych textov
- rozumieť bežným tabuliam, nápisom
- spracovať text
- analyzovať text
- čítať s porozumením ruské texty s prevažne známym jazykovým materiálom
- čítať i ruské texty obsahujúce neznáme slová, ktorých význam možno odhadnúť z kontextu alebo vyhľadať v abecednom prekladovom slovníku.
- žiaci vedieť vyhľadať relevantné informácie z obrázkov, grafov, tabuliek, ktoré sprevádzajú písaný text

Písomný prejav

Žiaci si naďalej osvojujú a upevňujú:

- správne návyky písania azbukou, osobitnú pozornosť treba venovať správne napájaniu jednotlivých písmen azbuky
- sa naučia písomne vyjadriť hlavné myšlienky z jednoduchého vypočutého prejavu alebo prečítaného textu
- sa naučia samostatne s pomocou slovníka, gramatických tabuliek sformulovať vlastné myšlienky vo forme listu, pozdravu, blahoželaní,...
- písomne odpovedať na otázky a tvoriť otázky
- žiaci vedieť vyplniť jednoduchý formulár

Jazykové prostriedky

Výslovnosť

Žiaci si osvoja a upevnia:

- výslovnosť -ogo, -ego, -ov, -v, spoluhlások po -i, jery, spoluhlásky „č, c, r-f, s,
- zvukovú stránku ruského jazyka, prízvuk v rámci slova, rytmického taktu, vetný dôraz, rytmus, intonáciu rôznych typov viet

Slovná zásoba

Žiaci si osvoja:

- spôsoby tvorenia slov odvodením, skladaním, medzinárodne používanými slovami
- ďalšie nové slová a slovné spojenia na témy uvedené v obsahu

Gramatika

Žiaci budú vedieť aktívne používať morfológické a syntaktické javy potrebné na dosiahnutie požadovanej úrovne produktívnych rečových zručností.

Podstatné mená:

Skloňovanie:

- všetky pády, mužský, stredný, ženský rod, jednotné a množné číslo
- nesklonné typu metró, kinó, pal'tó,...

Slovesá:

- dať – daváť, položiť – postávit' – povestiť, sprosiť, odeváť – nadevát' – odevát'cja, odéť, Iskát', čístiť, stať,
- 1. časovanie, prítomný čas čítáť, risováť, nestí
- slovesá so zmenou kmeňovej spoluhlásky písať
- 2. časovanie, prítomný čas govoríť, slýšať, chodíť
- minulý čas risováł, á, o, i, věz,...
- budúci čas ja búdu peť

Prídavné mená:

- tvoriť prídavné mená typu vesénnij, létnij, sinij – sínego,...

Číslovky:

100 -1 000, 1 000 000, 1 000 000 000

- dátum

Ustálené spojenia:

- potrebujem, potrebuješ, ...potrebujú
- Daj na stól vázu! – Daj si kabát na vešiak.
- každý pondelok, každý víkend(cez víkend)
- to nie je pošta, ale obchod,...

- Prijátneho appetítala!, Ščastlívogo putí!

Grafika a pravopis

Žiaci si osvoja:

- pravopis slov označujúcich svetové strany
- pravopis čísloviek

Obsah:

9. ročník (učebnica 6. ročník, lekcie 11. – 20.), 66 hod. ročne

5. 1. Lekcia 11. Opakovacia hodina.	7.hod
5. 2 Lekcia 12: V obchode.	7.hod.
5. 3 Lekcia 13: Doprava.	7.hod.
5. 4. Lekcia 14: Dobrú chuť!.	6.hod.
5. 5. Lekcia 15: Na jeseň.	4.hod.
5. 6. Lekcia 16: Stretnutie s oblečením.	6.hod.
5. 7. Lekcia 17: Máme záľubu v športe.	8.hod.
5. 8. Lekcia 18: Na návšteve na dedine.	7.hod.
5. 9. Lekcia 19: Zvláštna hodina geografie.	7.hod.
5.10. Lekcia 20: Opakovacia hodina.	3.hod
5.11 Písomné práce	2.hod.
5.12. Vyhodnotenie písomných prác	2.hod.

DRUHÝ CUDZÍ JAZYK – NEMECKÝ JAZYK

ÚROVEŇ A1

1. Charakteristika vyučovacieho predmetu.

Nemecký jazyk prispieva k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných materinským a štátnym jazykom. Tento cudzí jazyk poskytuje živý základ a predpoklady pre komunikáciu učiacich sa v Európskej únii. Jeho osvojenie pomáha učiacemu sa prekonať bariéry a tak prispieva k zvýšeniu jeho mobility v osobnom živote. Umožňuje poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Pomáha aj k vzájomnému medzinárodnému porozumeniu a k tolerancii. Vytvára podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch. Učenie sa nemeckého jazyka podporuje otvorenejší prístup k ľuďom.

Komunikácia a rozvoj kompetencií v cudzom jazyku sú dôležité pre podporu mobility v rámci Európskej únie, umožňujú občanom plne využívať slobodu pracovať a študovať v niektorom z jej členských štátov.

Realizácia vyučovania nemeckého jazyka prebieha jednak v kmeňových triedach, jednak v počítačových učebniach (využitie Internetu, multimédií), resp. v jazykovej učebni.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predkladaných učebných osnov z cudzích jazykov je ponúknuť učiacim sa nielen súhrn jazykových kompetencií, ale aj kompetencie všeobecné tak, aby ich jazyková príprava efektívne zodpovedala požiadavkám moderného európskeho demokratického občana pripraveného na život v spojenej Európe.

Cieľom vyučovania nemeckého jazyka na základnej škole je naučiť žiakov všetky formy dorozumievania sa v danom jazyku na kvalitnej úrovni t. j. rozvíjať všetky štyri rečové zručnosti – ústny prejav, čítanie, počúvanie a písomný prejav na základe osvojenej slovnej zásoby a gramatiky. V súčasnosti majú žiaci stále viac možností uplatňovať svoje rečové zručnosti pri hovorení, počúvaní (či už priamo cez živú osobu, alebo prostredníctvom rozhlasu a televízie). V čase rozvoja počítačovej techniky je písomná komunikácia medzi ľuďmi na celom svete veľmi rozšírená.

Cieľom je ďalej naučiť základné formy dennej komunikácie, základné jazykové štruktúry a ich používanie v bežnej komunikácii, viesť k vlastnej tvorbe jazykových prejavov, naučiť pracovať so slovníkom a vyhľadávať potrebné informácie v cudzojazyčných textoch.

3. *Výchovné a vzdelávacie stratégie – kompetencie*

Východiskom výučby cudzieho jazyka musia byť produktívne sily vedomia žiaka, predovšetkým prirodzená zvedavosť, spontánnosť, radosť z nových poznatkov, zmyslové vnímanie okolia, motorika a fantázia, ktorá sa v priebehu pubertálneho vývoja mení a získava iné formy vplyvom meniacich sa záujmov.

Orientácia jazykového vzdelávania na kompetencie v nemalej miere vytvára podmienky pre nadpredmetové a medzipredmetové vzťahy, ktoré pomáhajú učiacemu sa chápať vzťahy medzi jednotlivými zložkami okolia a sveta, v ktorom existujú. Chápanie jazykového vzdelávania ako „vzdelávania pre život“ umožňuje každému jedincovi žiť podľa vlastných predstáv a uspokojenia. Nová koncepcia základnej pedagogickej dokumentácie vychádza zo základného dokumentu: *Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky*, ďalej SERR (Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment (Cambridge, 2001)), ktorý bol vytvorený na pôde Rady Európy. Tento dokument na jednej strane vytvára rámec pre tvorbu edukačných politík v oblasti jazykov, pričom sa zameriava na rozvoj komunikačných a kognitívnych kompetencií žiaka a na druhej strane stanovuje všeobecný stupeň dosiahnutia jednotlivých presne špecifikovaných kompetencií, čím vytvára rámec komunikačných spôsobilostí, ktoré môžu učitelia sa pri presne stanovených podmienkach dosiahnuť.

Dokument definuje jednotlivé kompetencie ako „*súhrn vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú osobe konať*“, pričom:

„*Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností.*

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú osobe konať s použitím konkrétnych jazykových prostriedkov.

Kontext označuje konfiguráciu udalostí a situačných faktorov (fyzických aj iných), do ktorých sú situované komunikačné akty.

Jazykové činnosti predstavujú uplatňovanie vlastnej komunikačnej jazykovej kompetencie pri plnení úlohy v konkrétnej oblasti spracovania.

Stratégia je organizovaný, zámerný a riadený postup úkonov, ktorý si jednotliviec vyberie na splnenie ním zvolenej úlohy alebo úlohy, ktorú má nariadenú.

Úloha je definovaná ako také zámerné konanie, ktoré jednotliviec pokladá za potrebné na dosiahnutie daného výsledku v kontexte riešeného problému.“ (Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky, učenie sa, vyučovanie, hodnotenie, ŠPÚ Bratislava 2006, s.12 - 13).

Jednotlivé komunikačné úrovne:

1. základná úroveň A nazvaná *Používateľ základov jazyka*, ktorá sa ďalej delí na

- **úroveň A1** (fáza objavovania/oboznamovania sa s jazykom)
- **úroveň A2** (počiatočná fáza využívania základných komunikačných nástrojov),

2. mierne pokročilá úroveň B nazvaná *Samostatný používateľ*, ktorá sa ďalej delí na

- **úroveň B1** (fáza plynulého využívania základných komunikačných nástrojov/prahová úroveň)
- **úroveň B2** (fáza primeraného využívania komunikačných kompetencií v bežných komunikačných situáciách),

3. pokročilá úroveň C nazvaná *Skúsený používateľ*, ktorá sa ďalej delí na

- **úroveň C1** (fáza plynulého využívania komunikačných kompetencií v širokom komunikačnom kontexte)
- **úroveň C2** (fáza celkového operačného využitia jazyka v akomkoľvek komunikačnom kontexte vrátane využívania interkultúrnych kompetencií).

Stanovenie úrovni ovládania jazyka má za cieľ presne vymedziť rámec pre harmonizáciu dosiahnutých jazykových kompetencií učiaceho sa, pričom kľúčovými kompetenciami v oblasti jazykovej prípravy sú: **porozumieť** (počúvať, čítať), **hovoríť** (ústna interakcia, samostatný ústny prejav) a **písať**. Kľúčové kompetencie sú priamo ovplyvňované kvalitatívnymi aspektmi ako rozsah, presnosť, plynulosť, interakcia a koherencia.

Kompetencie

Podľa *Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky* pri používaní a učení sa jazyka sa rozvíja celý rad kompetencií. Učiaci sa využíva nielen všeobecné kompetencie, ale aj celý rad komunikačných jazykových kompetencií, ktoré spolupôsobia v rozličných kontextoch a v rôznych podmienkach. Zapája sa do jazykových činností, ktoré sa týkajú jazykových procesov, pri ktorých si vytvára a/alebo prijíma texty vo vzťahu k témam z konkrétnych oblastí.

Kompetencie definujeme ako súhrn vedomostí, zručností, postojov a hodnôt, ktoré umožňujú osobe konať. Preto základným princípom jazykového vzdelávania na báze kompetencií je zabezpečiť, aby učiaci sa:

- dokázal riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhal cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine,
- dokázal vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria iným jazykom a sprostredkujú mu svoje myšlienky a pocity,
- viac a lepšie chápal spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

I. Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností.

Učiaci sa na úrovni A1 rozvíja všeobecné kompetencie tak, aby dokázal:

- získať uvedomene nové vedomosti a zručnosti,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich,
- uvedomovať si stratégie učenia pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- opísať rôzne stratégie učenia s cieľom pochopiť ich a používať,
- pochopiť potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať rečové zručnosti, prepájať ich s poznaným, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- udržať pozornosť pri prijímaní poskytovaných informácií,
- pochopiť zámer zadanej úlohy,
- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách,
- aktívne a často využívať doteraz osvojený jazyk,
- využívať dostupné materiály pri samostatnom štúdiu,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

II. Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa konať s použitím konkrétnych jazykových prostriedkov. Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné v krajinách, kde sa cudzím jazykom hovorí.

Učiaci sa, ktorí dosiahne úroveň A1:

- rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším frázam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, tieto výrazy a frázy dokáže používať,
- dokáže predstaviť seba aj iných, dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná a o veciach, ktoré vlastní,
- dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť.

Jazyková kompetencia

Učiaci sa na úrovni A1:

- používa iba základný rozsah jednoduchých výrazov týkajúcich sa osobných údajov a potrieb konkrétneho typu,
- má základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie,

- prejavuje iba obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru,
- ovláda výslovnosť obmedzeného repertoáru naučených slov a slovných spojení zrozumiteľnú pre rodených hovoriacich, ktorí sú zvyknutí komunikovať s cudzincami,
- dokáže odpísať známe slová a krátke slovné spojenia, napríklad jednoduché pokyny alebo inštrukcie, názvy každodenných predmetov, názvy obchodov a bežne používané ustálené spojenia,
- dokáže vyhláskať svoju adresu, štátnu príslušnosť a ostatné osobné údaje. **Sociolingvistická kompetencia**

Sociolingvistická kompetencia

Učiaci sa na úrovni A1:

- dokáže nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že použije najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: dokáže pozdraviť aj rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať, ospravedlniť sa, atď.

Pragmatická kompetencia

Učiaci sa na úrovni A1:

- dokáže spájať slová alebo skupiny slov pomocou najzákladnejších lineárnych spojovacích výrazov, napríklad „a“ alebo „potom“,
- dokáže zvládnuť veľmi krátke izolované a väčšinou vopred naučené výpovede, ktoré sú poznamenané mnohými pauzami, nevyhnutnými na hľadanie výrazových prostriedkov, na artikuláciu menej známych slov a na pokusy o vhodnejšiu formuláciu.

III. Komunikačné zručnosti

Komunikačné zručnosti nemožno chápať izolovane, pretože sa navzájom prelínajú a dopĺňajú (integrované zručnosti).

Počúvanie s porozumením

Učiaci sa na úrovni A1:

- dokáže rozoznať známe slová a najzákladnejšie slovné spojenia týkajúce sa jeho samého, jeho rodiny a bezprostredného konkrétneho okolia, keď ľudia hovoria pomaly a jasne,
- rozumie, ak sa hovorí veľmi pomaly a pozorne, a ak dlhšie pauzy poskytujú čas na pochopenie zmyslu,
- rozumie jednoduchým pokynom, ktoré sú pomaly a zreteľne adresované a dokáže porozumieť krátkemu jednoduchému popisu cesty.

Čítanie s porozumením

Učiaci sa na úrovni A1

- rozumie známym menám, názvom, slovám a veľmi jednoduchým vetám, napríklad na oznámeniach a plagátoch alebo v katalógoch, na pohľadniciach,
- rozozná základné slovné spojenia v jednoduchých oznamoch z každodenného života,
- dokáže si pri jednoduchšom informačnom materiály a krátkych, jednoduchých opisoch urobiť predstavu o obsahu, najmä ak má k dispozícii vizuálnu pomoc,
- rozumie krátkemu jednoduchému písomnému popisu cesty.

Písomný prejav

Učiaci sa na úrovni A1:

- dokáže napísať krátky osobný list alebo pohľadnicu, napríklad pozdrav z dovolenky,
- dokáže vyplniť jednoduché registračné formuláre s osobnými údajmi ako meno, štátna príslušnosť, adresa, telefón a podobne,
- dokáže napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a iných ľuďoch, o tom kde žijú a čo robia,
- vie si písomne vyžiadať informácie alebo ich podať ďalej,
- vie napísať jednoduché slovné spojenia alebo vety a použiť v nich spojovacie výrazy ako „a“, „ale“ alebo „pretože“.

Ústny prejav

Ústny prejav – dialóg

Učiaci sa na úrovni A1:

- dokáže komunikovať jednoduchým spôsobom za predpokladu, že jeho partner v komunikácii je pripravený zopakovať alebo preformulovať svoju výpoveď pri pomalšej rýchlosti reči, a že mu pomôže sformulovať, čo sa pokúša povedať,
- dokáže klásť a odpovedať na jednoduché otázky z oblasti jeho základných potrieb alebo na známe témy,

- používať jednoduché zdvorilostné formulácie ako pozdrav, lúčenie, opýtať sa niekoho ako sa má,
- vie predstaviť seba a iných a reaguje, keď ho predstavujú,
- rozumie každodenným výrazom, ktoré sú zamerané na uspokojenie jednoduchých konkrétnych komunikačných potrieb a vie reagovať na jednoduché informácie, ktoré sa dozvie,
- rozumie otázkam a pokynom, jednoduchému opisu cesty, vie niekoho o niečo požiadať a niekomu niečo oznámiť.

Ústny prejav – monológ

Učiaci sa na úrovni A1:

- dokáže využívať jednoduché slovné spojenia a ucelenými vetami opísať seba, miesto, kde žije, čo robí a ľudí, ktorých pozná.

4. Stratégie vyučovania - metódy a formy práce

výkladovo-ilustratívne metódy, motivačné metódy, motivačné rozprávanie, expozičné metódy ako vysvetľovanie, rozhovor, projektová práca s knihou a textom (čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií), učenie prostredníctvom IKT, didaktické hry, metódy opakovania a precvičovania, skupinová práca, individuálne vyučovanie, frontálne vyučovanie získavanie informácií - práca s odbornou literatúrou, vyhľadávanie informácií, dramatizácia, práca so slovníkom, výtvarné činnosti, písomné práce

5. Učebné zdroje

Učebnica Projekt Deutsch 1, 2

Pracovný zošit Projekt Deutsch 1, 2

Metodické príručky

kazety

mapy

Odborná literatúra

Cudzojazyčné časopisy a tlač

Balcová, Táňa: Nemčina – gramatika hrou

Slovníky – prekladové a výkladové

piesne, básne, rozprávky

Materiálno-technické a didaktické prostriedky:

- CD, kazetový prehrávač
- IKT pomôcky
- školská tabuľa
- nástenné mapy
- flash karty
- DVD filmy podľa výberu učiteľa
- tabuľky
- power point-ové prezentácie
- web stránky

- autentické materiály: inf. letáky, pexesá, obrázky, fotografie

6. Obsah vzdelávania a požiadavky na výstup

Medzipredmetové vzťahy:

Na hodine nemeckého jazyka sa využívajú poznatky aj z iných predmetov, najmä:

- Geografie
- Biológia
- Slovenského jazyka
- Hudobnej, výtvarnej výchovy
- Matematiky

Prierezové témy:

V predmete nemecký jazyk sa uplatňujú prierezové témy, a to:

- multikultúrna výchova
- osobnostný a sociálny rozvoj
- tvorba projektu a prezentačné zručnosti
- environmentálna výchova
- mediálna výchova

Prehľad spôsobilostí a funkcií komunikácie stanovených pre úrovne A1 až B2 podľa SERR pre jazyky:

Spôsobilosti	Funkcie
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav Rozlúčiť sa Poďakovať a vyjadriť svoje uznanie
2. Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť (trvať na niečom) Začleniť informáciu Odpovedať na žiadosť
3. Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť (vyjadriť nesúhlas) Opraviť (korigovať)
4. Vyjadriť svoj názor	Vyjadriť svoj názor Vyjadriť svoj súhlas Vyjadriť svoj nesúhlas Vyjadriť presvedčenie Vyjadriť vzdor Protestovať Vyjadriť stupeň istoty
5. Vyjadriť svoju vôľu	Vyjadriť svoje želania/túžby Vyjadriť svoje plány (blízke a budúce)
6. Vyjadriť svoju schopnosť	Vyjadriť vedomosti/poznatky/zistenia Vyjadriť neznalosť Vyjadriť svoju schopnosť vykonať nejakú činnosť
7. Vnímať a prejavovať svoje city	Vyjadriť radosť z niečoho, šťastie, uspokojenie

	<p>Vyjadriť smútok, sklúčenosť</p> <p>Vyjadriť sympatie</p> <p>Vyjadriť fyzickú bolesť</p> <p>Utešiť, podporiť, dodať odvahu</p>
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	<p>Vyjadriť nádej</p> <p>Vyjadriť sklamanie</p> <p>Vyjadriť strach, znepokojenie, obavu</p> <p>Ubezpečiť</p> <p>Vyjadriť úľavu</p> <p>Vyjadriť spokojnosť</p> <p>Vyjadriť nespokojnosť, post'ažovať si</p> <p>Zistiť spokojnosť/nespokojnosť niekoho s niekým/s niečím</p>
9. Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus	<p>Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam</p> <p>Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád</p> <p>Vybrať si z ponúkaných možností najobľúbenejšiu</p>
10. Reagovať vo vyhrotenej situácii	<p>Vyjadriť svoj hnev, zlú náladu</p> <p>Reagovať na hnev, na zlú náladu niekoho iného</p> <p>Urážať</p> <p>Nadávať</p>
11. Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti	<p>Vyjadriť príkaz/zákaz</p> <p>Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu</p> <p>Získať povolenie, súhlas</p> <p>Dať súhlas, povoliť niečo</p> <p>Odmietnuť</p> <p>Zakázať</p> <p>Vzoprieť sa proti zákazu/Spochybniť zákaz</p> <p>Vyhrážať sa</p> <p>Sľúbiť</p>
12. Reagovať na nesplnenie pravidiel alebo povinností	<p>Obviniť, obvinieť sa, priznať sa</p> <p>Ospravedlniť sa</p> <p>Odmietnuť obvinenie</p> <p>Vyčítať</p>
13. Reagovať na príbeh alebo udalosť	<p>Vyjadriť záujem o niečo</p> <p>Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva</p> <p>Vyjadriť prekvapenie</p> <p>Vyjadriť, že ma niekto/niečo neprekvapil/-lo</p> <p>Vyjadriť nezáujem</p>
14. Ponúknuť a reagovať na ponuku	<p>Žiadať od niekoho niečo</p> <p>Odpovedať na žiadosť</p> <p>Navrhnuť niekomu, aby niečo vykonal</p> <p>Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo vykonali</p> <p>Ponúknuť pomoc (urobiť niečo namiesto niekoho iného)</p> <p>Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem</p> <p>Odpovedať na návrh niekoho iného</p>
15. Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti	<p>Varovať pred niekým/niečím</p> <p>Poradiť</p> <p>Dodať odvahu/Podporiť</p> <p>Adresovať niekomu svoje želanie</p>
16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti	<p>Spomenúť si na niečo/niekoho</p> <p>Vyjadriť, že som na niečo/niekoho zabudol</p> <p>Pripomenúť</p> <p>Kondolovať</p> <p>Gratulovať</p>
17. Reagovať pri prvom stretnutí	<p>Predstaviť niekoho</p> <p>Predstaviť sa</p> <p>Reagovať na predstavenie niekoho</p> <p>Privítať</p> <p>Predniesť prípitok</p>
18. Korešpondovať	<p>Korešpondovať</p> <p>Začať list</p> <p>Ukončiť list</p>
19. Telefonovať	<p>Začať, udržiavať a ukončiť telefonický rozhovor</p>
20. Vymieňať si názory, komunikovať s niekým	<p>Začať rozhovor</p>

	<p>Ujať sa slova v rozhovore Vypýtať si slovo Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili Zabrániť niekomu v rozhovore</p>
21. Vypracovať prezentáciu/prednášku	<p>Uviest' tému, hlavnú myšlienku (hlavné myšlienky) Oboznámiť s obsahom/osnovou Rozviest' tému a osnovu Prejsť z jedného bodu na iný Ukončiť svoj výklad</p>
22. Obohatiť / Doplniť štruktúrovanú prezentáciu/prednášku	<p>Podčiarknuť / dať do pozornosti Odbočiť od témy (digresia) Vrátiť sa k pôvodnej téme Uviest' príklad Citovať Parafrázovať</p>
23. Zúčastniť sa na diskusii /Argumentovať	<p>Navrhnuť novú tému / nové body diskusie Odmietnuť diskutovať na ponúkanú tému/bod diskusie Vrátiť sa k téme / k bodu diskusie</p>
24. Uistiť sa v rozhovore, že moje slová/môj výklad/môj argument boli pochopené	<p>Uistiť sa, že účastníci komunikácie pochopili moje vyjadrenia Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané Požiadat' o pomoc pri vyjadrovaní ohľadom problematickeho slova/vyjadrenia/frázy Nahradiť zabudnuté/nepoznané slovo Hľadať slovo/vetu Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru</p>
25. Porozprávať niečo	<p>Rozprávať príbeh Začať príbeh, historku, anekdotu Zhrnúť príbeh, historku</p>

Prehľad výskytu spôsobilostí na jednotlivých úrovniach SERR pre jazyky:

FÄHIGKEIT 1 : « KONTAKT AUFNEHMEN » NIVEAU A1

Spôsobilosť č.1: „Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou“ Úroveň A1

Spôsobilosti Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky
Aufmerksamkeit wecken	<i>Upútať pozornosť</i>	Bitte...? Hallo ! Schau/ Sehen Sie...
Begrüßen	<i>Pozdraviť</i>	Hallo! Grüß dich ! Grüß Gott ! Guten Morgen ! Morgen... Herr... Frau... Guten Tag ! Tag, ... Guten Abend ! Abend... Gute Nacht ! Nacht... Wie geht es dir/ Wie geht es denn so ?
Gruß erwidern	<i>Odpovedať na pozdrav</i>	Slovné spojenia Hallo! Guten Morgen ! Guten Tag ! Guten Abend ! Gute Nacht ! Danke, prima/ gut/ nicht so gut/ es geht/ schlecht. Und dir ? Slovné spojenia Obligarórne es
Bedanken und Zuebung ausdrücken	<i>Podakovať a vyjadriť svoje uznanie</i>	Danke. Das ist nett.../ das ist aber nett.../ Oh vielen dank... Slovné spojenia
Kontakt aufnehmen Sich vorstellen	<i>Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou</i> <i>Predstaviť sa</i>	Ich bin... Ich heiße... oznamovacia veta, osobné zámená
Jemanden vorstellen	<i>Niekoľko predstaviť</i>	Das ist... mein Freund/ meine Freundin... Freund/ Freundin von... Hier ist... privlastňovacie zámená
Reagieren, wenn sich jemand vorstellt oder vorgestellt wird	<i>Reagovať, keď sa niekto predstaví alebo je predstavený</i>	Freut mich... Angenehm...
Jemanden ansprechen und reagieren, wenn man angesprochen wird	<i>Niekoľko osloviť</i> <i>a reagovať na oslovenie</i>	Entschuldige, kann ich dich etwas fragen ?.../kannst du mir helfen ? Entschuldigen Sie... Bitte, ist hier... Ja ? Bitte ? opytovacia veta

Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu a neverbálnou komunikáciou. V komunikácii sa uplatňuje hovorový štýl.

Učiteľ si vyberá z nasledujúcich žánrov: jednoduchá spoločenská komunikácia, dialóg, príbeh, úryvok a dramatizáciarovprávky, riekanka, pesnička, básnička, komiks a pod. Dodržiavať pravidlá slušnosti v komunikácii. Upozorniť na interkultúrne rozdiely pri nadviazaní rozhovoru.

FÄHIGKEIT 2 : « INFORMATIONEN ANHÖREN UND EINE INFORMATION GEBEN » NIVEAU A1

Spôsobilosť č. 2: „Vypočuť si a podať informácie“ Úroveň A1

Spôsobilosti Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky
Sich informieren	<i>Informovať sa</i>	Bist du...(müde/krank...) Bist du aus Dunajská Streda/ aus... Fährst du mit dem.../mit der... Wer hat das gesagt ? Kann ich dich etwas fragen/ dich anrufen/ besuchen ... Opytovacia veta W-otázka Modálne slovesá
Bestätigen	<i>Potvrdiť (trvať na niečom)</i>	Ja, das stimmt... Oznamovacia veta
Informationen anhören und eine Information geben	<i>Vypočuť si a podať informácie</i>	
Ankündigen	<i>Oznámiť</i>	Ich fahre nach... Ich bin... Oznamovacia veta

Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu s uplatnením hovorového štýlu.

Učiteľ si vyberá z nasledujúcich žánrov: jednoduchá spoločenská komunikácia, dialógy, jednoduché rozprávanie, plagáty, krátky telegram, jednoduchý telefonický rozhovor, pohľadnica, blahoželanie, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod. Najdôležitejšie verejné a súkromné služby (kde a čo žiadať): pošta, banky, miestne úrady (radnice), polícia, atď.

FÄHIGKEIT 3 : « AUSWAHL AUS ANGEBOTENEN MÖGLICHKEITEN » NIVEAU A1 **Spôsobilosť č. 3: „Vybrať si z ponúknutých možností“ Úroveň A1**

Spôsobilosti Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky
Identifizieren	<i>Identifikovať</i>	Das Mädchen mit dem Mantel... Der Junge mit der Brille ... Das ist ein/eine...kein /keine... Určitý/neurčitý člen Zámená, ukazovacie Záporný člen
Beschreiben	<i>Opísať</i>	Das ist... Er/Sie/Es hat... Oznamovacia veta Pomocné slovesá haben, sein
Bejahen / ablehnen	<i>Potvrdiť/Odmietnuť (vyjadriť nesúhlas)</i>	Ja, natürlich, das ist die... Nein, danke. Nicht so... Das gefällt mir aber nicht! Oznamovacia/rozkazovacia veta
Auswahl aus angebotenen Möglichkeiten	<i>Vybrať si z ponúknutých možností</i>	Zápor Einräumen Pripustiť Ja, aber sehr teuer/ sehr alt... Das stimmt, aber ich finde... Obmedzovacia spojka

Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu s uplatnením hovorového štýlu.

Učiteľ si vyberá z nasledujúcich žánrov: jednoduchá spoločenská komunikácia, dialógy, jednoduché rozprávanie, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky, reklama a pod.

Dodržiavať základné pravidlá a postoje pri nákupoch (vedieť pozdraviť, spresniť výber, zaplatiť, atď.) a upozorniť na interkultúrne rozdiely.

FÄHIGKEIT 4 : « ANSICHT AUSDRÜCKEN » NIVEAU A1 **Spôsobilosť č. 4: „Vyjadriť svoj názor“ Úroveň A1**

Spôsobilosti Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky
Ansicht ausdrücken	<i>Vyjadriť svoj názor</i>	Meiner Meinung nach... Ich finde, der ... /das.../die... Ich glaube / denke / meine, er/sie/es ist ... Vedľajšia veta bez spojky
Zustimmung ausdrücken	<i>Vyjadriť svoj súhlas</i>	Das stimmt. Das ist richtig. Ja, das ist wahr. Slovné spojenia Dialógové častice
Ablehnung ausdrücken	<i>Vyjadriť svoj nesúhlas</i>	Nein, das stimmt nicht... Das ist nicht wahr. Častice záporu
Überzeugung ausdrücken	<i>Vyjadriť presvedčenie</i>	Ja, ich bin mir sicher... Ja, ich weiß... Modálne častice
Trotz, Desinteresse ausdrücken	<i>Vyjadriť vzdor</i>	Das geht nicht... Ich möchte .../will... Den.../die.../das finde ich nicht interessant. Der.../die... /das gefällt mir nicht. Modálne slovesá Častice záporu
Protestieren	<i>Protestovať</i>	Ich bin dagegen! Ich möchte ... nicht... Ich will... nicht... Zvolanie
Ansicht ausdrücken	<i>Vyjadriť stupeň istoty</i>	Vyjadriť svoj názor Ich bin ganz sicher.../nicht sicher...

Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu s uplatnením hovorového štýlu.

Učiteľ si vyberá z nasledujúcich žánrov: jednoduchá spoločenská komunikácia, dialógy, rozprávanie, pozvánka, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod.

Upozorniť na špecifiká komunikácie pri vyjadrovaní prekvapenia a svojho názoru v neformálnom, familiárnom styku.

FÄHIGKEIT 5 : « SEINEN WILLEN ÄÜBERN » NIVEAU A1 **Spôsobilosť č. 5 „Vyjadriť svoju vôľu“ Úroveň A1**

Spôsobilosti Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky
Wunsch ausdrücken	<i>Vyjadriť svoje želania/túžby</i>	Ich will ... Ich möchte lieber ... Ich wünsche mir ... Modálne slovesá
Seinen Willen äußern	<i>Vyjadriť svoju vôľu</i>	
Pläne, Absicht ausdrücken	<i>Vyjadriť svoje plány (blízke a budúce)</i>	... mache ich heute/ morgen... Oznamovacia veta

Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu s uplatnením hovorového štýlu.

Učiteľ si vyberá z nasledujúcich žánrov: jednoduchá spoločenská komunikácia, dialógy, jednoduchý telefonický rozhovor a pod. Vyjadriť túžby a želania primerane komunikačnej situácii, identifikovať základné spoločenské normy pri vyjadrení želaní a túžob, napr. upozorniť žiaka na direktívny tón, ktorý môže byť v cieľovej krajine považovaný za neslušný.

FÄHIGKEIT 6 : « FÄHIGKEIT AUSDRÜCKEN » NIVEAU A1 **Spôsobilosť č. 6: „Vyjadriť svoju schopnosť“ Úroveň A1**

Spôsobilosti Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky
Kenntnisse / Informationen / Feststellungen ausdrücken	<i>Vyjadriť vedomosti/poznatky/zistenia</i>	Ich kann ... sehr gut ... Ich weiß das schon lange/ ich kenne den ... /die... / das... Das weiß ich schon lange. Modálne slovesá Das weiß ich nicht. Ich weiß ... nicht Ich kenne ...nicht Modálne slovesá Zápor nicht
Unkenntnis, Nichtwissen, ausdrücken	<i>Vyjadriť neznalosť</i>	Ja, das kann ich machen/ kann ich sogar sehr gut... Ich kann das allein... Modálne slovesá
Fähigkeit ausdrücken	<i>Vyjadriť svoju schopnosť vykonať nejakú činnosť</i>	

Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu s uplatnením hovorového štýlu.

Učiteľ si vyberá z nasledujúcich žánrov: jednoduchá spoločenská komunikácia, dialógy, jednoduchý telefonický rozhovor, pozvánka, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod. Zájmy a koníčky mládeže (šport, hudba a pod.).

FÄHIGKEIT 7 : « GEFÜHLE EMPFINDEN UND ÄÜßERN » NIVEAU A1 **Spôsobilosť č. 7: „Vnímať a prejavovať svoje city“ Úroveň A1**

Spôsobilosti Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky
Freude, Glück, Begeisterung, Dankbarkeit ausdrücken	<i>Vyjadriť radosť z niečoho, šťastie, uspokojenie</i>	Ja, toll / klasse/prima! Das macht Spaß/Oh, super. Vielen Dank/ das ist sehr nett... Slovné spojenia Es geht mir gar nicht gut Was mache ich jetzt blos ? Ich verstehe das/ich kann das gut verstehen/das tut mir Leid Oznamovacia veta Obligatórne zámeno es Valencia sloves Opytovacia veta Ich habe ... gern/.wirklich gern Ich liebe... ...mag ich sehr gern. Ich finde ... sehr nett...symphtisch/nicht symphtisch
Traurigkeit, Ratlosigkeit, Mifgefü ausdrücken	<i>Vyjadriť smútok, sklúčenosť</i>	Au ! Das tut weh. Ich habe ...-schmerzen Zvolacia veta
Sympathie ausdrücken	<i>Vyjadriť sympatie</i>	
Schmerz ausdrücken	<i>Vyjadriť fyzickú bolesť</i>	
Gefühle empfinden und äußern	<i>Vnímať a prejavovať svoje city</i>	
Trösten, unterstützen, Mut geben	<i>Utešiť, podporiť, dodať odvahu</i>	Keine Angst! Setz dich nur/ Das; ist nicht so schlimm. Zvolanie

Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu s uplatnením hovorového štýlu.

Učiteľ si vyberá z nasledujúcich žánrov: spoločenská komunikácia, dialógy, krátke oznámenie, jednoduchý telefonický rozhovor, krátke blahoželanie, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod. Poukázať na rozdielne formy prejavu citov/pocitov (radosť, nadšenie, smútok, žiaľ, bolesť, zlosť a pod.) s prihliadnutím na kultúrne aspekty krajiny.

FÄHIGKEIT 8 : « ERWARTUNG ÄÜßERN UND DARAUF REAGIEREN » NIVEAU A1 **Spôsobilosť č. 8: „Vyjadriť očakávania a reagovať na ne“ Úroveň A1**

Spôsobilosti Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky
Hoffnung ausdrücken	<i>Vyjadriť nádej</i>	Ich hoffe, dass... Vedľajšie vety
Enttäuschung ausdrücken	<i>Vyjadriť sklamanie</i>	Schade/das ist aber schade/ ich finde das schade/ja, leider(nicht) Zvolacia veta Častica, modálne častice, častice záporu Ich habe Angst. Ach, der/die /das Arme. Oh, nein. Zvolacia veta Endlich! ... tut mir nicht mehr weh/ich habe keine Angst mehr. Spojenie kein / mehr Častica
Angst, Befürchtung ausdrücken	<i>Vyjadriť strach, znepokojenie, obavu</i>	Danke, ich bin zufrieden... Ich bin nicht zufrieden... Nicht so... Das kann man doch nicht ...! Das geht doch nicht! Zápor
Erleichterung ausdrücken	<i>Vyjadriť úľavu</i>	Bist du damit/mit ihm/mit ihr zufrieden? Geht so? Opytovacia veta
Zufriedenheit ausdrücken Unzufriedenheit ausdrücken, sich beschweren	<i>Vyjadriť spokojnosť Vyjadriť nespokojnosť, post'ažovať si</i>	
Erwartung äußern und darauf reagieren	<i>Vyjadriť očakávania a reagovať na ne</i>	
Zufriedenheit /Unzufriedenheit mit etwas/jemandem ausdrücken	<i>Zistiť spokojnosť/nespokojnosť niekoho s niekým/s niečím</i>	

Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu s uplatnením hovorového štýlu.

Učiteľ si vyberá z nasledujúcich žánrov: spoločenská komunikácia, dialógy, krátke oznámenie, jednoduchý telefonický rozhovor, krátke blahoželanie, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod. Poukázať na medziľudské vzťahy a vhodnosť výberu komunikačných prostriedkov na vyjadrenie očakávania, prejavenie účasti s iným človekom v prípade problémov primerane veku žiaka a ním dosiahnutej komunikačnej úrovne.

FÄHIGKEIT 9 : « INTERESSE UND GESCHMACK ZEIGEN » NIVEAU A1

Spôsobilosť č. 9: „Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus“ Úroveň A1

Spôsobilosti Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky
Wertschätzung ausdrücken – was ich gern habe, was gefällt mir	<i>Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam</i>	... mag ich/mag ich sehr ... gefällt mir sehr gut ... gern/sehr gern/ nicht gern
Interesse und Geschmack zeigen	<i>Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus</i>	

Ústny prejav formou jednoduchého monológu, oboznámiť okolie o záľubách alebo formou dialógu, reagovať a vyjadriť svoj postoj v rámci vzniknutých situácií, jednoduché aktuálne témy.

Písomný prejav: napísať jednoduchý text opisujúci záľuby a postoje voči prostrediu – jednoduchý osobný list, reagovať na prežitú situáciu a zážitky v minulosti – jednoduchý osobný list. Aktivity voľného času, porovnať rôzne druhy športov a činností voľného času v rámci Slovenska a krajiny cieľového jazyka.

FÄHIGKEIT 11 : « REGELN UND PFLICHTEN FESTLEGEN, MITTEILEN UND ANNEHMEN » NIVEAU A1

Spôsobilosť č. 11: „Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti“ Úroveň A1

Spôsobilosti Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky
Befehl / Verbot ausdrücken	<i>Vyjadriť príkaz/zákaz</i>	Lies laut/ sprich leise...! Ich darf kein/keine... Du musst...

Zustimmung geben, etwas genehmigen	<i>Dať súhlas, potvrdiť niečo</i>	Du darfst hier nicht parken ! Rozkazovacia veta Modálne častice Modálne slovesá Bitte sehr! Ja, ich mache das !Gut/das geht/gern/das ist mir egal, mach was du willst/ Aber gern/hier bitte. Dialógové častice Oznamovacia veta
Regeln und Pflichten festlegen, mitteilen und annehmen	<i>Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti</i>	Dohodnúť Vereinbaren Hier in der Schule... Geht das ? Wann kannst du... ? Dialógové častice Opytovacia veta Modálne slovesá
Angebote annehmen	<i>Prijať ponuky</i>	Komm rein ! Ja, gern. Danke, gern, Ja, bitte. Das ist sehr nett. Modálne slovesá Dialógové častice
Sich weigern	<i>Zdráhať sa</i>	Wahrscheinlich, kann ich jetzt nicht... tut mir leid, Ich glaube, es geht nicht Dialógové častice Obmedzovacia spojka

Komunikačný kontext sa realizuje formou krátkeho dialógu s uplatnením hovorového alebo administratívneho štýlu. Vyjadrenie požiadaviek a sťažností, súhlasu a odmietnutia aj formou jednoduchého monológu, základné frázy.

Typy textov: jednoduché dialógy nesúce základné rozkazy a príkazy, prosby, požiadavky a odmietnutia. Rozdielnosti v spôsobe vyjadrenia a prijatia základných pravidiel a povinností medzi Slovenskom a cieľovou krajinou. Rozdielnosti vo vyjadrení nesúhlasu, odmietnutia, sľubov a zákazov.

FÄHIGKEIT 12 : « REAGIEREN AUF UNERFÜLLTE REGELN UND PFLICHTEN » NIVEAU A1 **Spôsobilosť č. 12: „Reagovať na nesplnenie pravidiel alebo povinností“ Úroveň A1**

Spôsobilosti	Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky
Beschuldigen, gestehen		<i>Obviniť, obviniť sa, priznať sa</i>	Du warst es! Ja, ich war es.
Sich entschuldigen		<i>Ospravedlniť sa</i>	Ach, Entschuldigung ! Entschuldigen Sie bitte, aber ich muss leider ... ! Rekcia sloviess
Beschuldigung ablehnen		<i>Odmietnuť obvinenie</i>	Das war ich nicht./ Ich war es nicht. Zápor un-
Reagieren auf unerfüllte Regeln und Pflichten		<i>Reagovať na nesplnenie pravidiel alebo povinností Vyčítať</i>	

Komunikačný kontext sa realizuje formou stručného dialógu alebo monológu s použitím základných fráz a základnej slovnej zásoby danej témy s uplatnením hovorového štýlu.

Typy textov: pohľadnice, osobné listy, krátke formálne listy. Základné rozdiely a zvláštnosti vo vyjadrení ospravedlnenia, ľútosť, obvinenia a kritiky v slovenskom jazyku a v cieľovom jazyku. Rozdielnosti v špecifických výrazoch a formulovaní viet danej problematiky medzi slovenským jazykom a cieľovým jazykom.

FÄHIGKEIT 13 : « AUF EINE GESCHICHTE ODER EIN EREIGNIS REAGIEREN » NIVEAU A1 **Spôsobilosť č. 13: „Reagovať na príbeh alebo udalosť“ Úroveň A1**

Spôsobilosti Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky
Interesse für etwas zeigen	<i>Vyjadriť záujem o niečo</i>	Das interessiert mich sehr. Zvratné slovesá
Interesse zeigen um das, was der andere sagt	<i>Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva</i>	Wirklich?
Überraschung ausdrücken	<i>Vyjadriť prekvapenie</i>	Oh, das ist schön! Ach, wirklich? Zvolacia veta
Ausdrücken, dass mich jemand, etwas überrascht hat	<i>Vyjadriť, že ma niekto/niečo neprekvapil/-lo</i>	Das wundert mich. Das überrascht mich Zvratné slovesá
Auf eine Geschichte oder ein Ereignis reagieren	<i>Reagovať na príbeh alebo udalosť</i>	
Dessinteresse ausdrücken	<i>Vyjadriť nezáujem</i>	Das interessiert mich nicht. Das finde ich langweilig.

Komunikácia sa realizuje v podobe jednoduchého dialógu. Jednoduché rozprávanie príbehu, opis udalostí a činností s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: jednoduché osobné listy, úryvok z rozprávky, komiks, poznámky a odkazy. Oblíbené rozprávky a příběhy dětí na Slovensku a v krajinách cieľového jazyka.

FÄHIGKEIT 14 : « AUF EIN ANGEBOT REAGIEREN, EIN ANGEBOT BIETEN » NIVEAU A1

Spôsobilosť č. 14: „Ponúknuť a reagovať na ponuku“ Úroveň A1

Spôsobilosti Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky
Antworten	<i>Odpoveď na žiadosť</i>	Das kann ich... Ja, bitte. In Ordnung!
Jemandem vorschlagen, dass er etwas macht Zu gemeinsamem Handeln auffordern	<i>Navrhnuť niekomu, aby niečo vykonal</i> <i>Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo vykonali</i>	Kannst du bitte... machen? Machen wir ...? Gehen wir...? Spielen wir...? Opytovacia veta Soll ich dich abholen? Ich bringe dich gern in die Schule/.... Ich kann jetzt... Modálne slovesá Oznamovacia veta
Anbieten, etwas zu tun	<i>Ponúknuť pomoc (urobiť niečo namiesto niekoho iného)</i>	Möchtest du ...? Bitte! Was nehmen Sie? Das (Geschenk) ist für Sie. Opytovacia veta Vykanie Modálne slovesá
Dinge, Gegenstände anbieten	<i>Navrhnuť, že niečo požičiam, darujem</i>	
Buf ein Angebot reagieren, ein Angebot bieten	<i>Ponúknuť a reagovať na ponuku</i>	
Nach Wunsch fragen	<i>Pýtať sa na pranie</i>	Möchtest du noch... ? Was willst du machen ? Wie möchtest du... ? Möchtest du ...? Opytovacia veta Modálne slovesá
Hilfe anbieten Kann ich dir/Ihnen helfen?	<i>Ponúknuť pomoc</i>	
Einladen	<i>Pozvať</i>	Möchtest du mit uns... Ich möchte dich... Opytovacia veta

Einwilligen	<i>Sľúbiť</i>	Modálne slovesá Ich hole dich um... ab. Gut, ich ... Oznamovacia veta
-------------	---------------	--

Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu s uplatnením hovorového štýlu.

Typy textov: pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky. Zdvorilo ponúknuť pomoc, prijať ju alebo odmietnuť. Stolovania na Slovensku a v cieľovej krajine. Nákup šiat a obuvi (vzťahy zákazníka personál).

FÄHIGKEIT 15 : « AUF EIN ZUKÜNFTIGES EREIGNISS REAGIEREN » NIVEAU A1 **Spôsobilosť č. 15: „Reagovať na niečo, čo sa má udiat’ v budúcnosti“ Úroveň A1**

Spôsobilosti Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky
	<i>Varovať pred niekým/niečím</i> <i>Poradiť</i>	
Ermuntern	<i>Dodať odvalu/Podporiť</i>	Setz dich, bitte ! Komm doch mit... Mach das... Predložkové spojenie
Auf ein zukünftiges Ereigniss reagieren	<i>Reagovať na niečo, čo sa má udiat’ v budúcnosti</i>	
Von jemanden etwas verlangen	<i>Žiadať od niekoho niečo</i>	Kannst du/Können Sie ...? Ich möchte (gern)... Kann ich bitte... Hast du/Haben Sie... Gib mir bitte.../geben Sie mir bitte... Modálne slovesá Rozkazovacia veta

Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky, krátke a jednoduché novinové správy. Vedieť zdvorilo požiadať o radu, pomoc a vedieť zdvorilo odpovedať. Moje plány do budúcnosti. Rôzne formy želaní, napr. do nového roka, narodeniny a pod.

Spôsobilosti Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky
Antworten	<i>Odpovedať na žiadosť</i>	Das kann ich... Ja, bitte. In Ordnung! Slovné spojenie
Jemandem vorschlagen, dass er etwas macht	<i>Navrhnúť niekomu, aby niečo vykonal</i>	Kannst du bitte... machen?
Zu gemeinsamem Handeln auffordern	<i>Vyzvať na spoločnú činnosť</i>	Machen wir ...? Gehen wir...? Spielen wir...? Opytovacia veta
Ermuntern	<i>Povzbudiť</i>	Setz dich, bitte ! Komm doch mit... Mach das... Predložkové spojenie
	<i>Navrhnúť, že niečo požičiam/darujem odpovedať na návrh iného</i>	Ich kann die mein.../meine... borgen/geben/ausleihen. Ich möchte dir mein.../meine... schenken. Danke, das ist nett von dir.

FÄHIGKEIT 17 : « REAGIEREN BEIM ERSTEN TREFFEN » NIVEAU A1
Spôsobilosť č. 17: „Reagovať pri prvom stretnutí“ Úroveň A1

Spôsobilosti Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky
Sich vorstellen	<i>Predstaviť niekoho</i> <i>Predstaviť sa</i>	Ich bin... Ich heiße... Slovné spojenia Es freut mich. Slovné spojenie
Reagieren, wenn sich jemand vorstellt oder vorgestellt wird	<i>Reagovať na predstavenie niekoho</i>	Willkommen! Slovné spojenia
Willkommenheißen	<i>Privítať</i>	
Reagieren beim ersten Treffen	<i>Reagovať pri prvom stretnutí</i>	
Jemanden jemandem vorstellen	<i>Predstaviť niekoho niekomu</i>	Das ist... .. von ... Das ist mein.../meine... Kennst du ... schon? Oznamovacia veta Opytovacia veta

Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky . Vedieť predstaviť seba aj iných. Napr. Angličania si pri stretnutí podávajú ruky, Francúzi si vymenia bozk na líce, atď. Zdvorilostné frázy pri zoznámení.

Odporúčané spôsobilosti
FÄHIGKEIT 18 : « KORESPONDIEREN » NIVEAU A1
Spôsobilosť č. 18 : „Korešpondovať“ Úroveň A1

Spôsobilosti Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky
Anrede in Briefen	<i>Začať list</i>	Liebe ..., / Lieber ...,
Korespondieren	<i>Oslovenie v listoch</i>	
Schluss- und Grußformeln in Briefen	<i>Korešpondovať</i> <i>Ukončiť list</i>	Viele/schöne/herzliche Grüße aus.../ Alles Gute wünscht ... Dein.../deine... Skloňovanie prídavných mien

FÄHIGKEIT 19 : « TELEFONIEREN » NIVEAU A1
Spôsobilosť č. 19: „Telefonovať“ Úroveň A1

Spôsobilosti Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky
Telefonieren	<i>Odpovedať</i>	
Telefongespräch anfangen und beenden	<i>Telefonovať</i> <i>Začať, udržiavať a ukončiť telefonický rozhovor</i>	Guten/Tag/ Abend/..., Frau ... /Herr .....hier ist... ist ... zu Hause?/ Ich möchte (bitte) mit ... sprechen. Schön, dass du dich wieder mal meldest... Also dann bis morgen. Tschüs! Auf Wiederhören! Vielen Dank für den Anruf. Slovné spojenie Modálne slovesá

Forma jednoduchých otázok a odpovedí, v prípade potreby žiak vie predstaviť sa a vyžiadať si osobu, s ktorou si želá hovoriť. Prítomný podmienovací spôsob ovláda zatiaľ pasívne, bez systematického precvičovania. Tiesňové volania (polícia, požiarna služba, rýchla zdravotná pomoc a pod.). Základné pravidlá pri predstavovaní sa.

FÄHIGKEIT 20 : « MIT JEMANDEM KOMUNIZIEREN » NIVEAU A1
Spôsobilosť č. 20: „Vymieňať si názory, komunikovať s niekým“ Úroveň A1

Spôsobilosti Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky
Äußerung einleiten	<i>Začať rozhovor</i>	Ja, das war so... Das ist so... Préteritum Deixis aspektu Dialógové častice
	<i>Ujať sa slova v rozhovore</i> <i>Vypýtať si slovo</i> <i>Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili</i>	
Mit jemandem kommunizieren	<i>Vymieňať si názory, komunikovať s niekým</i>	
Äußerung abschließen	<i>Ukončiť vyjadrenie</i>	Danke. Es war sehr nett... Préteritum Deixis aspektu Dialógové častice
Zögern, nach Worten suchen	<i>Váhať, hľadať slová</i>	Das war in Ber.. .nein in Dresden. Das war... wie heißt die Stadt?... Das war in Dresden, nein, nicht in Dresden, in der Nähe von Dresden...
Um Ausdruckshilfe bitten	<i>Poprosiť o pomoc pri vyjadrovaní</i>	Wie heißt ... auf Deutsch? Das ist ein.../eine... Opytovacia veta Predložky
Sich korrigieren	<i>Opraviť sa</i>	der Straße, nein die Straße.... Deixis

Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu s uplatnením hovorového štýlu a neverbálnou komunikáciou (vyjadrenie jednoduchých pocitov - radosť, smútok, hnev). Typy textov: rozhovory, úryvok, jednoduché listy, e-mail, sms, ilustrované rozprávky, jednoduchý komiks. Základné pravidlá slušnosti pri rozhovoroch s prihliadnutím na špecifiká komunikačného kontextu a komunikačných partnerov. Vzťahy medzi rodičmi a deťmi, mužmi a ženami, staršími a mladšími. Spôsob vyjadrovania a správania svedčí o správnej výchove v rodine a v škole.

FÄHIGKEIT 24 : « SICH VERGEWISSERN , DASS DAS GESAGTE VERSTANDEN WURDE » NIVEAU A1

Spôsobilosť č. 24 „Uistiť sa v rozhovore, že moje slová/môj výklad/môj argument boli pochopené“ Úroveň A1

Spôsobilosti Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky
	<i>Uistiť sa, že účastníci komunikácie pochopili moje vyjadrenia</i>	
	<i>Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané</i> <i>Požiadat' o pomoc pri vyjadrovaní ohľadom problematického slova/vyjadrenia/frázy</i> <i>Nahradiť zabudnuté/neznáme slovo</i> <i>Hľadať slovo/vetu</i>	
Sich vergewissern, dass das Gesagte verstanden wurde	<i>Uistiť sa v rozhovore, že moje slová/môj výklad/môj argument boli pochopené</i> <i>Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru</i>	

Komunikačný kontext prebieha formou dialógu s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: krátke príbehy, krátke rozhovory, ilustrované príbehy. Snaha o nadviazanie známosti s cudzincom ktorého jazyk ovládame len čiastočne. Zdvorilo požiadať o zopakovanie alebo pomalšie rozprávanie. Ak chce niekto ovládať cudzí jazyk, nesmie mať strach začať rozhovor s cudzincom.

SLOVNÁ ZÁSoba

Slovná zásoba je popri gramatike základným „stavebným materiálom“ pre tvorbu zmysluplných verbálnych výpovedí. Preto aj pri vyučovaní a učení sa cudzieho jazyka je potrebné venovať jej výberu a osvojovaniu si náležitú pozornosť. Predložené osnovy prezentujú požiadavky na osvojenie si slovnej zásoby oveľa konkrétnejšie a sú založené na kritériách pre ovládanie cudzieho jazyka podľa úrovni (A1, A2, B1, B2) vymedzených v *Spoločnom európskom referenčnom rámci pre jazyky*.

Vybraná povinná lexika pre komunikačnú úroveň A1

Témy	Všeobecne	Podtémy
1 Rodina a spoločnosť	<ul style="list-style-type: none"> - Osobné údaje - Rodina - vzťahy v rodine - Národnosť/štatná príslušnosť - Tlačivá/dokumenty - Vzťahy medzi ľuďmi - Náboženstvo 	Adresse e, E-Mail- , Bruder r, Deutsche r, Familie e, Fax s, Frau e, Freund r/-in e, Großmutter, Oma e, Großvater, Opa r, Herr r, Hobby s, Junge r, Kind s, Land s, Mann r, Mädchen s, Monat r, Monatsname r, Mutter e, Name r, Nummer, e, Haus-, Telefon-, Schwester e, Slowake, r/ -in, e, Stadt e, Straße e, Telefon s, Ungar, r/-in, e, Vater r, gefallen, gern haben, heißen, kommen aus, lieben, machen, mögen, sein + Altersangabe, sein aus, schicken, telefonieren, verkaufen, wohnen, alt, blöd, braun, deutsch, dumm, fleißig, geboren in, am (sein), grau, groß, intelligent, jung, klein, kurz, lang, langweilig, nett, rot, schön, schwarz, slowakisch, traurig, ungarisch
2 Domov a bývanie	<ul style="list-style-type: none"> - Môj dom/byt - Zariadenie bytu - Domov a jeho okolie - Bývanie v meste a na dedine - Spoločnosť a životné prostredie - Spoločnosť a jej životný štýl 	Abfall, r, Bett, s, Computer, r, Dusche, e, Fenster, s, Fernseher, r, Garten, r, Glocke, e, Tür-, Haus, s, Herd, r, Knopf, r, Küche, e, Licht, s, Radio, s, Schlüssel, r, Schrank, r, Kühl-, Spiegel, r, Stuhl, r, Telefon, s, Teppich, r, Tisch, r, Toilette, e, Tür, e, Haus-, Uhr, e, Wasser, s, Wohnung, e, Zimmer, s, Schlaf-, Kinder-, Bade-, Wohn-, machen, (an-, auf-, aus-, zu-, mit-), drücken, kaufen, kochen, kosten, putzen, verkaufen, waschen, wohnen, alt, dunkel, geschlossen, groß, kalt, klein, laut, leise, neu, offen, sauber, schmutzig, schön, teuer, warm
3 Ľudské telo, starostlivosť o zdravie	<ul style="list-style-type: none"> - Ľudské telo - Fyzické charakteristiky - Charakterové vlastnosti človeka - Choroby a nehody - Hygiena a starostlivosť o telo - Zdravý spôsob života - Nemocnica a klinika, lekárň a lieky, poistenie 	Knie, s, Arm, r, Gesicht, s, Auge, s, Bauch, r, Bein, s, Durst, r, Schulter, e, Finger, r, Fuß, r, Haar, s, Hals, r, Hand, e, Hunger, r, Kopf, r, Rücken, r, Mund, r, Nase, e, Ohr, s, Zahn, r, Arzt, r, Ärztin, e, Zahn- Krankenhaus, s, duschen, ins Bett gehen, kalt sein, lachen, schlafen, warm sein, waschen, gesund, gut, kaputt, krank, leicht, sauber, schlecht, schmutzig, schwer, stark

4 Doprava a cestovanie	<ul style="list-style-type: none"> - Dopravné prostriedky - Osobná doprava - Príprava na cestu a cestovanie - Turistika a cestovný ruch - Problémy cestných, železničných a leteckých sietí 	<p>Flugzeug, s, Ampel, e, Auto, s, Boot, s/ Segel-, Padel-, Motor-, Bahn, e / U-, S-, Auto-, Bus, r, Fahrkarte, e, Ferien, e (Pl), Garage, e, Hotel, s, Information, e, Karte, e, Land-, Koffer, r, Kreuzung, e, Motorrad, s, Nummer, e, Platz, r, Polizei, e, Rad, s, Fahr-, Motor-, Reise, e, Schiff, s, Schlüssel, r, Zimmer-, Straße, e, Taxi, s, schweizerisch auch r, Tourist, r/-in, e, Schiff, s , Zug, r, ankommen, Auto fahren, da sein, fahren (mit), fahren + Zeitangabe, finden, fragen, gehen, kommen, nehmen, nicht von hier sein, parken, reisen, rufen, schicken, schlafen, sehen, suchen, wissen, zahlen, be-, frei, schnell, weit</p>
5 Vzdelávanie a práca	<ul style="list-style-type: none"> - Škola a jej zariadenie - Učebné predmety - Pracovné činnosti a profesie - Školský systém - Celoživotné vzdelávanie - Pracovné podmienky 	<p>Bank, e, Bleistift, r, Buch, s, Deutsch, s, Fach, s, Füller, r , Geographie, e, Geschichte, e, Hausaufgabe, e , Heft, s, Klassenzimmer, s, Kreide, e, Mathematik, e, Musik, e, Religion, e, Schüler, r , Schultasche, e, Slowakisch, s, Sport, r, Stuhl, r, Stundenplan, r, Tafel, e, Zeichnen, s, arbeiten, beginnen/beenden den Unterricht, beliebt, besuchen, lernen , lesen, rechnen, schreiben, wichtig</p>
6 Človek a príroda	<ul style="list-style-type: none"> - Zvieratá/fauna - Počasie - Rastliny/flóra - Klíma - Človek a jeho životné prostredie - Príroda okolo nás – ochrana životného prostredia 	<p>Baum, r, Berg, r, Blume, e, Erde, e, Feld, s, Fisch, r, Fluss, r, Gans, e, Huhn, s, Hund, r, Katze, e, Land, s, Meer, s, Park, r, Platz, r, Regen, r, Schnee, r, Schwein, s, Sonne, e, Stadt, e, Taube, e, Tier, s, Vogel, r, Wald, r, Wiese, e, Wind, r, Zoo, r, grün, gut, frisch, heiß, kalt, schlecht, schön, warm, fliegen, fressen, wachsen</p>
7 Voľný čas a záľuby	<ul style="list-style-type: none"> - Záľuby - Knihy a čítanie - Rozhlas, televízia a internet - Výstavy a veľtrhy - Kultúra a jej vplyv na človeka - Umenie a rozvoj osobnosti 	<p>Bild, s, Buch, s, Film, r, Karte, e, Kino, s, Radio, s, Seite, e, Text, r, Baukasten/Sandkasten, r, Computer, r, Foto, s, lesen, malen, schreiben, sehen, fotografieren, Ball/ Fußball spielen, basteln, laufen, singen, Sporttreiben, springen, Musik hören, tanzen, schlafen, fotografieren, schwimmen, telefonieren, Freunde treffen, Briefmarken sammeln, fernsehen, Rad fahren, Schi fahren, Computer spielen</p>
8 Stravovanie	<ul style="list-style-type: none"> - Stravovacie návyky - Mäso a mäsové výrobky - Zelenina a ovocie - Nápoje - Cestoviny a múčne výrobky - Mliečne výrobky - Stravovacie zariadenia - Príprava jedál - Kultúra stolovania 	<p>Abendbrot, s, Abendessen, s, Ananas, e, Apfel, r , Apfelsine/ Orange, e, Banane, e, Birne, e, Brot, s, Butter, e, Dessert, s, Durst, r, Eis, s, Frucht-, Eis, s, Entschuldigen Sie bitte ..., Essen, s, Fisch, r ,Flasche, e ,Fleisch, s, Frühstück, s, Fruchtsaft, r, Gemüse, s, Geschäft, s, Glas, s, Gulasch, s/r, Gurke, e, Guten Appetit!, heiße Schokolade, e , Herr Ober!, Huhn, s, Hunger, r, Kaffee, r, Kakao, Karte, e, Speise-Kartoffel, e, Käse, r, Koch/Köchin, r, e, Kohl, r, Rot-Küche, e, Mahlzeit!, Marille, e , Milch, Zdravá výživa e, Mineralwasser, s, Mittagessen,</p>

		s, Nudel, e, Obst und Früchte, Obst, s, Orange, e, Paprika, e, Personal, s, Servier-, Pudding, r, Vanille-, Reis, r, Restaurant, s, Saft, r, , Orangen-, Salat, r, Salz, s, Schnitzel, s, Semmel, e, Spinat, r, Supermarkt, r, Suppe, e, Süßigkeit, e, Tee, r, Tisch, r, Torte, e, Trinken, s, Wasser, s, Zitrone, e, Zucker, r, bezahlen, einladen, essen, etwas zu trinken, geben, kochen, kosten, machen
9 Multikultúrna spoločnosť	<ul style="list-style-type: none"> - Cudzie jazyky - Rodinné sviatky - Cudzojazyčná komunikácia - Štátne a cirkevné sviatky - Zvyky a tradície v rôznych krajinách - Zbližovanie kultúr a rešpektovanie tradícií 	Grammatik, e, Geburtstag, r, Geburtstagstorte, e, Geschenk, s, Kirche, e, Musik, e, Tanz, r, Weihnachten, s, Weihnachtsbaum, r, Wort, s, auswendig, leicht, schwer, lesen, schreiben, sprechen, zu Besuch kommen, sein
10 Obliekanie a móda	<ul style="list-style-type: none"> - Základné druhy oblečenia - Odevné doplnky - Výber oblečenia na rôzne príležitosti - Druhy a vzory odevných materiálov - Móda a jej trendy 	Rock, r, Größe, e, Hemd, s/ Nacht-, Hose, e, Jacke, e, Jeans, e (Pl), Kleid, s, Mantel, r, Nummer, e, Pullover, r, Tasche, e, T-Shirt, s, Uhr, e, Anorak, r, Schuhe, e (Pl.)/Hand-, Haus-, Stiefel, e (Pl.), Mütze, e, Schal, r, Bluse, e, gelb, lila, orange, pink, rosa, rot, sauber, schmutzig, schön, tragen
11 Šport	<ul style="list-style-type: none"> - Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne - Športové disciplíny - Význam športu pre Rozvoj osobnosti - Nové trendy v športe - Fair play športového zápolenia 	Tennis,s, Gymnastik, e, Spiel, s, Sport , r, Volleyball, r, Schwimmen,s, Judo, s, Segeln, s, Hockey,s, Boxen, s, Reiten, s, Rudern,s, Radfahren, r, Fußball, r, Tischtennis, s, Handball, r, Kanufahren, r, rennen, spielen, Eishockey, Fußball, Tennis usw., Sport machen, turnen, laufen
12 Obchod a služby	<ul style="list-style-type: none"> - Nákupné zariadenia - Pošta a telekomunikácie - Druhy a spôsoby nákupu a platenia - Hotely a hotelové služby - Centrá krásy a zdravia (kaderníctva, fitnes, ...) - Kultúra nakupovania a služieb 	Adresse, e, Adresse, E-Mail-, e, Bank, e, Brief, r, Cent, r, E-Mail, e Mail, e/s, Euro, r, Geld, s, Hilfe, e, Karte, Post-, e, Kilo(gramm), s, Liter, r(s), Marke, Brief-, e, Nummer, Fax-, e, Paket, s, Polizei, e, Post, e, Supermarkt, r, Telefon, s, Verkäufer/-in, r/e, hoch, kaputt, teuer, voll (tanken), finden, geben, helfen, hören, kosten, nichts kosten, rufen, schicken, suchen, telefonieren, verstehen, zahlen
13 Krajiny, mestá a miesta	<ul style="list-style-type: none"> - Krajiny a svetadiely - Moja krajina a moje mesto - Geografický opis krajiny 	Berg, r, Land, s, Meer, s, Natur, e, Park, r, Platz, r, See, r, Stadt, e,Wald, r, Meer, s, Slowakei, e, Deutschland, s, Ungarn, s, Österreich, s, Schweiz, e

	- Kultúrne a historické pamiatky krajín a miest	
14 Kultúra a umenie	- Druhy umenia - Kultúra a jej formy - Umenie – spoločnosť kultúra	Kino, s, Musik, e, Theater, s, ins Kino gehen, Musik hören, ins Theater gehen
15 Človek a spoločnosť; komunikácia	- Jazyk ako dorozumievací prostriedok - Formy komunikácie - Kultúra komunikácie	Sprache, e, Text, r, Wort, s, gut, langsam, laut, leicht, leise, richtig, schlecht, schnell, schwer, bedeuten, lernen, fragen, heißen, hören, zu-, können, korrigieren, lesen, sagen, schreiben, sprechen, verstehen, wiederholen
16 Mládež a jej svet	- Aktivity mládeže - Vzťahy medzi rovesníkmi - Generačné vzťahy - Predstavy mládeže o svete	
17 Zamestnanie	- Pracovné pomery a kariéra - Platové ohodnotenie - Nezamestnanosť	Arzt, r/ Ärztin, e, Beruf, r, Lehrer, r/ Lehrerin, e, Maurer, r, Verkäufer, r/ Verkäuferin, e, schlecht, schwer, ,arbeiten, finden, machen, schicken, suchen, verkaufen
18 Veda a technika v službách ľudstva	- Technické vynálezy - Vedecký pokrok	
19 Vzory a ideály	- Človek, jeho vzory a ideály - Pozitívne a negatívne vzory	
20 Slovensko	- Geografické údaje - História - Turistické miesta, kultúrne zvyky a tradície	
21 Krajina, ktorej jazyk sa učím	- Geografické údaje - História - Turistické miesta, kultúrne zvyky a tradície	

7. Metódy a prostriedky hodnotenia

Hodnotenie žiaka sa vykonáva klasifikáciou podľa **Metodického pokynu č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.**

Prospech žiakov je klasifikovaný známkami klasifikačnej stupnice : 1, 2, 3, 4, 5.
(1 – výborný, 2 – chválitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatočný, 5 – nedostatočný)

Vo výchovno-vzdelávacom procese uskutočňujeme klasifikáciu priebežnú a celkovú (I. a II. polrok). Na kontrolu vedomostí a zručností slúži písomné a ústne skúšanie.

Spôsoby získania podkladov pre klasifikáciu:

1. Kontrolné práce po tematickom celku
2. Čiastkové ústne a písomne overovanie vedomostí, stupňa čítania a písomného prejavu
3. Projektová – tematická práca
4. Prezentácia vybranej témy

Ďalšie aktivity – samostatná práca, práca v skupinách, vo dvojiciach, aktivita na hodinách

Pri hodnotení žiakov dodržiavame tieto zásady : motivačný charakter hodnotenia, spätnú väzbu, individuálny prístup, jasné určenie pravidiel a kritérií klasifikácie, systém sebahodnotenia žiakov a hodnotenia žiakov so špeciálnymi výchovno - vzdelávacími potrebami a žiakov mimoriadne nadaných

Učebné plány

Schválená koncepcia cudzích jazykov v ZŠ a SŠ, ktorá bola prijatá dňa 12. septembra 2007 uznesením vlády SR č.767/2007, stanovuje zavedenie cieľového modelu do praxe v prechodnom období päť až osem rokov. Navrhované modely učebného plánu vychádzajú zo súčasného stavu a predpokladajú rad postupných zmien pre dosiahnutie všeobecného cieľa: *dosiahnutie komunikačnej úrovne B1/B2 podľa SERR v prvom CJ a komunikačnú úroveň A2/B1 podľa SERR v druhom CJ u všetkých žiakov edukačného systému v SR po skončení strednej školy a uznanie dosiahnutého jazykového vzdelania vo všetkých členských štátoch Európskej únie a Rady Európy.*

ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ

Učebné osnovy

Geografia

pre 5. – 9. roč. ZŠ

Počet hodín týždenne: 2 hod. 5. – 8. ročník, 1 hod. 9.ročník

ŠVP: Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň ZŠ v Slovenskej republike

ŠkVP: ZŠ Rozmarínová 1 Komárno – 2.stupeň

Stupeň vzdelania: ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelanie

Forma štúdia: denná

Vyučovacia jazyk: slovenský

Vypracované v rokoch: 2008, 2009, 2010, 2011,2012

Vypracovala: Mgr. Matilda Grešová

Obsah:

1. Charakteristika predmetu
2. Predpokladaný prínos Geografie
3. Časová koncepcia výchovy
4. Ciele predmetu
5. Obsah vzdelávania
6. Geografické cvičenia a pozorovania 5. 6. a 7. ročník
7. Prehľad tematických celkov a odporúčaný počet hodín
8. Metódy a formy práce – stratégie vyučovania
9. Prierezové témy
10. Prepojenie s inými predmetmi
11. Učebné zdroje
12. Hodnotenie predmetu
13. Požiadavky na výstup
14. Obsahové a výkonové štandardy

1. Charakteristika predmetu

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie jedinečnosti planéty Zem. Žiaci pochopia význam poznania zákonitosti Zeme. Kompetencie, ktoré žiaci prehľbujú štúdiom geografie, umožňujú im spoznávať krajinu, zákonitosti jej usporiadania, možnosti optimálneho využitia a ochrany krajiny človekom. Obsah geografie sa sústreďuje na väzby prírody a ľudskej spoločnosti. Základnou geografickou kompetenciou je práca s mapou. Spoznávanie Zeme je základnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je iné. Poznanie nám pomáha posúdiť, aké je postavenie Slovenska v porovnaní s ostatnými štátmi, ako ďalej zmeniť súčasný stav a pričiniť sa o rozvoj Slovenska a jeho regiónov.

2. Predpokladaný prínos Geografie

- Naučiť človeka poznávať, myslieť, riešiť problémy.
- Rozvíjať schopnosť vyhľadať a použiť informácie o krajine a zemi pre praktické potreby (mapy, automapy, textové a dátové zdroje v tlači či v digitálnej podobe).
- Naučiť žiakov vážiť si iné kultúry pri zachovaní vlastnej identity, naučiť ich žiť s druhými ľuďmi.
- Rozvíjať poznanie o všeobecnú rozhľadenosť v súčasnom svete.
- Rozvíjať v žiakovi tvorivý štýl života.
- Rozvíjať projektové myslenie k riešeniu komplexných problémov.
- Formovať osobnosť žiaka pri tvorbe hodnôt a vkusu.

3. Časová koncepcia výchovy

- 5. – 8. ročník: 2 hodiny týždenne
- 9. ročník: 1 hodina týždenne

4. Ciele predmetu

Zmyslom zemepisného vzdelávania je zohľadňovať zásadu postupovať od známeho k neznámemu, od jednoduchého k zložitému, od konkrétneho k abstraktnému, naučiť žiakov využívať získané vedomosti v praxi, orientovať sa v geografických informáciách a nie len získavať encyklopedické vedomosti, ale aj rozvíjať schopnosť objavovať, hľadať vzájomné vzťahy a snahu vysvetľovať ich, rozvíjať chuť učiť sa.

4.1. Kognitívne ciele

Žiaci získajú:

- Schopnosť uplatňovať vedomosti v praxi.
- Používať a vedieť interpretovať mapy rôzneho druhu.

- Pracovať s informáciami o krajine ako časti Zeme aj Zeme ako celku. Ich praktické využitie v bežnom živote a schopnosť vyhľadať a použiť ich pre praktické potreby.
- Schopnosť poznať vplyv a účinnosť vnútorných a vonkajších síl, ktoré pôsobia na povrch Zeme umožnia ľuďom chrániť sa pred živelnými pohromami.
- V oblasti humánnej geografie schopnosť pochopiť premeny, ktoré v krajine ovplyvnil človek.
- Všeobecný základ vedomostí o rôznych častiach sveta.
- Na základe poznania svojej krajiny a svojho regiónu vštepiť prirodzenú úctu k svojej vlasti a domovu.
- Schopnosť analyzovať.
- Schopnosť svoje projekty realizovať v projektoch.

4.2. Sociálne ciele

Žiaci získajú:

- Schopnosť tvoriť riešenia.
- Prostredníctvom vnímania iných kultúr získajú prirodzený negatívny postoj ku xenofóbií, rasizmu.
- Schopnosť pracovať v tíme.
- Získajú potrebu vzájomnej tolerancie a humanitárnej pomoci.

4.3. Psychomotorické ciele

Žiaci získajú:

- Návyky pracovať s doplnkovou literatúrou a informáciami.
- Návyky pracovať s CD.
- Návyky pracovať s internetom.
- Danosti vedieť čítať mapu.
- Danosti vedieť vypočítať mierku mapy.
- Rozumieť grafom a diagramom.
- Tvoriť mentálne mapy so symbolmi.

5. Obsah vzdelávania

Čím je to zaujímavé? Kde to je? Ako to vyzerá? Ako to vzniklo? Ako tam ľudia žijú?

Hlavné témy, pokiaľ to ich charakter umožňuje, sú interpretované cez regióny. Primeraná kombinácia všeobecných a konkrétnych regionálnych tém podnieti na kvalitnejšie sprostredkovanie a osvojenie geografických poznatkov, ktoré možno sumarizovať do okruhov (hlavných tém):

- *Zem ako planéta vo vesmíre*

Získať poznatky o Zemi, tvare a jej pohyboch a uvedomiť si vplyv slnečnej energie ako základnej podmienky pre život ľudí. Riešiť problémové úlohy, vysvetliť zmeny v prírode počas roka, súvislosti vzniku podnebných a rastlinných pásiem s rozdielnym množstvom dopadajúceho slnečného žiarenia, ktoré je ovplyvnené tvarom Zeme.

- *Priestor na Zemi a jeho zobrazovanie*

Používať mapy pri orientácii v teréne (turistické mapy, automapy, plány miest, tematické mapy) Vedieť sa orientovať na mapách – získavať a aplikovať z nich údaje v bežnom živote.

- *Vzťah medzi zložkami krajiny*

Vedieť vysvetliť prírodný charakter jednotlivých oblastí na Zemi, pochopiť fungovanie zložiek krajiny v danej oblasti, porozumieť odlišnostiam krajiny a tomu prispôbiť svoj život.

- *Vzťah medzi krajinou a človekom*

Posúdiť život človeka v priestore, tvorený vzájomnými vzťahmi medzi prírodou a spoločnosťou. Vznik chránených území, národných parkov. Využívanie prírodných zdrojov človekom.

- *Ľudia na Zemi a vzťahy medzi ľuďmi*

Zhodnotiť rozmiestnenie obyvateľstva na Zemi, podmienky v jednotlivých častiach Zeme a ich vhodnosť pre život človeka, vzájomné ovplyvňovanie starých a nových kultúr, existenciu rôznych kultúr vedľa seba.

- *Regióny Zeme*

Komplexne hodnotiť regióny z hľadiska ich prírodných a kultúrnych a i. charakteristík, poznať miestny región, možnosti jeho rozvoja, cestovný ruch.

Rozdelenie obsahu do ročníkov v základnej škole

5. ročník (2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne)

1. Úvod do vyučovania GEO

Prehľad získaných poznatkov, ktoré sa budú využívať v nasledujúcich tematických celkoch.

2. Objavovanie našej planéty

Ciele:

- získať základné poznatky o vlastnostiach Zeme, postavení v slnečnej sústave a dôsledkoch, ktoré z toho vyplývajú pre prírodu, získať základné poznatky o zemskom telese a jeho pohyboch, informatívne vedieť základné pojmy, ktorými sú označené objekty vesmíru, zamerať sa na Mesiac, poznať významných objaviteľov Zeme a ich prínos, aké je využitie výsledkov vesmírneho výskumu.

Obsah:

2.1.Tvar Zeme, naša planéta vo vesmíre

2.1.2.Tvar Zeme

2.1.3. Naše miesto vo vesmíre

2.1.4. Mesiac – prirodzená družica Zeme

2.1.5. Pohyby Zeme – prečo sa striedajú deň a noc

2.1.6. Pohyby Zeme – prečo sa striedajú ročné obdobia

2.2. Objavovanie Zeme a vesmíru

2.2.1. Povrch Zeme

2.2.3. Cesty objaviteľov do rôznych častí Zeme

2.2.4. Objavovanie vesmíru a využitie kozmonautiky

3. Mapa a glóbus

Ciele:

- poznať základné charakteristiky mapy a glóbusu, rozumieť mierke mapy, vedieť čítať fyzickogeografickú mapu a vyvodzovať z nej základné charakteristiky zobrazovaného územia, určovať polohu miesta na mape podľa pologúľ a zemepisných súradníc, informatívne vedieť o časových pásmach, precvičovať prácu s mapou.

Obsah:

3.1. Čo môžeme vidieť na glóbuse

3.2. Čo môžeme vidieť na mape

3.3. Prečo je na Zemi rôzny čas?

3.4. Vychádzka do okolia

4. Cestujeme a spoznávame našu Zem

4.1.Najkrajšie miesta na Zemi, ktoré vytvorila príroda

Ciele:

- vlastnosti, procesy, vnútorné a vonkajšie činitele utvárajúce reliéf, vznik zemetrasení a ich rozšírenie, ovzdušie, jeho zloženie a procesy v ňom prebiehajúce, podnebie a počasie, podnebné pásma a prúdenie vzduchu, vodstvo a jeho význam, činnosť ľadovca, šírková pásmovitosť a výšková stupňovitosť, vytvoriť a prezentovať svoj projekt.

Obsah:

4.1. 1. Cesta do hlbín Zeme

4.1. 2. Sopky – okná do hlbín Zeme

4.1. 3. Ohnivé miesta na Zemi a zemetrasenie

4.1. 4. Činnosť vody – život rieky

4.1. 5. Činnosť ľadovca

4.1. 6. Činnosť vetra

4.1. 7. Atmosféra – vzdušný obal Zeme

4.1. 8. Aké bude počasie?

4.1. 9. Rozmanité krajiny Zeme

4.1.10. Dažďové pralesy

4.1.11. Polárne krajiny

4.1.12. Život vo vysokých pohoriach

4.2. Najkrajšie miesta na Zemi, ktoré vytvoril človek

Ciele:

- prejavy ľudskej činnosti v jednotlivých typoch sídel, porovnať prírodnú a človekom pozmenenú krajinu, čo predstavujú kultúrne pamiatky UNESCO vo svete a na Slovensku.

Obsah:

4.2.1. Mestá a dediny

4.2.2. Pamiatky UNESCO

4.2.3. Projekt

4.2.4. Otestujte sa!

V 5. ročníku sú obsahom štúdia geografie základné zákonitosti, ktoré sú interpretované v praktickej rovine a poskytované motivačným spôsobom.

6. ročník (2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne)

1. Úvod do vyučovania GEO

Prehľad získaných poznatkov, ktoré sa budú využívať v nasledujúcich tematických celkoch

2. Planéta Zem

Ciele:

- pohyby litosférických dosiek a ich dôsledky, podnebie a počasie, podnebné pásma a prúdenie vzduchu, šírková pásmovitosť a výšková stupňovitosť.

Obsah:

- 2.1. Vznik pohorí, sopečná činnosť, zemetrasenia
- 2.2. Podnebie a podnebné pásma
- 2.3. Typy krajín na Zemi – Stepi a lesy mierneho pásma
- 2.4. Život ľudí vo vysokých pohoriach

3. Austrália a Oceánia – Tichý oceán – polárne oblasti Zeme

Ciele:

- poloha, objavovanie, prírodné pomery, regióny, charakteristika Tichého oceánu a Oceánie, význam Tichého oceánu, lokalizovať ho na mape, Nový Zéland, Melanézia, Mikronézia, Polynézia, charakteristika Arktídy a Antarktídy, vytvoriť a prezentovať svoj projekt.

Obsah:

3. 1. Austrália – poloha na Zemi, objavovanie kontinentu a základné poznatky o ňom
3. 2. Poloha a povrch
3. 3. Podnebie
3. 4. Vodstvo
3. 5. Rastlinstvo a živočíšstvo
3. 6. Austrália – kontinent prísťahovalcov
3. 7. Hospodárstvo Austrálie
3. 8. Problémy obyvateľov Austrálie
3. 9. Tichý oceán – Oceánia
- 3.10. Polárne oblasti Zeme

4. Amerika:

Ciele:

- poloha, prírodné podmienky, obyvateľstvo a sídla, charakteristika oblastí a vybraných štátov Ameriky, čím je Amerika výnimočná a aké sú jej hlavné problémy, vytvoriť a prezentovať svoj projekt.

Obsah:

4. 1. Amerika – poloha na Zemi, objavovanie svetadiela a základné poznatky o ňom
4. 2. Príroda Ameriky – povrch, rieky, jazerá
4. 3. Príroda Ameriky – podnebie a typy krajín
4. 4. Zaujímavosti prírody Ameriky
4. 5. Obyvateľstvo Ameriky, jeho rôznorodosť a pestrosť života
4. 6. Sídla Ameriky – problémy života ľudí vo veľkých mestách
4. 7. Čím vyniká Amerika z hľadiska hospodárskych činností človeka
4. 8. Čím je výnimočná Kanada
4. 9. Čím sú výnimočné USA
- 4.10. Čím sú výnimočné Mexiko a ďalšie štáty strednej Ameriky a oblasti Karibského mora
- 4.11. Čím je výnimočná Brazília
- 4.12. Čím je výnimočná Argentína a laplatské štáty
- 4.14. Čím sú výnimočné andské štáty
- 4.15. Hlavné problémy Ameriky
- 4.16. Cestujeme do Ameriky – projekt

7. ročník (2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne)

1. Úvod do vyučovania GEO

Prehľad získaných poznatkov, ktoré sa budú využívať v nasledujúcich tematických celkoch

2. Zem – obyvateľstvo

Ciele:

- získať základné poznatky o osídľovaní Zeme, vysvetliť rôznorodosť ľudstva podľa rás, jazykov, kultúra náboženstiev, prirodzený a mechanický pohyb obyvateľstva, hustota zaľudnenia.

Obsah:

2.1. Prví ľudia na Zemi, hustota zaľudnenia

2.2. Rasy, národy, náboženstvá, kultúry

3. Afrika

Ciele:

- určiť polohu svetadielu, jeho horizontálnu a vertikálnu členitosť, charakterizovať prírodné pomery svetadielu, obyvateľstvo a osídlenie, hospodárstvo a jednotlivé oblasti Afriky, významné štáty, vedieť čítať fyzickogeografické a tematické mapy Afriky, vytvoriť a prezentovať svoj projekt.

Obsah:

3. 1. Poloha a pobrežie

3. 2. Povrch

3. 3. Podnebie a pasáty

3. 4. Vodstvo

3. 5. Rastlinstvo a živočíšstvo

3. 6. Obyvatelia a sídla

3. 7. Hospodárstvo

3. 8. Severná Afrika

3. 9. Stredná Afrika

3.10. Južná Afrika

4. Ázia

Ciele:

- určiť polohu svetadielu, jeho horizontálnu a vertikálnu členitosť, charakterizovať prírodné pomery svetadielu, obyvateľstvo a osídlenie, hospodárstvo a jednotlivé oblasti Ázie, významné štáty, vedieť čítať fyzickogeografické a tematické mapy Ázie, poznať vplyv človeka na krajinu a životné prostredie ako aj vplyv životného prostredia na človeka, vytvoriť a prezentovať svoj projekt.

Obsah:

4. 1. Poloha a pobrežie

4. 2. Povrch

4. 3. Povrch a monzúny

4. 4. Vodstvo

4. 5. Rastlinstvo a živočíšstvo

4. 6. Obyvateľstvo a sídla

4. 7. Hospodárstvo

4. 8. Juhozápadná Ázia

4. 9. Južná Ázia

4.10. Juhovýchodná Ázia

4.11. Východná Ázia

4.12. Severná Ázia

4.13. Stredná Ázia

8. ročník (2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne)

1. Úvod do vyučovania GEO

Prehľad získaných poznatkov, ktoré sa budú využívať v nasledujúcich tematických celkoch.

2. Základné informácie o Európe

Ciele:

-orientovať sa na mape Európy

-charakterizovať polohu Európy v porovnaní s polohou ostatných svetadielov,

Obsah:

2.1.Úvod .

2.2.Poloha a rozloha Európy.

3. Prírodné a človekom vytvorené osobitosti Európy

Ciele:

- na základe polohy určiť prírodné podmienky svetadielu, dôležité prvky prírodných zložiek krajiny (povrch, podnebie, vodstvo, rastlinstvo a živočíšstvo),
- poznať hlavné národy sústredené v Európe, oblasti najväčšej hustoty zaľudnenia,
- poznať názvy hlavných miest štátov a najväčších miest,
- charakterizovať oblasti vhodné pre poľnohospodársku výrobu a jej zameranie,
- určiť oblasti a najvýznamnejšie strediská priemyselnej výroby a najdôležitejšie výrobky typické pre jednotlivé štáty,
- poznať oblasti vhodné pre cestovný ruch - kultúrne, historické, prímorské

Obsah:

3. 1. Povrch Európy – nížiny a pohoria
3. 2. Podnebie Európy
3. 3. Vodstvo Európy
3. 4. Typy krajín
3. 5. Vplyv človeka na krajinu
3. 6. Korene európskej civilizácie a kultúry
3. 7. Obyvateľstvo Európy
3. 8. Sídla Európy
3. 9. Hospodárstvo Európy
3. 9. 1. Poľnohospodárstvo
3. 9. 2. Priemysel
3. 9. 3. Doprava
3. 9. 4. Cestovný ruch
- 3.10. Zjednocovanie Európy – EÚ
- 3.11. Problémy Európy a oblasti Európy
- 3.12. Test – Európa

4. Stredná Európa

Ciele:

- vedieť základnú geografickú charakteristiku štátov Strednej Európy
- fyzickogeografickéh a socioekonomické javy jednotlivých štátov

4. 1. Slovensko
4. 2. Česko
4. 3. Poľsko
4. 4. Maďarsko
4. 5. Rakúsko
4. 6. Švajčiarsko, Lichtenštajnsko
4. 7. Nemecko
4. 8. Školské kolo GO
4. 9. Písomná práca v 1. polroku
- 4.10. Vyhodnotenie písomnej práce
- 4.11. Stredná EU – zhrnutie, prezentácie

5. Západná Európa

Ciele:

- vedieť základnú geografickú charakteristiku štátov Strednej Európy
- fyzickogeografickéh a socioekonomické javy jednotlivých štátov

5. 1. Francúzsko
5. 2. Monako, Belgicko
5. 3. Luxembursko, Holandsko
5. 4. Spojené kráľovstvo
5. 5. Írsko
5. 6. Západná EU – zhrnutie, prezentácie

6. Severná Európa

Ciele:

- vedieť základnú geografickú charakteristiku štátov Strednej Európy
- fyzickogeografickéh a socioekonomické javy jednotlivých štátov

6. 1. Dánsko
6. 2. Island
6. 3. Nórsko
6. 4. Švédsko
6. 5. Fínsko
6. 6. Litva, Lotyšsko a Estónsko
6. 7. Západná EU – zhrnutie, prezentácie
6. 8. Test Západná a Severná Európa

7. Južná Európa

Ciele:

- vedieť základnú geografickú charakteristiku štátov Strednej Európy
- fyzickogeografickéh a socioekonomické javy jednotlivých štátov

7. 1. Španielsko
7. 2. Portugalsko a Andora
7. 3. Taliansko
7. 4. Vatikán, San Maríno, Malta
7. 5. Grécko
7. 6. Južná EU – zhrnutie, prezentácie

8. Juhovýchodná Európa

Ciele:

- vedieť základnú geografickú charakteristiku štátov Strednej Európy
- fyzickogeografickéh a socioekonomické javy jednotlivých štátov

- 8.1. Slovinsko, Bosna a Hercegovina
- 8.2. Chorvátsko
- 8.3. Srbsko, Čierna hora
- 8.4. Macedónsko, Albánsko
- 8.5. Rumunsko
- 8.6. Bulharsko
8. 7. Test – Južná a Juhovýchodná Európa

9. Východná Európa

Ciele:

- vedieť základnú geografickú charakteristiku štátov Strednej Európy
- fyzickogeografickéh a socioekonomické javy jednotlivých štátov

9. 1. Ukrajina
9. 2. Bielorusko, Moldavsko
9. 3. Rusko - poloha, rozloha povrch, vodstvo, rastlinstvo, hospodárstvo
9. 4. Rusko - obyvateľ a sídla
9. 5. Východná EU – zhrnutie, prezentácie
9. 6. Písomná práca v 1. polroku
9. 7. Vyhodnotenie písomnej práce
9. 8. Vychádzka do okolia školy
9. 9. Otestujte sa!
9. 10. Záverečné hodnotenie

Národy a ich rozmiestnenie v Európe.

Geografická charakteristika štátov Európy

Charakteristika fyzickogeografických a socioekonomických javov jednotlivých štátov. Česká republika, Poľská republika, Maďarská republika, Rakúska republika, Švajčiarska konfederácia, Spolková republika Nemecko, Francúzska republika, Holandské kráľovstvo, Luxemburské veľkovevodstvo, Belgické kráľovstvo, Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, Írska republika, Nórske kráľovstvo, Švédske kráľovstvo, Fínska republika, Dánske kráľovstvo, Islandská republika, Španielske kráľovstvo, Portugalská republika, Talianska republika, Zväzová republika Juhoslávia, Macedónska republika, Chorvátska republika, Republika Bosna a Hercegovina, Slovinská republika, Albánska republika, Grécka republika, Bulharská republika, Rumunská republika, Ruská federácia, Ukrajina, Bieloruská republika, Moldavská republika, Litovská republika, Lotyšská republika, Estónska republika, prehľad ostatných štátov.

9. ročník (1 hodina týždenne, 33 hodín ročne)

1. Úvod do vyučovania GEO

Prehľad získaných poznatkov, ktoré sa budú využívať v nasledujúcich tematických celkoch.

2. Geografia v bežnom živote

Ciele

- orientovať sa na mapách rôzneho typu
- vedieť vypočítať vzdialenosti na mape pomocou číselnej mierky
- vedieť pomocou súradníc určiť polohu miesta na Zemi
- oboznámiť sa s GPS

Obsah

- 2.1. Mapy, tematické mapy.
- 2.2. Geografické súradnice na mapách. Mierka mapy.
- 2.3. GPS v praxi.
- 2.4. Opakovanie: Geografia v praxi.

3. Slovensko – naša vlasť

Ciele

- vedieť pomenovať historické udalosti v dejinách Slovenska
- poznať okrajové body SR a jej polohu a rozlohu
- osvojiť si geologickú stavbu SR, rozdelenie Karpát a Panónskej panvy
- charakterizovať činnosť prírodných činiteľov a vplyv človeka na povrch krajiny
- vedieť podnebné oblasti SR a ich charakteristiku
- poznať rieky, jazerá, vodné nádrže a podzemnú vodu SR
- osvojiť si základné typy a druhy pôd na SR
- vedieť základnú charakteristiku rastlinstva a živočíšstva SR
- vedieť NP a pamiatky zaradené do zoznamu UNESCO SR
- vedieť základnú charakteristiku obyvateľov SR
- poznať kraje, krajské mestá a niektoré vybrané sídla SR
- charakterizovať svoje mesto, okres, kraj
- osvojiť si najvýznamnejšie náleziská nerastných surovín
- vedieť základné informácie v oblasti priemyslu a niektoré vybrané slovenské výroby
- vedieť charakterizovať poľnohospodárske oblasti SR, produkty rastlinnej a živočíšnej výroby
- vedieť charakterizovať druhy dopravy, dôležité cestné a železničné spoje v SR
- vedieť čo všetko zahŕňajú služby a základné informácie o školstve, o zdravotníctve, o kultúre v SR
- vedieť charakterizovať obchod SR
- poznať oblasti vhodné pre cestovný ruch - kultúrne, historické, prímorské

Obsah

3. 1. Historické územia a tradície.
3. 2. Poloha.
3. 3. Geologická stavba.
3. 4. Premeny povrchu Slovenska.
3. 5. Podnebie.
3. 7. Vodstvo. Rieky.
3. 8. Vodstvo. Jazerá, vodné nádrže a podzemná voda
3. 9. Písomná práca v 1. polroku
- 3.10. Prezentácia projektov a prezentácii príroda Slovenska
- 3.11. Pôdy.
- 3.12. Rastlinstvo a živočíšstvo.
- 3.13. Národné parky a pamiatky zaradené do zoznamu UNESCO.
- 3.14. Opakovanie: Prírodné pomery.
- 3.15. Obyvateľstvo.
- 3.16. Sídla.
- 3.17. Hospodárstvo. Ťažba nerastných surovín.
- 3.18. Priemysel.
- 3.19. Poľnohospodárstvo.
- 3.20. Doprava.
- 3.21. Služby a obchod
- 3.22. Cestovný ruch.

3.23. Opakovanie: sídla a hospodárstvo.

3.24. Písomná práca v 2. polroku

4. Environmentálne súvislosti

Ciele

- vedieť vysvetliť význam vybraných slov z tejto oblasti
- vedieť charakterizovať životné prostredie
- poznať lokality najvyššieho stupňa narušenia
- vedieť charakterizovať hrozby a prírodné kalamity postihujúce SR
- poznať rozdiely medzi regiónmi Slovenska a ich príčiny

Obsah

- 4.1. Znečisťovanie prírody
- 4.2. Kalamity a prírodné hrozby
- 4.3. Rozdiely medzi regiónmi Slovenska
- 4.4 Opakovanie: Environmentálne súvislosti

Obsah učiva v ročníkoch 6. – 9. sa opiera o spoznávanie jednotlivých regiónov Zeme systémom od najvzdialenejších oblastí po najbližšie (nadväzuje na základy geografických poznatkov z vlastivedy). Každý z regiónov je rozdelený na tri vzájomne previazané organické súčasti:

- A) Základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem.
- B) Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu a ich porovnanie so Slovenskom (miestnou krajinou).
- C) Environmentálne súvislosti spestrené zaujímavosťami o regióne.

6. Geografické cvičenia a pozorovania

Ciele a obsah:

- orientácia mapy a na mape, praktická činnosť s buzolou - určovanie azimutu na mape a v krajine, praktická činnosť s mapami, cvičenia na precvičovanie učebných tém
- výpočet vzdialeností podľa mierky mapy, sledovanie zhoršovania životného prostredia v okolí školy, svojho bydliska, exkurzia do chránenej alebo znečistenej oblasti, tvorba grafov a diagramov, cvičenia k jednotlivým učebným témam

7. Prehľad tematických celkov a odporúčaný počet hodín

5. ročník (2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne)

- 1. Úvod do vyučovania GEO 1
- 2. Objavovanie našej planéty
Tvar Zeme, naša planéta vo vesmíre 5
Objavovanie Zeme a vesmíru 4
Mapa a glóbus 10
- 3. Cestujeme a spoznávame našu Zem
Najkrajšie miesta na Zemi, ktoré vytvorila príroda 21
Najkrajšie miesta na Zemi, ktoré vytvoril človek 7
- 4. Geografické cvičenia a pozorovania 4
- 5. Testy 4
- 6. Projekty, prezentácie 3
- 7. Šk. kolo GEO 1
- 8. Písomné práce 2
- 9. Vyhodnotenie písomnej práce 2
- 10. Vyhodnotenie práce žiakov v I. polr. 1
- 11. Otestujte sa! 1
- 12. Záverečné hodnotenie 1

6. ročník (2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne)

- 1. Úvod do vyučovania GEO 1
- 2. Planéta Zem 8
- 3. Austrália a Oceánia, Tichý oceán, polárne oblasti Zeme 13

4. Amerika 22
5. Svetový oceán 3
6. Geografické cvičenia a pozorovania 5
7. Testy 3
8. Projekty a prezentácie 4
9. Šk. kolo GEO 1
10. Písomné práce 2
11. Vyhodnotenie písomných prác 2
12. Vychádzka 1
13. Záverečné hodnotenie 1

7. ročník (2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne)

1. Úvod do vyučovania GEO 1
2. Svet 3
3. Afrika 12
  - Opakovanie Afrika 1
4. Ázia 10
  - JZ, J a JV Ázia 9
  - V, S a str. Ázia 8
  - Opakovanie Ázia 1
5. Geografické cvičenia a pozorovania 4
6. Testy 5
7. Projekty a prezentácie 3
8. Šk. kolo GEO 1
9. Písomné práce 2
10. Vyhodnotenie písomných prác 2
11. Otestujte sa! 2
12. Vychádzka 1
13. Záverečné hodnotenie 1

8. ročník (2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne)

1. Úvod do vyučovania GEO 1
2. Základné informácie o Európe 2
3. Prírodné a človekom vytvorené osobitosti Európy 13
4. Stredná EU 7
  - Západná EU 5
  - Severná EU 6
  - Južná EU 5
  - Juhovýchodná EU 6
  - Východná EU 4
5. Geografické cvičenia a pozorovania 3
6. Testy 3
7. Projekty a prezentácie 5
8. Šk. kolo GEO 1
9. Písomné práce 2
10. Vyhodnotenie písomných prác 2
11. Otestujte sa! 1
12. Vychádzka 1
13. Záverečné hodnotenie 1

9. ročník (1 hodina týždenne, 33 hodín ročne)

1. Úvod do vyučovania GEO, opakovanie 8.ročníka 1
2. Geografia v bežnom živote 2
  - Mapy, tematické mapy
  - Geografické súradnice na mapách. Mierka mapy
3. Slovensko - naša vlasť 23
  - Historické územia a tradície
  - Poloha SR
  - Geologická stavba SR
  - Premeny povrchu SR

- Povrchové celky SR
- Podnebie SR
- Vodstvo - rieky SR
- Vodstvo – jazerá, vodné nádrže a podzemná voda
- Pôdy SR
- Rastlinstvo živočíšstvo SR
- NP a pamiatky zaradené do zoznamu UNESCO
- Opakovanie: Prírodné podmienky
- Obyvateľstvo SR
- Sídla SR
- Hospodárstvo. Ťažba nerastných surovín
- Priemysel
- Poľnohospodárstvo
- Doprava
- Služby a obchod
- Cestovný ruch
- Opakovanie: sídla a hospodárstvo
- 4. Environmentálne súvislosti 4
  - Znečisťovanie prírody
  - Kalamity a prírodné hrozby
  - Rozdiely medzi regiónmi Slovenska
  - Opakovanie: environmentálne súvislosti
- 5. Projekty a prezentácie 1
- 6. Písomné práce 2

8. Metódy a formy práce – stratégie vyučovania

8.1. Metódy

8.1.1. Didaktický aspekt

Slovné metódy:

- monologické (rozprávanie, opisovanie, vysvetľovanie, výklad, prednáška)
- dialogické (rozhovor, dialóg, diskusia)
- metódy písomných prác (písomné cvičenia)
- metódy práce s učebnicami, knihami a textovým materiálom.

Demonštračné metódy:

- pozorovanie predmetov, javov
- predvádzanie (demonštrácia) predmetov, modelov, činností, pokusov
- demonštrácia statických obrazov, schém

Praktické metódy:

- nácvik pracovných zručností (mapa, buzola, atlas,...)
- grafické a výtvarné činnosti.

8.1.2. Psychologický aspekt

- metódy odovzdávania poznatkov (sprostredkujúce)
- metódy samostatnej práce žiakov (heterodidaktické: učiteľ dominuje, autodidaktické: žiak je sám sebe učiteľom)
- metódy bádateľské, výskumné, problémové
- metódy myslenia
- metódy tvorivej aktivity

8.1.3. Logický aspekt

- postup porovnávací
- postup induktívny
- postup deduktívny
- postup analyticko-syntetický

8.1.4. Procesuálny aspekt

- Motivačné metódy
- Expozičné metódy - metódy k vyvodzovaniu nového učiva:
  - metódy slovného prejavu - monologické a dialogické
  - metódy práce s učebnicou

metódy zmyslového nazerania - pozorovanie, demonštrácia pokusov, pomôcky
metódy manipulácie s predmetmi - pokusy, didak. hry

- Fixačné metódy, ktoré vedú k upevňovaniu, precvičovaniu poznatkov
- metódy ústneho opakovania - pamäťová reprodukcia naučeného textu
- metódy písomného opakovania úloh - frontálne písomne práce, zápisy prebratého učiva, samostatné riešenie úloh
- Diagnostické metódy
  - metódy ústneho preverovania a klasifikácie
  - písomné metódy preverovania a klasifikácie
  - metódy praktických prác
- Aplikačné metódy

8.1.5. Aktivizujúce metódy – interaktívny aspekt

- Diskusné metódy
- Kooperatívne vyučovanie
- Prípadové metódy (vrátane situačnej metódy)
- Hranie rolí (dramatizácia, inscenačné metódy)
- Simulačné metódy
- Projektové metódy
- Metóda objavovania a riadeného objavovania
- Výskumné metódy
- Didaktické hry
- Heuristické (získavanie skúsenosti z tvorivej činnosti etapovým riešením problému), brainstorming

8.2. Formy

8.2.1. Metodické formy výučby

- výkladové formy: rozprávanie, prednáška, objasňovanie, opis
- demonštračné formy: demonštrácia experimentu, postupu činnosti, ukážky riešenia úloh, zostavenia plánu, ukážky predmetov, javov, zobrazení.
- dialogické formy: rozhovor, beseda, diskusia, skúšanie
- formy samostatnej práce žiakov: samostatné štúdium, žiacky experiment, pokus, diskusia medzi žiakmi, cvičenie: experimentálne a teoretické, písomné a grafické práce (riešenie testu, príprava referátu, počítačovej prezentácie)

8.2.2. Sociálne formy výučby

- frontálna práca
- individuálna práca
- skupinová práca

8.2.3. Organizačné formy výučby

- praktické aktivity
- skupinové vyučovanie, práca dvojíc
- vychádzka
- projektové vyučovanie
- výučba s riešením problémov
- objavujúce vyučovanie
- frontálna práca
- individuálna práca
- domáca práca

9. Prierezové témy

Pri jednotlivých tematických celkoch budem využívať aj prierezové témy a vzťahy s inými predmetmi.

- Osobnostný a sociálny rozvoj
- Environmentálna výchova
- Mediálna výchova

- Multikultúrna výchova
- Dopravná výchova
- Ochrana života a zdravia
- Tvorba projektu a prezenčné zručnosti
- Ľudské práva
- Výchova k manželstvu a rodičovstvu

10. Prepojenie s inými predmetmi

- dejepis, biológia, matematika, výtvarná výchova, etická výchova, fyzika, informatika,...

11. Učebné zdroje

Učebné zdroje sú zdrojom informácií pre žiakov. Sú to učebnice Geografie
pre 5.ročník ZŠ autori RNDr. Ivan Ružek, PaedDR. Monika Ružeková, RNDr. Peter Likavský CSc.,RNDr. Mária Bizubová, 2009
pre 6. ročník ZŠ a ... autori RNDr. Peter Likavský CSc RNDr. Ivan Ružek, PaedDr. Zuzana Vaňková, PaedDR. Monika Ružeková, 2009
pre 7. ročník ZŠ a ... autori RNDr. Ladislav Tolmáči, PhD., RNDr. Daniel Gurňák,, RNDr. František Križan, PhD., RNDr. Terézia Tolmáčiová, PhD, 2010
pre 8. ročník ZŠ RNDr. Ivan Ružek, PhR.,RNDr. Peter Likavský CSc., 2011
pre 9. ročník – staré učebnice pre 8. ročník, doc. RNDr. Ladislav Tolmáči a kol. Zemepisné čítanky 1. a 2. diel r. 1995
 pracovné zošity pre 5. a 9. ročník - Hravá geografia, pre 6.,7. a 8.ročník - PZ odborná literatúra, odborné časopisy / GEO, Ľudia a Zem / náučné slovníky, materiálno-technické a didaktické prostriedky, atlas, encyklopédia, geografické pomôcky, multimedialna tabuľa, mapy, internet, DVD, video, prezentácie žiakov.

12. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie a klasifikácia prebieha v súlade s **Metodickým pokynom č. 22/2011** na hodnotenie žiakov základnej školy.

V procese hodnotenia učiteľ uplatňuje primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektuje práva dieťaťa a humánne sa správa voči žiakovi. Predmetom hodnotenia vo výchovno-vzdelávacom procese sú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol vo vyučovacích predmetoch v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku. Hodnotenie slúži ako prostriedok pozitívnej podpory zdravého rozvoja osobnosti žiaka.

Podkladom pre celkové hodnotenie vyučovacieho predmetu Geografia sú:

- a) známky alebo slovné hodnotenie za ústne odpovede
- b) známky alebo slovné hodnotenie za písomné práce, didaktické testy, grafické práce, praktické práce
- c) posúdenie prejavov žiaka podľa čl. 1 ods. 8.

Formy hodnotenia: / diagnostické metódy /

Písomné preverenie vedomostí

2 písomné práce (I. polrok – 1, II. polrok – 1)

Ústne preverenie vedomostí (najmenej 1 ústna odpoveď v každom polroku)

Formy hodnotenia:

- a) diagnostické metódy:
  - ústne a písomné odpovede
  - tematické testy
  - didaktické testy – Didakta Z
  - tvorba a prezentácia projektov a prezentácii v powerPointe
  - referáty z čítanky
  - práca v pracovnom zošite
  - zapájanie sa do Geografickej olympiády
- b) klasifikačné: známky od 1 – 5

Percentuálna úspešnosť žiaka - hodnotenie žiaka testovou formou:

100% – 90% výborný

89% – 75% chváľitebný

74% – 50% dobrý

49% – 30% dostatočný

29% – 0% nedostatočný

13. Požiadavky na výstup

Používať a interpretovať mapy rôzneho druhu. Práca s informáciami o krajine ako časti Zeme, aj Zeme ako časti celku. Ich praktické využitie v bežnom živote a schopnosť vyhľadať a použiť ich pre praktické potreby. Poznať vplyv a účinok vnútorných a vonkajších síl, ktoré pôsobia na povrch Zeme umožnia ľuďom chrániť sa pred živelnými pohromami. V oblasti humanitárnej geografie charakterizovať činnosť človeka na Zemi a premeny, ktorými ovplyvnil krajinu a perspektívy rozvoja pre budúcnosť.

14. Obsahové a výkonové štandardy z GEO

Obsahový a výkonový štandard pre 9. ročník

Úvod do predmetu GEO

- Naučiť sa učiť

Geografia v bežnom živote

- Poznať tematické mapy, rozdiel medzi mapou a glóbusom, mapové, znaky, pojmy pre danú tému
- Vedieť používať súradnice, vedieť určiť miesto na Zemi pomocou súradníc
- Vedieť pracovať s mierkou mapy, vypočítať vzdialenosti na mape a v skutočnosti
- Vedieť ako sa GPS využíva v praxi

Slovensko - naša vlasť

- Vedieť časovú os v histórii Slovenska a významné udalosti v dejinách Slovenska
- Vedieť určiť polohu Slovenska v rámci EU, susedné štáty, okrajové body, geografický stred,
- historické oblasti, rozlohu
- Vedieť rozdelenie Karpát, Panónskej panvy, ložiská nerastných surovín, charakterizovať jednotlivé, pohoria podľa vzniku
- Vedieť charakterizovať: činnosť vody, vetra, ľadovca, človeka
- Vedieť povrchové celky, zaradiť do Karpát a Panónskej panvy. Vedieť, čo je nížina - rovina a pahorkatina, vrchovina, hornatina, veľhory
- Charakteristika podnebia, podnebné oblasti SR, meteorológia
- Vedieť úmoria, povodia, rieky, vedieť určiť rieky na slepej mape a využitie riek, časti vodných tokov
- Vedieť jazerá, vodné nádrže, ich využitie, vedieť ich určiť, na slepej mape
- Poznať najznámejšie minerálne vody a pramene
- Vedieť prezentovať svoju prezentáciu
- Rozlíšiť pôdne druhy a pôdne typy, ich charakteristika výskyt a využitie
- Vedieť výškové stupne, lužné lesy, typy lesov, oblasti živočíchov
- Vedieť NP, vedieť biosférické rezervácie SR a pamiatky zaradené do zoznamu UNESCO
- Zaujímavosti a rekordy
- Poznať historické územia a tradície na Slovensku
- Základná charakteristika obyvateľov, vek, prirodzený prírastok, pohyb obyvateľov
- národnostné zloženie
- Delenie sídiel, vývoj, administratívne delenie, zvláštnosti roztratených sídiel, veľkomestá
- Najvýznamnejšie náleziská, využitie nerastných surovín
- Najvýznamnejšie oblasti, mestá, odvetvia, výrobky
- Charakterizovať živočíšnu a rastlinnú výrobu, najúrodnejšie oblasti
- Charakterizovať jednotlivé druhy dopravy, znečisťovanie ŽP, význam dopravy pre človeka
- Vedieť čo zahŕňajú služby, ich úroveň, význam, významné osobnosti vedy a kultúry Slovenska, vysoké školy
- Charakterizovať obchodovanie v rámci EU, sveta, dovoz a vývoz
- Poznať najvyhľadávanejšie miesta CR a význam CR

Environmentálne súvislosti

- Poznať činnosti človeka, ktoré najviac znečisťujú ŽP
- Poznať prírodné katastrofy, ktoré postihujú Slovensko a rozdiely medzi regiónmi Slovenska
- Vedieť používať buzolu a určiť azimut

Geografia

Ročník: 9.

1. Charakteristika predmetu

Učebný predmet geografia 9.ročník rozvíja u žiakov poznanie vlastnej krajiny – Slovenskej republiky. Žiaci sa počas šk. r. postupne naučia spoznávať historické územia, tradície, prírodu Slovenska, niektoré charakteristiky obyvateľstva a sídiel, získajú informácie o hospodárstve svojej krajiny, o najkrajších miestach Slovenska, ktoré vytvorila príroda a človek. Získajú základné poznatky v oblasti environmentálnej súvislosti. Kompetencie, ktoré žiaci prehĺbujú štúdiom geografie, umožňujú im spoznávať svoju krajinu, zákonitosti jej usporiadania, možnosti optimálneho využitia a ochrany krajiny človekom. Základnou geografickou kompetenciou je práca s mapou. Každé miesto v našej krajine je iné – jedinečné. Poznanie nám pomáha posúdiť, aké je postavenie Slovenska v porovnaní s ostatnými štátmi, ako ďalej zmeniť súčasný stav a pričiniť sa o rozvoj Slovenska a jeho regiónov.

2. Predpokladaný prínos Geografie

- Naučiť človeka poznávať, myslieť, riešiť problémy.
- Rozvíjať schopnosť vyhľadať a použiť informácie o krajine a zemi pre praktické potreby (mapy, automapy, textové a dátové zdroje v tlači či v digitálnej podobe).
- Naučiť žiakov vážiť si iné kultúry pri zachovaní vlastnej identity, naučiť ich žiť s druhými ľuďmi.
- Rozvíjať poznanie o všeobecnej rozhradenosti v súčasnom svete.
- Rozvíjať v žiakovi tvorivý štýl života.
- Rozvíjať projektové myslenie k riešeniu komplexných problémov.
- Formovať osobnosť žiaka pri tvorbe hodnôt a vkusu.

3. Časová koncepcia výchovy

9. ročník: 1 hodina týždenne

4. Ciele predmetu

Zmyslom zemapisného vzdelávania je zohľadňovať zásadu postupovať od známeho k neznámemu, od jednoduchého k zložitému, od konkrétneho k abstraktnému, naučiť žiakov využívať získané vedomosti v praxi, orientovať sa v geografických informáciách a nie len získavať encyklo-pedické vedomosti, ale aj rozvíjať schopnosť objavovať, hľadať vzájomné vzťahy a snahu vysvetľovať ich, rozvíjať chuť učiť sa.

4.1. Kognitívne ciele

Žiaci získajú:

- Schopnosť uplatňovať vedomosti v praxi.
- Používať a vedieť interpretovať mapy rôzneho druhu.
- Pracovať s informáciami o krajine ako časti Zeme aj Zeme ako celku. Ich praktické využitie v bežnom živote a schopnosť vyhľadať a použiť ich pre praktické potreby.
- Schopnosť poznať vplyv a účinok vnútorných a vonkajších síl, ktoré pôsobia na povrch Zeme umožnia ľuďom chrániť sa pred živelnými pohromami.
- V oblasti humánnej geografie schopnosť pochopiť premeny, ktoré v krajine ovplyvnil človek.
- Všeobecný základ vedomostí o rôznych častiach sveta.
- Na základe poznania svojej krajiny a svojho regiónu vštepiť prirodzenú úctu k svojej vlasti a domovu.
- Schopnosť analyzovať.
- Schopnosť svoje projekty realizovať v projektoch.

4.2. Sociálne ciele

Žiaci získajú:

- Schopnosť tvoriť riešenia.
- Prostredníctvom vnímania iných kultúr získajú prirodzený negatívny postoj ku xenofóbií, rasizmu.
- Schopnosť pracovať v tíme.
- Získajú potrebu vzájomnej tolerancie a humanitárnej pomoci.

4.3. Psychomotorické ciele

Žiaci získajú:

- Návyky pracovať s doplnkovou literatúrou a informáciami.
- Návyky pracovať s CD.
- Návyky pracovať s internetom.
- Danosti vedieť čítať mapu.
- Danosti vedieť vypočítať mierku mapy.
- Rozumieť grafom a diagramom.
- Tvoriť mentálne mapy so symbolmi.

5. Obsah vzdelávania

Čím je to zaujímavé? Kde to je? Ako to vyzerá? Ako to vzniklo? Ako tam ľudia žijú?

Hlavné témy, pokiaľ to ich charakter umožňuje, sú interpretované cez regióny. Primeraná kombinácia všeobecných a konkrétnych regionálnych tém podnieti na kvalitnejšie sprostredkovanie a osvojenie geografických poznatkov, ktoré možno sumarizovať do okruhov (hlavných tém):

- *Geografia v bežnom živote*
- *Slovensko – naša vlasť*
- *Environmentálne súvislosti*

Rozdelenie obsahu v základnej škole

9. ročník (1 hodina týždenne, 33 hodín ročne)

1. Úvod do vyučovania GEO

Prehľad získaných poznatkov, ktoré sa budú využívať v nasledujúcich tematických celkoch.

2. Geografia v bežnom živote

Ciele

- orientovať sa na mapách rôzneho typu
- vedieť vypočítať vzdialenosti na mape pomocou číselnej mierky
- vedieť pomocou súradníc určiť polohu miesta na Zemi
- oboznámiť sa s GPS

Obsah

- 2.1. Mapy, tematické mapy.
- 2.2. Geografické súradnice na mapách. Mierka mapy.
- 2.3. GPS v praxi.
- 2.4. Opakovanie: Geografia v praxi.

3. Slovensko – naša vlasť

Ciele

- vedieť pomenovať historické udalosti v dejinách Slovenska
- poznať okrajové body SR a jej polohu a rozlohu
- osvojiť si geologickú stavbu SR, rozdelenie Karpát a Panónskej panvy
- charakterizovať činnosť prírodných činiteľov a vplyv človeka na povrch krajiny
- vedieť podnebné oblasti SR a ich charakteristiku
- poznať rieky, jazerá, vodné nádrže a podzemnú vodu SR
- osvojiť si základné typy a druhy pôd na SR
- vedieť základnú charakteristiku rastlinstva a živočíšstva SR
- vedieť NP a pamiatky zaradené do zoznamu UNESCO SR
- vedieť základnú charakteristiku obyvateľov SR
- poznať kraje, krajské mestá a niektoré vybrané sídla SR
- charakterizovať svoje mesto, okres, kraj
- osvojiť si najvýznamnejšie náleziská nerastných surovín
- vedieť základné informácie v oblasti priemyslu a niektoré vybrané slovenské výrobky
- vedieť charakterizovať poľnohospodárske oblasti SR, produkty rastlinnej a živočíšnej výroby
- vedieť charakterizovať druhy dopravy, dôležité cestné a železničné spoje v SR
- vedieť čo všetko zahŕňajú služby a základné informácie o školstve, o zdravotníctve, o kultúre v SR
- vedieť charakterizovať obchod SR
- poznať oblasti vhodné pre cestovný ruch - kultúrne, historické, prímorské

Obsah

3. 1. Historické územia a tradície.
3. 2. Poloha.
3. 3. Geologická stavba.
3. 4. Premeny povrchu Slovenska.
3. 5. Podnebie.
3. 7. Vodstvo. Rieky.
3. 8. Vodstvo. Jazerá, vodné nádrže a podzemná voda
3. 9. Písomná práca v 1. polroku

- 3.10. Prezentácia projektov a prezentácii príroda Slovenska
- 3.11. Pôdy.
- 3.12. Rastlinstvo a živočíšstvo.
- 3.13. Národné parky a pamiatky zaradené do zoznamu UNESCO.
- 3.14. Opakovanie: Prírodné pomery.
- 3.15. Obyvateľstvo.
- 3.16. Sídla.
- 3.17. Hospodárstvo. Ťažba nerastných surovín.
- 3.18. Priemysel.
- 3.19. Poľnohospodárstvo.
- 3.20. Doprava.
- 3.21. Služby a obchod
- 3.22. Cestovný ruch.
- 3.23. Opakovanie: sídla a hospodárstvo.
- 3.24. Písomná práca v 2. polroku

4. Environmentálne súvislosti

Ciele

- vedieť vysvetliť význam vybraných slov z tejto oblasti
- vedieť charakterizovať životné prostredie
- poznať lokality najvyššieho stupňa narušenia
- vedieť charakterizovať hrozby a prírodné kalamity postihujúce SR
- poznať rozdiely medzi regiónmi Slovenska a ich príčiny

Obsah

- 4.1. Znečisťovanie prírody
- 4.2. Kalamity a prírodné hrozby
- 4.3. Rozdiely medzi regiónmi Slovenska
- 4.4 Opakovanie: Environmentálne súvislosti

6. Geografické cvičenia a pozorovania 9. ročník

Ciele a obsah:

- orientácia mapy a na mape, praktická činnosť s buzolou - určovanie azimutu na mape a v krajine, praktická činnosť s mapami, cvičenia na precvičovanie učebných tém
- výpočet vzdialeností podľa mierky mapy, sledovanie zhoršovania životného prostredia v okolí školy, svojho bydliska, exkurzia do chránenej alebo znečistenej oblasti, tvorba grafov a diagramov, cvičenia k jednotlivým učebným témam

7. Prehľad tematických celkov a odporúčaný počet hodín

9. ročník (1 hodina týždenne, 33 hodín ročne)

1. Úvod do vyučovania GEO, opakovanie 8.ročníka	1
2. Geografia v bežnom živote	2
Mapy, tematické mapy	
Geografické súradnice na mapách. Mierka mapy	
3. Slovensko - naša vlasť	23
Historické územia a tradície	
Poloha SR	
Geologická stavba SR	
Premeny povrchu SR	
Povrchové celky SR	
Podnebie SR	
Vodstvo - rieky SR	
Vodstvo – jazerá, vodné nádrže a podzemná voda	
Pôdy SR	
Rastlinstvo živočíšstvo SR	
NP a pamiatky zaradené do zoznamu UNESCO	
Opakovanie: Prírodné podmienky	
Obyvateľstvo SR	
Sídla SR	
Hospodárstvo. Ťažba nerastných surovín	
Priemysel	
Poľnohospodárstvo	
Doprava	
Služby a obchod	
Cestovný ruch	
Opakovanie: sídla a hospodárstvo	

4. Environmentálne súvislosti	4
Znečisťovanie prírody	
Kalamity a prírodné hrozby	
Rozdiely medzi regiónmi Slovenska	
Opakovanie: environmentálne súvislosti	
5. Projekty a prezentácie	1
6. Písomné práce	2

8. Metódy a formy práce – stratégie vyučovania

8.1. Metódy

8.1.1. Didaktický aspekt

Slovné metódy:

- monologické (rozprávanie, opisovanie, vysvetľovanie, výklad, prednáška)
- dialogické (rozhovor, dialóg, diskusia)
- metódy písomných prác (písomné cvičenia)
- metódy práce s učebnicami, knihami a textovým materiálom.

Demonštračné metódy:

- pozorovanie predmetov, javov
- predvádzanie (demonštrácia) predmetov, modelov, činností, pokusov
- demonštrácia statických obrazov, schém

Praktické metódy:

- nácvik pracovných zručností (mapa, buzola, atlas,...)
- grafické a výtvarné činnosti.

8.1.2. Psychologický aspekt

- metódy odovzdávania poznatkov (sprostredkujúce)
- metódy samostatnej práce žiakov (heterodidaktické: učiteľ dominuje, autodidaktické: žiak je sám sebe učiteľom)
- metódy bádateľské, výskumné, problémové
- metódy myslenia
- metódy tvorivej aktivity

8.1.3. Logický aspekt

- postup porovnávací
- postup induktívny
- postup deduktívny
- postup analyticko-syntetický

8.1.4. Procesuálny aspekt

- Motivačné metódy
- Expozičné metódy - metódy k vyvodzovaniu nového učiva:
metódy slovného prejavu - monologické a dialogické
metódy práce s učebnicou
metódy zmyslového nazerania - pozorovanie, demonštrácia pokusov, pomôcky
metódy manipulácie s predmetmi - pokusy, didaktické hry
- Fixačné metódy, ktoré vedú k upevňovaniu, precvičovaniu poznatkov
metódy ústneho opakovania - pamäťová reprodukcia naučeného textu
metódy písomného opakovania úloh - frontálne písomne práce, zápisy prebratého učiva, samostatné riešenie úloh
- Diagnostické metódy
metódy ústneho preverovania a klasifikácie
písomné metódy preverovania a klasifikácie
metódy praktických prác
- aplikačné metódy

8.1.5. Aktivizujúce metódy – interaktívny aspekt

- Diskusné metódy
- Kooperatívne vyučovanie
- Prípadové metódy (vrátane situačnej metódy)
- Hranie rolí (dramatizácia, inscenačné metódy)
- Simulačné metódy
- Projektové metódy
- Metóda objavovania a riadeného objavovania
- Výskumné metódy

- Didaktické hry
- Heuristické (získavanie skúsenosti z tvorivej činnosti etapovým riešením problému), brainstorming

8.2. Formy

8.2.1. Metodické formy výučby

- výkladové formy: rozprávanie, prednáška, objasňovanie, opis
- demonštračné formy: demonštrácia experimentu, postupu činnosti, ukážky riešenia úloh, zostavenia plánu, ukážky predmetov, javov, zobrazení.
- dialogické formy: rozhovor, beseda, diskusia, skúšanie
- formy samostatnej práce žiakov: samostatné štúdium, žiacky experiment, pokus, diskusia medzi žiakmi, cvičenie: experimentálne a teoretické, písomné a grafické práce (riešenie testu, príprava referátu, počítačovej prezentácie)

8.2.2. Sociálne formy výučby

- frontálna práca
- individuálna práca
- skupinová práca

8.2.3. Organizačné formy výučby

- praktické aktivity
- skupinové vyučovanie, práca dvojíc
- vychádzka
- projektové vyučovanie
- výučba s riešením problémov
- objavujúce vyučovanie
- frontálna práca
- individuálna práca
- domáca práca
-

9. Prierezové témy

Pri jednotlivých tematických celkoch budem využívať aj prierezové témy a vzťahy s inými predmetmi.

- Osobnostný a sociálny rozvoj
- Environmentálna výchova
- Mediálna výchova
- Multikultúrna výchova
- Dopravná výchova
- Ochrana života a zdravia
- Tvorba projektu a prezenčné zručnosti
- Ľudské práva
- Výchova k manželstvu a rodičovstvu
-

10. Prepojenie s inými predmetmi

- dejepis, biológia, matematika, výtvarná výchova, etická výchova, fyzika, informatika,...

11. Učebné zdroje

Učebné zdroje sú zdrojom informácií pre žiakov. Sú to učebnice Geografie **pre 9. ročník** – staré učebnice pre 8. ročník, doc. RNDr. Ladislav Tolmáči a kol.

Zemepisné čítanky 1. a 2. diel r. 1995

pracovné zošity pre 9. ročník – „Hravá geografia“

odborná literatúra, odborné časopisy / GEO, Ľudia a Zem / náučné slovníky, materiálno-technické a didaktické prostriedky, atlas, encyklopédia, geografické pomôcky, multimediálna tabuľa, mapy, internet, DVD, video, prezentácie žiakov.

12. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie a klasifikácia prebieha v súlade s **Metodickým pokynom č. 22/2011** na hodnotenie žiakov základnej školy.

V procese hodnotenia učiteľ uplatňuje primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektuje práva dieťaťa a humánne sa správa voči žiakovi. Predmetom hodnotenia vo výchovno-vzdelávacom procese sú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol vo vyučovacích predmetoch v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie

žiaka podľa školského poriadku. Hodnotenie slúži ako prostriedok pozitívnej podpory zdravého rozvoja osobnosti žiaka.

Podkladom pre celkové hodnotenie vyučovacieho predmetu Geografia sú:

- a) známky alebo slovné hodnotenie za ústne odpovede
- b) známky alebo slovné hodnotenie za písomné práce, didaktické testy, grafické práce, praktické práce
- c) posúdenie prejavov žiaka podľa čl. 1 ods. 8.

Formy hodnotenia: / diagnostické metódy /

Písomné preverenie vedomostí

2 písomné práce (I. polrok – 1, II. polrok – 1)

Ústne preverenie vedomostí (najmenej 1 ústna odpoveď v každom polroku)

Formy hodnotenia:

- a) diagnostické metódy:
  - ústne a písomné odpovede
  - tematické testy
  - didaktické testy – Didakta Z
  - tvorba a prezentácia projektov a prezentácii v powerPointe
  - referáty z čítanky
  - práca v pracovnom zošite
  - zapájanie sa do Geografickej olympiády
- b) klasifikačné: známky od 1 – 5
Percentuálna úspešnosť žiaka - hodnotenie žiaka testovou formou:
  - 100% – 90% výborný
  - 89% – 75% chválitebný
  - 74% – 50% dobrý
  - 49% – 30% dostatočný
  - 29% – 0% nedostatočný

13. Požiadavky na výstup

- Používať a interpretovať mapy pri orientácii v teréne (turistické mapy, automapy, plány miest, tematické mapy) Vedieť sa orientovať na mapách – získavať a aplikovať z nich údaje v bežnom živote.
- Práca s informáciami o Slovensku ako časti Európy a Zeme. Ich praktické využite v bežnom živote a schopnosť vyhľadať a použiť ich pre praktické potreby.
- Vedieť vysvetliť prírodný charakter jednotlivých oblastí na Slovensku, pochopiť fungovanie zložiek krajiny v danej oblasti, porozumieť odlišnostiam krajiny a tomu prispôsobiť svoj život.
- Vedieť posúdiť život človeka v priestore, tvorený vzájomnými vzťahmi medzi prírodou a spoločnosťou. Vznik chránených území, národných parkov. Využívanie prírodných zdrojov človekom..
- Vedieť zhodnotiť rozmiestnenie obyvateľstva na Slovensku, podmienky v jednotlivých oblastiach Slovenska a ich vhodnosť pre život človeka, vzájomné ovplyvňovanie starých a nových kultúr, existenciu rôznych kultúr vedľa seba.
- Vedieť komplexne hodnotiť regióny z hľadiska ich prírodných a kultúrnych a iných charakteristík. Poznať miestny región, možnosti jeho rozvoja, cestovný ruch.

Obsahový a výkonový štandard pre 9. Ročník

Úvod do predmetu GEO

- Naučiť sa učiť

Geografia v bežnom živote

- Poznať tematické mapy, rozdiel medzi mapou a glóbusom, mapové, znaky, pojmy pre danú tému
- Vedieť používať súradnice, vedieť určiť miesto na Zemi pomocou súradníc
- Vedieť pracovať s mierkou mapy, vypočítať vzdialenosti na mape a v skutočnosti
- Vedieť ako sa GPS využíva v praxi

Slovensko - naša vlasť

- Vedieť časovú os v histórii Slovenska a významné udalosti v dejinách Slovenska
- Vedieť určiť polohu Slovenska v rámci EU, susedné štáty, okrajové body, geografický stred,
- historické oblasti, rozlohu
- Vedieť rozdelenie Karpát, Panónskej panvy, ložiská nerastných surovín, charakterizovať jednotlivé, pohoria podľa vzniku
- Vedieť charakterizovať: činnosť vody, vetra, ľadovca, človeka

- Vedieť povrchové celky, zaradiť do Karpát a Panónskej panvy. Vedieť, čo je nížina - rovina a pahorkatina, vrchovina, hornatina, veľhory
- Charakteristika podnebia, podnebné oblasti SR, meteorológia
- Vedieť úmoria, povodia, rieky, vedieť určiť rieky na slepej mape a využitie riek, časti vodných tokov
- Vedieť jazerá, vodné nádrže, ich využitie, vedieť ich určiť, na slepej mape
- Poznať najznámejšie minerálne vody a pramene
- Vedieť prezentovať svoju prezentáciu
- Rozlíšiť pôdne druhy a pôdne typy, ich charakteristika výskyt a využitie
- Vedieť výškové stupne, lužné lesy, typy lesov, oblasti živočíchov
- Vedieť NP, vedieť biosférické rezervácie SR a pamiatky zaradené do zoznamu UNESCO
- Zaujímavosti a rekordy
- Poznať historické územia a tradície na Slovensku
- Základná charakteristika obyvateľov, vek, prirodzený prírastok, pohyb obyvateľov
- národnostné zloženie
- Delenie sídiel, vývoj, administratívne delenie, zvláštnosti roztratených sídiel, veľkomestá
- Najvýznamnejšie náleziská, využitie nerastných surovín
- Najvýznamnejšie oblasti, mestá, odvetvia, výroby
- Charakterizovať živočíšnu a rastlinnú výrobu, najúrodnejšie oblasti
- Charakterizovať jednotlivé druhy dopravy, znečisťovanie ŽP, význam dopravy pre človeka
- Vedieť čo zahŕňajú služby, ich úroveň, význam, významné osobnosti vedy a kultúry Slovenska, vysoké školy
- Charakterizovať obchodovanie v rámci EU, sveta, dovoz a vývoz
- Poznať najvyhľadávanejšie miesta CR a význam CR

Environmentálne súvislosti

- Poznať činnosti človeka, ktoré najviac znečisťujú ŽP
- Poznať prírodné katastrofy, ktoré postihujú Slovensko a rozdiely medzi regiónmi Slovenska
- Vedieť používať buzolu a určiť azimut

UČEBNÉ OSNOVY - DEJEPIS

CHARAKTERISTIKA

Dejepis patrí do oblasti spoločenskovedných predmetov a predstavuje jeden z významných prostriedkov procesu humanizácie žiakov. V jeho priebehu sa žiaci postupne oboznamujú s vývojom ľudskej spoločnosti v jednotlivých historických obdobiach, kultivuje sa ich historické vedomie a sú vedení k úcte k vlastnému národu, iným národom a etnikám, k rešpektovaniu kultúrnych a iných odlišností. Prispieva tak k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti.

CIEĽ PREDMETU

- získať základné poznatky z národných i svetových dejín
- rozpoznať charakteristické znaky jednotlivých historických období
- poznať regionálne dejiny v kontexte národných i svetových dejín
- vychovávať k národnej hrdosti, k vyššiemu stupňu národného povedomia
- viesť žiakov k prirodzenému negatívnemu postojovi k rasizmu, xenofóbii a k akémukoľvek druhu diskriminácie

- vytvárať a formovať kritické historické vedomie, vytvárať si postupne vlastný názor na rôzne dejinné udalosti
- zaraďovať historické udalosti, procesy a osobnosti chronologicky a synchronicky, zaraďovať ich aj priestorovo
- skúmať konanie ľudí v daných podmienkach a vysvetľovať ho
- určiť príčiny jednotlivých histor. udalostí, vymedziť ich dôsledky, rozpoznať základné faktory, ktoré ovplyvňovali historický vývoj
- naučiť žiakov pracovať s historickými prameňmi hmotnými, písomnými i obrazovými
- získavať informácie z rôznych zdrojov, naučiť sa informácie vyberať, odlišovať podstatné od nepodstatného, porovnávať, systematizovať, zovšeobecňovať, kriticky hodnotiť
- aktívne učenie – proces hľadania, objavovania a konštruovania poznatkov na základe vlastnej činnosti a skúsenosti v interakcii s učiteľom a spolužiakmi v kooperatívnom učení
- výsledky vlastného skúmania prezentovať formou referátov a projektov
- využiť medzipredmetové vzťahy – aplikovať poznatky napr. z geografie, prírodopisu, literatúry či dejín umenia pri skúmaní historických udalostí

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE, KTORÉ PREDMET ROZVÍJA

- poznanie minulosti svojho národa, národov Európy i sveta, vývoja ľudskej spoločnosti
- orientácia v čase a priestore
- získanie základných schopností a zručností poznávať historický materiál
- pochopenie príčin a dôsledkov historických udalostí
- rozvoj schopnosti čítať a interpretovať historické mapy, obrázky, fotografie, tabuľky, grafy a pod.
- rešpektovanie hodnoty pozitívnych medzil'udských vzťahov, uvedomenie si potreby mierového spolunažívania všetkých národov
- schopnosť vidieť veci a javy vo vzájomných súvislostiach, systematizovať aj zovšeobecňovať poznatky
- kultivované vyjadrovanie vlastných myšlienok, názorov, postojov k dejinným udalostiam a ich obhajovanie
- úcta k vlastnému národu i k iným národom a národnostiam
- pochopenie a rešpektovanie kultúrnych, náboženských a iných odlišností ľudí a spoločností
- budovanie kladného vzťahu ku všetkým humánnym a demokratickým hodnotám

PRIEREZOVÉ TÉMY

- Osobnostný a sociálny rozvoj
- Environmentálna výchova
- Mediálna výchova
- Multikultúrna výchova
- Regionálna výchova
- Vlastenecká výchova
- Ľudské práva
- Ochrana života a zdravia
- Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

METÓDY A FORMY PRÁCE

- motivačný, riadený alebo heuristický rozhovor
- krátky výklad, diskusia
- problémové úlohy (napr. žiaci poznajú fakty a z nich vyvodlia dôsledky alebo poznajú dôsledky a hľadajú k nim príčiny)
- demonštrácia – predvedenie histor. prameňa, jeho skúmanie individuálne alebo skupinové, vyvodenie záverov

- samostatná práca s rôznymi zdrojmi informácií – učebnica, encyklopédie, slovník cudzích slov, atlas, noviny, časopisy, historická beletria, obrazový materiál, fotografie, internet...
- sledovanie a následný rozbor dokumentárneho filmu s historickou tematikou
- exkurzia
- návšteva múzea – obhliadka expozície
- pedagogicko – muzejná činnosť (vyučovacia hodina realizovaná v priestoroch múzea)
- využitie poznatkov v praxi – napr. tvorba rodokmeňa
- tvorba referátov, projektov
- didaktické hry (napr. simulačné, dramatické hry)
- tvorba krížoviek s tajničkou, hádaniek, rébusov, zábavných problémových úloh
- dejepisný kvíz

HODNOTENIE

Hodnotenie a klasifikácia žiakov sú realizované v súlade s Metodickými pokynmi č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy s účinnosťou od 1. mája 2011. Pri hodnotení sa dbá na motivačnú funkciu hodnotenia, kombinovanie klasifikácie s ústnym hodnotením a rešpektujú sa vekové a individuálne osobitosti žiaka.

Podkladom pre hodnotenie s klasifikáciu sú:

- úroveň vedomostí z jednotlivých prebratých tém prejavene formou ústnej odpovede
- súhrnné poznatky získané z celého tematického celku
- schopnosť pracovať s učebnicou, historickým prameňom a mapou
- aktívna práca počas vyučovacej hodiny
- prejavovaný záujem nad rámec stanovených povinností – príprava projektov, referátov, prezentácií, zapojenie sa do súťaží

UČEBNÉ OSNOVY PRE 9. ROČNÍK

Vzdelávacia oblasť: **Človek a spoločnosť**

Predmet : **DEJEPIS**

Ročník: **deviaty**

Časová dotácia: 2 vyuč. hod. týždenne

CHARAKTERISTIKA

Dejepis patrí do oblasti spoločenskovedných predmetov a predstavuje jeden z významných prostriedkov procesu humanizácie žiakov. V jeho priebehu sa žiaci postupne oboznamujú s vývojom ľudskej spoločnosti v jednotlivých historických obdobiach, kultivuje sa ich historické vedomie a sú vedení k úcte k vlastnému národu, iným národom a etnikám, k rešpektovaniu kultúrnych a iných odlišností. Prispieva tak k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti.

CIEĽ PREDMETU

- získať základné poznatky z národných i svetových dejín
- rozpoznať charakteristické znaky jednotlivých historických období
- poznať regionálne dejiny v kontexte národných i svetových dejín
- vychovávať k národnej hrdosti, k vyššiemu stupňu národného povedomia
- viesť žiakov k prirodzenému negatívnemu postoju k rasizmu, xenofóbii a k akémukoľvek druhu diskriminácie
- vytvárať a formovať kritické historické vedomie, vytvárať si postupne vlastný názor na rôzne dejinné udalosti

- zaraďovať historické udalosti, procesy a osobnosti chronologicky a synchronicky, zaraďovať ich aj priestorovo
- skúmať konanie ľudí v daných podmienkach a vysvetľovať ho
- určiť príčiny jednotlivých histor. udalostí, vymedziť ich dôsledky, rozpoznať základné faktory, ktoré ovplyvňovali historický vývoj
- naučiť žiakov pracovať s historickými prameňmi hmotnými, písomnými i obrazovými
- získavať informácie z rôznych zdrojov, naučiť sa informácie vyberať, odlišovať podstatné od nepodstatného, porovnávať, systematizovať, zovšeobecňovať, kriticky hodnotiť
- aktívne učenie – proces hľadania, objavovania a konštruovania poznatkov na základe vlastnej činnosti a skúsenosti v interakcii s učiteľom a spolužiakmi v kooperatívnom učení
- výsledky vlastného skúmania prezentovať formou referátov a projektov
- využiť medzipredmetové vzťahy – aplikovať poznatky napr. z geografie, prírodopisu, literatúry či dejín umenia pri skúmaní historických udalostí

OBSAH PREDMETU V 9. ROČNÍKU

I. Európa v medzivojnovom období

1. Ako sa Lenin dostal k moci
2. Mussolini a jeho čiernoodenci
3. Hitler proti Európe
4. Míľniky vedy a techniky
5. Život v medzivojnovom období

II. Česko-Slovensko v medzivojnovom období

1. Začiatky ČSR
2. Bratislava – metropola Slovenska
3. Politické smery na Slovensku
4. Priemysel a poľnohospodárstvo v ČSR
5. Demokratizácia života na Slovensku
6. Slovenské školstvo
7. Národnostné menšiny na Slovensku
8. Kultúrny rozlet Slovenska

III. Druhá svetová vojna

1. Pred vypuknutím 2. svetovej vojny
2. Prvá fáza 2. svetovej vojny
3. Život v okupovanej Európe
4. Priebeh 2. svetovej vojny
5. Koniec 2. svetovej vojny

IV. Slovensko v rokoch 1938 - 1945

1. ČSR v 30. rokoch
2. Od autonómie k samostatnosti Slovenska
3. Vznik Slovenskej republiky
4. Slovenská republika
5. Politický vývoj na Slovensku
6. Život v Slovenskej republike
7. Slovenské národné povstanie
8. Vstup Slovenska do obnovennej republiky

V. Povojný svet

1. Rozdelenie Európy po 2. svetovej vojne
2. Zjednocovanie západnej Európy
3. Vznik sovietskeho bloku
4. Berlínska a karibská kríza
5. Koniec kolonializmu
6. Studená vojna
7. Oslabenie a pád sovietskeho bloku

VI. Československo za železnou oponou

1. Komunistický prevrat
2. Sovietizácia Československa
3. Komunistická totalita
4. Politická kríza v 60. rokoch
5. Obdobie normalizácie
6. Nežná revolúcia

VII. Slovenská republika 1993

1. Príčiny vzniku samostatnej SR
2. Vstup Slovenska do medzinárodných štruktúr
3. Vstup Slovenska do eurozóny

VIII. Súčasný svet

1. Hospodárske a politické systémy sveta
2. Výhody a nevýhody globalizácie
3. Terorizmus vo svete
4. Globálne otepľovanie
5. Internet

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE, KTORÉ PREDMET ROZVÍJA

- poznanie minulosti svojho národa, národov Európy i sveta, vývoja ľudskej spoločnosti
- orientácia v čase a priestore
- získanie základných schopností a zručností poznávať historický materiál
- pochopenie príčin a dôsledkov historických udalostí
- rozvoj schopnosti čítať a interpretovať historické mapy, obrázky, fotografie, tabuľky, grafy a pod.
- rešpektovanie hodnoty pozitívnych medziludských vzťahov, uvedomenie si potreby mierového spolunažívania všetkých národov
- schopnosť vidieť veci a javy vo vzájomných súvislostiach, systematizovať aj zovšeobecňovať poznatky
- kultivované vyjadrovanie vlastných myšlienok, názorov, postojov k dejinným udalostiam a ich obhajovanie
- úcta k vlastnému národu i k iným národom a národnostiam
- pochopenie a rešpektovanie kultúrnych, náboženských a iných odlišností ľudí a spoločností
- budovanie kladného vzťahu ku všetkým humánnym a demokratickým hodnotám

POŽIADAVKY NA VÝSTUP PODĽA CIEĽOV A OBSAHU

1. Európa v medzivojnovom období

1. uviesť zmeny, ktoré nastali v Európe ako dôsledok povojnovej krízy
2. ukázať na historickej mape nové štáty, ktoré vznikli po 1. svet. vojne
3. opísať situáciu v Rusku v r. 1917, nástup bolševikov a stalinistickú diktatúru
4. rozlíšiť demokraciu od diktatúry
5. chápať príčiny vzniku fašizmu v Taliansku
6. vysvetliť príčiny vzniku nacizmu v Nemecku
7. opísať vplyv vedy a techniky na zvyšovanie životnej úrovne

2. Česko-Slovensko v medzivojnovom období

1. analyzovať postavenie Slovákov v ČSR
  2. identifikovať národnostné menšiny v ČSR
3. zhodnotiť úlohu osobností – Masaryk, Štefánik, Hlinka, Hodža
4. poznať vplyv kultúry, spolkov, škôl na každodenný život
5. rozpoznať zmeny, ktoré nastali po vzniku ČSR a ich vplyv na každodenný život
6. poznať novovzniknuté politické strany a charakterizovať politický systém ČSR
7. zhodnotiť hospodársky rozmach ČSR, porovnať stav na Slovensku a v Čechách

3. Druhá svetová vojna

1. uviesť príčiny vypuknutia 2. svet. vojny
2. chápať význam vzniku protihitlerovskej koalície
3. rozpoznať nebezpečenstvo ideológií, ktoré hlásajú rasovú neznášanlivosť
4. opísať pomocou historickej mapy priebeh 2. svet. vojny, poznať miesta najväčších bitiek
5. opísať protifašistický odboj a život v čase vojny
6. kriticky zhodnotiť holokaust

4. Slovenská republika

1. chápať úsilie slovenských polit. strán o autonómiu v rámci územia ČSR
2. poznať príčiny, ktoré viedli k okypteniu a zániku ČSR
3. opísať mníchovskú dohodu, vyhlásenie autonómie Slovenska a viedenskú arbitráž
4. kriticky zhodnotiť postoj západných veľmocí voči ČSR
5. poznať príčiny vzniku Slovenskej republiky
6. kriticky hodnotiť postoj Nemecka voči Slovenskej republike
7. analyzovať dôsledky židovského kódexu
8. charakterizovať Slov. rep. – analyzovať polit. systém, hospodárstvo, každodenný život ľudí
9. zhodnotiť dôsledky holokaustu
10. opísať domáci odboj a chápať význam SNP

5. Povojnový svet

1. opísať dôsledky 2. svet. vojny a poznať príčiny vzniku dvoch mocenských blokov
2. porovnať politické systémy na oboch stranách železnej opony a ich vplyv na každodenný život
3. charakterizovať studenú vojnu, berlínsku a karibskú krízu
4. opísať proces sovietskej integrácie strednej a východnej Európy
5. opísať spoluprácu západoeurópskych krajín a politikov, ktorí stáli na začiatku integrácie Európy
6. poznať prejavy odporu východoeurópskych štátov proti komunistickej totalite
7. poznať priebeh dekolonizácie a zaujať k nej stanovisko

6. Československo za železnou oponou

1. poznať príčiny narastania vplyvu KSČ
2. zhodnotiť februárový prevrat
3. analyzovať situáciu v 50-tych rokoch a procesy s buržoáznymi nacionalistami
4. vysvetliť znaky socializmu, uviesť príčiny kolektivizácie a industrializácie
5. poznať dôvody narastania krízy socializmu a jej vyvrcholenie v 60-tych rokoch
6. charakterizovať udalosti roku 1968 a osobnosť A. Dubčeka
7. charakterizovať normalizáciu a osobnosť G. Husáka
8. zdôvodniť príčiny nespokojnosti a prejavy odporu voči režimu
9. poznať priebeh a význam sviečkovej manifestácie
10. opísať priebeh „nežnej revolúcie“ a postupný pád železnej opony
11. vymenovať pozitíva a negatíva socializmu

7. Slovenská republika 1993

1. poznať príčiny rozdelenia Českej a Slovenskej republiky
2. opísať okolnosti vedúce k vzniku Slovenskej republiky
3. uviesť výhody a nevýhody vstupu Slovenska do NATO a EÚ
4. zhodnotiť význam prijatia eura

8. Súčasný svet

1. uviesť rozdiely v hospodárskom a politickom systéme súčasného sveta
2. poznať výhody a nevýhody zjednocovania Európy
3. hľadať dôvody vzniku terorizmu vo svete, zaujať stanovisko k teroristickým útokom
4. poznať príčiny a dôsledky globálneho otepľovania
5. rozlíšiť výhody a nevýhody internetu

PRIEREZOVÉ TÉMY

- Osobnostný a sociálny rozvoj
- Environmentálna výchova
- Mediálna výchova
- Multikultúrna výchova
- Regionálna výchova
- Vlastenecká výchova
- Ľudské práva
- Ochrana života a zdravia
- Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

METÓDY A FORMY PRÁCE

- motivačný, riadený alebo heuristický rozhovor
- krátky výklad, diskusia
- problémové úlohy (napr. žiaci poznajú fakty a z nich vyvodlia dôsledky alebo poznajú dôsledky a hľadajú k nim príčiny)
- demonštrácia – predvedenie histor. prameňa, jeho skúmanie individuálne alebo skupinové, vyvodenie záverov
- samostatná práca s rôznymi zdrojmi informácií – učebnica, encyklopédie, slovník cudzích slov, atlas, noviny, časopisy, historická beletria, obrazový materiál, fotografie, internet...
- sledovanie a následný rozbor dokumentárneho filmu s historickou tematikou
- exkurzia
- návšteva múzea – obhliadka expozície

- pedagogicko – muzejná činnosť (vyučovacia hodina realizovaná v priestoroch múzea)
- využitie poznatkov v praxi – napr. tvorba rodokmeňa
- tvorba referátov, projektov
- didaktické hry (napr. simulačné, dramatické hry)
- tvorba krížoviek s tajničkou, hádaniek, rébusov, zábavných problémových úloh
- dejepisný kvíz

UČEBNÉ ZDROJE

Na podporu a aktiváciu vyučovania sa využívajú nasledovné zdroje:

- učebnica – Tkadlečková, Kratochvíl: Svet v novom storočí, Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava 1995
  - Kováč, Kamenec, Kratochvíl: Slovensko v novom storočí, Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava 1997
- Dejepisná čítanka 4
- mapy, odborná literatúra, tlač, rôzne druhy obrazového materiálu, internet, makety a projekty vytvorené žiakmi v predchádzajúcich škol. rokoch

HODNOTENIE

Hodnotenie a klasifikácia žiakov sú realizované v súlade s Metodickými pokynmi č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy s účinnosťou od 1. mája 2011.

Pri hodnotení sa dbá na motivačnú funkciu hodnotenia, kombinovanie klasifikácie s ústnym hodnotením a rešpektujú sa vekové a individuálne osobitosti žiaka.

Podkladom pre hodnotenie s klasifikáciu sú:

- úroveň vedomostí z jednotlivých prebratých tém prejavené formou ústnej odpovede
- súhrnné poznatky získané z celého tematického celku
- schopnosť pracovať s učebnicou, historickým prameňom a mapou
- aktívna práca počas vyučovacej hodiny
- prejavovaný záujem nad rámec stanovených povinností – príprava projektov, referátov, prezentácií, zapojenie sa do súťaží

Výkonový štandard – Dejepis – 9. ročník

9. Európa v medzivojnovom období

Žiak

- vie uviesť zmeny, ktoré nastali v Európe ako dôsledok povojnovej krízy
- ukáže na historickej mape nové štáty, ktoré vznikli po 1. svet. vojne
- dokáže opísať situáciu v Rusku v r. 1917, nástup boľševikov a stalinistickú diktatúru
- vie rozlíšiť demokraciu od diktatúry
- chápe príčiny vzniku fašizmu v Taliansku
- vie vysvetliť príčiny vzniku nacizmu v Nemecku
- dokáže opísať vplyv vedy a techniky na zvyšovanie životnej úrovne

10. Česko-Slovensko v medzivojnovom období

Žiak

- je schopný analyzovať postavenie Slovákov v ČSR
- identifikuje národnostné menšiny v ČSR
- vie zhodnotiť úlohu osobností – Masaryk, Štefánik, Hlinka, Hodža
- pozná vplyv kultúry, spolkov, škôl na každodenný život
- rozpozná zmeny, ktoré nastali po vzniku ČSR a ich vplyv na každodenný život
- pozná novovzniknuté politické strany a vie charakterizovať politický systém ČSR
- zhodnotí hospodársky rozmach ČSR, vie porovnať stav na Slovensku a v Čechách

11. Druhá svetová vojna

Žiak

- vie uviesť príčiny vypuknutia 2. svet. vojny
- chápe význam vzniku protihitlerovskej koalície
- dokáže rozpoznať nebezpečenstvo ideológií, ktoré hlásajú rasovú neznášanlivosť
- opíše pomocou historickej mapy priebeh 2. svet. vojny, pozná miesta najväčších bitiek
- vie opísať protifašistický odboj a život v čase vojny
- dokáže kriticky zhodnotiť holokaust

12. Slovenská republika (1938 – 1945)

Žiak

- chápe úsilie slovenských polit. strán o autonómiu v rámci územia ČSR
- pozná príčiny, ktoré viedli k okypteniu a zániku ČSR
- vie opísať mníchovskú dohodu, vyhlásenie autonómie Slovenska a viedenskú arbitráž
- dokáže kriticky zhodnotiť postoj západných veľmocí voči ČSR
- pozná príčiny vzniku Slovenskej republiky
- kriticky hodnotí postoj Nemecka voči Slovenskej republike
- je schopný analyzovať dôsledky židovského kódexu
- vie charakterizovať Slov. rep. – analyzovať polit. systém, hospodárstvo, každodenný život ľudí
- vie zhodnotiť dôsledky holokaustu
- dokáže opísať domáci odboj a chápe význam SNP

13. Povojnový svet

Žiak

- vie opísať dôsledky 2. svet. vojny a pozná príčiny vzniku dvoch mocenských blokov
- vie porovnať politické systémy na oboch stranách železnej opony a ich vplyv na každodenný život
- charakterizuje studenú vojnu, berlínsku a karibskú krízu
- dokáže opísať proces sovietskej integrácie strednej a východnej Európy
- opíše spoluprácu západoeurópskych krajín a politikov, ktorí stáli na začiatku integrácie Európy

- pozná prejavy odporu východoeurópskych štátov proti komunistickej totalite
- pozná priebeh dekolonizácie a dokáže k nej zaujať stanovisko

14. Československo za železnou oponou

Žiak

- pozná príčiny narastania vplyvu KSČ
- vie zhodnotiť februárový prevrat
- analyzuje situáciu v 50-tych rokoch a procesy s buržoáznymi nacionalistami
- vie vysvetliť znaky socializmu, uviesť príčiny kolektivizácie a industrializácie
- pozná dôvody narastania krízy socializmu a jej vyvrcholenie v 60-tych rokoch
- charakterizuje udalosti roku 1968 a osobnosť A. Dubčeka
- charakterizuje normalizáciu a osobnosť G. Husáka
- vie zdôvodniť príčiny nespokojnosti a prejavy odporu voči režimu
- pozná priebeh a význam sviečkovej manifestácie
- vie opísať priebeh „nežnej revolúcie“ a postupný pád železnej opony
- je schopný vymenovať pozitíva a negatíva socializmu

15. Slovenská republika 1993

Žiak

- pozná príčiny rozdelenia Českej a Slovenskej republiky
- vie opísať okolnosti vedúce k vzniku Slovenskej republiky
- uvádza výhody a nevýhody vstupu Slovenska do NATO a EÚ
- zhodnotí význam prijatia eura

16. Súčasný svet

Žiak

- vie uviesť rozdiely v hospodárskom a politickom systéme súčasného sveta
- pozná výhody a nevýhody zjednocovania Európy
- hľadá dôvody vzniku terorizmu vo svete, je schopný zaujať stanovisko k teroristickým útokom
- pozná príčiny a dôsledky globálneho otepľovania
- vie rozlíšiť výhody a nevýhody internetu

OBČIANSKA NÁUKA – učebné osnovy

UČEBNÉ OSNOVY PRE 8. ROČNÍK

Vzdelávacia oblasť: **Človek a spoločnosť**

Predmet : **Občianska náuka**

Ročník: **šiesty, ôsmy, deviaty**

Časová dotácia: 1 vyuč. hod. týždenne

OBČIANSKA VÝCHOVA

I. Charakteristika predmetu:

Predmet prispieva k orientácii žiakov v rodinnom a školskom prostredí. Vede ich k poznávaniu svojej obce, regiónu, vlasti a Európskej únie. Umožňuje žiakom pochopiť seba samých a pomáha im v ich socializačnom procese. Učí ich demokraticky myslieť a konať, poznávať svoje práva a povinnosti a obhajovať práva druhých. Poskytuje žiakom základné vedomosti z oblasti štátu a práva a vedie ich k aktívnej občianskej angažovanosti a umožňuje im pochopiť ekonomický život spoločnosti.

II. Predpokladaný prínos

Kompetencie občianske

Žiak sa naučí:

- uvedomiť si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňovať a ochraňovať princípy demokracie
- vyvážene chápať svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti
- uvedomiť si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k povinnostiam, prispievať k naplneniu práv iných
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti
- sledovať a posudzovať udalosti a vývoj verejného života a zaujímať k nim stanoviská, aktívne podporovať udržateľnosť kvality životného prostredia

Kompetencia riešiť problémy

- pri riešení problémov uplatňovať vhodné metódy založené na tvorivom myslení
- otvorenosť pri riešení problémov, formulovať argumenty a dôkazy na obhájenie svojich názorov
- pri jednotlivých riešeniach spoznávať klady a zápory a uvedomovať si aj potrebu zvažovať úroveň ich rizika.
- vytvárať predpoklady na konštruktívne riešenie konfliktov

III. Časová koncepcia výchovy

6. ročník – 1 vyučovacia hodina týždenne

8. ročník - 1 vyučovacia hodina týždenne, spolu 16 vyučovacích hodín (začína od druhého polroka)

9. ročník – 1 vyučovacia hodina týždenne, spolu 16 vyučovacích hodín (začína od druhého polroka)

IV. Ciele predmetu

Predmet sa cieľmi spolupodieľa na utváraní a rozvíjaní kľúčových kompetencií tým, že vedie žiaka k:

- podpore vedomia jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti,
- utváraní vedomia vlastnej identity a identity druhých ľudí,
- realistickému sebaopoznávaniu a seba hodnoteniu,
- akceptovaniu vlastnej osobnosti a osobnosti druhých ľudí,

- aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti, uvedomovaniu si práv a povinností, rešpektovaniu základných princípov demokracie a tolerancie,
- vytváraniu pozitívnych vzťahov k opačnému pohlaviu v prostredí školy a mimo školy,
- rozpoznávaní stereotypných názorov na postavenie muža a ženy,
- získaniu základných vedomostí o ekonomickom fungovaní spoločnosti,
- uplatňovaní vhodných komunikačných prostriedkov k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,
- k obhajovaniu vlastných postojov a k primeranému obhajovaniu svojich práv,
- vytváraniu schopnosti využívať ako zdroj informácií rôzne verbálne a neverbálne texty spoločenského a spoločenskovedného charakteru,
- rešpektovaniu a uplatňovaní mravných princípov a pravidiel spoločenského spolunažívania a prebratíu zodpovednosti za vlastné názory, správanie sa a dôsledky konania

V. Obsah vzdelávania

6. ročník	<i>33 hodín ročne</i>
Úvod do vyučovania občianskej výchovy v 6. ročníku	<i>1 hodina</i>
1. TC <u>MOJA OBEC, REGIÓN, VLASTĚ, EÚ</u>	<i>13 hodín</i>
2. TC <u>VNÚTORNÝ A VONKAJŠÍ ŽIVOT J EDNOTLIVCA</u>	<i>19 hodín</i>

8. ročník	<i>16hodín ročne</i>
Úvod do vyučovania občianskej výchovy v 8. ročníku	<i>1 hodina</i>
1. TC <u>ŠTÁT A PRÁVO</u>	<i>15 hodín</i>

9. ročník	<i>16 hodín ročne</i>
Úvod do vyučovania občianskej výchovy v 9. ročníku	<i>1 hodina</i>
1. TC <u>EKONOMICKÝ ŽIVOT V SPOLOČNOSTI</u>	<i>15 hodín</i>

- 6. ročník**
1. Úvodná hodina
- I. Tematický celok – MOJA OBEC, REGIÓN, VLASTĚ, EÚ**
1. Obec, v ktorej žijem
  2. Minulosť a súčasnosť obce
  3. Kronika, erb, vlajka mojej obce
  4. Významné osobnosti obce
  5. Historické pamiatky, krásy prírody v mojej obci a v jej okolí
  6. Verejný, kultúrny a spoločenský život v obci
  7. Obecná samospráva
  8. Budúcnosť obce v ktorej žijem
  9. Región, v ktorom žijem
  10. Moja vlasť
  11. Štátne symboly
  12. Európska únia
  13. Prepájanie národnej a európskej identity
- II. Tematický celok – VNÚTORNÝ A VONKAJŠÍ ŽIVOT JEDNOTLIVCA**
1. Ľudská psychika

2. Psychické procesy, základné prvky psychiky
3. Pamäť, myslenie
4. Ľudské city
5. Ľudská osobnosť
6. Schopnosti osobnosti
7. Psychológia v dennom živote človeka
8. Učíme sa učiť sa
9. Metódy učenia sa
10. Sociálne skupiny
11. Socializácia jednotlivca
12. Sociálne vzťahy v skupinách
13. Pozície a roly jednotlivca v skupine
14. Metódy merania soc. vzťahov v skupinách
15. Komunikácia v sociálnych skupinách
16. Spolupráca v sociálnych skupinách
17. Konflikty a riešenie
18. Zhrnutie
19. Prezentácie projektov

8. ročník

1. Úvodná hodina

I. Tematický celok - ŠTÁT A PRÁVO

1. Štát a jeho podstata
2. Funkcie štátu
3. Formy vlády
4. Zákonodarná moc
5. Právo a právne normy
6. Právne inštitúcie SR
7. Súdny, prokuratúra, advokácia
8. Právne vedomie
9. Právny poriadok SR – právne prepisy
10. Verejné a súkromné právo
11. Rodinné právo – zákon o rodine
12. Manželstvo, rodina, rozvod
13. Trestné právo – trestný zákon
14. Trestný čin, trestná zodpovednosť, zadržanie
15. Obžalovaný, odsúdený, trest

9. ročník

1. Úvodná hodina

I. Tematický celok - EKONOMICKÝ ŽIVOT V SPOLOČNOSTI

1. Základné pojmy – ľudské potreby, statky, výrobný proces
2. Rozhodovanie a rozhodovací proces
3. Ekonomika a ekonómia
4. Typy ekonomík
5. Trhová ekonomika, vlastnícke práva
6. Základné formy podnikania, zisk a strata podniku
7. Výroba a výrobca, produktivita práce konkurencieschopnosť
8. Spotrebiteľ a spotreba
9. Súkromná a verejná spotreba
10. Peniaze a finančné inštitúcie
11. Vývoj, formy a funkcie peňazí
12. Banky, sporiteľne
13. Poisťovne
14. Nebankové subjekty
15. Projektová úloha

VI. Metódy a formy práce – stratégie vyučovania

Metódy	Formy práce
Informačnoreceptívna – výklad Reproduktívna – riadený rozhovor Didaktické hry – situačná metóda Expozičná - projekt	Práca s učebnicou Individuálna práca Skupinová práca Diskusia Beseda

VII. Prierezové témy

- Osobnostný a sociálny rozvoj
- Environmentálna výchova
- Mediálna výchova
- Multikultúrna výchova
- Regionálna výchova
- Vlastenecká výchova
- Výchova k tolerancii
- Ľudské práva
- Výchova k manželstvu a rodičovstvu
- Ochrana života a zdravia
- Tvorba projektu a prezenčné zručnosti

VIII. Prepojenie s inými predmetmi

Medzipredmetové vzťahy

Na hodine občianskej náuky možno využiť poznatky aj z iných predmetov najmä :

- dejepisu
- geografie
- slovenského jazyka a literatúry
- náboženskej výchovy

IX. Učebné zdroje

Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...)
A. Krsková, D. Ďurajková, A. Drozdíková: Občianska náuka pre 6 ročník Občianska výchova pre,8,9. ročník. Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 2004-2009, Bratislava.	Tabuľa Dataprojektor PC Videotechnika	denná tlač, časopisy, pracovné listy	Internet CD Knižnica

X. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie žiaka sa vykonáva klasifikáciou podľa **Metodického pokynu č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy**. Výsledky klasifikácie sa vyjadria piatimi stupňami: 1 – výborný, 2 – chválitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatočný, 5 - nedostatočný.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa bude uskutočňovať **priebežné a celkové hodnotenie**:

- **priebežné hodnotenie** v predmete sa bude uskutočňovať pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka na vyučovacích hodinách a bude mať hlavne motivačný charakter; učiteľ bude zohľadňovať vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliadať na jeho momentálnu psychickú i fyzickú disponovanosť,
- **celkové hodnotenie** žiaka v predmete sa bude uskutočňovať na konci prvého polroka a druhého polroka v školskom roku a má čo najobjektívnejšie zhodnotiť úroveň jeho vedomostí, zručností a návykov vo vyučovacom predmete.

V procese hodnotenia bude učiteľ uplatňovať primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektovať práva dieťaťa a humánne sa správať voči žiakovi. Predmetom hodnotenia budú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol v predmete v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku.

Podklady na hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov a správania žiaka získa učiteľ najmä týmito metódami, formami a prostriedkami:

- sústavné diagnostické pozorovanie žiaka,
- sústavné sledovanie výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie,
- rôzne druhy skúšok (písomné, ústne), didaktické testy,
- analýza výsledkov rôznych činností žiaka,
- konzultácie s ostatnými pedagogickými zamestnancami a podľa potreby s odbornými zamestnancami zariadenia výchovného poradenstva a prevencie.

Žiak bude z predmetu skúšaný **ústne** najmenej **raz** v polročnom hodnotiacom období a **písomne** najmenej **dvakrát** v polročnom hodnotiacom období. Žiak vytvorí minimálne **jeden projekt** za polročné hodnotiace obdobie. Učiteľ oznámi žiakovi výsledok každého hodnotenia a posúdi klady a nedostatky hodnotených prejavov a výkonov. Po ústnom skúšaní učiteľ oznámi žiakovi výsledok ihneď. Výsledky hodnotenia písomných činností oznámi žiakovi a predloží k nahliadnutiu najneskôr do 10 dní. Druhy skúšok rozvrhne učiteľ rovnomerne na celý školský rok, aby zabránil preťažovania žiaka.

Podkladom pre celkové hodnotenie vyučovacieho predmetu budú:

- známka za ústnu odpoveď,
- známky za rôzne písomné druhy skúšok, didaktické testy, projekt
- posúdenie prejavov žiaka.

XI. Požiadavky na výstup /obsahový a výkonový štandard/

6. ročník

Moja obec, región, vlasť, Európska únia

História a súčasnosť mojej obce

Žiak pozná históriu a súčasnosť obce, v ktorej žije.

Kronika a erb mojej obce

Vie vysvetliť význam symbolov obce (erb, vlajka), ak ich obec má.

Vie posúdiť význam obecnej kroniky pre poznanie minulosti obce a pre jej prepojenie so súčasnosťou.

Významné osobnosti našej obce

Pozná osobnosti obce v minulosti a dnes.

Uvedomuje si význam pozitívnych vzorov z minulosti a súčasnosti pre svoj život.

Na čo som hrdá/hrdý v mojej obci a jej okolí (pamiatky, príroda)
Buduje si pocit hrdosti na svoju obec poznaním jej prírody a pamiatok.
Obecná samospráva Vie, kto je starostom (primátorom) obce.
Pozná základné úlohy obecnej samosprávy.
Verejný, kultúrny a spoločenský život v našej obci
Zaujíma sa o spôsob volieb poslancov do obecného zastupiteľstva.
Zúčastní sa (s rodičmi alebo učiteľmi) na zasadnutí obecného zastupiteľstva.
Aktívne sa s členmi svojej rodiny zapája do organizovania akcií v obci a zúčastňuje sa ich.
Môj región Žiak pozná históriu a súčasnosť regiónu,
v ktorom žije.
Moja vlasť – Slovenská
republika
Štátne symboly
Vytvára si hrdosť na svoju vlasť poznaním jej minulosti, prítomnosti, pamiatok a prírody.
Pozná štátne symboly a vie, ako im vzdať úctu.
Európska únia. Uvedomuje si význam európskej integrácie pre život občanov SR.
Vie si vyhľadať a v praktickom živote používať základné informácie o EÚ.
Prepojenie národnej identity s európskou identitou
Uvedomuje si nutnosť zachovania slovenskej národnej identity s prepojením na európsku identitu.
Podporuje šírenie znášanlivosti a tolerancie medzi národmi EÚ.
Vnútorň a vonkajší život jednotlivca
Vnútorň život jednotlivca
Ľudská psychika - Uvedomuje si spätosť ľudskej psychiky s biologickými faktormi (nervovou sústavou).
Uvedomuje si, že jeho psychika je vo vývine. Pozná základné prvky psychiky – pocit, vnem, predstava. Vie ich rozlíšiť.
Osobnosť - Uvedomuje si neopakovateľnosť charakteristických znakov osobnosti.
Pozná základné typy osobnosti podľa temperamentu a vie zaradiť seba samého.
Proces učenia sa Vie rozlíšiť dva druhy pamäte (krátkodobú, dlhodobú) a chápe ich význam pre svoje vzdelávanie. Uvedomuje si súvislosť medzi pamäťou a myslením v procese učenia sa.
Posudzuje základné metódy učenia sa a hľadá si najvhodnejšie pre svoju osobnosť.
Vie na jednoduchom príklade odvodíť z dvoch súdov záver usudzovania.
Psychológia v každodennom živote
Vie rozlišovať medzi základnými emóciami a chápe dôležitosť primeraného prežívania emócií.
Vie posúdiť svoje schopnosti pre niektorý typ činnosti.
Vie využívať osvojené vedomosti zo psychológie vo svojom každodennom živote.
Vonkajší život jednotlivca
Vytváranie sociálnych vzťahov jednotlivca v širšom prostredí
Uvedomuje si vytváranie sociálnych vzťahov vo všetkých skupinách, ktorých je členom.
Sociálne skupiny Uplatňuje poznatky o socializácii pri svojom včleňovaní sa do sociálnych skupín.
Pozná pozície a roly jednotlivcov v spoločenských skupinách.
Sociometria skupiny
Sociálne vzťahy v triede
Pozná základné metódy merania sociálnych vzťahov v skupine.
Rešpektuje každého člena skupiny bez ohľadu na jeho pozíciu v skupine.
Vie odolávať tlaku niektorých členov skupiny.
Podporuje včleňovanie sa jednotlivcov do sociálnej skupiny.
Uvedomuje si súvislosť medzi vzťahmi v skupine a konaním členom sociálnej skupiny, ako aj skupiny ako celku.
Sociálne zručnosti Ovláda a v každodennom živote používa
základné komunikačné zručnosti – komunikuje, spolupracuje a rieši konflikty.

8. ročník

Štát a právo

Štát a jeho podstata

Žiak vie vysvetliť príčiny vzniku štátu.

Vie charakterizovať všetky znaky štátu.

Vie nakresliť vlajku SR. Ovláda text štátnej hymny.

Vie vzdať úctu štátnym symbolom.

Funkcie štátu

Vie uviesť príklady na jednotlivé vnútorné funkcie štátu.

Vie vysvetliť úlohu štátu z hľadiska jeho vonkajších funkcií.

Vie charakterizovať vzťahy SR so susednými štátmi.

Forma vlády

Vie rozlíšiť medzi absolutistickou a parlamentnou formou monarchie.

Vie uviesť konkrétne typy príkladov na demokratickú a nedemokratickú formu republiky.

Vie uviesť príklady na typy diktatúr z minulosti i súčasnosti.

Zákonodarná moc

Vie popísať priebeh plenárneho zasadnutia parlamentu – NR SR.

Vie charakterizovať úlohu prezidenta v zákonodarnom procese.

Vie rozlišovať medzi platnosťou zákona a účinnosťou zákona.

Právo a právna moc

Vie charakterizovať jednotlivé druhy noriem.

Na konkrétnych príkladoch vie rozlišovať medzi jednotlivými druhmi noriem.

Právne inštitúcie SR

Súdy, prokuratúra, advokácia

Vie popísať funkcie jednotlivých právnych inštitúcií SR.

Vie aktívne participovať na príprave a priebehu inscenácie súdneho pojednávania na vyučovacej hodine.

Vie rozlíšiť služby advokáta a notára.

Práve vedomie

Vie popísať prepojenosť právneho vedomia s právnym poriadkom štátu.

Vie zdôvodniť praktický význam právnych poznatkov pre budovanie svojho právneho vedomia.

Právny poriadok SR, právne predpisy

Verejné a súkromné právo

Vie definovať pojem právne predpisy.

Vie hierarchizovať pojmy právneho systému SR.

Vie opísať dve vybrané odvetvia verejného práva.

Vie opísať tri vybrané odvetvia súkromného práva.

Rodinné právo, manželstvo, rodina, rozvod

Vie vysvetliť poslanie Zákona o rodine a jeho úlohy.

Na základe príkladov z literatúry alebo filmu vie vysvetliť dopad ukončenia manželstva rozvodom na členov rodiny.

Trestné právo – trestný zákon, trestný čin, trestná zodpovednosť, zadržanie

Vie vysvetliť všetky uvedené pojmy.

Vie aktívne participovať na príprave a priebehu inscenácie, týkajúcej sa trestného činu, na vyučovacej hodine.

Vie zdôvodniť potrebu dodržiavania zákonov SR.

9. ročník

Ekonomický život v spoločnosti

Základné pojmy – ľudské potreby, statky, výrobný proces, rozhodovanie rozhodovací proces

Žiak vie vysvetliť uvedené pojmy. Vie odlíšiť uvedené pojmy.

Vie uviesť uvedené pojmy vo vzájomných súvislostiach.

Vie vypracovať návrh využitia konkrétneho vzácneho výrobného zdroja vo výrobnom procese s uplatnením jednotlivých etáp rozhodovacieho procesu. Uvedomuje si dôsledky rozhodnutí.

Učí sa konať rozvážne a zodpovedne.

Ekonómia, ekonomika, typy ekonomík

Vie vysvetliť uvedené pojmy. Vie odlíšiť jednotlivé pojmy.

Vie uviesť uvedené pojmy vo vzájomných súvislostiach.

Vie zdôvodniť potrebu osvojovania týchto pojmov z hľadiska ich uplatnenia v jeho praktickom živote.

Trhová ekonomika, vlastnícke práva

Vie vysvetliť podstatu troch typov ekonomík.

Vie porovnať jednotlivé ekonomiky z hľadiska pozitív i negatív. Na konkrétnych príkladoch vie aplikovať riešiteľnosť základnej ekonomickej otázky podľa typu ekonomiky.

Vie charakterizovať trhové ekonomiku tromi znakmi.

Vie uviesť charakteristiku vlastníckych práv.

Vie vysvetliť vzťah medzi vlastníckymi právami a efektívnym využívaním zdrojov.

Základné formy podnikania, zisk a strata podniku

Vie vysvetliť uvedené pojmy. Vie charakterizovať základné podmienky úspešného podnikania.

Na konkrétnom príklade zo života opíše úspešného alebo neúspešného podnikateľa z obce alebo regiónu.

Výroba a výrobca, produktivita práce, konkurencieschopnosť

Vie vysvetliť uvedené pojmy.

Vie zdôvodniť priamu úmeru medzi produktivitou práce a množstvom tovaru.

Vie zdôvodniť priamu úmeru medzi produktivitou práce a konkurencieschopnosťou.

Spotrebiteľ a spotreba

Súkromná a verejná spotreba

Vie definovať uvedené pojmy.

Vie uviesť rozdiely medzi súkromnou a verejnou spotrebou.

Na konkrétnych príkladoch vie uviesť obmedzenie súkromnej spotreby.

Vie použiť príklady na obmedzenie spotreby verejných statkov.

Peniaze a finančné inštitúcie, vývoj, formy a funkcie peňazí, banky a sporiteľne, poisťovne, nebankové subjekty

Vie vysvetliť uvedené pojmy.

Vie rozlíšiť jednotlivé pojmy.

Vie určiť faktory, vytvárajúce hodnotu peňazí.

Vie zdôvodniť opodstatnenosť finančných inštitúcií v trhovej ekonomike.

Vie porovnať z hľadiska služieb jednotlivé finančné inštitúcie.

Vie posúdiť mieru rizika pri využití nebankového subjektu ako typu finančnej inštitúcie

Obsahový a výkonový štandard

9. ročník

Ekonomický život v spoločnosti

Základné pojmy – ľudské potreby, statky, výrobný proces, rozhodovanie rozhodovací proces

Žiak vie vysvetliť uvedené pojmy. Vie odlíšiť uvedené pojmy.

Vie uviesť uvedené pojmy vo vzájomných súvislostiach.

Vie vypracovať návrh využitia konkrétneho vzácneho výrobného zdroja vo výrobnom procese s uplatnením jednotlivých etáp rozhodovacieho procesu. Uvedomuje si dôsledky rozhodnutí.

Učí sa konať rozvážne a zodpovedne.

Ekonómia, ekonomika, typy ekonomík

Vie vysvetliť uvedené pojmy. Vie odlíšiť jednotlivé pojmy.

Vie uviesť uvedené pojmy vo vzájomných súvislostiach.

Vie zdôvodniť potrebu osvojovania týchto pojmov z hľadiska ich uplatnenia v jeho praktickom živote.

Trhová ekonomika, vlastnícke práva

Vie vysvetliť podstatu troch typov ekonomík.

Vie porovnať jednotlivé ekonomiky z hľadiska pozitív i negatív. Na konkrétnych príkladoch vie aplikovať riešiteľnosť základnej ekonomickej otázky podľa typu ekonomiky.

Vie charakterizovať trhovú ekonomiku tromi znakmi.

Vie uviesť charakteristiku vlastníckych práv.

Vie vysvetliť vzťah medzi vlastníckymi právami a efektívnym využívaním zdrojov.

Základné formy podnikania, zisk a strata podniku

Vie vysvetliť uvedené pojmy. Vie charakterizovať základné podmienky úspešného podnikania.

Na konkrétnom príklade zo života opíše úspešného alebo neúspešného podnikateľa z obce alebo regiónu.

Výroba a výrobca, produktivita práce, konkurencieschopnosť

Vie vysvetliť uvedené pojmy.

Vie zdôvodniť priamu úmeru medzi produktivitou práce a množstvom tovaru.

Vie zdôvodniť priamu úmeru medzi produktivitou práce a konkurencieschopnosťou.

Spotrebiteľ a spotreba

Súkromná a verejná spotreba

Vie definovať uvedené pojmy.

Vie uviesť rozdiely medzi súkromnou a verejnou spotrebou.

Na konkrétnych príkladoch vie uviesť obmedzenie súkromnej spotreby.

Vie použiť príklady na obmedzenie spotreby verejných statkov.

Peniaze a finančné inštitúcie, vývoj, formy a funkcie peňazí, banky a sporiteľne, poisťovne, nebankové subjekty

Vie vysvetliť uvedené pojmy.

Vie rozlíšiť jednotlivé pojmy.

Vie určiť faktory, vytvárajúce hodnotu peňazí.

Vie zdôvodniť opodstatnenosť finančných inštitúcií v trhovej ekonomike.

Vie porovnať z hľadiska služieb jednotlivé finančné inštitúcie.

Vie posúdiť mieru rizika pri využití nebankového subjektu ako typu finančnej inštitúcie

Človek a príroda

PREDMET BIOLÓGIA

1. Charakteristika predmetu

Učebný predmet umožňuje rozvíjať a prehĺbovať poznatky o živých organizmoch s dôrazom na vzájomné vzťahy organizmov a vzťahy k prostrediu, ako aj človeka k živým a neživým zložkám prostredia. Predmet je zameraný na chápanie živej a neživej prírody ako celku. **To predstavuje poznanie konkrétnych prírodných celkov a život organizmov v ich životnom prostredí. Orientuje sa na prejavy života a vzájomné vzťahy organizmov, chápanie základných súvislostí živých a neživých zložiek prírody, ako výsledku vzájomného pôsobenia rôznych procesov. Vedie k schopnosti triediť informácie a poznatky, využívať ich v praktickom živote, rozvíjať aktívny a pozitívny vzťah k prírode, človeku a ochrane jeho zdravia.** Základným štrukturálnym prvkom je špirálovité usporiadanie obsahu v jednotlivých ročníkoch a tematických celkoch.

2. Predpokladaný prínos predmetu

- **Rozvoj prirodzenej intuície, citu a rozumovej činnosti u žiaka**
- **Rozvoj tvorivosti žiaka**
- **Rozvoj komplexného pohľadu na prírodu a jej ochranu**
- **Prirodzená orientácia v hodnotách**
- **Rozvoj projektového myslenia a vlastného riešenia problémov**
- **Žiak ako formovateľná osobnosť pri tvorbe vlastného postoja k prírode a sebe samému**

3. Časová koncepcia – učebný plán ŠkVP

5. ročník - 2 **hodiny týždenne**

6. ročník - 1 **hodiny týždenne**

7. ročník - 2 **hodiny týždenne**

8. ročník - 1 **hodiny týždenne**

9. ročník - 1 **hodina týždenne**

4. Ciele predmetu – kompetencie

Kognitívne ciele

- **Poznať a chápať život v prírodných celkoch a život organizmov v nich žijúcich**
- **Poznať väzby organizmov na životné prostredie v prejavoch života a vzájomných vzťahoch ako súčastí celku**
- **Chápať základné súvislosti a vzťahy prírodných objektov, ako výsledok vzájomného pôsobenia prírodných procesov a javov**
- **Chápať základné biologické procesy vo väzbe na živé a neživé zložky prírody**
- **Viesť k schopnosti triediť informácie a osvojené poznatky a využívať v praktickom živote**

Sociálne ciele

- **Vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti**
- **Pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách, vzájomne radiť a pomáhať**
- **Prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti, hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení**

Psychomotorické ciele

- **Používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach**
- **Dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia**
- **Využívať učebné, kompenzačné a iné pomôcky**

5. Metódy

- **Vhodne zvolená úvodná motivácia**
- **Krátky výklad, dialóg žiak- učiteľ, žiak- žiak, riadený rozhovor, pozorovanie, metóda individuálnej a skupinovej práce**
- **Metódy problémového vyučovania, ktoré prispievajú k rozvíjaniu logického, tvorivého a kritického myslenia**

6. Kontrola a hodnotenie žiakov

Kontrola a hodnotenie žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 22/2011 s účinnosťou od 1. mája 2011 na hodnotenie žiakov základnej školy

Pri hodnotení sa dbá na motivačnú funkciu hodnotenia, kombinovanie klasifikácie so slovným hodnotením a rešpektujú sa vekové a individuálne osobitosti žiaka.

Na kontrolu a hodnotenie žiakov je potrebné dodržať postupy na zabezpečenie korektného a objektívneho hodnotenia:

1. **Pri verbálnej forme kontroly úrovne osvojenia poznatkov je vhodné uprednostňovať prezentovanie poznatkov žiakmi na základe dobrovoľnej odpovede žiaka alebo určenia konkrétneho žiaka učiteľom. Odporúča sa uplatniť postup verbálnych odpovedí 3 žiakov v časovom limite 5 min. Pri verbálnej kontrole zistiť a hodnotiť najmä osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu.**

2. **Písomnou formou je vhodné kontrolovať a hodnotiť osvojenie základných poznatkov prostredníctvom testu na konci tematického celku, skupiny podobných učebných tém alebo jednotlivých tém v časovom limite 20 min v rozsahu 10 – 15 otázok zostavených podľa výkonovej časti vzdelávacieho štandardu. Optimálne hodnotenie je na základe percentuálnej úspešnosti podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov.**
3. **Pri praktických aktivitách je vhodné slovné hodnotenie praktických zručností (vrátane správnosti nákresov a schém podľa potreby) s dôrazom na samostatnosť a správnosť tvorby záverov z riešenia úloh. Optimálne je slovné hodnotenie so stručným komentárom k výkonu žiaka, zvlášť aktívnych žiakov, výborné alebo veľmi zlé práce môžeme hodnotiť známku. V nižších ročníkoch sa odporúča pristupovať k tvorbe záverov na základe stručnej osnovy danej učiteľom.**
4. **Preverovať úroveň samostatnej práce žiakov a schopností práce s textom formou hodnotenia správ zo samostatných pozorovaní, riešení zadaných úloh, práce s internetom a vzdelávacími programami podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov.**
5. **Úroveň kombinovaných verbálnych, písomných, grafických prejavov a komunikatívnych zručností je vhodné kontrolovať a hodnotiť prostredníctvom prezentácie projektov, referátov a súťaží podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov.**

7. Učebné zdroje pre 9. ročník

- **obrazy, modely, prírodniny**
- **prezentácie na interaktívnej tabuli**
- **mikroskopické preparáty**
- **encyklopédie, atlasy**
- **iná odborná literatúra**
- **časopisy**
- **pracovné listy**
- **IKT**
- **internet**
- **DVD**
- **Učebnica – Uhereková, M., Hantabálová, I. a kol. : Biológia pre 9. ročník základnej školy. EXPOL PEDAGOGIKA, s.r.o., 2012. Nie je v škole.**

8. Obsah vzdelávania pre 9. ročník

- A. **Obsah učebného predmetu – tematické celky**
- B. **Obsahový a výkonový štandard – ŠVP**
- C. **Časovo-tematický, výchovno-vzdelávací plán – ŠkVP**

A. **Obsah učebného predmetu – tematické celky:**

1. **Základné znaky a životné procesy organizmov**
2. **Základná stavba organizmov**
3. **Dedičnosť a jej podstata**
4. **Životné prostredie organizmov a človeka**
Praktické aktivity

B. **Obsahový a výkonový štandard – ŠVP**

Obsahová časť	Výkonová časť
Základné znaky a životné procesy organizmov	
Základné životné procesy. Príjem živín baktérií, rastlín a húb.	Vymenovať základné životné prejavy organizmov. Porovnať životné prejavy bunky, rastliny

<p>Pojmy: príjem potravy, dýchanie, pohyb, dráždivosť, rozmnožovanie, dedičnosť, rast a vývin, baktérie (pôdne, hnilobné, parazitické, mliečne, kvasné), fotosyntéza, huby (saprofytické, parazitické).</p>	<p>a živočíchov. Opísať spôsob prijímania živín baktérií. Porovnať výživu saprofytickej a parazitickej huby. Opísať proces prijímania živín rastlinami.</p>
<p>Fotosyntéza a dýchanie rastlín. Význam pre život organizmov a človeka. Pojmy: vyživovacie orgány rastliny, listy, anorganické látky, kyslík, oxid uhličitý, voda, organické látky, autotrofný organizmus, heterotrofný organizmus.</p>	<p>Opísať na schéme podstatu fotosyntézy. Opísať podstatu procesu dýchania. Opísať na schéme význam fotosyntézy a dýchania pre rastliny, živočíchy a človeka. Porovnať látky, ktoré prijíma a vylučuje pri dýchaní rastlina, živočích a človek.</p>
<p>Proces rozmnožovanie mikroorganizmov a jednoduchých mnohobunkových organizmov. Pojmy: baktérie, riasy, huby (kvasinky, huby s plodnicou), machy, paprade, delenie, pučanie, výtrus, výtrusnica.</p>	<p>Opísať podstatu a význam procesu rozmnožovania. Uviesť príklad rozmnožovania delením a pučaním. Uviesť príklad rozmnožovania výtrusmi.</p>
<p>Proces rozmnožovanie rastlín. Pojmy: kvet, peľové zrnko, vajíčko, samčia a samičia pohlavná bunka, opodnenie, semeno, plod, pohlavné rozmnožovanie, nepohlavné rozmnožovanie (poplazy, cibul'a).</p>	<p>Pomenovať rozmnožovací orgán rastlín. Uviesť uloženie pohlavných buniek v kvete. Uviesť uloženie semien ihličnatého stromu. Uviesť uloženie semien listnatého stromu a kvitnúcej byliny. Opísať dva spôsoby vegetatívneho rozmnožovania rastlín.</p>
<p>Život rastlín. Klíčenie semien, rast rastliny. Život rastlín počas roka, dĺžka života rastlín. Pojmy: semeno, zárodok, klíčne listy, klíčne listy, základ koreňa, základ listov, základ stonky, klíčenie, rast, jedno-ročná bylina, dvojročná bylina, trváca bylina.</p>	<p>Vymenovať podmienky klíčenia semien. Porovnať podmienky klíčenia s podmienkami rastu rastliny. Zdôvodniť odlišnosť potreby svetla klíčiaceho semena a klíčiacej rastliny. Poznať podľa schémy ročného cyklu života rastliny, či ide o rastlinu jednoročnú, dvojročnú alebo trvácu.</p>
<p>Povrch tela bezstavovcov a stavovcov. Význam, osobitosti povrchu tela. Pojmy: cytoplazmatická membrána, povrchová vrstva buniek, pokožka, sliz, sliznatá pokožka, kutikula, pancier. chitín, vonkajšia kostra, šupiny, perie, srst'.</p>	<p>Opísať význam povrchu tela živočíchov. Rozlíšiť povrch tela pŕhlivcov a ploskavcov. Porovnať povrch tela mäkkýšov, obrúčkavcov, obojživelníkov a plazov. Uviesť význam peria vtákov a srsti cicavcov.</p>
<p>Pohyb bezstavovcov. Význam a osobitosti pohybu bezstavovcov. Pojmy: brvy, bičiky, svalové bunky, svaly, svalnatá noha, články, článkované končatiny, krídla, svaly, plutvy, priečne pruhované svaly, končatiny, krídla.</p>	<p>Uviesť význam pohybu živočíchov pre ich život. Porovnať spôsob pohybu prvoka a pŕhlivca. Opísať spôsob pohybu mäkkýša a obrúčkavca. Uviesť príklad hmyzu, ktorý sa pohybuje skákaním, lietaním, plávaním. Uviesť prispôsobenie tela rýb na plávanie. Opísať prispôsobenie končatín obojživelníkov na skákanie a plávanie. Opísať prispôsobenie končatín vtákov na hrabanie, behanie, lietanie, plávanie, potápanie, brodenie. Uviesť príklad cicavca, ktorý sa pohybuje v pôde, lietaním, plávaním, behom, šplhaním po stromoch.</p>
<p>Proces dýchania bezstavovcov. Proces dýchania stavovcov. Význam a osobitosti procesu dýchania. Pojmy: dýchanie povrchom tela, pľúcny vak, žiabre, vzdušnice, vonkajšie dýchanie, vnútorné dýchanie, kožné dýchanie, žiabre, prieduška, priedušnica, pľúca, vzdušné vaky.</p>	<p>Charakterizovať proces dýchania. Uviesť príklad bezstavovca, ktorý dýcha celým povrchom tela. Uviesť príklad bezstavovca, ktorý prijíma kyslík z vody. Pomenovať bezstavovce, ktorý dýchajú pľúcnymi vačkami, žiabrami a vzdušnicami. Porovnať spoločné a odlišné znaky dýchania</p>

	<p>stavovcov.</p> <p>Uviesť orgán, ktorý u obojživelníkov dopĺňa dýchanie pľúcami.</p> <p>Uviesť význam vzdušných vakov vtákov. Uviesť orgán, v ktorom sa okysličuje krv cicavcov.</p>
<p>Proces prijímania a spracovanie živín bezstavovcov. Význam a osobitosti procesu.</p> <p><i>Pojmy: trávenie, vstrebávanie, vylučovanie, dýchanie, potravná vakuola, tráviaca dutina, ústne orgány, tráviaca rúra, pažerák, žalúdok, črevo, análny otvor, mimotelové trávenie</i></p>	<p>Uviesť význam procesu prijímania živín pre živočíchy.</p> <p>Pomenovať procesy súvisiace s premenou látok.</p> <p>Pomenovať časť tráviacej rúry mäkkýšov, obrúčkavcov a článkonožcov v ktorej prebieha trávenie a vstrebávanie.</p> <p>Uviesť bezstavovca, ktorý má mimotelové trávenie.</p>
<p>Proces prijímania a spracovanie živín stavovcov. Význam a osobitosti procesu.</p> <p><i>Pojmy: ústna dutina, hltan pažerák, hrvoľ, žalúdok, svalnatý žalúdok, žľaznatý žalúdok, pečeň, podžalúdková žľaza, pečeň, črevo, tenké črevo, hrubé črevo, kloaka, análny otvor .</i></p>	<p>Opísať spôsob chytania koristi obojživelníkmi.</p> <p>Uviesť význam jedovej žľazy plazov.</p> <p>Zdôvodniť význam žľaznatého a svalnatého žalúdka semenožravých vtákov.</p> <p>Porovnať prispôbenie chrupu krta, mačky a tura potrave.</p> <p>Zdôvodniť funkciu zloženého žalúdka prežúvavých cicavcov.</p>

Obsahová časť	Výkonová časť
<p>Proces vylučovania bezstavovcov a stavovcov. Význam a osobitosti procesu vylučovania.</p> <p><i>Pojmy: stiahnutelná vakuola, vyvrhovací otvor, vylučovací otvor, vylučovacie kanáliky, vejárovité trubičky, análny otvor, močová sústava, obličky, močovody, močový mechúr, močová rúra.</i></p>	<p>Charakterizovať význam vylučovania.</p> <p>Uviesť príklad bezstavovca s vyvinutou vylučovacou sústavou.</p> <p>Vymenovať sústavy, ktorými stavovce vylučujú odpadové látky.</p> <p>Porovnať spoločné a odlišné znaky vylučovania stavovcov.</p>
<p>Obeh telových tekutín bezstavovcov. Obeh telových tekutín stavovcov. Význam a osobitosti procesu obehu tekutín.</p> <p><i>Pojmy: otvorená obehová sústava (otvorená, zatvorená), srdce, cieva, krv, krvná plazma, červené krvinky, biele krvinky, krvné doštičky, cievy, rúrkovité srdce, srdce, predsieň, komora.</i></p>	<p>Charakterizovať význam obehu telových tekutín.</p> <p>Porovnať obeh látok črievičky a nezmara. Opísať obeh telových tekutín v otvorenej obehovej sústave.</p> <p>Uviesť príklad bezstavovca u ktorého pohyb telových tekutín zabezpečuje srdce.</p> <p>Vymenovať zložky krvi stavovcov.</p> <p>Opísať obeh telových tekutín zatvorenej obehovej sústavy.</p> <p>Charakterizovať funkciu srdca stavovcov.</p> <p>Porovnať na schéme odlišnosti obehovej sústavy stavovcov.</p> <p>Vysvetliť súvislosť obehu krvi so stálou telesnou teplotou.</p>
<p>Proces regulácie tela bezstavovcov a stavovcov. Význam a osobitosti procesu regulácie.</p> <p><i>Pojmy: rozptýlená nervová sústava, nervové uzliny, rebríčková nervová sústava, hormonálna sústava, nervová sústava, mozog, miecha.</i></p>	<p>Charakterizovať regulovanie činnosti organizmu živočíchov.</p> <p>Porovnať rozptýlenú, pásovú a rebríčkovú nervovú sústavu.</p> <p>Uviesť význam hormonálnej a nervovej sústavy stavovcov.</p> <p>Pomenovať reflexy dôležité pre život stavovcov.</p>
<p>Zmyslové orgány bezstavovcov a stavovcov. Význam a osobitosti zmyslového vnímania.</p> <p><i>Pojmy: zrak, oči (jednoduché, zložené, na stopkách), vnútorné ucho, ušný bubienok, ušné otvory, čuch, nozdry, čuchové jamky, hmat, tykadlá, hmatadlá, fúziky, hmatové</i></p>	<p>Opísať vnímanie zrkových podnetov prvkov a obrúčkavcov.</p> <p>Pomenovať orgány, ktorými hmyz vníma teplotu, dotyk, pohyb vzduchu, vôňu, svetlo, zvuky.</p> <p>Porovnať vnímanie zrkových podnetov dvoch bezstavovcov.</p>

<p>fúzy.</p>	<p>Uviesť na príklade stavovca vnímanie čuchových a hmatových podnetov. Uviesť na príklade stavovca vnímanie zrakových a sluchových podnetov. Uviesť príklad cicavca s dobre vyvinutými zmyslovými orgánmi potrebných na lov koristi.</p>
<p>Proces rozmnožovania a vývin bezstavovcov. Proces rozmnožovania a vývin stavovcov. Osobitosti procesu rozmnožovania a vývinu. <i>Pojmy: rozmnožovanie (nepohlavné, pohlavné), delenie, pučanie, regenerácia, pohlavná bunka, vajíčko, spermia, obojpohlavný živočích, vaječníky, semenníky, larva, kukla, priamy a nepriamy vývin, úplná premena, neúplná premena, vaječníky, semenníky, ikry, pohlavná dvojtvarosť, oplodnenie (vonkajšie, vnútorné), krmivé a nekrmivé vtáky, zárodok, plod, maternica, placenta, materské mlieko.</i></p>	<p>Charakterizovať proces rozmnožovania. Odlíšiť pohlavné a nepohlavné rozmnožovanie. Vysvetliť princíp rozmnožovania obojpohlavného živočicha. Porovnať priamy a nepriamy vývin jedincov. Opísať podľa schémy úplnú a neúplnú premenu hmyzu. Odlíšiť vonkajšie a vnútorné oplodnenie. Opísať na ukážke stavbu vtáčieho vajca. Uviesť príklad pohlavnej dvojtvarosti stavovca. Uviesť príklad inštinktívneho správania pri rozmnožovaní (starostlivosti o mláďatá). Uviesť príklad krmivého a nekrmivého vtáka. Opísať vývin a výživu mláďat cicavcov.</p>
<p>Základná stavba organizmov</p>	
<p>Základná stavba tela organizmov. Bunková stavba. Spoločné a rozdielne znaky rastlinných a živočíšnych buniek. <i>Pojmy: bunka, rastlinná bunka, živočíšna bunka, živá sústava, bunková stena, cytoplazmatická membrána, cytoplazma, jadro, vakuola, chloroplast, chlorofyl, mitochondrie, lyzozómy.</i></p>	<p>Zistiť na ukážke spoločné znaky rastlinnej a živočíšnej bunky. Zistiť na ukážke odlišné znaky rastlinnej a živočíšnej bunky. Zdôvodniť odlišnosť stavby rastlinnej a živočíšnej bunky.</p>
<p>Ako žije bunka. Základné životné procesy. Bunka ako celok. <i>Pojmy: príjem živín, vylučovanie látok, dýchanie, pohyb, dráždivosť, rozmnožovanie, delenie, rast, vývin.</i></p>	<p>Opísať na ukážke proces prijímania a vylučovania látok. Uviesť význam dýchania pre život bunky. Opísať na schéme rozmnožovanie bunky delením. Opísať proces rastu a vývinu buniek. Uviesť príklad škodlivého vplyvu na život bunky.</p>
<p>Celistvosť rastlinného a živočíšneho tela. Základné životné prejavy rastlín a živočíchov. <i>Pojmy: príjem živín, vylučovanie látok, premena látok, energia, dýchanie, pohyb, dráždivosť, rozmnožovanie, delenie, rast, vývin.</i></p>	<p>Opísať proces získavania energie rastliny a živočicha. Opísať proces uvoľňovania energie rastlinou a živočíchom. Porovnať na príklade pohyb rastliny a živočicha. Porovnať princíp rozmnožovania rastliny a živočicha. Porovnať rast a vývin rastliny a živočicha.</p>
<p>Dedičnosť a jej podstata</p>	
<p>Dedičnosť a jej podstata. Jednotka dedičnej informácie. <i>Pojmy: dedičnosť, genetika, dedičné informácie, vlastností, znaky, vloh, genetická informácia, gény, chromozómy, nukleová kyselina DNA.</i></p>	<p>Opísať prejavy dedičnosti organizmov. Pomenovať časť bunky, v ktorej sú uložené dedičné informácie. Pomenovať časť bunky, ktorá obsahuje chromozómy. Vysvetliť význam nukleovej kyseliny pre organizmy. Uviesť, kde sa v organizme nachádza nukleová kyselina.</p>
<p>Prenos dedičných informácií. Podstata a princíp prenosu. <i>Pojmy: materská bunka, dcérska bunka, chromozómový pár, pohlavná bunka, pohlavné rozmnožovanie, prevláda-júci gén, potlačený gén, krížence 1. generácie, krížence 2. generácie.</i></p>	<p>Zdôvodniť význam zníženia množstva nukleovej kyseliny na polovicu pri vzniku pohlavných buniek. Opísať, ako tvorí nukleová kyselina svoje kópie pred delením jadra bunky. Vysvetliť význam prevládajúceho génu pre vznik potomkov. Opísať podľa schémy kríženia vznik určitého</p>

	znaku nového jedinca.
Dedičnosť a jej význam. Premennivosť a rozmanitosť organizmov, druhové vlastnosti, vlastnosti jedinca. <i>Pojmy: premenlivosť, rozmanitosť, druhové a osobitné vlastnosti, nededičná a dedičná premenlivosť, mutácie, kríženie, šľachtenie, klonovanie, odrody rastlín, plemená zvierat, dedičné choroby, genetická poradňa.</i>	Uviesť príklad premenlivosti a jej význam. Odlíšiť na príklade nededičnú a dedičnú premenlivosť. Uviesť príklad významu premenlivosti pre život organizmov. Opísať podstatu šľachtenia. Uviesť príklad odrody rastliny alebo plemena živočícha. Uviesť príklad vplyvu dedičnej choroby na život človeka. Uviesť význam návštevy genetickej poradne.
Životné prostredie organizmov a človeka	
Životné prostredie. Zložky životného prostredia, vzájomné vzťahy a ich význam. <i>Pojmy: životné prostredie, zložky životného prostredia, prírodná zložka prostredia, umelá zložka prostredia, sociálna zložka prostredia, pracovné prostredie, obytné prostredie, rekreačné prostredie, ekológia, environmetalistika.</i>	Charakterizovať životné prostredie človeka. Uviesť príklad prírodnej, umelej a sociálne zložky prostredia. Uviesť príklad pracovného, obytného a rekreačného životného prostredia človeka a podmienky ich kvality. Vysvetliť rozdiel medzi vednými odbormi ekológia a environmentalistika.
Faktory ovplyvňujúce životné prostredie a podmienky života. Vplyv na zdravie, život organizmov a ľudí. <i>Pojmy: exhaláty, úlety (emisie, imisie), škodlivé látky, ťažké kovy, pesticídy, karcinogénne látky, obnoviteľné zdroje energie, neobnoviteľné zdroje energie, alternatívne zdroje energie.</i>	Uviesť príklad vplyvu znečisťovania vody, pôdy, ovzdušia na život organizmov a človeka. Uviesť príčiny znečisťovania vody, pôdy, ovzdušia. Uviesť príklad nepriaznivého vplyvu exhalátov, tepelných elektrární, priemyselnej a chemickej výroby, dopravy na životné prostredie. Navrhnuť možnosť využívania alternatívneho zdroja energie alebo e-kologickej likvidácie odpadu v okolí.

Starostlivosť o životné prostredie. Štátna ochrana prírody, preventívne opatrenia. Chránené rastliny, živočíchy. <i>Pojmy: ochrana prírody, štátna ochrana prírody, druhová ochrana rastlín a živočíchov, chránené rastliny, chránené živočíchy.</i>	Rozlíšiť všeobecnú ochranu prírody a osobitnú ochranu prírody a krajiny. Poznať a pomenovať na ukážke aspoň tri druhy chránených rastlín. Uviesť príklad chráneného obojživelníka a plaza. Uviesť príklad chráneného vtáka a chráneného cicavca.
Ochrana prírody. Chránené územia a ich význam. <i>Pojmy: chránená krajinná oblasť, národný park., chránený areál, prírodná rezervácia, národná prírodná rezervácia, prírodná pamiatka, národná prírodná pamiatka, ochrana neživých objektov, chránené minerály a skameneliny.</i>	Vymenovať aspoň tri kategórie chránených území. Uviesť príklad národného parku, chránenej krajinskej oblasti a prírodnej rezervácie. Uviesť príklad vzácneho minerálu, ktorý sa vyskytuje na Slovensku.

Námety praktických aktivít

Rozlíšenie baktérií, rastlín a húb podľa životných procesov. Pozorovanie rozmnožovacích orgánov výtrusných a semenných rastlín. Rozlíšenie životných procesov živočíchov podľa funkcií sústav orgánov. Mikroskopické pozorovanie a odlíšenie bunkovej stavby tiel organizmov. Porovnanie vonkajšej a vnútornej stavby tiel rastlín a živočíchov.

Námety na samostatné pozorovania (krátkodobé, dlhodobé)

Stavba vtáčieho vajca. Zložky životného prostredia našej triedy (školy, bydliska).

Námety na tvorbu projektov

Návrh optimálneho životného prostredia našej triedy (školy, bydliska). Ako zlepšiť životné prostredie našej triedy (vybraného priestoru školy a pod.).

PREDMET CHÉMIA

1. Charakteristika predmetu

Predmet chémie umožňuje žiakom hlbšie porozumieť zákonitostiam chemických javov a procesov. Obsah učiva tvoria poznatky o vlastnostiach a použití látok, s ktorými sa žiaci stretávajú v každodennom živote. **Zvlášť významné je, že pri štúdiu chémie špecifickými poznávacími metódami si žiaci osvojujú i dôležité spôsobilosti. Ide predovšetkým o rozvíjanie spôsobilosti objektívne a spoľahlivo pozorovať, experimentovať a merať, vytvárať a overovať hypotézy v procese riešenia úloh rôznej zložitosti.** Organickou súčasťou učebného predmetu chémie je aj systém vhodne vybraných laboratórnych prác, **ktorých správna realizácia si vyžaduje osvojenie si základných manuálnych zručností a návykov bezpečnej práce v chemickom laboratóriu.**

2. Predpokladaný prínos predmetu

- **Rozvoj prirodzenej intuície a rozumovej činnosti u žiaka**
- **Rozvoj tvorivosti žiaka**
- **Rozvoj komplexného pohľadu na prírodu a jej ochranu**
- **Prirodzená orientácia v hodnotách**
- **Rozvoj projektové myslenie a vlastného riešenia problémov**
- **Rozvoj spôsobilosti objektívne a spoľahlivo pozorovať, tvorba vlastného postoja**

3. Časová koncepcia – učebný plán ŠkVP

6. ročník - 1 **hodiny týždenne**

7. ročník - 1 **hodiny týždenne**

8. ročník - 2 **hodiny týždenne**

9. ročník - 2 **hodina týždenne**

4. Ciele predmetu - kompetencie

Kognitívne ciele

- **vysvetliť podstatu javov, procesov a vzťahov**
- **identifikovať a správne používať základné pojmy**
- **predpokladať a určiť príčinné súvislosti, pozorovať, experimentovať a odhadovať**
- **aplikovať poznatky a skúsenosti v praktických podmienkach, poznať látky, ktoré pozitívne a negatívne ovplyvňujú život človeka**
- **vecne správne sa vyjadrovať verbálne, písomne a graficky k danej učebnej téme**
- **vedieť využiť informačné a komunikačné zdroje, vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov**

Sociálne ciele

- vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti
- pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách, vzájomne radiť a pomáhať
- prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti, hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení

Psychomotorické ciele

- používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach
- dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia
- využívať učebné, kompenzačné a iné pomôcky

5. Metódy

- vhodne zvolená úvodná motivácia
- krátky výklad, dialóg žiak- učiteľ, žiak- žiak, riadený rozhovor, pozorovanie, metóda individuálnej a skupinovej práce
- metódy problémového vyučovania, ktoré prispievajú k rozvíjaniu logického, tvorivého a kritického myslenia

6. Kontrola a hodnotenie žiakov

Kontrola a hodnotenie žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 22/2011 s účinnosťou od 1. mája 2011 na hodnotenie žiakov základnej školy

Pri hodnotení sa dbá na motivačnú funkciu hodnotenia, kombinovanie klasifikácie so slovným hodnotením a rešpektujú sa vekové a individuálne osobitosti žiaka.

Na kontrolu a hodnotenie žiakov je potrebné dodržať postupy na zabezpečenie korektného a objektívneho hodnotenia:

6. **Pri verbálnej forme kontroly úrovne osvojenia poznatkov je vhodné uprednostňovať prezentovanie poznatkov žiakmi na základe dobrovoľnej odpovede žiaka alebo určenia konkrétneho žiaka učiteľom. Odporúča sa uplatniť postup verbálnych odpovedí 3 žiakov v časovom limite 5 min. Pri verbálnej kontrole zisťovať a hodnotiť najmä osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu.**
7. **Písomnou formou je vhodné kontrolovať a hodnotiť osvojenie základných poznatkov prostredníctvom testu na konci tematického celku, skupiny podobných učebných tém alebo jednotlivých tém v časovom limite 20 min v rozsahu 10 – 15 otázok zostavených podľa výkonovej časti vzdelávacieho štandardu. Optimálne hodnotenie je na základe percentuálnej úspešnosti podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov.**
8. **Pri praktických aktivitách je vhodné slovné hodnotenie praktických zručností (vrátane správnosti nákresov a schém podľa potreby) s dôrazom na samostatnosť a správnosť tvorby záverov z riešenia úloh. Optimálne je slovné hodnotenie so stručným komentárom k výkonu žiaka, zvlášť aktívnych žiakov, výborné alebo veľmi zlé práce môžeme hodnotiť známku. V nižších ročníkoch sa odporúča pristupovať k tvorbe záverov na základe stručnej osnovy danej učiteľom.**
9. **Preverovať úroveň samostatnej práce žiakov a schopností práce s textom formou hodnotenia správ zo samostatných pozorovaní, riešení zadaných úloh, práce s intrrnetom a vzdelávacími programami podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov.**
10. **Úroveň kombinovaných verbálnych, písomných, grafických prejavov a komunikatívnych zručností je vhodné kontrolovať a hodnotiť prostredníctvom prezentácie projektov, referátov a súťaží podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov.**

7. Učebné zdroje pre 9. ročník

- **obrazy, modely, prírodniny**
- **chemikálie, pomôcky**
- **prezentácie na interaktívnej tabuli**
- **encyklopédie**
- **iná odborná literatúra**
- **časopisy**
- **pracovné zošity, úlohy z chémie**
- **IKT**
- **internet**
- **DVD**
- **Učebnica – Adamkovič, E., Vicenová, H., a kol. : Chémia pre 9. ročník základných škôl. EXPOL PEDAGOGIKA, s.r.o., 2012. Nie je v škole.**

8. Obsah vzdelávania pre 9. ročník:

- A. Obsah učebného predmetu – tematické celky**
- B. Obsahový a výkonový štandard – ŠVP**
- C. Časovo-tematický, výchovno-vzdelávací plán – ŠkVP**

A. Obsah učebného predmetu – tematické celky:

1. Chemické výpočty
  - 1.1. **Látkové množstvo a molárna hmotnosť**
  - 1.2. **Zloženie roztokov**
2. Organické látky
  - 2.1. **Vlastností jednoduchých organických látok**
  - 2.2. **Uhl'ovodíky**
  - 2.3. **Deriváty uhl'ovodíkov**
  - 2.4. **Organické látky v živých organizmoch**
  - 2.5. **Organické látky v bežnom živote**

Laboratórne práce

B. Obsahový a výkonový štandard – ŠVP

Chemické výpočty

Obsahový štandard

Látkové množstvo, jednotka látkového množstva – mól, molárna hmotnosť, jednotka molárnej hmotnosti, vyjadrovanie zloženia roztokov (hmotnostný zlomok a koncentrácia látkového množstva).

Výkonový štandard

- **porovnať hmotnosť 1 mólu atómov rôznych prvkov,**
- **vypočítať molárnu hmotnosť zlúčenín zo známych molárnych hmotností atómov prvkov tvoriacich zlúčeninu,**
- **vypočítať látkové množstvo látky, ak je zadaná hmotnosť látky a molárna hmotnosť látky,**
- **vypočítať hmotnosť látky a vody potrebnej na prípravu roztoku s určitou hmotnosťou a hmotnostného zlomku zložky roztoku,**
- **vypočítať látkové množstvo a hmotnosť látky potrebnej na prípravu roztoku s určitým objemom a koncentráciou látkového množstva.**
-

Obsahový štandard

Charakteristika organických látok, organická chémia, štvorväzbovosť uhlíka, molekulový, štruktúrny a zjednodušený štruktúrny vzorec, uhlíkový reťazec, otvorený reťazec, uzavretý reťazec, jednoduchá väzba, dvojité väzba a trojitá väzba, uhl'ovodíky, alkány, alkény, alkíny, nasýtené a nenasýtené uhl'ovodíky, polymerizácia, makromolekula, prírodné zdroje uhl'ovodíkov, oktánové číslo benzínu, deriváty uhl'ovodíkov, halogénderiváty, kyslíkaté deriváty, prírodné látky, sacharidy, fotosyntéza, tuky, bielkoviny, vitamíny, enzýmy, hormóny, plasty, (polyetylén, polyvinylchlorid, polystyrén), syntetické vlákna (silon, nylon, polyester), mydlá, saponáty, kozmetické prípravky, pesticídy, lieky, drogy.

Výkonový štandard

- vymenovať **príklady anorganických a organických látok**,
- poznať **typ väzby medzi atómami v alkánoch, alkénoch a alkínoch**,
- napísať **vzorce uhl'ovodíkov**:
  - **alkány: metán, etán, propán, bután**,
  - **alkény: etén**,
  - **alkíny: etín (acetylén)**,
- opísať **vlastnosti (skupenstvo, horľavosť, výbušnosť) výskyt a použitie metánu, etánu, propánu, butánu, eténu, etínu a benzénu**,
- poznať **použitie propán-butánovej zmesi a vysvetliť, aké nebezpečenstvo hrozí pri unikaní tejto zmesi z tlakovej nádoby v uzavretom priestore**,
- vymenovať **produkty horenia uhl'ovodíkov**,
- opísať **polymerizáciu na príklade vzniku polyetylénu z eténu**,
- vymenovať **prírodné zdroje uhl'ovodíkov (uhlie, ropa, zemný plyn), spôsob ich získavania a využitia, alternatívne zdroje energie (bioplyn)**,
- uviesť **negatívne vplyvy produktov vznikajúcich pri spaľovaní uhlia na životné prostredie**,
- vymenovať **základné frakcie spracovania ropy (napr. nafta, benzín, oleje, asfalt)**,
- vymenovať **druhy benzínu, ktoré sa v súčasnosti u nás používajú ako palivo do automobilov**,
- vysvetliť **súvislosť medzi oktánovým číslom benzínu a jeho kvalitou**,
- vymenovať **plynné látky, ktorými prispieva automobilová doprava k znečisťovaniu ovzdušia**,
- vyznačiť **na konkrétnych príkladoch derivátov uhl'ovodíkov uhl'ovodíkový zvyšok a charakteristickú skupinu**,
- roztriediť **príklady zlúčenín na uhl'ovodíky a deriváty uhl'ovodíkov**,
- poznať **názvy a vzorce**:
  - **halogénderivátov (chlórmetán)**,
  - **alkoholov (metanol, etanol)**,
  - **karboxylových kyselín (kyselina mravčia, kyselina octová)**,
- poznať **najdôležitejšie vlastnosti a možnosti využitia chloroformu, metanolu a etanolu, kyseliny octovej a acetónu**,
- vysvetliť, **prečo sa halogénderiváty uhl'ovodíkov zaraďujú medzi ekologické jedy**,
- zdôvodniť **nebezpečenstvo používania freónov**,
- poznať **vplyv metanolu, etanolu a acetónu na ľudský organizmus, dôsledky pôsobenia etanolu ako návykovej látky**,
- poznať **spôsoby zneškodňovania zvyškov farieb a rozpúšťadiel ako nebezpečných odpadov**,
- poznať **pôvod názvu kyseliny mravčej**,
- vymenovať **atómy prvkov, ktoré tvoria sacharidy**,
- uviesť **rozdelenie sacharidov podľa zloženia (jednoduché, zložené)**,
- vymenovať **reaktanty, produkty a podmienky priebehu fotosyntézy**,
- vysvetliť **význam fotosyntézy pre život človeka a živočíchov**,
- poznať **výskyt, vlastnosti a možnosti využitia sacharidov (glukóza, fruktóza, sacharóza, škrob, glykogén a celulóza)**,
- poznať **vlastnosti tukov (rozpustnosť vo vode a v alkohole, pôsobenie svetla na tuky)**,
- roztriediť **tuky podľa zloženia (skupenstva) a pôvodu (výskytu)**,
- vysvetliť **funkcie tukov v živých organizmoch**,
- poznať **vplyv rastlinných a živočíšnych tukov na ľudský organizmus**,
- vysvetliť **vplyv cholesterolu na ľudský organizmus**,

- *poznať zloženie a vlastnosti bielkovín,*
- *poznať funkcie bielkovín v ľudskom tele,*
- *vymenovať zdroje rastlinných a živočíšnych bielkovín,*
- *poznať význam vitamínov a ich potravinové zdroje,*
- *poznať význam enzýmov a hormónov pre človeka.*
- *vymenovať príklady a použitie plastov a syntetických vlákien,*
- *opísať úžitkové vlastnosti a možnosti použitia syntetických vlákien,*
- *uviesť výhody a nevýhody používania plastov z environmentálneho hľadiska,*
- *uviesť rozdiely medzi mydlami a saponátmi,*
- *opísať výhody a nevýhody používania pesticídov,*
- *poznať účinky skupín liekov (antibiotiká, analgetiká, antipyretiká),*
- *uviesť príklady a negatívne pôsobenie tolerovaných a zakázaných drog,*
- *vedieť používať ochranné pomôcky – okuliare, rukavice, ochranný štít,*
- *poznať zásady bezpečnej práce v chemickom laboratóriu, základné piktogramy (napr. žieravina, horľavina),*
- *dodržiavať zásady bezpečnej práce v chemickom laboratóriu,*
- *dodržiavať zásady bezpečnej práce s chemickými látkami v praxi,*
- *poznať pomôcky používané pri vykonaných laboratórnych prácach,*
- *vedieť zostaviť jednoduchú chemickú aparatúru,*
- *vykonať podľa návodu školský pokus,*
- *vedieť pozorovať javy sprevádzajúce pokus, vyhodnotiť a interpretovať ich,*
- *zaznamenať výsledok pokusu,*
- *vedieť vyhľadať v literatúre požadované údaje, spracovať ich a prezentovať v primeranej forme.*

Námety na LC

1. **Dôkaz prítomnosti niektorých prvkov v organických zlúčeninách**
2. **Overovanie vlastností sacharidov**
3. **Overovanie vlastností tukov a olejov. Dôkaz ich prítomnosti v semenách rastlín**
4. **Overenie prítomnosti bielkovín a ich vlastností**
5. **Zloženie a vlastnosti pracích práškov a čistiacich prostriedkov**

Alternatívne: Príprava roztokov daného zloženia

Kyselina octová a jej vlastnosti

Dôkaz prítomnosti vitamínu C

Plasty

Námety na tvorbu projektov

1. **Chémia životného prostredia: zisťovanie vplyvu zlúčenín medi na rast rastlín**
2. **Vieme, čo jeme? „E-čka“**
3. **Drogy**

Učebné osnovy - Fyzika

1.Charakteristika predmetu:

Základnou charakteristikou predmetu je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote.

Poslaním vyučovania fyziky je poskytnúť žiakom vedomosti a zručnosti, ktoré im umožnia správne chápať a vysvetľovať javy, deje a zákonitosti reálneho sveta, utváranie fyzikálneho, a spolu s poznatkami z iných prírodovedných a odborných predmetov aj prírodovedného obrazu sveta.

Žiaci sú vedení k správne pochopeniu fyzikálnych pojmov, zákonov, princípov a teórií, ktoré tvoria základ fyzikálneho poznania. Aplikácia fyzikálnych poznatkov sa realizuje formou riešenia úloh, poukázaním na využitie fyziky vo vede, technike a občianskom živote. Poskytuje aj osvojenie si stratégie a postupov, ktoré umožňujú riešenie problémov v bežnom živote.

Predmet fyzika vedie žiakov k tomu, aby základné komunikačné spôsobilosti a personálne vzťahy budovali na základe tolerancie, aby získali a osvojili si teoretické vedomosti a zručnosti v oblasti dodržiavania bezpečnosti pri práci, ochrane svojho zdravia, zdravia spolužiakov a ďalších pracovníkov zúčastňujúcich sa vyučovacieho procesu a vo verejnom živote. Vedie žiakov k ochrane životného prostredia.

Metódy, formy a prostriedky vyučovania fyziky stimulujú rozvoj poznávacích schopností žiakov, podporujú ich cieľavedomosť, samostatnosť a tvorivosť. Formy aktívneho poznávania a systematického bádania vo fyzike sú si v metódach a prostriedkoch výskumnej činnosti príbuzné s ostatnými prírodovednými disciplínami. Žiaci preto budú mať čo najviac príležitostí na aktivitách osvojovať si vybrané (najčastejšie experimentálne) formy skúmania fyzikálnych javov. Každý žiak ako aktívny subjekt v procese vyučovania môže spolurozhodovať a spolupracovať. Učiteľ žiakov motivuje, povzbudzuje a vedie k čo najlepšiemu výkonu. Žiak dostane také základy, ktoré z neho spravia prírodovedne gramotného jedinca tak, aby vedel robiť prírodovedné úsudky a vedel použiť získané vedomosti na efektívne riešenie problémov.

Okrem objavovania a osvojovania si nových poznatkov a rozvíjania kompetencií fyzikálne vzdelávanie poskytne žiakovi možnosť získania informácií o tom, ako súvisí rozvoj prírodných vied s rozvojom techniky, technológií a so spôsobom života spoločnosti. Dôležitou súčasťou teoretického poznávania, prostriedkom precvičovania, upevňovania, prehľbovania a systematizácie poznatkov je aj riešenie kvantitatívnych a kvalitatívnych úloh z učiva jednotlivých tematických celkov, úloh komplexného charakteru, ktoré umožňujú spájať a využívať poznatky z viacerých častí učiva v rámci medzipredmetových vzťahov.

Vo výchovno-vzdelávacom procese predmetu fyzika majú významné miesto fyzikálne prezentácie a fyzikálne materiály zachytené na video a CD nosičoch. Využitie počítačov a internetu umožňuje prezentácie a simulácie fyzikálnych experimentov.

Hodnotenie je založené na kritériách hodnotenia v každom vzdelávacom výstupe. Klasifikácia je prevádzaná podľa pravidiel hodnotenia súčasného školského vzdelávacieho programu.

Súčasťou prípravy žiakov na vyučovanie sú domáce cvičenia. Majú formu riešenia úloh, vypracovania referátov, projektov, práce s knižnou a časopiseckou literatúrou, práce s tabuľkami a pod. Vyučovanie prebieha v odbornej učebni fyziky aj v klasickej triede. Predpokladá sa možnosť uskutočnenia odborných exkurzií.

Rozširovanie fyzikálnych vedomostí je možné aj v rámci krúžku fyzika a internet, ktorého hlavnou náplňou je získavanie a prezentácia vhodných študijných materiálov.

Žiak prostredníctvom fyzikálneho vzdelávania získa vedomosti na pochopenie vedeckých ideí a postupov potrebných pre osobný rast v jeho ďalšej kariére.

Miesto realizácie: Vyučovanie sa uskutočňuje v kmeňovej triede, učebni informatiky a hlavne v odbornej učebni fyzika)

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Intelektuálna oblasť

- vedieť vysvetliť na primeranej úrovni prírodné javy v bezprostrednom okolí a vedieť navrhnúť metódy testovania hodnovernosti vysvetlení;
- rozvíjať schopnosti myslieť koncepčne, kreatívne, kriticky a analyticky;
- opísať spôsoby, ako prírodné vedy pracujú;
- chápať, ako rôzne prírodovedné disciplíny vzájomne súvisia a ako súvisia s inými predmetmi;
- demonštrovať poznatky a pochopenie vedeckých faktov, definícií, zákonov, teórií, modelov;
- poznať ako sa zákony, modely a názory menili v čase;
- vedieť získať, triediť, analyzovať a vyhodnocovať informácie z rozličných vedeckých a technologických informačných zdrojov;
- využívať informácie na riešenie problémov;
- rozvíjať svoje schopnosti myslieť koncepčne, kreatívne, kriticky a analyticky ako aj schopnosti robiť racionálne a nezávislé rozhodnutia;
- rozumieť fyzikálnej terminológii, vedieť ju aktívne používať vo svojom okolí;
- nadobudnúť zručnosť používať matematický aparát vo fyzike, čítať a konštruovať grafy funkčných závislostí medzi fyzikálnymi veličinami;
- vedieť aplikovať logické postupy a kreativitu v skúmaní javov v bezprostrednom okolí;
- vedieť získať, triediť, analyzovať a vyhodnocovať informácie z rozličných vedeckých a technologických informačných zdrojov;
- využívať informácie na riešenie problémov, efektívne rozhodnutia a pri rozličných činnostiach;
- vedieť rozlíšiť argumenty od osobných názorov, spoľahlivé od nespoľahlivých informácií;
- vedieť obhájiť vlastné rozhodnutia a postupy logickou argumentáciou založenou na dôkazoch;
- vedieť analyzovať vzájomné vzťahy medzi vedou, technikou a spoločnosťou.

Schopnosti a zručnosti

- porovnávať vlastnosti látok a telies pozorovaním aj pomocou meradiel fyzikálnych veličín,
- nájsť súvislosti medzi fyzikálnymi javmi a aplikovať ich v praxi,
- využívať každú príležitosť na rozvíjanie logického myslenia,
- vedieť pripraviť, uskutočniť aj vyhodnotiť jednoduchý fyzikálny experiment,
- dodržiavať pravidlá bezpečnosti práce počas experimentovania,
- trénovať schopnosť sústredene pracovať a trpezlivo sa dopracovať k výsledku,
- vynakladať na dosiahnutie cieľa maximálne úsilie a zvládať prípadný neúspech,
- zdokonaľovať sa v komunikácii so spolužiakmi, vedieť pracovať v skupinách,
- vedieť správne formulovať aj otázky aj odpovede, ale aj počúvať druhých. Dokázať obhájiť svoj názor a nehanbiť sa priznať vlastnú chybu
- riešiť problémové situácie,
- vedieť nájsť, získať a spracovať informácie z odbornej literatúry a iných zdrojov aj ich kriticky zhodnotiť z hľadiska ich správnosti, presnosti a spoľahlivosti.

Postojová oblasť

- naučiť žiakov pristupovať k riešeniu problémov,
- byť otvoreným k novým objavom, vedeckým a technickým informáciám,
- vzbudiť u žiakov záujem o prírodu, prírodné vedy a svet techniky,
- snažiť sa pochopiť fyzikálne zákony a využívať ich vo svojom živote, lebo človek je súčasťou prírody, v ktorej platia fyzikálne zákony,

- osvojiť si a rozvíjať schopnosť cielene experimentovať, lebo experiment je jednou zo základných metód aktívneho poznávania vo fyzike a rozvíja nielen manuálne zručnosti, ale aj rozumové schopnosti,
- vytvárať pozitívny vzťah žiakov k procesu poznávania a zdokonaľovania svojich schopností.

Sociálna oblasť

- uvedomiť si poslanie prírodných vied, ako ľudského atribútu na
- vysvetlenie reality nášho okolia,
- uvedomiť si možnosti, ale aj hranice využitia vedy a techniky v spoločnosti,
- vedieť kriticky posúdiť úžitok a problémy spojené s využitím vedeckých poznatkov a techniky pre rozvoj spoločnosti,
- vedieť sa učiť, komunikovať a spolupracovať v tímoch,
- vedieť sa rozhodovať,
- byť autoregulatívny napr. pri dodržiavaní pracovnej disciplíny, vlastnom samovzdelávaní,
- mať cit pre hranice vlastných kompetencií a svoje miesto spoločnosti.

ŠTRUKTÚRA KOMPETENCIÍ ROZVÍJANÝCH VYUČOVANÍM FYZIKY

Poznávacia (kognitívna)	Komunikačná	Interpersonálna	Intrapersonálna
Používať kognitívne operácie.	Tvoriť, prijať a spracovať informácie.	Akceptovať skupinové rozhodnutia.	Regulovať svoje správanie.
Formulovať a riešiť problémy, používať stratégie riešenia.	Vyhľadávať informácie.	Kooperovať v skupine.	Vytvárať si vlastný hodnotový systém.
Uplatňovať kritické myslenie.	Formulovať svoj názor a argumentovať.	Tolerovať odlišnosti jednotlivcov a iných.	
Nájsť si vlastný štýl učenia a vedieť sa učiť v skupine.		Diskutovať a viesť diskusiu o odbornom probléme.	
Myslieť tvorivo a uplatniť jeho výsledky.			

Výchovné a vzdelávacie stratégie

Vo vyučovacom predmete fyzika využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

Komunikatívne a sociálne interakčné spôsobilosti

- sprostredkovať informácie vhodným spôsobom tak, aby každý každému rozumel - video, text, hovorené slovo, diagram, tabuľka, ... ;
- vyjadriť alebo formulovať jednoznačne vlastný názor a záver;
- kriticky hodnotiť získané informácie z multimédií;

- správne interpretovať získané fakty, vyvodzovať z nich závery a dôsledky.

Interpersonálne a intrapersonálne spôsobilosti

- rozvíjať prácu v kolektíve, v družnej a priateľskej atmosfére;
- osvojiť si pocit zodpovednosti za seba a spoluzodpovednosti za prácu v kolektíve;
- hodnotiť a rešpektovať svoju vlastnú prácu a prácu druhých.

Schopnosti riešiť problémy

- rozpoznávať problémy v priebehu ich fyzikálneho vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii - pozorovanie, meranie, experimentovanie, matematické prostriedky, grafické prostriedky a pod;
- vyjadriť alebo formulovať jednoznačne problém, ktorý sa objaví pri fyzikálnom vzdelávaní;
- hľadať, navrhovať alebo používať ďalšie metódy, informácie alebo nástroje, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému, pokiaľ doteraz používané metódy, informácie a prostriedky nevedli k cieľu;
- posudzovať riešenie daného fyzikálneho problému z hľadiska jeho správnosti, jednoznačnosti alebo efektívnosti a na základe týchto hľadísk prípadne porovnávať aj rôzne riešenia daného problému;
- korigovať nesprávne riešenia problému;
- používať osvojené metódy riešenia fyzikálnych problémov aj v iných oblastiach vzdelávania žiakov, pokiaľ sú dané metódy v týchto oblastiach aplikovateľné.

Spôsobilosti využívať informačné technológie

- získavať informácie v priebehu ich fyzikálneho vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii;
- zhromažďovať, triediť, posudzovať a využívať informácie, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému.

Spôsobilosť byť demokratickým občanom

- formulovať a prezentovať svoje postoje v priebehu fyzikálneho vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii,
- preukázať vlastnú zodpovednosť za zverené veci, za svoje vlastné správanie sa, zdravie a spoluzodpovednosť za životné prostredie alebo stav spoločnosti ako celku.

3. Medzipredmetové vzťahy

Technika , Svet práce

V tomto vzťahu využívame prístup žiakov k riešeniu technických úloh, manuálne zručnosti žiakov v práci s rôznymi materiálmi a správne návyky pri používaní pracovných nástrojov.

Žiaci si na technickej výchove môžu vyrobiť z prírodného materiálu dreva, korku, papiera pomôcky, ktoré budú potrebovať pre realizáciu pokusov na hodinách fyziky. Na druhej strane si žiaci na hodinách fyziky môžu pomocou IKT overiť ako veci fungujú prípadne interaktívne si ich odskúšať na apletoch so zameraním napr. na prírodné materiály a pod.

Využitie IKT vo výučbe fyziky

Fyzika poskytuje celú skupinu podnetov, ktoré umožňujú formovať a ďalej stimulovať záujem žiakov. Ak pridáme do výučby ešte aj **výpočtovú techniku**, multimédia a aplety dáme hodinám nový „náboj“, ktorý tiež môže ovplyvniť efektívnosť výučby a záujem o ne.

Počítač je **veľmi vdáchnou pomôckou** učiteľa a to z toho dôvodu, že dokáže vzbudiť u žiakov záujem o preberané učivo, ktoré takto učiteľ môže podať zaujímavejšie a atraktívnejšou formou. Motivuje ich, aktivizuje a pri správnom využití aj provokuje k tvorivej činnosti.

Zavedenie dynamiky do inak staticky znázorňovaných dejov zvyšuje zaujímavosť a názornosť vyučovania. Simulované demonštrácie tohto typu prispievajú u žiakov k vytváraniu empiricko–

experimentálnej bázy (kde jadro tvorí samostatná práca žiakov, laboratórne práce a priame demonštračné experimenty, ktorá spolu s rozumovou činnosťou žiakov vedie k hlbšiemu chápaniu teórií a javov a umožňuje tieto znalosti použiť.

Slovenský jazyk a literatúra: práca s textom.

Zemepis / geografia: Planéta a Zem, dĺžka a jej jednotky, určovanie azimutu, kompas, buzola

Matematika Geometria a meranie, výpočty, riešenie úloh, uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami, desatinné čísla. početné výkony s desatinnými číslami - jednotky hmotnosti objemu, rýchlosti, času a dĺžky, riešenie príkladov s desatinnými číslicami, malá násobilka,...

Chémia: látky a telesá, atóm, zloženie atómu, molekuly, vznik iónov, chemické prvky, elektrolyty, ...

Biológia: vlastnosti kvapalín – kapilárny dej, povrchové napätie, vďaka ktorému sa môže živočích odraziť od vody, prvá pomoc pri zásahu elektrickým prúdom, bleskom,...

Dejepis – vynálezcovia (Newton, Watt, Archimedes,...)

4. Metódy a formy práce

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania:

- Tabuľka pre 6. ročník:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
I. Skúmanie vlastností kvapalín, plynov a pevných telies; II. Správanie sa telies v kvapalinách a plynach;	Informačnoreceptívna – výklad Reprodukčívna – riadený rozhovor Heuristická – rozhovor	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie Práca s PC a CD nosičmi

- Tabuľka pre 7. ročník:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
I. Teplota. Skúmanie premien skupenstva látok; II. Teplo;	Informačnoreceptívna – výklad Reprodukčívna – riadený rozhovor Heuristická – rozhovor	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie Práca s PC a CD nosičmi

- Tabuľka pre 8. ročník:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce

<p>I. Svetlo;</p> <p>II. Sila a pohyb. Práca. Energia</p>	<p>Informačnoreceptívna – výklad Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická – rozhovor</p>	<p>Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie Práca s PC a CD nosičmi</p>
---	--	--

- Tabuľka pre 9. ročník:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
<p>Magnetické a elektrické javy. Elektrický obvod;</p>	<p>Informačnoreceptívna – výklad Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická – rozhovor</p>	<p>Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie Práca s PC a CD nosičmi</p>

5. Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využívajú nasledovné učebné zdroje:

6.ročník:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
<p>Skúmanie vlastností kvapalín, plynov a pevných telies</p>	<p>Učebnica fyziky pre 6. ročník(Lapitková a kol.)</p>	<p>Klasická tabuľa PC Datavideoprojektor Videorekordér</p>	<p>Súprava na ukázanie vlastností kvapalín, plynov a pevných látok, Súprava pre mechaniku, laboratórne váhy, odmerné valce,... Neštandardizované didaktické testy. MFChT</p>	<p>Internet, Videonahrávky, DVD Prezentácie na hodiny fyziky, encyklopédie</p>
<p>Správanie sa telies v kvapalinách a plynoch</p>	<p>Učebnica fyziky pre 6. ročník Encyklopédie,</p>	<p>Klasická tabuľa PC Datavideoprojektor Videorekordér</p>	<p>Súprava na ukázanie správania sa telies v kvapalinách a plynoch , Súprava pre mechaniku, laboratórne váhy, stopky, teplomery, odmerné valce,... Neštandardizované didaktické testy, MFChT</p>	<p>Internet, Videonahrávky, DVD Video Prezentácie na hodiny fyziky, encyklopédie</p>

7. ročník:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
Teplota. Skúmanie premien skupenstva látok	Učebnica fyziky pre 8. ročník, Učebnica fyziky pre 6. ročník, Učebnica fyziky pre 7. ročník, Fyzika 8. ročník - Macháček	Interaktívna tabuľa, Klasická tabuľa,	Súprava na ukázanie vlastností kvapalín, plynov a pevných látok, Súprava na skúmanie premien tepla, na meranie teploty. Neštandardizované didaktické testy, MFChT	Internet, Videonahrávky, DVD Prezentácie na hodiny fyziky, encyklopédie
Teplo	Učebnica fyziky pre 8. ročník, Učebnica fyziky pre 6. ročník, Učebnica fyziky pre 7. ročník, (Lapitková a kol.)	Interaktívna tabuľa, Klasická tabuľa, PC, Datavideoprojektor, Videorekordér	Súprava pre termiku, laboratórne váhy, stopky, teplomery, odmerné valce,... Neštandardizované didaktické testy, MFChT	Internet, Videonahrávky, DVD Video Prezentácie na hodiny fyziky, encyklopédie

8. ročník:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
Svetlo	Učebnica fyziky pre 8. ročník(Lapitková a kol.) Internet, Fyzika 7. ročník – Macháček, Fyzika 9. ročník - Macháček Encyklopédie.	Interaktívna tabuľa, Klasická tabuľa,	Súprava na ukázanie vlastností svetelných javov. Neštandardizované didaktické testy, MFChT	Internet, Videonahrávky, DVD Prezentácie na hodiny fyziky, encyklopédie
Sila a pohyb. Práca. Energia	Učebnica fyziky pre 8. ročník, Učebnica fyziky pre 6. ročník, Učebnica fyziky pre 7. ročník, Fyzika 7. ročník - Macháček	Interaktívna tabuľa, Klasická tabuľa, PC, Datavideoprojektor, Videorekordér	Súprava pre silu a pohyb. Neštandardizované didaktické testy, MFChT	Internet, Videonahrávky, DVD Video Prezentácie na hodiny fyziky, encyklopédie

9. ročník:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
-------------------------	--------------------	---------------------	---------------------------------	---------------

celku			prostriedky	
I. Magnetické a elektrické javy. Elektrický obvod,	Učebnica fyziky pre 8. ročník, Internet, Encyklopédie.	Interaktívna tabuľa, Klasická tabuľa	Súprava na ukázanie elektromagnetických javov. Neštandardizované didaktické testy, MFChT	Internet, Videonahrávky, DVD Prezentácie na hodiny fyziky, encyklopédie
II. Fyzika okolo nás	Encyklopédie. Internet	Interaktívna tabuľa, Klasická tabuľa, PC.	Súprava na ukázanie fyzikálnych javov. Neštandardizované didaktické testy, MFChT	Internet, Videonahrávky, DVD Prezentácie na hodiny fyziky, encyklopédie

6. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Dodržiavam hodnotenie: Podľa Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov ZŠ, príloha č. 2 k metodickému pokynu č. 22/2011. Cieľom **hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole** je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy, aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Cieľom **je ohodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami**. Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov **budeme vychádzať z metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu**. Pri hodnotení budeme dbať na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia **nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných**. Hodnotenie budeme **robiť na základe určitých kritérií, prostredníctvom ktorých budeme sledovať vývoj žiaka**. Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa bude brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon. Budeme **odlišovať hodnotenie spôsobilostí od hodnotenia správania**.

Pridaná hodina k povinnej dotácii (1+1) v 6. a 9. ročníku bude využitá na utvrdzovanie preberaného učiva.

Písomky v 6. aj 7. ročníku budú nasledovať po prebratí tematického celku na preverenie vedomostí. Krátke písomky budeme písať podľa potreby.

Hodnotiť sa budú:

písomné práce - kontrolné previerky, testy, projekty, ústne odpovede.

Stupnica hodnotenia:

100% - 90% = 1;
89% - 75% = 2;
74% - 50% = 3;
49% - 25% = 4;
24% - 0% = 5

ROČNÍK: *DEVIATY*

MAGNETICKÉ A ELEKTRICKÉ JAVY. ELEKTRICKÝ OBVOD

OBSAH	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK VIE)	ROZVÍJANÉ KOMPETENCIE
<p>Magnet a jeho vlastnosti. Poly magnetu. Magnetické pole. Zem ako magnet. Kompas. Elektrizovanie telies. Elektricky naboje. Elektrické pole. Elektrometer. Elektrický obvod. Časti elektrického obvodu. Znázornenie elektrického obvodu schematickými značkami. Žiarovka a jej objavenie. Elektrické vodiče a izolanty z pevných látok. Sériové zapojenie žiaroviek. Porovnanie jasu niekoľkých žiaroviek v sériovom zapojení. Paralelné zapojenie žiaroviek. Elektrický prúd. Jednotka elektrického prúdu 1 A. Meranie veľkosti elektrického prúdu ampérmetrom. Elektrické napätie. Jednotka napätia 1 V. Meranie veľkosti elektrického napätia. Zdroje elektrického napätia. Rezistor. Experimentálne odvodenie Ohmovho zákona ($I = U/R$). Zostrojenie grafu závislosti elektrického prúdu od elektrického napätia. Elektrický odpor. Jednotka elektrického odporu 1 Ω. Vedenie elektrického prúdu v kvapalinách. Model vedenia elektrického prúdu v pevných a kvapalných látkach. Elektrická energia a jej premeny. Elektrické spotrebiče v domácnosti. Bezpečnosť pri práci s elektrickými spotrebičmi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> · navrhnuť experiment na overenie pólov magnetu · vysvetliť princíp určovania svetových strán kompasom · získať informácie o objave žiarovky · zakresliť elektrický obvod pomocou schematických značiek · zapojiť elektrický obvod podľa schémy · odmerať veľkosť elektrického prúdu a elektrického napätia na žiarovke v sériovo zapojenom elektrickom obvode · zostrojiť graf priamej úmernosti medzi prúdom a napätím z nameraných hodnôt · riešiť výpočtové úlohy · riešiť úlohy na praktické zapájanie elektrických obvodov a merania v nich · rešpektovať pravidlá bezpečnosti pri práci s elektrickými spotrebičmi · využiť tvorivo poznatky na vypracovanie projektu 	<p>poznávacia (kognitívna)</p> <ul style="list-style-type: none"> · dokázať tvrdenie experimentom · zdokonaľovať sa v klasifikačnej analýze pri rozlišovaní javov, pojmov, (fyzikálnych veličín), zákonov · pracovať s formálnymi operáciami pri hľadaní vzťahov medzi fyzikálnymi veličinami · čítať s porozumením texty úloh · analyzovať situácie v úlohách · tvorivo aplikovať poznatky pri riešení projektu <p>komunikačnej</p> <ul style="list-style-type: none"> · zakresliť schémou elektrický obvod · zapísať prehľadne údaje pri riešení úloh · vyhľadávať informácie so zameraním na historické aspekty objavov z rôznych zdrojov a pripraviť z nich stručný referát <p>interpersonálnej</p> <ul style="list-style-type: none"> · kooperovať v skupine · akceptovať skupinové rozhodnutia <p>intrapersonálnej</p> <ul style="list-style-type: none"> · rešpektovať pravidlá pri práci s elektrickými spotrebičmi s vedomou ochranou svojho zdravia
<p>ĎALŠIE NAVRHY ČINNOSTI (nepovinná časť): PROJEKT: Zostrojenie elektroskopu z jednoduchých pomôcok. PROJEKT: Návrh a realizácia elektrického obvodu s regulovateľným zdrojom napätia.</p>		

Prierezové témy:

MkV - Multikultúrna výchova; OSR - Osobnostný a sociálny rozvoj; ENV - Environmentálna výchova; MDV – Mediálna výchova; TPPZ - Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Prierezová téma	Ciele a kľúčové kompetencie
TPPZ - Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Naučiť sa zdokonaľovať schopnosti týkajúci sa spolupráce a komunikácie v tíme v rôznych situáciách ✓ Učiť sa porozumieť sebe samému a druhým, zvládať vlastné správanie, prispievať k utváraniu dobrých medziľudských vzťahov v triede aj mimo ňu. ✓ Rozvíjať základné schopnosti dobrej komunikácie a k tomu príslušné vedomosti, utvárať a rozvíjať základné zručnosti pre spoluprácu, získať základné sociálne zručnosti pri riešení zložitých situácií a osvojovať si študijné zručnosti.
OSR - Osobnostný a sociálny rozvoj	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Rozvíjať evolúciu (proces) ľudského správania sa, komunikáciu človeka s prírodou, sebaregulácia konania ako základný ekologický princíp. ✓ Pomáhať každému žiakovi hľadať vlastnú cestu k životnej spokojnosti založenej na dobrých vzťahoch k sebe samému, k spolužiakom, k vyučujúcim ale aj k prírode a k svetu. ✓ Rozvíjať pozornosť a sústredenie, cvičiť zručnosti zapamätania, riešenia problémov, zručnosti potrebné k učeniu a štúdiu. ✓ Osvojovať si zručnosti pre predchádzanie stresu v medziľudských vzťahoch, osvojiť si dobrú organizáciu času, zručnosti k zvládaniu stresových situácií sebareflexiu.
ENV - Environmentálna výchova	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Viest žiakov k pochopeniu komplexnosti a zložitosti vzťahov človeka a životného prostredia, t.j. k pochopeniu nutnosti postupného prechodu k udržateľnému rozvoju spoločnosti a k poznaniu významu zodpovednosti za konanie spoločnosti a k poznávaniu významu zodpovednosti za konanie spoločnosti i každého jednotlivca. ✓ Zdôrazňovať a učiť žiakov k objektívnej platnosti základných prírodných zákonitostí, dynamických súvislostí od najmenej zložitých ekosystémov až po biosféru ako celok, postavenie človeka v prírode a komplexné funkcie ekosystémov vo vzťahu k ľudskej spoločnosti, t.j. pre zachovanie základných podmienok života, pre získanie obnoviteľných zdrojov surovín a energie a pre mimoprodukčné hodnoty (inšpiráciu a odpočinok).
MDV – Mediálna výchova	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Naučiť žiakov využívať tlačené i digitálne dokumenty ako zdrojov informácií. ✓ Viest žiakov k selektovaniu a používaniu vecnej správnosti a presnosti správy, a to ako kritickou analýzou existujúcich textov. ✓ Učiť žiakov k slobodnému vyjadreniu vlastných postojov a zodpovednosti za spôsob jeho formovania a prezentácie. ✓ Kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty.
MkV - Multikultúrna výchova	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Rozvíjať vzťahy medzi učiteľmi a žiakmi, medzi žiakmi navzájom, medzi školou a rodinou, medzi školou a miestnou komunitou. Prispievať k vzájomnému spoznávaniu oboch skupín, ku vzájomnej tolerancii, k odstraňovaniu nepriateľstva a predsudkov voči „neznámemu, nepoznanému“. ✓ Rozvíjať evolúciu ľudského správania, komunikáciu človeka s prírodou, sebareguláciu konania ako základný ekologický princíp. ✓ Poznávať vlastnú kultúru a porozumieť odlišným kultúram. ✓ Rozvíjať zmysel pre spravodlivosť, solidaritu, toleranciu, viesť k chápaniu ✓ Upozorniť na využívanie výsledkov vedy a výskumov z hľadiska časového i priestorového.

Matematika a práca s informáciami

predmet	MATEMATIKA
ročník	deviaty
časová dotácia	4 hodín týždenne / 132 hodín ročne

Hodiny, vykonovy standard, prierezo ve temy - doplnit aj do tabulky
Ostatne uz je

OBSAH VZDELÁVANIA PREDMETU

Obsah vzdelávania je zadefinovaný nasledovnými tematickými celkami:

- Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel
- Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc
- Niektoré ďalšie telesá, ich objem a povrch
- Súmernosť v rovine
- Pytagorova veta
- Grafické znázorňovanie závislostí
- Podobnosť trojuholníkov
- Štatistika
- Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Tematický celok	Časová dotácia	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel	16	<p>Druhá a tretia mocnina a odmocnina. Mocniny s mocniteľom - prirodzeným číslom. Mocniny čísla 10, predpony a ich súvis s mocninami. Zápis veľkých čísel v tvare $a \cdot 10^n$ (pre $a < 10$ a $n \in \mathbb{N}$) a práca s takýmito číslami na kalkulačke. Vytváranie predstavy o veľmi veľkých a veľmi malých číslach. Počítanie s veľkými číslami, zaokrúhľovanie a odhad výsledku.</p>	<p>Orientovať sa v pojmoch mocniteľ, exponent, základ mocniny. Zapísať súčin rovnakých čísel ako mocninu a naopak. Určiť druhú mocninu čísel od 0 po 20 a zapamätať si ich. Vypočítať druhú mocninu zlomku. Vypočítať druhú mocninu záporného čísla. Riešiť výpočtové i slovné úlohy s využitím druhej a tretej mocniny, aj s použitím kalkulačky. Zapísať druhú, tretiu odmocninu. Poznať podmienku základu druhej odmocniny. Spamäti určiť druhú odmocninu "štvorcov" celých čísel od 0 do 20. Zapísať tretiu odmocninu. Vypočítať druhú a tretiu odmocninu čísla na kalkulačke. Poznať vzťahy $0n = 0$, $a0 = 1$. Určiť znamienko n-tej mocniny ľubovoľného čísla. Poznať a použiť pravidlo sčítania a odčítania mocnín s rovnakým základom a exponentom. Násobiť a deliť mocniny s rovnakým základom. Umocniť súčin. Umocniť podiel. Umocniť mocninu. Zapísať ako mocninu čísla 100, 1000, 10000... Zapísať veľké čísla v tvare $a \cdot 10^n$, kde $1 \leq a < 10$, $n \in \mathbb{N}$. Riešiť primerané numerické aj slovné úlohy s veľkými číslami s využitím zručností odhadu a zaokrúhľovania. Používať zaokrúhľovanie a odhad pri riešení praktických úloh.</p>
Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc	27	<p>Riešenie jednoduchých lineárnych rovníc pomocou ekvivalentných úprav. Riešenie jednoduchých lineárnych nerovníc, ich vzťah k príslušnej lineárnej rovnici. (Ako propeedeutika jednoduché grafické znázornenie riešenia). Riešenie jednoduchých lineárnych rovníc s neznámou v menovateli. Vyjadrenie neznámej zo vzorca. Riešenie slovných (kontextových) úloh, ktoré vedú k lineárnej rovnici alebo nerovnici.</p>	<p>Rozlíšiť medzi zápsmi rovnosti, nerovnosti, rovnice, nerovnice. Rozhodnúť o rovnosti (nerovnosti) dvoch číselných (algebraických) výrazov. Riešiť lineárnu rovnicu (aj s desatinnými číslami, celými číslami, zátvorkami, zlomkami, s neznámou v menovateli). Overiť riešenie rovnice skúškou správnosti. Určiť podmienky riešenia rovnice (výrazu) s neznámou v menovateli. Vykonať skúšku správnosti. Riešiť jednoduché lineárne nerovnice. Graficky znázorniť riešenie nerovnice. Overiť riešenie dosadením viacerých hodnôt z intervalu riešenia aj mimo neho. Z primeraných matematických a fyzikálnych vzorcov vyjadriť neznámu. Riešiť slovné úlohy s tematikou pohybu. Riešiť slovné úlohy s tematikou spoločnej práce. Riešiť slovné úlohy vedúce k lineárnej rovnici / nerovnici - analyzovať úlohu, určiť a vybrať vhodnú stratégiu riešenia (rovnica, nerovnica, tipovaním, ...), zostaviť zápis úlohy, zapísať postup riešenia</p>

			slovnej úlohy. Overiť správnosť riešenia slovnej úlohy.
Niektoré ďalšie telesá, ich objem a povrch	18	Valec, ihlan, kužeľ a ich siete. Objem a povrch valca, ihlana a kužeľa. Guľa a rez guľou. Objem a povrch gule. Použitie vzorcov na výpočet objemu a povrchu valca, ihlana, kužeľa a gule (aj v slovných úlohách z praxe).	Popísať valec, ihlan, kužeľ, guľu, pomenovať ich základné prvky. Načrtnúť tieto telesá vo voľnom rovnobežnom premietaní. Zostrojiť sieť valca, kužeľa, ihlana. Vypočítať objem a povrch valca, kužeľa, ihlana, gule. Riešiť primerané slovné úlohy na výpočet objemu a povrchu valca, ihlana, kužeľa a gule. Použiť vzorce pre výpočet objemu a povrchu valca, ihlana, kužeľa a gule.
Súmernosť v rovine	8	Osová súmernosť, os súmernosti. Stredová súmernosť, stred súmernosti. Konštrukcia obrazu v osovej súmernosti. Konštrukcia obrazu v stredovej súmernosti. Ukážky stredovej súmernosti - útvarov (aj v štvorcovej sieti).	Vysvetliť pojem osová súmernosť. Určiť, či sú geometrické útvary súmerné podľa osi. Nájsť os súmernosti osovo súmerného útvaru. Zostrojiť obraz bodu, úsečky, priamky, kružnice alebo jednoduchého útvaru (obrazca) zloženého z úsečiek a častí kružnice v osovej súmernosti. Vysvetliť pojem stredová súmernosť, stred súmernosti. Zostrojiť obraz bodu, úsečky, priamky, kružnice alebo jednoduchého útvaru (obrazca) zloženého z úsečiek a častí kružnice v stredovej súmernosti. Určiť osi súmernosti (štvorec, obdĺžnik, trojuholník, kružnica - kruh, atď.) Určiť stredovo súmerné rovinné útvary (štvorec, obdĺžnik, kruh). Zostrojiť osovo aj stredovo súmerný útvar k danému jednoduchému útvaru (aj v štvorcovej sieti).
Pytagorova veta	14	Pytagorova veta, jej odvodenie. Použitie Pytagorovej vety pri riešení praktických úloh.	Popísať pravouhlý trojuholník, vymenovať jeho základné prvky, orientovať sa v pojmoch odvesna, prepona, súčet dvoch ostrých uhlov v pravouhlom trojuholníku je 90 stupňov. Popísať, pre aký útvar platí Pytagorova veta, vysvetliť vzťah $c^2=a^2+b^2$ aj pomocou slovnej formulácie. Vysvetliť význam Pytagorovej vety. Zapísať Pytagorovu vetu vzťahom $c^2=a^2+b^2$, ale aj vzťahom pri inom označení strán pravouhlého trojuholníka. Samostatne vyjadriť a zapísať zo základného vzťahu Pytagorovej vety obsah štvorca nad odvesnou a ($a^2=c^2-b^2$) a nad odvesnou b ($b^2=c^2-a^2$). Vyjadriť vzťah pre výpočet odvesien a , b alebo ich druhých mocnín. Vypočítať dĺžku tretej strany pravouhlého trojuholníka, ak sú známe dĺžky jeho dvoch zvyšných strán. Použiť Pytagorovu vetu v úlohách o rovinných geometrických útvaroch (rovnoramenný, rovnostranný trojuholník, lichobežník). Samostatne použiť Pytagorovu vetu pri riešení praktických kontextových úloh z reálneho života.
Grafické znázorňovanie závislostí	13	Karteziánsky (pravouhlý - dvojrozmerný) súradnicový systém. Rôzne spôsoby znázorňovania - grafy závislostí. Súvis grafu s niektorými základnými	Popísať a zostrojiť pravouhlý súradnicový systém. Zobrazíť bod, úsečku, trojuholník atď. v pravouhlom súradnicovom systéme. Zostrojiť graf lineárnej závislosti podľa údajov z tabuľky pre

		<p>vlastnosťami závislostí (rast, klesanie, najväčšie a najmenšie hodnoty). Lineárna závislosť (lineárna funkcia), jej vlastnosti a graf. Všeobecná rovnica lineárnej funkcie: $y = k \cdot x + q$; ($k \neq 0$).</p> <p>Koeficienty k a q v predpise lineárnej funkcie. Znáznornenie priamej a nepriamej úmernosti graficky. Graf a predpis priamej a nepriamej úmernosti.</p>	<p>hodnoty x a y. Popísať základné vlastnosti grafu lineárnej funkcie (lineárnej závislosti) - tvar grafu, súvislosť čísla k v predpise lineárnej funkcie $y = kx + q$ s jej rastom alebo klesaním. Uviesť dvojicu veličín, medzi ktorými je lineárna funkčná súvislosť. Zostaviť tabuľku a zostrojiť graf lineárnej funkcie v obore reálnych čísel. Poznať význam koeficientov k a q v predpise lineárnej funkcie $y = kx + q$. Určiť, či je lineárna funkcia rastúca (klesajúca). Zapišať tvar konštantnej funkcie napr. $y = a$, kde a je reálne číslo. Čítať údaje z grafu priamej a nepriamej úmernosti, použiť pri výpočte. Určiť druhú súradnicu bodu, ktorý leží na grafe. Riešiť slovné úlohy na využitie závislosti prvkov v priamej a nepriamej úmernosti. Riešiť kontextové úlohy s tematikou osovej a stredovej súmernosti, Pytagorovej vety a karteziánskeho súradnicového systému.</p>
Podobnosť trojuholníkov	14	<p>Podobnosť geometrických útvarov, pomer podobnosti. Úsečka rozdelená v danom pomere. Podobnosť trojuholníkov. Riešenie prireraných matematických (numerických) a konštrukčných úloh. Použitie podobnosti pri meraní výšok a vzdialeností, topografické práce v reálnych situáciách.</p>	<p>Vysvetliť podstatu zhodnosti a podobnosti. dvoch geometrických útvarov. Rozhodnúť, či sú dva dané geometrické útvary zhodné, resp. podobné. Vysvetliť vety o zhodnosti trojuholníkov. Vysvetliť podstatu podobnosti dvoch geometrických útvarov. Rozhodnúť o podobnosti dvojice daných útvarov v rovine (štvorce, obdĺžniky, trojuholníky, atď.). Vypočítať pomer podobnosti k pre dva rovinné útvary. Vysvetliť základné vety o podobnosti trojuholníkov (sss, sus, uu). Na základe viet o podobnosti trojuholníkov riešiť prirerané matematické (numerické) a konštrukčné úlohy. Použiť pomer podobnosti k dvoch podobných rovinných útvarov pri výpočtovej a konštrukčnej úlohe. Využiť vlastností podobnosti trojuholníkov pri riešení praktických úloh zo života pri meraní (odhadovaní) vzdialeností a výšok. Riešiť jednoduché praktické topografické úlohy s využitím vlastností podobnosti trojuholníkov. Určiť skutočnú vzdialenosť - mierka mapy a skutočné rozmery predmetov - mierka plánu.</p>
Štatistika	13	<p>Štatistické prieskumy, triedenie, náhodný výber. Realizácia vlastných jednoduchých štatistických prieskumov - projektov, ich spracovanie. Tabuľky, grafy a diagramy, ich čítanie, interpretácia a tvorba, prechod od jedného typu znázornenia k inému.</p>	<p>Orientovať sa v pojmoch možný, nemožný, náhodný, istý jav. Popísať triedenie štatistických jednotiek a náhodný výber zo súboru. Určiť výpočtom relativnu početnosť daného javu. Riešiť prirerané úlohy zo štatistiky s využitím výpočtu aritmetického priemeru. Interpretovať údaje z tabuľky a prostredníctvom viacerých druhov diagramov - grafov, (kruhový, koláčový, úsečkový, stĺpcový, spojnicový) znázorniť hodnoty - údaje. Pripraviť a spracovať jednoduchý vlastný projekt zameraný na</p>

			štatistický prieskum určitej udalosti spojený s triedením údajov, spracovaním získaných hodnôt - údajov do tabuľky a vyjadrením početnosti určitých javov z nazbieraných údajov.
Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie	42	Aplikačné a kontextové úlohy z praxe a bežného života s využitím už nadobudnutých poznatkov a vedomostí.	Reprodukovať a analyzovať text slovnej úlohy, kategorizovať typ úlohy, vykonať matematizáciu (matematický zápis) daných údajov a neznámych údajov, zhodnotiť možnosti riešenia, navrhnúť riešenie, riešiť úlohu, overiť správnosť riešenia.

KOMPETENCIE

- pozná a funkčne využíva rôzne spôsoby kvantitatívneho vyjadrenia celok - časť (prirodzeným číslom, zlomkom, desatinným číslom, percentom)
- rieši kontextové a aplikačné úlohy
- matematizuje jednoduché reálne situácie s využitím písmen vo význame čísla (premennú, určí hodnotu výrazu)
- matematizuje a rieši reálnu situáciu pomocou rovníc
- tvorí a rieši úlohy, v ktorých aplikuje osvojené poznatky o číslach a početných výkonoch
- udáva tabuľky jednoduchých lineárnych súvislostí, dopĺňa chýbajúce údaje na základe objaveného pravidla a znázorňuje údaje
- objavuje funkčné vzťahy medzi premennými a znázorňuje ich v pravouhlej súradnicovej sústave
- vyjadrí lineárne funkcie rovnicou, tabuľkou, grafom, vie uviesť príklady nelineárnych funkcií
- vytvára tabuľky a grafy pre jednoduché funkcie
- užíva k argumentácii a pri výpočtoch vety o zhodnosti a podobnosti trojuholníkov
- rozoznáva a modeluje osovo a stredovo súmerné útvary v rovine, manipulatívnu činnosťou je žiak privedený k pochopeniu a osvojeniu jednoduchých geometrických transformácií, pozná základné vlastnosti dvojíc súmerných útvarov a vie ich využívať pri jednoduchých konštrukciách
- analyzuje a rieši aplikačné geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu
- je schopný orientovať sa v množine údajov
- vie prisúdiť výrok z blízkeho okolia správnu pravdivostnú hodnotu
- vie posudzovať realitu zo štatistického a pravdepodobnostného pohľadu
- vie rozlíšiť istý a nemožný jav

Dosiahnuté postoje:

- spolieha sa na výsledky zistené početnými výkonmi prostredníctvom možnosti kontroly týchto výpočtov
- poznaním písmen vo význame čísla získava pocit, že je bohatší o dôležité využiteľné vedomosti
- poznanie rovníc mu dáva rýchlejší a univerzálnejší prostriedok riešenia úloh
- získava pozitívny vzťah k tvorivému prístupu k údajom
- vidí potrebu samostatnosti pri objavovaní a slovnom vyjadrení výsledkov zistenia

- vytvára si naklonenosť k využívaniu grafických prostriedkov vyjadreniu kvantitatívnych súvislostí
- má záujem o zdokonaľovanie svojho logického myslenia, o jeho neustále rozširovanie a prehĺbovanie, o prvky kritického myslenia
- je priaznivo naklonený rozvíjaniu svojich schopností a objaveniu pravidiel okolo seba
- vďaka poznaniu premenných je pripravený na iný spôsob prístupu k veličinám a realite
- je naklonený v jednote používať odhad, meranie a výpočet
- postupne si zvyká na potrebu dôkazu a v odôvodnených prípadoch ho aj nárokuje
- snaha o presnosť pri meraniach, konštrukcii a výpočtoch je preňho samozrejmosťou
- používa náčrty, rôzne spôsoby znázornenia geometrických telies a predmetov
- vyvíja snahu o rozvoj vlastnej priestorovej predstavivosti
- často sa opiera o svoje vedomosti a zručnosti z oblasti zhodnosti a podobnosti geometrických útvarov
- vďaka nadobudnutým vedomostiam a matematickým zručnostiam si uvedomuje iný, kvalitnejší a hodnotnejší spôsob vnímania okolitej skutočnosti
- je pripravený na posúdenie pravdivosti matematických výrokov, s ktorými sa v priebehu svojej učebnej činnosti stretol
- získava nadhľad nad celkovým chápaním matematického textu, z hľadiska jeho štruktúry na definície, vety, hypotézy, dôkazy
- získava uspokojenie nad ovládaním ďalšieho prostriedku riešenia úloh
- získava uspokojenie nad novým pohľadom na realitu
- získava spokojnosť nad novou možnosťou zachytávania kvantifikácie reality

PRIEREZOVÉ TÉMY

Prierezová téma	Východisko	Zmysel / cieľ	Tematický celok prierezovej témy	Téma prierezovej témy	Téma predmetu	Tematický celok predmetu	Organizačné zabezpečenie
Regionálna výchova	Prírodné krásy.	Poznať nadmorské výšky a základné vzdialenosti medzi prírodnými krásami v našom regióne.	Môj rodný kraj	Prírodné krásy regiónu	Riešenie úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie (mierka mapy a plánu)	Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie	Praktické aktivity s mapou regiónu a výpočty na základe mierky mapy. Skupinová práca - zhotovenie náčrtu okolia na základe publikácie o našom regióne a vzdialenostiach medzi prírodnými krásami region.
Multikultúrna výchova	Umenie a estetické hodnoty	Formovať estetický grafický	Estetická výchova	Esteický prejav	Konštrukcia trojuholníka	Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov	Praktické aktivity

UČEBNÉ ZDROJE

Literatúra

- Šedivý, Čeretková: Matematika pre 7. ročník ZŠ, 2. časť, SPN, 2000
- Šedivý, Čeretková: Matematika pre 8. ročník ZŠ, 1. časť, SPN, 2001
- Šedivý, Čeretková: Matematika pre 8. ročník ZŠ, 2. časť, SPN, 2002
- Šedivý, Čeretková: Matematika pre 9. ročník ZŠ, 1. časť, SPN, 2001
- Šedivý, Čeretková: Matematika pre 9. ročník ZŠ, 2. časť, SPN, 2002
- Rôzni: Hravá matematika - pracovný zošit pre 9. ročník ZŠ, Taktik International, s.r.o., 2012
- Bálint: Vzdelávacie štandardy s exemplifikačnými úlohami z matematiky pre 2. stupeň základnej školy, MŠ SR, 2002
- Burjan, Bastlová: Matematika základnej školy v testoch, EXAM, 1999

Didaktická technika

- interaktívna tabuľa, dataprojektor, IKT

Materiálne výučbové prostriedky

- trojuholník s ryskou, kružidlo, uhlomer, kalkulačka, štvorcový papier

Ďalšie zdroje

- internet, pripravené prezentácie, pracovné listy, skúsenosti

INFORMATIKA

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU INFORMATIKA

Informatika má dôležité postavenie vo vzdelávaní, pretože podobne ako matematika rozvíja myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, zovšeobecňovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémov a overovať ich v praxi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie.

Poslaním vyučovania informatiky je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník používaných pri práci s údajmi a toku informácií v počítačových systémoch. Buduje tak informatickú kultúru, t.j. vychováva k efektívnemu využívaniu prostriedkov informačnej civilizácie s rešpektovaním právnych a etických zásad používania informačných technológií a produktov. Toto poslanie je potrebné dosiahnuť spoločným pôsobením predmetu informatika a aplikovaním informačných technológií vo vyučovaní iných predmetov, medzipredmetových projektov, celoškolských programov a pri riadení školy.

Systematické základné vzdelanie v oblasti informatiky a využitia jej nástrojov zabezpečí rovnakú príležitosť pre produktívny a plnohodnotný život obyvateľov SR v informačnej a znalostnej spoločnosti, ktorú budujeme.

Oblasť informatiky zaznamenáva mimoriadny rozvoj, preto v predmete informatika je potrebné dôkladnejšie sa zamerať na štúdium základných univerzálnych pojmov, ktoré prekračujú súčasné technológie. Dostupné technológie majú poskytnúť vyučovaniu informatiky široký priestor na motiváciu a praktické projekty.

CIELE UČEBNÉHO PREDMETU INFORMATIKA

Cieľom vyučovania informatiky na 2. stupni ZŠ je sprístupniť základné pojmy a techniky používané pri práci s údajmi a pri tvorbe algoritmov a výpočtových procesov. Podobne ako matematika aj informatika v spojení s informačnými technológiami vytvára platformu pre všetky ďalšie predmety. V predmete informatika je potrebné dôkladnejšie sa zamerať na štúdium základných univerzálnych pojmov, ktoré prekračujú súčasné technológie. Dostupné technológie majú poskytnúť vyučovaniu informatiky široký priestor na motiváciu a praktické projekty.

Výchovno-vzdelávací proces na 2. stupni základnej školy smeruje k tomu, aby žiaci

- sa oboznámili s pojmami údaj a informácia, s rôznymi typmi údajov, s ich zbieraním, uchovávaním, zobrazovaním, spracovaním a prezentovaním,
- rozumeli pojmom algoritmus a program (formálny zápis automatizovaného spracovania údajov);
- sa oboznámili so systémami na spracovanie údajov – z pohľadu ich architektúry (počítač, prídavné zariadenia, médiá, komunikácie) a logickej štruktúry (napr. operačný systém);

- si rozvíjali schopnosť algoritmizovať zadaný problém, rozvíjali si programátorské zručnosti, naučili sa pracovať v prostredí bežných aplikačných programov, naučili sa efektívne vyhľadávať informácie uložené na CD alebo na sieti a naučili sa komunikovať cez sieť;
- nadobudli schopnosti potrebné pre výskumnú prácu (t. j. schopnosť realizovať jednoduchý výskumný projekt, sformulovať problém), rozvíjali si formálne a logické myslenie, naučili sa viaceré metódy na riešenie problémov,
- rozvíjali si svoje schopnosti kooperácie a komunikácie (naučili sa spolupracovať v skupine pri riešení problému, verejne so skupinou o ňom diskutovať a referovať);
- rozvíjali si svoju osobnosť, tvorivosť, logické myslenie, zodpovednosť, morálne a vôľové vlastnosti, húževnatosť, sebakritickosť a snažili sa o sebavzdelávanie;
- naučili sa rešpektovať intelektuálne vlastníctvo a autorstvo informatických produktov, systémov a aplikácií (aby chápali, že informácie, údaje a programy sú produkty intelektuálnej práce, sú predmetmi vlastníctva a majú hodnotu), pochopili sociálne, etické a právne aspekty informatiky.

OBSAH VZDELÁVANIA – OBSAHOVÝ A VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Vzdelávací obsah informatiky v Štátnom vzdelávacom programe je rozdelený na päť tematických okruhov:

- **Informácie okolo nás**
- **Komunikácia prostredníctvom IKT**
- **Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie**
- **Princípy fungovania IKT**
- **Informačná spoločnosť**

Informácie okolo nás

Učivo v tematickom okruhu *Informácie okolo nás* je kľúčové aj pre nižšie sekundárne vzdelávanie. Pojem informácia, typy informácií (textová, multimediálna, atď.), aplikácie na spracovávanie špecifických informácií sú veľmi dôležité pre pochopenie mechanizmov pri riešení najrôznejších problémov pomocou, resp. prostredníctvom IKT. Žiaci by sa už od prvej triedy mali učiť pracovať so základnými počítačovými aplikáciami, aby

1. vedeli základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,
2. vedeli vytvárať jednoduché tabuľky a grafy,
3. získali ďalšie zručnosti kreslenia v grafickom prostredí a spracovávaní grafických informácií,

4. porozumeli nahrávaniu a prehrávaniu zvukov a videí,
5. prostredníctvom didaktických hier, edukačných prostredí a encyklopédií pochopili využitie IKT v iných predmetoch,
6. pomocou IKT dokázali realizovať čiastkové úlohy a výstupy z projektového vyučovania.

Obsahový štandard - pojmy:

- typy informácií, reprezentácia, bit, bajt
- formátovanie textu, nadpisy, odrážky, obrázky v texte
- grafická informácia, fotografia, animácia
- informácie v tabuľkách, bunka, vzťahy medzi bunkami, grafy
- úprava zvukov, hudobný formát, prehrávanie a vytváranie videa
- prezentácia, snímka, prezentačný program, prezentácia na webe
- encyklopédia, odkazy

Výkonový štandard - vlastnosti a vzťahy, postupy a metódy:

- vytvorenie plagátu, vizitky, pozvánky
- úprava fotografií, koláž, texty v obrázkoch
- vytvorenie alebo prerozprávanie príbehu ako prezentácia
- hľadanie slova, pojmu v tabuľke, v dokumente, v encyklopédii, hľadanie titulu v elektronickej knižnici
- edukačné prostredia pre iné predmety (napr. dynamická geometria, fyzikálne experimenty, práca s mapami, trenažéry pre cudzí jazyk)

Komunikácia prostredníctvom IKT

Ďalší tematický okruh ***Komunikácia prostredníctvom IKT*** sa venuje využitiu nástrojov internetu na komunikáciu na vlastné učenie sa a aj na riešenie školských problémov, na získavanie a sprostredkovanie informácií. Žiaci

1. by sa mali naučiť pracovať s elektronicou poštou,
2. by mali pochopiť spôsob a mechanizmy vyhľadávania informácií na internete,
3. by mali získať základné vedomosti o priamej komunikácii prostredníctvom IKT (rozhovory, okamžité správy),
4. by mali poznať niektoré základné postupy pri využívaní internetu v informačnej spoločnosti (cestovný poriadok, mapy, internetový obchod),
5. by si mali uvedomovať bezpečnostné riziká pri práci s internetom.

Obsahový štandard - pojmy:

- elektronická pošta, adresár príjemcov, príloha správy
- webová adresa, katalógy, portály, vyhľadávače
- rozhovor (chat), okamžitá správa (ICQ)

Výkonový štandard - vlastnosti a vzťahy, postupy a metódy:

- formátovanie emailovej správy
- školský web, weby inštitúcií, edukačný portál, vyhľadávanie pomocou google
- rozhovor (chat) so spolužiakmi v triede, okamžité správy so spolužiakmi a učiteľom
- prechádzanie a hľadanie v internetovom obchode (knihy, filmy, hudba, elektronika, hračky).

Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie

V tematickom okruhu ***Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie*** sa žiaci zoznámia so špecifickými postupmi riešenia problémov prostredníctvom IKT. Zoznámia sa s pojmami ako algoritmus, program, programovanie. Najväčším prínosom tohto okruhu bude to, že žiaci získajú základy algoritmického myslenia a schopnosť uvažovať nad riešením problémov pomocou IKT. Naučia sa uvažovať nad rôznymi parametrami efektívnosti rôznych riešení problémov, naučia sa rôzne postupy a mechanizmy pri riešení úloh z rôznych oblastí.

Obsahový štandard - pojmy:

- postup riešenia, etapy riešenia problémov
- programovací jazyk, elementárny príkaz, postupnosť, procedúra, cyklus
- zložitosť riešenia problému

Výkonový štandard - vlastnosti a vzťahy, postupy a metódy:

- v detskom programovacom prostredí riešenie úloh s opakovaním nejakých činností, zoskupovanie častí riešenia do procedúr
- porovnanie času trvania rôznych riešení problému

Princípy fungovania IKT

Tematický okruh ***Princípy fungovania IKT*** sa venuje popisu a pochopeniu mechanizmov informačných a komunikačných technológií. Žiaci by sa mali zoznámiť s princípmi fungovania

1. jednoduchého hardvéru,

2. rôznych oblastí určenia softvéru,
3. úlohami operačných systémov (napr. práca so súbormi a priečinkami),
4. lokálnej siete a internetu.

Obsahový štandard - pojmy:

- vstupno/výstupné zariadenia, skener
- oblasti aplikácií softvéru
- operačný systém, používateľ, prihlasovanie do systému, správca úloh
- priečinkov, disk, CD, usb-pamäťový kľúč, archív
- lokálna sieť, zdieľanie súborov v triede
- princípy fungovania internetu, adresa, doména, IP, http, ftp, smtp
- formáty súborov

Výkonový štandard - vlastnosti a vzťahy, postupy a metódy:

- porovnávanie periférií podľa ich určenia a kapacít
- práca so skenerom, jednoduché princípy fungovania skenera
- naštartovanie operačného systému, prihlásenie a odhlásenie používateľa
- spúšťanie naraz viac aplikácií, sledovanie behu aplikácií v správcovi úloh
- ukladanie informácií na rôzne média, porovnanie kapacít a rýchlosti ukladania
- vytváranie archívov, výber z archívu, rozbaľovanie archívu
- práca so súbormi v lokálnej sieti triedy
- logické princípy fungovania internetu, zisťovanie IP čísla počítača
- skúmanie rozdielov rôznych formátov súborov

Informačná spoločnosť

Tematický okruh ***Informačná spoločnosť*** sa nachádza v prieniku informatiky a občianskej výchovy. Zaoberá sa etickými, morálnymi a spoločenskými aspektmi informatiky. Oboznamuje s možnými rizikami a metódami na riešenie týchto rizík. Žiaci by mali

1. oboznámiť s využitím IKT v najrôznejších oblastiach znalostnej spoločnosti,
2. pochopiť, že používanie IKT si vyžaduje kritický a zvažujúci postoj k dostupným informáciám,

3. viesť k zodpovednému používaniu interaktívnych médií – rozumieť rizikám, ktoré sa tu nachádzajú.

Obsahový štandard - pojmy:

- informačné technológie vo vedomostnej spoločnosti
- riziká technológií, vírusy, antivírusové programy, hackeri
- zásady bezpečnosti
- platnosť, správnosť informácií, nebezpečný obsah
- licencie programov, legálnosť používania, freeware, shareware
- legálnosť použitia obrázkov a textov z internetu

Výkonový štandard - vlastnosti a vzťahy, postupy a metódy:

- ako pomáhajú počítače v praktickom živote a živote spoločnosti, ukážky jednoduchých aplikácií
- ako vznikajú a ako sa šíria počítačové vírusy, ako sa odhaľujú a odstraňujú
- kto, prečo a ako pácha počítačovú kriminalitu, čo môže spôsobiť
- rozdiel v používaní a šírení rôznych programov z pohľadu legálnosti
- diskusia na tému používania obrázkov, textov a hudby stiahnutých z internetu, autorské práva

UMENIE A KULTÚRA

UČEBNÉ OSNOVY PRE 9. ROČNÍK

Vzdelávacia oblasť: **Umenie a kultúra**

Predmet : **Výchova umením**

Ročník: **deviaty**

Časová dotácia: 1 vyuč. hod. týždenne, 17. hodín v prvom polroku

CHARAKTERISTIKA

Výchova umením nadväzuje na predmety hudobná výchova a výtvarná výchova v predchádzajúcich ročníkoch základnej školy. Má žiakom sprostredkovať živú skúsenosť umenia a svetové a národné kultúrne dedičstvo. Ťažiskovo vychádza z hudobného umenia a z vizuálnych umení – výtvarného, architektúry, dizajnu a filmu. Prierezovo obsahuje prvky literárneho a dramatického umenia.

CIEĽ PREDMETU

Kognitívne ciele:

- spoznávať najvýznamnejších slovenských a svetových tvorcov diel rôznych umeleckých druhov a ich interpretov, diela typické pre kľúčové tendencie súčasného umenia, ako aj diela charakterizujúce štýlové znaky historických epoch
- spoznávať najdôležitejšie vlastnosti vyjadrovacích prostriedkov rôznych umení na základe svojich činností v tomto predmete získavajú schopnosť vyjadrovať svoje emócie, vzťahy a postoje, teda komunikovať umeleckými prostriedkami,
- nadobudnú schopnosť otvorene prijímať, hodnotiť a oceňovať umelecké diela a umelecké prejavy vlastného národa, ale i iných národov a etník
- analyzovať, porovnávať a syntetizovať poznatky a podnety z prírodných vied, geografie, histórie, etiky, literatúry, cudzích jazykov a vyhodnocovať ich vplyv na umenie
- na základe spoznávania a osvojovania si umeleckej výpovede domácich diel (výtvarných, hudobných, literárno-dramatických) v kontexte s európskou

kultúrou získavať úctu ku tvorcom a dielam svojej krajiny

Socioafektívne ciele:

- vedieť prežívať výnimočnosť významných umeleckých osobností a hľadať v ich tvorivých osudoch inšpiráciu pre vlastný život,
- získavať schopnosť spolupracovať v tíme, prevziať zodpovednosť za plánovanie, propagáciu, realizáciu i prezentáciu vlastnej práce i skupinových projektov
- chápať umenie v jeho mnohorakých podobách a súvislostiach nielen ako ušľachtilý spôsob vyplňania voľného času, ale aj ako prostriedok skvalitnenia a skultúrnenia svojho života

Psychomotorické ciele

- na základe získaných zručností žiaci dokážu na primeranej úrovni realizovať svoje hudobné, výtvarné, pohybové a literárne predstavy a integrovať ich v individuálnych alebo skupinových projektoch

OBSAH PREDMETU V 9 . ROČNÍKU

I. Tematický celok - PODNETY UMENIA

6. Výtvarné umenie postmoderny
7. Hudba v historickom priereze
8. Výlet do minulosti populárnej hudby

II. Tematický celok - PRIENIKY UMENIA A VEDY

9. Výtvarné reakcie na témy vedy
10. Intermedialita – analýza javov okolo nás
11. Hudba a príroda – zvuky okolo nás
12. Štyri ročné obdobia – hudba vyjadrená výtvarným umením

13. Piesne k rôznym príležitostiam

III. Tematický celok - POPULÁRNA KULTÚRA

6. Umenie a gýč
7. Stratégie reklamy v súčasnom výtvarnom umení
8. Pop art – reakcia na gýč
9. Vzory a vlastná tvár – telový dizajn, úprava tváre, účesu
10. Postfotografia – digitálne montáž
11. Vianočné piesne a koledy

IV. Tematický celok - KOMPLEXNÉ PROJEKTY

1. Fantastické a magické v umeniach – balada a rozprávka
2. Hudba a zvuk ako zdroj emocionálnych zážitkov
3. Záverečné opakovanie a zhrnutie učiva VYU 9 ročníka

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE, KTORÉ PREDMET ROZVÍJA

- poznať charakteristické diela a štýl kľúčových epoch európskeho umenia
- poznať znaky ťažiskových tendencií moderného a súčasného výtvarného a hudobného umenia
- poznať základné vyjadrovacie prostriedky a kompozičné princípy v hudbe a vo výtvarnom umení
- orientačne poznať najdôležitejších autorov svetového a slovenského umenia,
- diskutovať o umeleckých dielach
- identifikovať a správne používať pojmy z podnetov ponúkaných z rôznych smerov hudobného a výtvarného umenia.
- vybrať časť videnej skutočnosti za účelom zobrazenia – záber (fotografia, film, komiks), rám, pohľad (obraz), charakteristický tvar (plastika)
- vyjadriť sa základnými technickými postupmi kreslenia, maľovania, jednoduchých grafických techník, fotografovania, priestorového vytvárania objektu, plastiky askulptúry, spevu, inštrumentácie
- zvládnuť základy proporčnej stavby zobrazovaného predmetu (výška a šírka, pomer

hlavných častí)

- chápať niektoré spôsoby notácie (mapa, partitúra, plán) ako rôzne spôsoby vyjadrovania skutočnosti
- vnímať a analyticky porovnávať charakter okolitej krajiny, svojej obce, svojho bydliska, hudobných tradícií s inými typmi kultúr – uvedomiť si a dokázať reflektovať špecifiká svojho kultúrneho a fyzického prostredia (charakteristické prvky obce, mesta; pamiatky; hudba, folklór) ...,
- uvedomovať si možnosti výtvarného a hudobného vyjadrenia niektorých podnetov prírodovedy (napr. premeny látok, váhy, zmeny skupenstva, magnetizmu, páky), geometrie (tvarov, povrchov, línií, bodov, obsahov), matematiky (počtu, množín, sčítania, odčítania, násobenia, delenia) ...
- pokúšať sa o sebacharakterizáciu, o vyjadrenie svojich typických znakov, o vlastnú ikonografiu, erb, značku, logo, zvučku
- zachovávať tolerancia voči rôznym typom vyjadrovania, vkusu iných ľudí,
- aktívne pristupovať ku svojmu prostrediu, citlivá reflexia jeho hodnôt – jeho poznávanie a pretváranie,
- vyjadriť a vyhodnotiť štýl ľudí, ktorých obdivuje (považuje za svoj vzor) a porovnať ho so svojím štýlom,
- hľadať vlastné cesty sebavyjadrenia, budovania vlastného vkusu a tváre (imidžu)
- spolupracovať pri realizácii vlastných konceptov a zosúladiť ich s ponímaním iných žiakov

POŽIADAVKY NA VÝSTUP PODĽA CIEĽOV A OBSAHU

1. PODNETY UMENIA

- vo svojom vyjadrovacom procese spracovať charakteristické podnety rôznych tendencií umenia 20. storočia
- vysvetlenie pojmu postmoderna
- použiť niektorý z postupov charakteristických pre postmodernu
- poznať charakteristické diela a štýl postmodernej
- orientačne poznať autorov svetového a slovenského umenia
- verbálne vyjadriť emócie z počúvanej hudby
- vnímať, analyzovať, porovnávať a hodnotiť hudobné skladby
- poznávať charakteristické diela a štýl epoch európskeho umenia
- hra na trubadúrov, hra na potulných muzikantov z rôznych storočí
- spolupracovať na projekte „výlet“ do minulosti populárnej hudby
- prezentovať svoje výstupy a diskutovať o nich

2. PRIENIKY UMENIA A VEDY

- analyzovať a výtvarne vyjadriť rôzne javy alebo procesy z prírodovedeckých predmetov
- chápať výtvarné transpozície fyzikálnych /chemických / biologických procesov
- žiaci analyzujú javy ako napr. zmena skupenstva, kondenzácia, podtlak a pretlak, sublimácia, šírenie a lom svetla, zvuku, magnetizmus, meteorologické javy
- analyzujú javy ako napr. starnutie, rast, navieranie, hnitie, rôzne spôsoby rozmnožovania, pohyb a migráciu, mimikry, rôzne zmyslové vybavenie živočíchov, symbiózu, asimiláciu
- vo svojom vyjadrovaní procese využiť podnety z iných predmetov
- tvorivo používať vybrané výtvarné techniky a prostredníctvom nich vyjadriť vlastné nápady a koncepty
- analyzovať hudbu prírody, Zeme, vesmíru...
- chápať základy akustiky, prírodné motívy v hudbe, obrazy a výjavy z prírody v hudbe
- objavovať pastorálnosť, ľudové piesne o hore
- všímať si prejavy života v hudbe: rast, delenie, genetické väzby -hudba národov, rás...
- vytvoriť projekt „Štyri ročné obdobia“ a diskutovať a ukázať
- aktívne sa podieľať na skupinovom výtvarnom projekte
- vnímať, analyzovať a hodnotiť hudobné skladby
- so zodpovedajúcim výrazom zaspievať piesne k rôznym príležitostiam
- intonačne čisto a kultivovane zaspievať ľudové a populárne piesne
- vedieť vymenovať piesne k rôznym príležitostiam

3. POPULÁRNA KULTÚRA

- chápať pojem gýč
- chápať vzťah medzi umením a gýčom
- diskutovanie o umeleckých dielach
- aktívne sa podieľať na tvorbe skečov, scénok, humorných výstupov
- analyzovať manipulácia vkusu reklamou, televíznymi zábavnými formátmi
- diskutovať o vkusových preferenciách rôznych vekových a sociálnych skupín
- orientačne poznať pojem pop art
- poznávať charakteristické diela a štýl pop artu (Andy Warhol)
- vytvárať návrhy, prípadne realizácie úprav na tvárach spolužiakov
- navrhovať módne doplnky
- vytvárať úpravy účesu
- oboznámiť sa s pojmom telový dizajn
- vytvoriť podľa možnosti digitálne manipulovaná fotografia

4. KOMPLEXNÉ PROJEKTY

- spolupracovať na dramatizácii balady, rozprávky

- vybrať vhodnú hudbu na umocnenie deja
- pohybovo stvárniť rôzne postavy, charaktery na improvizovanú hudbu
- hrať sa na režisérov a na hudobných skladateľov
- systematizovať a utvrdzovať učivo

PRIEREZOVÉ TÉMY

- Osobnostný a sociálny rozvoj
- Environmentálna výchova
- Mediálna výchova
- Multikultúrna výchova
- Regionálna výchova
- Vlastenecká výchova
- Ľudské práva
- Ochrana života a zdravia
- Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

METÓDY A FORMY PRÁCE

Učiteľ sa usiluje o to, aby poskytoval podnety pre hudobnú a výtvarnú aktivitu žiakov:

- skupinové,
- projektové,
- diferencované vyučovanie,
- návšteva hudobných podujatí,
- besedy,
- zážitkové, kognitívne, a skúsenostné metódy,
- dialóg a diskusia,
- metódy hrania rol;
- špecifické metódy: intonačná metóda s použitím relatívnej solmizácie, imitačná a kombinovaná metóda osvojovania piesní,
- riadené objavovanie hudby,
- informačno-receptívna metóda,
- improvizácia,

- výklad,
- referát,
- metóda tvorivej aktivity,
- metóda samostatného objavovania hudby
- brainstorming -- kladie dôraz na čo najrýchlejšie zhromaždenie a zapísanie nápadov, námetov, informácií. Cieľom je vyprodukovať čo najviac myšlienok v minimálnom čase.
- expozičné metódy /výklad, vysvetľovanie, prezentácia/
- motivačné metódy /motivačný rozhovor, didaktické hry/
- fixačné metódy /skupinová diskusia, rozhovor/
- metódy rozvíjajúce spôsobilosti pri práci s IKT: využitie internetu na získavanie informácií

UČEBNÉ ZDROJE

Učebné zdroje predstavujú zdroj informácií pre žiakov. Pre žiakov 2. stupňa základným zdrojom informácií je učebnica *Výchova umením*.
Doplnkovými zdrojmi sú:

- hudobné produkcie z verejných médií (rozhlas, televízia)
- internet
- návštevy koncertov vážnej a populárnej hudby
- návšteva múzeí a galérií
- rôzne encyklopédie s dejinami výtvarného a hudobného umenia
- učebnice HUV a VYV

HODNOTENIE

Žiak je hodnotený a klasifikovaný podľa Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy a metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu predmetu *výchova umením* v 9. ročníku základnej školy známkou výborný, chválitebný, dobrý, dostatočný a nedostatočný. Žiaci boli poučení o hodnotení a klasifikácii predmetu na úvodnej hodine. V predmetoch vzdelávacej oblasti *Umenie a kultúra* sa ťažko hodnotí výkon žiaka výlučne kvantitatívne. Charakter výchovy umením vyžaduje hodnotiť postoj žiaka i umeniu, jeho formujúce sa názory na svet, ktorý ho obklopuje, jeho estetické úsudky, snahu vzdelávať sa.

Hodnotenie má motivačnú, informatívnu, komparatívnu a korekčnú funkciu. Pri hodnotení priebežnej i súhrnnej klasifikácii sa uplatňuje primeraná náročnosť a pedagogický takt voči žiakovi, jeho výkony sa hodnotia komplexne, berie sa do úvahy vynaložené úsilie žiaka a v plnej miere sa rešpektujú jeho individuálne dispozície a ľudské práva.

Výkonový štandard VYU 9. ročník

1 .PODNETY UMENIA

- vo svojom vyjadrovacom procese spracovať charakteristické podnety rôznych tendencií umenia 20. storočia
- vysvetlenie pojmu postmoderna
- použiť niektorý z postupov charakteristických pre postmodernu
- poznať charakteristické diela a štýl postmodernej
- orientačne poznať autorov svetového a slovenského umenia
- verbálne vyjadriť emócie z počúvanej hudby
- vnímať, analyzovať, porovnávať a hodnotiť hudobné skladby
- poznávať charakteristické diela a štýl epoch európskeho umenia
- hra na trubadúrov, hra na potulných muzikantov z rôznych storočí
- spolupracovať na projekte „výlet“ do minulosti populárnej hudby
- prezentovať svoje výstupy a diskutovať o nich

2. PRIENIKY UMENIA A VEDY

- analyzovať a výtvarne vyjadriť rôzne javy alebo procesy z prírodovedeckých predmetov
- chápať výtvarné transpozície fyzikálnych /chemických / biologických procesov
- žiaci analyzujú javy ako napr. zmena skupenstva, kondenzácia, podtlak a pretlak, sublimácia, šírenie a lom svetla, zvuku, magnetizmus, meteorologické javy
- analyzujú javy ako napr. starnutie, rast, navieranie, hnievanie, rôzne spôsoby rozmnožovania, pohyb a migráciu, mimikry, rôzne zmyslové vybavenie živočíchov, symbiózu, asimiláciu
- vo svojom vyjadrovacom procese využiť podnety z iných predmetov
- tvorivo používať vybrané výtvarné techniky a prostredníctvom nich vyjadriť vlastné nápady a koncepty
- analyzovať hudbu prírody, Zeme, vesmíru...
- chápať základy akustiky, prírodné motívy v hudbe, obrazy a výjavy z prírody v hudbe
- objavovať pastorálnosť, ľudové piesne o hore
- všímať si prejavy života v hudbe: rast, delenie, genetické väzby -hudba národov, rás...
- vytvoriť projekt „Štyri ročné obdobia“ a diskutovať a ukázať
- aktívne sa podieľať na skupinovom výtvarnom projekte
- vnímať, analyzovať a hodnotiť hudobné skladby

- so zodpovedajúcim výrazom zaspievať piesne k rôznym príležitostiam
- intonačne čisto a kultivovane zaspievať ľudové a populárne piesne
- vedieť vymenovať piesne k rôznym príležitostiam

3. POPULÁRNA KULTÚRA

- chápať pojem gýč
- chápať vzťah medzi umením a gýčom
- diskutovanie o umeleckých dielach
- aktívne sa podieľať na tvorbe skečov, scénok, humorných výstupov
- analyzovať manipulácia vkusu reklamou, televíznymi zábavnými formátmi
- diskutovať o vkusových preferenciách rôznych vekových a sociálnych skupín
- orientačne poznať pojem pop art
- poznávať charakteristické diela a štýl pop artu (Andy Warhol)
- vytvárať návrhy, prípadne realizácie úprav na tvárach spolužiakov
- navrhovať módne doplnky
- vytvárať úpravy účesu
- oboznámiť sa s pojmom telový dizajn
- vytvoriť podľa možnosti digitálne manipulovaná fotografia

4. KOMPLEXNÉ PROJEKTY

- spolupracovať na dramatinácii balady, rozprávky
- vybrať vhodnú hudbu na umocnenie deja
- pohybovo stvárniť rôzne postavy, charaktery na improvizovanú hudbu
- hrať sa na režisérov a na hudobných skladateľov
- systematizovať a utvrdzovať učivo

TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

9. ročník

Počet hodín týždenne: 2

ŠVP pre 2. stupeň ZŠ v SR

ŠKVP: ZŠ Rozmarínová č.1 Komárno

Stupeň vzdelania: ISCED2 – nižšie sekundárne vzdelanie

Denné štúdium

Vyučovací jazyk: slovenský

Spracované: 2012

Charakteristika predmetu

Telesná a športová výchova je neoddeliteľnou súčasťou všeobecného vzdelania žiakov. V prvom rade umožňuje podať správne základy najjednoduchších lokomočných činností – beh, hádzanie, skákanie. S touto jednoduchou činnosťou sa upevňujú ďalšie základné na rozvoj dôležité vlastnosti – koordinačné schopnosti. Sú to najmä: obratnosť, rýchlosť, stabilita, vytrvalosť, atď.

1. Predpokladaný prínos:

Výchova ku kolektívnej činnosti a zodpovednosti

Výchova k pravidelnému športovaniu a rekreačnej činnosti

Výchova k vykonávaniu pohybovej činnosti k rozvoju vlastného zdravia

Výchova ku športovej disciplíne a tolerancii.

2. Časová koncepcia výchovy:

Pre 8. ročník: 2 hodiny týždenne.

3. Ciele predmetu:

Telesná a športová výchova je veľmi dôležitá k získaniu vlastnej telesnej kondície a zdatnosti, bez ktorej nebude možné rozvíjať somatotické stránky – veľkosť postavy, fyziologické – odolnosť organizmu voči fyzickej záťaži, psychologické – odolnosť voči únave a rozvoju morálno - vôľových vlastností, sociálneho - reprezentácia na rôznych úrovniach a získaná kultúrna poznávací a ekonomická stránka, ktorá je protikladom proti leňošeniu, alkoholizmu, atď. Je dôležitá výchovná zložka ku fair play.

Neoddeliteľnou súčasťou pohybovej činnosti na rôznych úrovniach je kladná emocionálna radosť z víťazstva nielen v kolektíve, ale aj v individuálnom poňatí, či prekonaním „Sám seba“.

a) Kognitívne ciele:

Žiaci získavajú pohybové návyky, zručnosti, schopnosti a morálno - vôľové vlastnosti, ktoré môžu uplatniť v rôznych podobách v praxi. Dosiahli základnú formu pravidiel prevádzaných – vykonávaných činností.

b) Sociálne ciele:

Žiaci získajú prejav k začleneniu sa v kolektíve, individuálnym pôsobením športovej činnosti a základnému kladnému emocionálnemu vývoju.

c) Psychomotorické ciele:

Získajú základné návyky využívať odborné poznatky a ich spracovanie pre základné pohybové, či herné činnosti – atletika, kolektívne športy.

4. Obsah vzdelávania:

Každý pohyb a športová činnosť v rôznych formách je pre ľudí zaujímavá a pre deti zvlášť, čo pri pôsobení v kladných kolektívoch túto stránku môžu motivačne zlepšiť.

Obsah v 8. ročníku je zameraný na: poznatky a potreby vykonávania pohybovej činnosti, zdokonalenie disciplíny, sebadisciplíny, získanie určitej telesnej zdatnosti, rozvíjať na vyššej úrovni svoje zručnosti a schopnosti, vedieť súperiť, tolerovať spolužiakov a súperov, osvojiť si rôzne telocvičné povely, úkony a názvy, získať základné zručnosti v naplánovaných športových disciplínach, kultivovaného prejavu osobnosti žiaka a získanie aj teoretických vedomostí o histórii športu.

5. Prehľad tematických celkov a počet hodín:

2 hod. Poznatky z TK

3 hod. Testovanie

14 hod. Atletika

4 hod. Gymnastika

39 hod. Športové hry

4 hod. Testovanie získaných pohybových schopností

66 hod.

6. Metódy a formy práce:

a) Motivačné metódy

b) Metóda vzťahových rámcov – porovnanie

c) Výkladová a demonštračná

d) Reprodukčná – napodobňovanie

e) Výkladovo – problémová – zdôvodnenie

f) Samostatná činnosť

g) Praktická činnosť

h) Skupinová činnosť – dvojice, trojice, štvorice

ch) Riešenie problémov

i) Demonštračné formy.

7. Prierezové metódy:

- a) Osobnostný a soc. rozvoj
- b) Enviromentálna výchova
- c) Mediálna výchova, multikultúrna
- d) Ochrana zdravia a bezpečnosť
- e) Ľudské práva
- f) Fair play.

8. Spojenie s ďalšími vedami:

Telesná kultúra, história, biológia, etická výchova, geografia, výtvarná výchova, estetická výchova, atď.

9. Učebné zdroje:

Odborná literatúra: Metodické listy, knižné publikácie, internet, televízia, DVD, video.

10. Hodnotenie predmetu:

Prebieha v súlade s metodickým listom č.7, r. 2009 z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov. Učiteľ uplatňuje primeranú náročnosť, pedagogický takt a humanitárny prístup. Predmet hodnotenia – športové výsledky, zručnosti, schopnosti, aktivita, osobitosti žiaka.

11. Požiadavky na výstup:

Zvládnuť na určitej úrovni poradovú prípravu, základnú hernú činnosť vo vykonávaných činnostiach , reagovať na pokyny učiteľa, rešpektovať a tolerovať chyby spolužiakov, základy pravidelného športovania pre zdravie.

VOLITEL'NÉ PREDMETY

KONVERZÁCIE Z ANGLICKÉHO JAZYKA

UČEBNÉ OSNOVY PRE 9. ROČNÍK

Vzdelávacia oblasť: **Jazyk a komunikácia**

Predmet : Konverzácia v anglickom jazyku

Ročník: deviaty

Časová dotácia: 1 vyuč. hodina týždenne

CHARAKTERISTIKA

Obsah predmetu anglický jazyk vychádza zo vzdelávacej oblasti *Jazyk a komunikácia*. Požiadavky pre vzdelávanie v cudzom jazyku vychádzajú zo *Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky* (ďalej SERR), ktorý popisuje rôzne úrovne ovládania cudzích jazykov. Vzdelávanie v prvom cudzom jazyku smeruje k dosiahnutiu úrovne B2, ktorá je označovaná ako *Samostatný používateľ*.

Cieľom vyučovania anglického jazyka je umožniť učiacim sa zvládnuť jazykové aj všeobecné kompetencie tak, aby ich jazyková príprava zodpovedala požiadavkám moderného európskeho demokratického občana pripraveného na život v spojenej Európe.

Učenie sa cudzích jazykov podporuje otvorenejší prístup k ľuďom. Komunikácia a rozvoj kompetencií v cudzom jazyku sú dôležité pre podporu mobility v rámci Európskej únie, umožňujú občanom plne využívať slobodu pracovať a študovať v niektorom z jej členských štátov.

Orientácia jazykového vzdelávania na kompetencie v nemalej miere vytvára podmienky pre nadpredmetové a medzipredmetové vzťahy, ktoré pomáhajú učiacemu sa chápať vzťahy medzi jednotlivými zložkami okolia a sveta, v ktorom existujú. Chápanie jazykového vzdelávania ako „vzdelávania pre život“ umožňuje každému jedincovi žiť podľa vlastných predstáv a uspokojenia.

CIEĽ PREDMETU

Cieľom vyučovania anglického jazyka na základnej škole je naučiť žiakov všetky formy dorozumievania sa v danom jazyku na pokročilej úrovni. V súčasnosti majú žiaci stále viac možností uplatňovať svoje rečové zručnosti pri hovorení, počúvaní či už priamo cez živú osobu, alebo prostredníctvom rozhlasu a televízie. V čase rozvoja počítačovej techniky je písomná komunikácia medzi ľuďmi na celom svete veľmi rozšírená. Preto úlohou vyučovania anglického jazyka na základnej škole je, aby žiaci:

- dostali pevné základy, a na nich budovali svoje rečové zručnosti tak, aby ich mohli použiť v praxi
- rozvíjali komunikačné schopnosti a návyky, aby dokázali primerane reagovať v rozličných jazykových situáciách
- boli vedení k samostatnosti v štúdiu jazyka tým, že majú dostatok priestoru pre intenzívnu a tvorivú prácu
- sa naučili používať rôzne doplnujúce materiály na štúdium a vedeli pracovať so slovníkmi
- mali schopnosť uplatniť svoje vedomosti z funkcie jazyka, t. j. vedeli sa dorozumieť v rôznych komunikačných situáciách v rovnováhe so štruktúrou jazyka, t. j. mali primerané znalosti gramatiky
- rozvíjali pozitívny vzťah k cudziemu jazyku ako prostriedku medziludskej, interkultúrnej komunikácie
- dokázali riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a dokázali pomôcť cudzincom, ktorí sú na návšteve v jeho krajine
- dokázali si vymieňať informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria iným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity v jazyku, ktorý si učitelia sa osvojujú
- viac a lepšie chápali spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo

OBSAH PREDMETU V 9. ROČNÍKU

Vzdelávací obsah anglického jazyka v 9. ročníku pozostáva z nasledovných tematických okruhov:

7. Problémy:

Lexika: prídavné mená opisujúce charakter a vzhľad, opis vecí, ktoré nefungujú

Gramatika: predprítomný čas, minulý jednoduchý a priebehový čas, použitie členov

Zvuková a grafická podoba jazyka: fonetický symbol /ə/, písmená, ktoré sa v slovách nevyslovujú

Rečové zručnosti: vedieť rozprávať o minulosti, opísať ľudí, rozprávať o problémoch, šikanovaní, vyjadriť sťažnosti

8. Miesto a čas:

Lexika: časti mesta, časové údaje

Gramatika: plánovaný a neplánovaný budúci čas, použitie prítomného priebehového času na vyjadrenie budúcich plánov, prvá podmienková veta

Zvuková a grafická podoba jazyka: výslovnosť krátkych a dlhých samohlások, znelé a neznelé spoluhlásky

Rečové zručnosti: vedieť rozprávať o budúcich plánoch, vyjadriť zovšeobecnenie, dohodnúť si schôdzku

9. Riziká:

Lexika: nebezpečenstvá a varovania, slovtvorba: slovesá a podstatné mená, varovné značky, slovtvorba: podstatné a prídavné mená

Gramatika: vyjadrenie podmieňovacieho spôsobu, druhá podmienková veta, zvrtné zámená

Zvuková a grafická podoba jazyka: prízvuk v slovách

Rečové zručnosti: vedieť vyjadriť varovania a rady, vyjadriť podmieňovací spôsob vo vetách

10. Môžem sa spýtať...?:

Lexika: médiá, zamestnania, zločin, frázové slovesá

Gramatika: tvorenie otázok, gerundium, oddeliteľné a neoddeliteľné frázové slovesá

Zvuková a grafická podoba jazyka: silné a slabé formy vo výslovnosti predložiek, prízvuk pri vyjadrovaní náprav

Rečové zručnosti: vedieť tvoriť žiadosti, rozprávať o zamestnaniach, napísať formálny list

11. Nákup a predaj:

Lexika: peniaze, cestovanie

Gramatika: trpný rod, modálne slovesá v trpnom rode, predložky, vzťažné vety

Zvuková a grafická podoba jazyka: výslovnosť koncoviek prídastia minulého, prízvuk vo vetách v trpnom rode, prízvuk v slovách

Rečové zručnosti: vedieť si kúpiť lístok, viesť dialógy na stanici, opísať hotel, rozprávať o míňaní peňazí

12. Protest:

Lexika: frázové slovesá, ľudské práva

Gramatika: nepriama reč, nepriame otázky, správne použitie slovesa "povedať" - "say, tell" v uvádzacích vetách

Zvuková a grafická podoba jazyka: spájanie slov vo výslovnosti

Rečové zručnosti: vedieť položiť slušné otázky, pýtať sa na informácie, rozprávať o ľudských právach

KLÍČOVÉ KOMPETENCIE, KTORÉ PREDMET ROZVÍJA

V. Všeobecné kompetencie

Učiaci sa na úrovni A2 má osvojené všeobecné kompetencie na úrovni A1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal:

- vedome získať nové vedomosti a zručnosti,
- uvedomovať si stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- pochopiť potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,

- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať zručnosti, prepájať ich s už osvojeným učivom, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- aktívne a často využívať doteraz osvojené poznatky z cudzieho jazyka a v cudzom jazyku,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

VI. Jazykové kompetencie

Učiaci sa na úrovni A2 má osvojené komunikačné jazykové kompetencie na úrovni A1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal používať:

- základné vetné modely a vedel komunikovať o osvojených témach prostredníctvom naučených slovných spojení a výrazov,
- osvojenú slovnú zásobu tak, aby si vedel poradiť v každodennom konaní, ktoré sa týka známych situácií a tém,
- niektoré jednoduché gramatické štruktúry cudzieho jazyka, aj keď sa niekedy dopúšťa základných chýb, ale je mu rozumieť,
- komunikovať v bežných spoločenských situáciách,
- jednoducho sa vyjadrovať pomocou základných funkcií jazyka, akými sú napr. výmena informácií, žiadosť, jednoduché vyjadrenie vlastných názorov a postojov, pozvanie, ospravedlnenie atď.,
- funkčne využívať základné jazykové prostriedky na získavanie informácií, na jednoduché vyjadrenie odmietnutia, túžby, zámeru, uspokojenia, záujmu, prekvapenia, rozčarovania, strachu,
- vytvoriť jednoduchý interaktívny text za účelom výmeny informácií,
- použiť jednoduché výrazové prostriedky na začatie, udržanie a ukončenie krátkeho rozhovoru,
- vedel vyhľadať špecifické informácie v texte a vybrať z neho potrebné informácie,
- rozumel bežným orientačným tabuliam, označeniam a nápisom na verejných miestach, akými sú ulice, reštaurácie, železničné stanice, atď.,
- z kontextu krátkeho prečítaného textu pochopil význam niektorých neznámych slov,
- stručne a krátkymi vetami predstaviť a charakterizovať osoby a veci,
- napísať jednoduché vety a spojiť ich základnými konektormi,
- jednoducho opísať aspekty všedného dňa (ľudia, miesta, škola, rodina, záujmy).

POŽIADAVKY NA VÝSTUP PODĽA CIEĽOV A OBSAHU

Lexika

1. žiak si osvojí 350 - 400 nových slov a slovných spojení, ich výslovnosť a pravopis, synonymá, antonymá, tvorenie slov pomocou prípon a predpôn, idiómy; učí sa chápať viacvýznamovosť slova (chair, head); výber lexiky je daný odporúčanými konverzačnými témami a doplnkovým materiálom
2. žiak pohotovo používa dvojjazyčný a elementárny výkladový slovník
3. žiak si osvojí výrazy: reported speech, past perfect tense, conditional, gerund

Morfológia

1. podstatné meno: opakovanie z predošlých ročníkov
2. prídavné meno: stupňovanie dvojslabičných prídavných mien pomocou more, the most (more tired, the most tired)
3. zámená: vzťažné (who, which, that), samostatné prívlastňovacie (mine, yours...), zvrtné a zdôrazňovacie (myself, yourself....)
4. číslovky: matematické úkony, desatiny, zlomky
5. príslovky: nepravidelné stupňovanie (well, badly, little, much, far)
6. predložky: opakovanie z predošlých ročníkov
7. slovesá: to be allowed to, used to
8. slovesné časy: gerundium po slovesách - like, enjoy, prefer, stop, start, need

Syntax

1. podmienkové vety: prvá, druhá podmienka (If it rains I will not come. If they came I would ask them.)
2. trpný rod - (It was prepared.)
3. nepriama reč: prítomný čas sa mení na minulý
4. vzťažné vety

Komunikačné situácie

1. príkazy, zákazy
2. zdôvodnenie tvrdenia

Rečové zručnosti

1. Počúvanie:
  - a) priame - konverzácia v triede je v angličtine
  - b) nepriame - počúvanie rôznych nahrávok, ktoré musia byť kvalitne nahraté, žiak sa vyjadruje k obsahu, zaujme vlastné stanovisko

2. Hovorenie:

- a) rozprávanie - zážitky, príbehy
- b) diskusia v triede
- c) úloha rolí („role play“) - voľná

3. Písanie:

- a) žiak vie zostaviť osnovu a k nej napísať text
- b) žiak vie zostaviť jednoduchú žiadosť, pozvanie

4. Čítanie:

- a) žiak číta texty z dostupných materiálov, naďalej si osvojuje rôzne formy čítania
- b) na základe prečítaného materiálu žiak komunikuje, diskutuje v triede

PRIEREZOVÉ TÉMY

- Osobnostný a sociálny rozvoj
- Environmentálna výchova
- Mediálna výchova
- Multikultúrna výchova
- Regionálna výchova
- Vlastenecká výchova
- Výchova k tolerancii
- Ľudské práva
- Výchova k manželstvu a rodičovstvu
- Ochrana života a zdravia

METÓDY A FORMY PRÁCE

Budeme využívať inovatívne vyučovacie metódy, zohľadňujúce úroveň vedomostí a zručností žiaka, ním nadobudnuté kompetencie a vekové individuálne zvláštnosti.

Vo vyučovacom predmete sa využívajú rôzne vyučovacie metódy a postupy, ktoré:

- vedú žiaka k osvojeniu si cudzieho jazyka
- rozširujú žiakove komunikačné zručnosti

- umocňujú u žiaka jeho vnímanie, pozornosť a myslenie
- dosahujú cieľ aj prostredníctvom vlastného objavovania
- pomáhajú dotvárať a korigovať názory študentov
- stimulujú žiaka k učeniu
- vedú ho k dosiahnutiu cieľov

Uplatňované budú nasledujúce metódy:

- **dialóg a diskusia** prebiehajúce vo väčšej alebo menšej skupine
- **inscenačné metódy (metódy hrania rolí)** - spočívajúce v simulácií stanovených situácií, keď sa riešenie realizuje prostredníctvom hrania rol
- **brainstorming** - kladie dôraz na čo najrýchlejšie zhromaždenie a zapísanie nápadov, námetov, informácií. Cieľom je vyprodukovať čo najviac myšlienok v minimálnom čase.
- **zážitkové metódy** – vytváranie zážitku, emocionálne prežívanie skutočnej situácie na vlastnej koži
- **skúsenostné metódy** – spájanie emocionálnej investície a vedomé kognitívne spracovávanie diania. Tieto metódy sa veľmi približujú realite – zámerné učenie sa.
- **komunikatívne metódy** - situačné rozhovory, minidialógy, rolové hry, reprodukcia rozhovorov, dopĺňanie rozhovorov, posluš vzorových rozhovorov z CD
- **Naratívne a audiolingválne metódy** - počúvanie s porozumením a rozprávanie ako rozvíjanie najdôležitejších kompetencií
- **Motivačné metódy**: motivačný rozhovor, didaktické hry
- **Expozičné metódy**: výklad, vysvetľovanie, prednášky, prezentácia, práca s ukážkami
- **Fixačné metódy**: skupinová diskusia, diskusia, rozprávanie, polemika
- **Metódy rozvíjajúce spôsobilosti pri práci s IKT**: využitie internetu na získavanie informácií, práca s internetovými jazykovými príručkami
- **Metódy rozvíjajúce spôsobilosti vedúce k iniciatívnosti a podnikavosti**: medzi predmetové projekty, kooperatívne učenie

Z používaných metód vyplývajú aj formy vyučovania: *frontálna výučba*, *skupinová práca žiakov* (prezentácia, dialógy na danú tému, ...), *individuálna práca žiakov* (rôzne formy výstupu podľa témy – ústny prejav, písomná práca), *práca s knihou*, *práca s doplnkovým textom*, *analýzy ukážok* (písomných, akustických, DVD), *práca v jazykovej učebni*, *práca s IKT*.

UČEBNÉ ZDROJE

- Hutchinson T., Project 5 Plus (3.vydanie), OUP, Oxford, 2008
- Hutchinson T., Pelteret Ch., Pracovný zošit k Project 5 Plus (3.vydanie), OUP, Oxford, 2008
- Slovníky – prekladové (bilingválne), výkladové (monolingválne), prehľady anglickej gramatiky, anglická tlač – noviny a časopisy, anglické čítanky – zjednodušené literárne diela rôznych úrovní, informačno – komunikačné technológie, softvéry, internet

HODNOTENIE

Hodnotenie a klasifikácia prebieha v súlade s Metodickým pokynom č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Kritériá hodnotenia žiaka v predmete anglický jazyk

Hodnotenie a klasifikácia v predmete Konverzácia v anglickom jazyku sleduje najmä komunikačné kompetencie, samostatný ústny prejav a rozhovory. Pri hodnotení v predmete anglický jazyk sa berú do úvahy tieto aspekty: obsahová primeranosť, plynulosť vyjadrovania, jazyková správnosť a štruktúra odpovede.

Hodnotenie žiaka zahŕňa nasledovné formy a metódy overovania požiadaviek na jeho vedomosti a zručnosti:

- ústne odpovede – rozhovor, situačný rozhovor, opis obrázka, reprodukcia textu
- účasť v súťažiach v rámci predmetu
- schopnosť komunikácie a spolupráce pri riešení úloh v skupine
- pripravenosť a záujem o predmet

Hodnotenie ústneho skúšania žiaka:

Žiak dosiahne:

Stupeň v ý b o r n ý (1), ak:

- ovláda obsahový a výkonový štandard aspoň na 90%
- primerane reaguje na podnet, nachádza súvislosti so zadanou témou
- k splneniu úlohy pristupuje aktívne a tvorivo
- používa správne jazykové prostriedky a téme primeranú bohatú slovnú zásobu
- vyjadruje sa plynulo, súvislo, jeho prejav je zrozumiteľný, výslovnosť a intonácia sú jasné, prirodzené a zrozumiteľné
- výpoveď je takmer gramaticky správna

Stupeň ch v á l i t e b n ý (2), ak:

- ovláda obsahový a výkonový štandard aspoň na 75%
- primerane reaguje na podnet a správne interpretuje zadanú úlohu
- používa takmer vždy primeranú slovnú zásobu a správne jazykové prostriedky
- prejav prerušuje len zriedkavo kratšími prestávkami, ktoré sú spôsobené menšími jazykovými nedostatkami
- ojedinelé gramatické chyby žiaka neovplyvňujú zrozumiteľnosť prejavu

Stupeň dobrý (3), ak:

- ovláda obsahový a výkonový štandard aspoň na 50%
- žiak reaguje na podnet, jeho prejav je zväčša súvislý a jasný
- používa zväčša téme primeranú slovnú zásobu, nedostatky v používaní jazykových prostriedkov nebránia porozumeniu
- plynulosť a zrozumiteľnosť prejavu sťažujú častejšie krátke prestávky, žiak je schopný reagovať na otázky a impulzy učiteľa
- slovná zásoba je primeraná, žiak používa aj nesprávne výrazy a chýbajúce výrazy dokáže len sporadicky opísať
- gramatické chyby nesťažujú zrozumiteľnosť prejavu

Stupeň dostatočný (4), ak:

- ovláda obsahový a výkonový štandard aspoň na 25%
- žiak interpretuje zadanú úlohu len s pomocou učiteľa, prejav je nesúvislý a výpovede nie sú celkom jasné
- má obmedzenú slovnú zásobu, používa často nesprávne jazykové prostriedky
- reaguje len krátkymi odpoveďami na otázky učiteľa
- slovná zásoba je jednoduchá, ale stále primeraná zadanej téme
- časté gramatické chyby čiastočne ovplyvňujú zrozumiteľnosť prejavu

Stupeň nedostatočný (5), ak:

- ovláda obsahový a výkonový štandard na menej ako 25%
- žiak nie je schopný reagovať na podnet, svoje myšlienky nedokáže vyjadriť ani pomocou učiteľa
- používa nevhodnú slovnú zásobu, nie je schopný vyjadriť sa samostatne a súvislo
- prejav je veľmi krátky, výpovede sú väčšinou nezrozumiteľné, žiak nevie odpovedať na otázky
- neadekvátna a chýbajúca slovná zásoba bráni porozumeniu
- množstvo gramatických chýb znemožňuje porozumenie

Projektová práca

V projektovej práci sa hodnotia nasledujúce oblasti:

- slovná zásoba
- úprava (písomná, grafická)
- kreativita
- vynaložené úsilie
- zreteľnosť
- lingvistická správnosť (morfológia, syntax, lexikológia, pravopis)

Žiakov so zdravotným znevýhodnením začleneného v základnej škole a žiakov so ŠVVP hodnotíme s prihliadnutím na ich špecifické poruchy učenia.

Pri určení metód a foriem hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením sa riadime odporúčaniami poradenského zariadenia rezortu školstva.

Pri hodnotení učebných výsledkov rešpektujeme psychický a fyzický zdravotný stav žiaka, druh a stupeň zdravotného znevýhodnenia, ak má vplyv na úroveň a výsledky práce žiaka v príslušnom predmete. Učebné výsledky žiaka posudzujeme objektívne a primerane náročne, pričom prihliadame aj na jeho vynaložené úsilie, svedomitosť, individuálne schopnosti, záujmy a na predpoklady jeho ďalšieho vzdelávania po ukončení povinnej školskej dochádzky. Pri hodnotení učebných výsledkov žiaka kladieme dôraz na jeho individuálne schopnosti, ktoré sú základom jeho pracovnej a sociálnej integrácie. Hodnotenie musí mať motivačnú funkciu.